

يونس نادى

ا خْتَلَفَ الْأَنْقَالُ بِشَائِعَةٍ

٣١ مارت - ١٤ نیسان ١٣٢٥

ـ حادثات، احتساسات، حقائق ـ

ـ « حریت و برلز ، آئین (۰۰۰) ـ

ـ « مظالم داخلیہ لبی قهر و شکله ـ
ـ « قدر او لیان ذلقہ ، اسرار خارج ـ
ـ « جیہے داعماً حاضر و مستعد ـ
ـ « بولنورل ـ غائبنا

ـ « لا يعلم الشرف الرابع من الاذى ـ
ـ « حتى لا يراق على جراحته الدم ـ
ـ (متأبی)

حرکت اردوی حاجتی قوماندائی
برنجی فرقہ محمد شوکت باشا
حضرتلىرى

درستادت - مطبوعہ جہان (باب عالی جادہ سندھ)

نیسان - ۱۳۲۵

حقوق مؤلفه طاند و محفوظ در .

بیانیه

خليفة مشروع عامة اسلاميان ، پادشاه نوجاه
عثمايان سلطان محمد خان خامس حصر تلري
٧ ربیع الآخر ١٣٢٧ — ١٤ نسان ١٣٢٥

ضحاک او موزل نده کی بیلانلره یدیرمک بهانه - یله تبعه ننک
 صبیاتنی بر رایکیشیر جمع و ذبح ایتیردیکنے دائر اولان حکایت،
 مظالم ظالم مرقومدن کنایت، و یمورجی کاوه نک دیشبن اونل کنی
 رایت اختلال او لهرق کشاد و رفع ایلسی ظلمه قارشی حقوق
 مقدسه بشریه نک جهاد مدافمه سیندن عبارت بزمی و مصلحتدر .
 سیل خروشان انسانیتک هدف انصبای اولان غایه کمال، عدالت،
 حکمت، فضائل بی اتهای معرفت کی علویاتک جلوه مکھی بر
 صحرای هر دم سبز و خرمدر. بو نشئه فضل و انسانیتدن بهره دیاب
 صفا او لان رحیات سرمدی یه مظہر یتلہ خاطر ة بجبل بشرده تابقیامت
 محفوظ و مکر مدر . عناد و طفیان ایله اظهار شقاوت از لیه وابدیه
 ایدنلر ایسه بلکه بیزار جن-ایانی ایلدکاری خلق-دن زیاده
 (فانظر کیف کان عاقبة الظالمین) سر جلیلندن چاشنی سنج
 م Sarasat و آماج تیر نفرت و لعنت او لهکشلر ، او له کیتمشلر در که
 اکیهین میالی دهادون تاج و تختی باشـنـه کیریان عبد الحمید اظام مدر .
 فاعتبروا ! ..

— مدخل —

بیک اوچ یوز یکرمی درت سال رومیسنه ۱۰ - ۱۱
ئوزى عثمانلى وطنىدە حریت، مساوات، عدالت واخوت
حقوق انسانىه سنك از سرنو اعلان ايدلىسى . وادىء
ترقياتىدە عثمانلىلر ايچون انفلاق صحیح صفائی حضور و سعادت
اولەرق تلقى ايدلش ، قلوب وطنپورانى مالاماس شوق و مسرت
ايدلېيى قدر مەمالەك خارجىيە جەدە تأثيرات حسنەيى موجب
اولەرق سیاست متازلە حکومته بىتاغى بر شکل صحیح جدیت
ویرمش ايدى . بانىء حریت مىدحت پاشا مرحوم ملک و خلق
عثمانىي ترقیات عصرىيە ايلە متافق اولەرق مستعد اولا يىنى
درجه كەله ايصال ايمك يچون حسين عونى و سليمان باشالار كېيى
رفقاى عرفان و كلالانىك صلاتت اخلاقىھلىرىنە بالاستناد سلطان
عنىز و مراد مرحوملىر نقلبات معلومە سندن سىگىرە صاغلام
سندات و شرائطه مقابل جالىس سرير حكمرانى اولان عبدالحميد
مانىنك بدایت جلوسىنده يعنى ۹۳ تارىخىنده قانون اساسىي قبول
و اعلان ايتدىرمش ايدى .

او زمان علی جناح الاستهجان تنظیم ایدیلن قانون اساسینک
بالآخره زمان مسوريه تعدیل ایدلک او ذرہ بر طاق نوافع
وابهامتی حاوی اولدینی مرحوم مشاریبجهده معلوم ایدی .
فقط بر قانونک مکملیتی احتیاجات ملیه یه درجه موافقی
ایله مناسب اوله جنبدن نیابت ملیه یی حائز اوله رق حتی دنیاده
همان مثلی یوق دینه جک بر نقصان ضروری ایله مجالس اداره
ولاياتجہ انتخاب ایتدیریلن ایلک مبعونانک تأمین اجتماعی اساساً
اک بیوک موفقیت دینک ایندی . بر کره اجتماع مبعوثان ایله
حقوق حاکمیت ملیه نک ملته ارجاعی حاصل اولقدن صکره
احتیاجات ملیه یه مطابق قوانین پی درپی اتساع ایده جک قابلیات
وکالات عنانیه ایله میدان حصوله کلوب کیده جکدی . .
علی العاده انسازلر فارشی پاشانک طرز محکمه و حرکتی هر در لو تنقید
ومؤاخذه دن وارسته ایدی ایساده عبدالحمید کی سون تاریخ
السانیتیجہ امثالی مفقود خارق العاده بر داهیه شر و ملعنت
فارشیدن بولنسی حسبیله غیر مأمول فجائیع و حادثات بالذات
کندیسنک کرفتار ایدلديکی عقبات ومصائب مقدمه اولدی .
او زمامک الجاتنه کوره قطعیاً غیر لازم اولان روسيه محاربه سی
سرای حیدیدن تدویر ایدیلن دولیب مفسدته اعلان ایدلدي .
محاربه نک محقق اولان نتیجه ظفری سرایک مداخلات خاشانه سی
اڑی اوله ق دولت و ملت ایچون تلافیسی مستحیل ضایعات
و خسارات ایله قصدآ مغلوبیته افتران ایتدیرلدی . هزیمت

کلیه ایچنده اجزای تارومار عثمانیان، نالان و پریشان ایکن سرای حیدی ملت مجلسفی قائمش، مدحت پاشا بی او لا قانون اساسینک ۱۱۳ نجی ماده سنک « حکومتک امنیتی اخلاق ایستدکاری اداره ضابطه نک تحقیقات موئوقه سی اوزرینه ثابت او لانلری مالک محروسه شاهانه دزا خراج و تبمید ایتمک منحصر ا ذات حضرت پادشاهینک یداقندران نده در ». جمله ندن عبارت او لان فقره ثانیه سنه استناداً و « کندی یابدینی قانون ایله عمل ایدیورم » طور مسیز یانه سیله اوروپا به نفی واجلا ، بالآخره سلطان عزیز مر حومک محقق او لان اتحارینی مظاهرت یاران ایله [*] تعمداً قتل وافتاً صورته ارجاعه موفق اوله رق امر واراده خائنانه سیله ویریان جزای اعدامی کویا مر احتم و اشفاق سنه سی نتیجه سی نفی ابده تحویل ایله طائفه صلب و اخناق ایستدیر ذکدن وهیبت دھائندن بک قورقندینی مرحوم مشارا الیک ارتحالنه یقین حاصل ایتمک ایچون سر مقطوععنی ، اشقیا او جاغی ، قائل جنمایتلر یتاغی اولق اوزره حاضر لامقدہ اولدینی بیلدیز تپه سنه قدر کتیرده رک بالذات بالمشاهده قناعت حاصل ایلدکدن صکره اجرای مفاد و تخریباتنده کی آزی یه آمش ؛ اوتوز اوج سنلک دور سلطنتنده اولاد ریاه محبس فلاکتنه چور و تدیکی برادر اکبری سلطان مراد مر حومدن ، دنیایی کندی سنه زندان

[*] مدحت پاشا مر دومک حاکمه سندکی سرا ارجنایتله بو ابده آلت او لازل آپریجہ نشری تقریر از منزدہ کوروله چکدر .

ایتدیکی ولی عهد سلطنت رشاد افتادی حضرت پرنده ، دائماً قهر و دهشت آتلنده بولندور دینی بتون ارکان عائله سنده بالاعتبار یاقد حق جان یقمهدق خانه ان بر اقیه حق بر صولات و دهشتله خو نخوار لغه قویولمش ، کازار وطن عنانی بی :

بو خلقک ، ملکنی سیرایت خراب آباد لازمه
بو ملکک ، خلقنی دیکله سکا فرید لازمه

مدلوانه میدان صحیح ویرمک او زره خزانه بازار بوم و غرائب چویرمش و چویرمکده بولمنش ایدی که عینی زمانده سلامت و سعادت وطن ایچون اشبو اجرا آت خائنه به قارشی بجه ادلات خو نینه کریشن بر طاقم حیتکارانک هر طرفده نشوونما بولقده او لان بذور مساعی نهایت ما کدونیادن غلیان حیت فدا کارانه ایله وکال دهشتله فوران ایدوب جlad مرقومک قارشیسته دیکلیویردی .

مدحت پانا مرجوم مدت جزئیه صدارته عبدالجمیده مشروطیتی قبول ایتدیر مکله برابر تملکده ، عدم اجرایه معروض کور دیکی لوازم و فروعات اساسیه جه سرایدن اعمال ایدیله کان نفوذه قارشی صوك درجه الزام شدت ایتمش ، نهایت عبدالجمیده قارشی شو عرضه مشهوره بی کوندرمش ایدی : « پادشاهم ۱ »

« مشروطیتی وضع واعلاندن مراد من استبدادی رفع ۵

فه مان داقی حربت دسته‌ی قرلاغانی نیازی نه
و ذات شاهانه کیزی و ظایقیکزده ایقاظ و وکلای دولتك و ظائهنی
تعین و ملتزمک می‌انشه مساوات کامله‌ی تأمین ایدوبال بر لکله
و کرچکدن ملکک اصلاحه چالشمند .

او تو ز سنه دنبرو نشر ایدیلو بده احکامی اجرا او لئیان خط
هايونلر کی شیعیدیکی خط هایون ملوکانه‌لری بحران حاضر ک
اند فاعنون صکره بیله حکمسز قاله میه جقدر . زیرا قاتون اسیی
اعلاندن مرادمن یالکنر مسئله شرقه نک حسن تو ویه سنه مدار

اولمۇق و اوروپالىلر كەعليھەمزمە آچىلان آغىزلىرىنى قىامق نمايشىندن
عبارت بىر جىيلە دىكىدر .

بوبابىدە ذات شاھانەلرىنى بعض اىضاحات عرض اىلىيەيم . او لا
ذات ملوکانەلرىنىھە ئائىد اولان وظائف حكمدارانە كىزى مطلقا
بىلمىسىكز . زира بالجىلمە حر كاتكىزدىن ملت نظرىندە مسئۇل
اولە جقسىكز . بونك اىچۈن وکالاي دولت و مأمورىن حكومت
اجرايى وظائفىندن امین اوئلىيدىر كە درت يوزسەنە دىنلىرى ملتمىزى
دنائىتە آلىشىدир و ب دولتى دوچار تدىن ايدىن مداھنەكىن ياقىيى
صىيرەلم .

بىنده كىزك ذات ملوکانەلرىنىھە فوق العادە رعایتىم وارددر .
اىنجىق احکام شرع شىرىھە تطبيقاً ملتمىزك مناۋەھە مضر اولان اڭ
اوافق خصوصىدە بىلەسزە اطاعت ايمكىدە معذورم . هەمدە وطنمك
سلامت و سعادتى تامىن اىچۈن و جدا نەمە متعهدم . فقط قورقارمكە
بو افكار و افعالدىن طولايى اىلرودە ملت بىنده كىزى متىھم و مسئۇل
طوقسون . شو عرض اىدە بىلەم طوغىرى سوزىلدىن قىلىكىز شېرىيە
وارمسون . نەچارە كە اڭ زىادە قورقىدىقىم بالا آخرە و جدا نەك بىنده
كىزى مخجوب اىدوب طو تىسيلە ملتمىك طمن و توبىخە اوغرى مقدىر ،
اىشتە بودھىشتىر كە ذات شاھانەلرىنى تصدىق اىچۈن بىنده كىزە
جرأت ويرىور ،

پادشاھم ! عەمانلىلر كىندى كىندىلرىنى اصلاح و ادارە اقتدارىنى
حائز اوئلىيدىرلر . اصول مشورتىلە ادارە اوئنان بىر ملتىدە نظام نە

در بیلیر میکن؟ تفصیله حاجت یوقدر. بنده کزه امنیت ایدیکن
افندم. بونکله برابر رجال ملتندنه امین او لیکن. پادشاهم ا
بنده کن بر بار نقل آلتندیم عثمانی صفتیله اجرای وظیفه
ایده جکم. بر مأمور کننیسی و جدا نا مسئول طوهرق اجرای
افعال این سنک لزوی کبی روزی رده هم وجدانی: هم ملقی نزدند
کنندیسی مسئول بیلمیلیدر. اید و افتخار ایدرم که جدا نک
بنی مسئول طوته بیله جکی بر حرکتند بولندم. فقط ملتک
بنده کزی مسئول طوتمغه چالشمہ لری ایسترم. هم بحاله فخر لنورم
پادشاهم! طفوز کون او لیور که معروضات متقدمه بی اسعاف
ایمه مکده دوام بیور یور سکن. عمله نک آلتنه مشابه او لان نظمات
مپرمی ردایدیور سکن. حالبو که آلت زایش کورلماز. بحاله قارشی
ایسه هنوز دهشتی زلزله لردن مخوا اتفاض درجه سی صاو شدیران
بنای دولتی تعمیره چالش دیغمز صره ده سز عادتا بیهق مق
ایسته بیور سکن دیه بیلیرم. اکربو اسبابه مبین بنده کزی سرکار دن
عزنل ایدرسه کن رجا ایدرم عنان اداره، مناج شاهانه کزله
اجرا آت دولتی حال حاضر ک اهمیت والجا آتنه توفیقاً امتزاج
ایتدیروب قولانه بیله جک برید اقداره تودیع بیور لسوون

خ فی ۱۸ کانون ثانی مدحت

بو بولده کی مجادلات قهرمانانه می نتیجه سنده تبصره لره
قاریشیق قور ناز لقلره سرایه چلب و توقيف ایدیلن حرپنکار

مشار اليه اوروپايه نفي او لمدياني اشنادده: «بزم ملت آرمنستانه اصلاحات جديه وجوده كتيرمك ايچون صنف عسكري باشده اولان ذواتك النده بولنقي شرطدر . چونكه بو صنف الده ايدهله ينجه بر شى ياسيله ماز ، سراي دائما غلبه بچالار : حسين عونى پاشانك وفاتندن صكره عنكر ، بزم المزدن چيقدى : سليمان پاشا كي بزه ميال افرادن بر قاج ذات وار ايدي ايسهده بونلرک هېرى ده سر خدده بولنيورلر . استانبولده كى عسکر الڭ بيوڭ دشمنلر مزدن سر عسکر رديف پاشانك النده . بو سبيله سراي بزه غلبه جالدى . بوندن صكره دخى اوئله اولەجقدر : اكى باب غالى و ياخود مجلس مبعۇان وقت وزمايمە استانبول عسکرى اوزرىنه كىنى طرفدارى بولنان امراي عسکريي يولشىدير منسە سرايە قارشى دائمًا عاجز قالەجقدر .» ديمش . عسکر قوت ديمك اولوب . مناستدن يوكسلن صىداي طلب و اعتراضك ضمته، مستبدلىرى قىھرە مقتدر قوای اصلیه ملت مىندىج بولنيور ، عادتا آشكار صورتىدە بارلا يوب طور ويوردى ، عثمانلى اتحاد و ترقى جمعىتى مناست مرکزىندن ۹ تموز ۱۸۷۶ تارىخىنده ييلديزه چكىلن تلغراف سامەلرده قانون اساسىنىك بېمەحال اعاده ايلىسى والا «مناست ولايى داخلنده اليوم موجود بولنان مأمورين ملکىه واركان واما وضابطان وافراد عسکريه ايله علما و مشائىح والحاصل كبار وصغار اديان مختلفه منسوبيتنك بلا استتا وحدانيت خدايە . قارشى عهد و ميثاق

قهرمان داعی حربت ارکان حربه بیکنی اور بک .

خ ھموئی آلتندہ بولندقلری ونمایت بازار کونسے قدر طلبیری
قبول ایدماز سه استانبول او زریه بورو نیله جکی « صورت
قطیعہ و مهیہ ده بیان ایدلش واوزمانه قدر لو ابdest قیام
اولان وطنبروارنک استیصالی ایچون از میردن سوق اولن ان
قطعات عسکریه نک دخی امر خیر ملی به التحاق ییلدیز اشقياسی
ایله رئیسی شاشر تمن و خونه اراز لدن شمعی باشا کیلرک ،
مجاهدلری میدانه حیقہ ماق او زرہ قتل واعداملری خائنلر
ایچون خوف و هراسک در جسخی آشیر تمن اولنله مجرد اداره
وھصلحت ایچون قانون اساسنک از سرنو اعلان نه بجور پت

الویرمنش ایدی . فقط قانون اساسی ایله حاکمیت ملیه نک عودتی اوتوز اوچ سنه در ظلم و تضیيقدن بونالان عثمانیلرک قلبنده اشواق و مسراپی او قدر جوشان و خروشان ایتمشدیرکه واویلای عمومی ^۰ قیامه قارشی وقتیله هیتلرندن یانلرینه وارلیان ارباب استبداد ، لالو حیران قاله رق بر قسمی ذره قدر مقاومته محاللری او لمقسزین قولاقلنندن طوتیلوب محبسه الفا ایدلش ، بر قسمی شوراده بوراده اختفا ایلش ، بر قسمی ده علی العیجه مختلف اشکال و صور مضحكه تبدیل قیافله صاووشوب کندیلرینی بوغه حق کبی کورونن امواج خروشان حریتند او زاقلاشمن ایدی . دیدیکمز وجهمه داهیه دهیای ملعت اولان ییلدیز شقیستک حرکت واقعه سی يالکر اداره مصلحتدن عبارت ایکن حریت و آزادکی یه صوصامش اولان ملت عثمانیه نک قانون اساسی یی کندیسنه مال ایتكده کی تهالک عظیمنه قارشی کله مه مش ، اتخابات اجرا اولن رق اجتماع ایدن مبعوثانه بیک جبر وزور ایله بالذات کله رک نامنه او قوت دینی نطق افتتاحیده او تانعدن شمدی یه قدر ملتک استعداد سزرلکی حسیله اعطای نده امساك ایلدیکی اصول مشروطیتی ، ترقیات معارف ایله الیوم قابل اعطای کوره رک « بعض خائنان رک مالعنته رغمآ بو دفعه لطفاً و عاطفة احسان » بیور دیغی بیان ایتمش ایدی . فقط مقتضای فطری او له رق ، کندیسنه مالکانه و خدمه اتخاذ ایلدیکی بومالک و ملتک مجرد منافع جانیانه شخصی ایچون انفرض و اضمحلاله

او غرایلی افکار و مقاصدندن فراغت ایمک، شقاوتکار ابدی و از لی یه کوره ممکن اوله میده جق بر شی ایدی. ظهور ایده جک، تهیش او نه جق فرصلردن استفاده یه شتاب ایده جکی درکار ایدی. شوراده قهرمان دائمی حریت نیازی بکل شو سوزلرینی عیناً اقتطافدن کچه میه جکم :

« شهید اعظم سلیم ثالث مرحومک باشلایوب شهید محترم مدختک اکالانه ساعی اولدینی او دور جدید در دنخی قره دورک شانلی بر شب یلدای استبدادی، فجر کاذبی حکمنده در. مدختک شهادتی ایله وقوعات حال سابقه رجعت ایتمش، در دنخی دور مشئوم بتون. قراکافاریله عودت ایده رک ینه هیولای ظلم و استبداد سلیم ثالثک ابتدای دور حکومتده کی چهره آند و معلمتنیله کورونشدر، بوندن صکره کابوس دنائیک تضییق تقلی آلتنه وطن، ملت ایکله مش، بو تأثیر جهنمی آلتنه شدتی بر قوه دافعه حصبو له کتیر مشدر. ایشته ۱۰ تموز انقلابنک مؤثرات حقیقیه سی ! .. اوست یوز شو قدر سنه اول باشلایوبده او تو ز ایکی سنه قدر توقف ایدن بو انقلاب کبیر بر حکمدارک و یا بر داهینک تأثیر و نفوذیله حصوله کله مش، وقوعات متتابعه، مصائب متعدده یه معروض قالان ملتک تایلایتله ظاهر اولمشدر . »

بناءً عليه آرزوی عمومی ملته بو قدر صـمـیـمـیـلـه مـطـابـقـ و او نسبتده قبول قطعی یه مظہر اولان احکام حریتک ید

ملتدن جنایته استردادی احتمال و امکان خارجنده او له جنی طبیعی اینکن ارباب شقا و ملعته کوره، کویا يالکنر بر فریاد طلب اوزرینه حقوق مفترسه استبدادیه دن فراغت ایدیلیویرمش اولقدن دولای ندامتلر باشلامش ایدی. کویا دم طلبده ویرلیوب مقاومت ایدلسه کندیلری ایچون تهلکه ملحوظ اولق شویله طورسون، استبدادیک پارجای ثبات اولمسنده موقفیت محقق ایمشن. کویا بو حادنه بر (بلوف)ه آلانق، بر تهدیده قانعقدر عبارت ایمشن. ایحباب ایندرسه، حتی ایانا آنی حاوی سطور مطبوعات ایله اثباته مقتدر بولندیغمز بوسوزلر توسع ایده ایده حقیقی و جدی حیت اربابی عندنده حریت مستحصله قان ایله، جان ایله استحصلال ایدلدمیکی ایچون نقصان جهتله اولق احتمالارینی تولید ایدی. يالکنر ارباب اذعان تزدنده حصول بوله بیلن بوکی افکار سائمه حیتله، سائز بیٹ درلو دوشونجه ایله آچیقدن آچیغه مطبوعات عالمنه کچه میور، فقط آغن دن آغزه انتقال ایده رک یاواش یاواش عادتا بتون استانبوله سرایت ایدیور، بلکه حدودی ده آشوب کیدیور ایدی. اهالیسنه بیلمم یوزده نه قدری مألف استبداد اولذینی، بالذات و یا طولا ییسله استبدادن. مستفید او له رق و حریت حقیقیه ایله قازانه جنی فوائد صحیحه کورو له میه رک حکم حریت ایله همان غیب ایتدیکی واینکه حاضر لاندینی منافع و امتیازات عادیه میدانده بولندینی ایچون، استانبول عالمی مجرد ضعف طبایع

و بیقراری اخلاق سوچیله، به وعلیه‌ده کفتکوی حریت ایچون پاک مکمل بر زمین او لش ایدی . ارباب حیثک شورش حاله دائز سوزلری بو زمین فاسدده بیک خیال خامه وجود ویریور، هر حالده بتون افکار و السنه یه غایت موافق و خوشبجیران بر میدان او لیور ایدی . اتحاد و ترقی جمعیتی استانبول مرکزی - مرکز عمومی بو جریان ناروا یه قارشی مدافعت‌ده افراط ایتدیکی قدر، ظن ایدرم، بعض قصور لردده بولنش و بولنیور ایدی . علی طریق الاعظام حکایت او لان تقسیرات واقعه . مدافعت‌ده کی سیدات افراطه، یکی یکی سیده‌لر کی اضمام ایدیور، و یا اویله کورولیور ایدی . اویله ظن او لیور دی که اتحاد و رفق جمعیت مجلس مبعوثانده اکثریتی تشکیل ایدن، و جدانه، صاحب بر فرقه ممتازه یه دکل ، کوری کورینه امره اتفیاد ایده جك ، مجبور منت و شکران بر قسم اکثر اعضایه مالکدار، و بو صورت‌هه حکومت‌ده اتحاد و ترقیجه تنسب و تعین ایدلش او لهرق هر زمان، هر دقیقه جمیعت مذکوره‌نک اراده فکر و مطالعه‌سنه زبوندر ، شو حالده مشروطیت اداره‌نک لوازم اساسیه سندن اولان قوه تشریعیه و قوه اجرائیه ، عبد الحمید ظالمک اداره کیفیه سندن فرقسز او لهرق ینه ید واحدده مجتمع بولنیور ... استانبولده فکرک رشیم حالنده بو درجه اولسون وجود بولسی ، درحال بتون آفاق استیلا ایتمی ایچون کافی ایدی . هاضمی مشکوک بر آای آدم‌لر که ارکان جمیعت عدادنده کوستلمی، پنه

عینی حال و قبادله حریفلارك حکومتچه و طولاییه جمعیتچه مظاہر اغرازوتکریم ظن او لئنسی قیل و قاله میدانی آچد بقہ آچیوردى . بر زمان کلدی کە بودرلو اعتقاداتك تعمی يوزندن اتحاد و ترقی جمعیتی استانبول مرکیزیته - مرکز عمومیه يىسنه فارشی افکار عمومیه آکثریتله علیهه دار بولنگه باشладى . تام بو طور تلقینك دوامی صره لرنده ایدى کە اتحاد و ترقی جمعیتی علیهه داري او لان سرباستی غزنه سی محروم لرندن حسن فەھی بىكڭى قره کوی - استا نبۇل كۆپرسى او زرنده لىلاً قتلی و قوع بولدى . كۆپرونك ايىك طرفنده ، او سندە قره غول موجود او لمىنە رغماً قاتلک طوپىلە مامسى ايشك اىچنده اتحاد و ترقی جمعیتىك پارمىي او لىق لازم كالدىكىنى ، داتاً او بىلە تلقى يە حاضر او لان افکار عمومیه يە هان تلقىچ ايدى . ايرتى كون جزئى كاي علیهه دار اتحاد او له رق انتشار ايدن بتون جراڭدۇ بۇ تاقى داخلنده القا آت و نشرىيات ايلە حسپيات عمومیه يە رنگ و شکل و قوت ويرىور وعلى التوالى وير . مکدە دوام ايدىور ايدى . حتى حادنه ، عقىب ظهور نده مجلس مبعۇ ثانە انتقال ايدەرك اتحاد و ترقینك مخالف مسلکى احرار طر . قىدن موقع استىضاچە وضع او لىنىش ، بۇ تلقى سیاسى داخلنده جانلى مباحثانى داعى او لىش ايدى . اتحاد و ترقى يە طرفدار او لان جرا . ئىدك ىكيفىت قتللى ، مقتولك رفيق طريقى ، عینى زماندە بوكىرندن مجرىح شاڭر بکە عطف ايملىرىنە مقابلە ئاينىجى دفعە هيئت همتازە طېيە طرفىدن قاتل او بىق ظنپىلە كۆستۈپلن و قاتلەكىنى ستر

حادثات عسکریه اثنامنده قابیله دیشی او لاد حُسین حامی باشا
ایچون کندی کندی ایمنی ده ضر رجه جرج ایغشدر دیتلن مجر و حک
جریحه سی، مذکور غنیمه لرک وايلک دوقور لرک ادعامی کپی او کدن

دکل، مجر و جك ادعاسى وجهمه آرقه دن و هر حاله بر متودن او زاق بر مسافه دن ، بناءً عليه آخر طرفندن آبلش بر قورشو بدن او ماق او زره تقرر ايد نجه افکار عموميه طرفداران جمعيتک بوصویزمه چورومش مدافعه لرينه قارشی طرز تلقی ساقنه هب قوت و قطعیت و يور ايدي ، مشروطیت دن مقصد ، استقلال و جدا نه صاحب مبعوثارك ، هیچ بر تائیزه تابع اولیه رق جريان ايده چك مباحثات احرار انه لري نتیجه و خلاصه سی اولمی لازم کلید کن علیهداران اتحادك لسان ادبه آنبیه چق بیاناتنه و بونله پردازان قسم خلقه کوره ، دیمک اکثریت مبعونان ، اتحاد و ترقی جمعیتك هله جمیعت مذکوره نک باشليجه کوزه کورونن استانبوله کی مرکز عمومی سینک مجبور منش و شکرانی و بناءً عليه اسیری ايدي ! . . دیمک حکومت اتحاد و ترقی جمعیتك بالکن بیان اعتماد ایستادیکی دکل ؛ بلکه طوغربیدن طوغربی به رأی و آرزوی صورت مخصوصه ده لاحق او لان کیمسه لدن مرکب ايدي . مadam که جمیعت عليهنه لا فردی سویله بن آدمه ، طرفینی قره غول ، دکزی عسکر او لان کوپردو او لدور و لوب قاتلی طوتوله میوردي ، بو دیمک ايدي که قاتلک طو تلامیزی ده مقصود و مطلوب ايدي . دیمک اتحاد و ترقی جمیعی عليهنه آرتق - کاهی قول تو غنه آلمق جرأتی اولقازین - لاف سویله میه جک ايدي . . آ . ! بو عبدالحمید استبدادندن بدتر ايدي ؛ چونکه عبدالحمید عليه ارلئی عنان او لدور میور ، نفی و تغیریب ، تو قیف و تسخین الله ازیور ، محظی ايده پور ايدي . . .

ایشنه افکار عمومیه بو رو شی المش ، او لانججه شد تی ایله
 کیدیور ؛ حتی غلیان حدت و شدتله اعضاء اتحاده قارشی ده عینی
 وسائل خفیه قاتلانه نک اجرا ایدلی لزو می بلا اختیار شونک
 بونک آغزندن دو کلوب طور و بور دی . مقتول حسن فهمینک
 اتحاد ترقی یه نه قدر اهمیتی بر ضربه تشکیل ایده بیله جکنی بیلمیورم .
 کندیسی ایله بر دفعه کور و شدیکن زمان ، کامل پاشانک زمان
 صدارتی ایدی ، مراد بک تو قیف ایدلش ایدی . بن مراد بک
 اور و پادن عود تند نبری و مجرد بو عودت سر رشته سبله شدتی صو
 رتده علیبه داری او لا زار دنم . حتی اعلان اخیر حریت او زرینه
 منفاهمند در سعادتھ عودت اتنا - نده ، از میرده استان - ول جراندیتی
 مطالعه ایدر کن (میزان) ی ده کوزدن کچیره رک نسخ - ا به بسی
 آرا شدیر یلنجه کور و له جکی و - ظن ایدزم - حقنم ده . تسلیم
 بیله جکی او زره (اور و با افکار عمومیه می ایله ملاقات) سرتناهشی
 تختنده کی مقاله نفاق جو یانه سندن دولابی حقنده کی ابدی مخاصمه
 محقق غلیانه کله رک عادتا م - لوب الاختیار بر صورتده یازوب
 (خدمت) غزن ته سنه ویردیکم مقاله ، جریده مذکور دده انتشار
 ایتمش ایدی . استانبوله کلام . چوق کچمه مش ، مراد تو قیف
 ایدلش ایدی . بتجه بک محق بر معامله اداریه و سیاسیه ایدی .
 حتی او قدر مفرط ایدمک بوله بر آدمه ، ایچنده یا شامنگه صلاح حبتدار
 اوله مدینی و اوله میه جنی شودم حریسته لفردی سویلتمنک بیله
 عبیث ایدی .

حابوکه احتساباته کوره مراد بوقدر منفور اولمقله قالمیور،
 حرص جاه و اقبال ایله بعدما بر فنالق تصبور وایقا عنه مقتدر
 او له رقدم منظور او ایودی . بناءً علیه اسباب صحیحه نسی بیامدیکم
 حالده مراد بکل توقیف خبری بتجه، مطالعه و محاکمه به حاجت
 اولمفسرین قبول ایدلش معاملات مصیبه دن ایدی که عامه جهده او ایله
 تلقی ایدلسنه انتظار مایده جکم طبیعی ایدی . نه اچون توقيف
 ایدلش دینلری بن مطالعاتله وبالنتیجه (سلامت مملکت اثیوپ
 قانوندر .) حکمیله اقاع ایتدیکم او صره ازده ایدی که حقوق
 عمومیه يه یازی یازان حسن فهمی ایله بالتصادف ملاقا همز وقوع
 بولدی . مراد بکل حیث فداکار ایسندن طو تدور دینی بحثده او قدر
 مفترط اداره لسان ایدیسور ایدی که حتی احتجابات حریته التجایه
 بیله بک آز پناشیور ، پناشمه لزوم کورمیور ایدی . بکادیسه
 ایدی که مراد بک نه اولور سه اولسون ، بوکون آنحق قانون
 ایله توفیف و تبعید او لنه بیلیر ؛ بلکه اکلامه چالیشیدم .
 فقط او ، مرادکه ، بم هیچ بر زمان اکلاهه میه جغم حیث
 و فدا کار ایسندن بحث ایدیسور ، و بک مفترط بر لسان قولانیور دی .
 بوده بر جلوه اغرب دیکر دیدم چکدم . بتجه حسن فهمی بو .
 بردہ انتخابات انسان‌نده شورای امت غزنیه سی طرفندن علی کمال بک
 علیمنه یازیلان مقاالتیه قارشی ، علی کمال ایله اقتدار غربتده بر جوق
 مشارکت و مقارنت حیاتیه سی اولمی حسیبله علی طریق المدافعه
 امضامی تحشیده سربستی ایله نشر ایتدیکی بر راقج مقاالت منظورم اولمش

ایدی . عمومه وجودندن نشان ویره جک بشقه برشیی ^{اولما مق} کر کدر . بو قدر جق یازی ده بر آدمه وجودینی دنیادن قالدیره جق در چهده وجود او اهمیت ویر دیره مه مک لازم کای . کائیاتک مجھو لی بر آدم ، اتحادک نهدن او قدر شدتلى غیظ و جد تی دعوت ایم ش او ملق لازم کاسیون ؟ ، فقط ار طغرل شا کرک ، تندیسی طرفندن پال آخره صحبت و عدمی مشکو کی او ملق او زره کو ستریلن بر افاده سنه کوره قاتل (آل مولان !) دیه آتش ایم ش ، ابلک قورشون مولان زاده رفعت بکه بکزه دین ، [بکزه دیلن] شا کر بکه صورت غیر مهلك کده اصابت ایدوب کچمش ، او قاچشن ؛ حسن فهمی ، خسربات تالیه ، ثالثه و رابعه یه مهملک صبور تده او غراماش ، اور ته ده بر (آل مولان !) سوزی وار آ . کافی . صحبتی تحقیقه لزوم یوق . بو برجرم سیاسی . هم اتحاد و ترقی جمعیت نجه ارتکاب ایدل دیکی شکسز ، ایرتیمی کون علی کمال بک طرفندن ویریلن بر استدعا وار که کبندیسی ، مولان زاده ، مراد ، و ولقانجی و سائره نک اتلاف اتحاد جه قرار کیر اولدیغنه دائز ، اوو ؛ هیچ شهه چائز دکل . ذاتاً اتحاد و ترقی جمعیتی بو غنیمه هارک ولا یاتچه او قو نامسني التزام ایتمیور می ، امرلر ویرمیور می ، قو . نفر انسلر ده سویله میور می ایدی ؟ او طریقه باشه چیقه مدی ، بو طریقه باشладی . . بو نه دیمک ؟ . . . اوت ، بونه دیمک ؟ .. افکار عمومیه نک چویروب طولا شدیر دینی بو سؤال غربیب . هر کسب کی محیط و چدان ایتنده قالمپور ، جلی ، خنی بتون خلق

عـاـکر باـغـه طـرقـدن شـهـيد اـیـدـیـان عـدـلـه نـاظـرـی نـاظـم باـشا
آـرـهـسـنـه تـاعـاطـی قـیـلـنـیـور ، اـجـوـه وـایـضـاـت اـیـاه اـبـسـاطـبـولـدـجـه
بـولـیـور اـیـدـی . اـسـطـرـادـاـ شـورـادـه ذـکـرـی لـازـم کـلـیرـکـه بـوـنـارـخـنـدـن
بـرـ آـیـ قـدـرـهـقـدـم ، غـالـیـاـ بـرـ زـمـانـدـنـبـرـی (اـتـحـادـ حـمـدـی جـعـیـتـبـکـ)

مروج افکاریدر) دیگه باشـلامش اوـلان وـولقان غـزـتهـسنـك
دلـاتـیـ اـیـلهـ یـالـکـنـ بـوـیـلـهـ جـهـ اـسـمـیـ شـونـكـ بـوـنـكـ کـکـ اـتـغـرـاـبـهـ
منـظـورـ وـمـسـمـوـعـیـ بـوـلـانـ بـوـجـمـعـیـتـکـ رـسـمـ کـشـادـیـ اـجـراـقـلـنـهـ جـفـیـ
اعـلـانـ اوـلـمـشـ ،ـ اـجـراـدـ اوـلـمـشـ اـیـدـیـ .ـ دـیـانتـ اـسـلـامـیـهـ ذـاتـاـوـحدـتـ
اسـلـاسـنـهـ مـسـتـنـدـ اوـلـوـبـ پـیـغـمـبـرـ مـنـ (ـعـ .ـ صـ .ـ) دـنـ صـکـرـدـرـهـبـرـانـ
کـرـامـیـ،ـ وـرـهـ ئـمـشـرـ وـعـهـ سـیـ اوـلـانـ عـلـمـاءـ ئـظـامـ حـضـرـاـیـ اـوـلـمـقـ لـازـمـ کـلـیرـ کـنـ
وـولـقـانـ صـاحـبـیـ وـحدـتـیـ کـبـیـ بـرـ جـاهـلـ مـسـخـرـهـ نـکـ بـوـ بـاـبـهـ پـیـشـکـشـ رـایـتـ
،ـ اوـلـسـنـکـ مـغـنـیـ نـهـ اوـلـهـ بـیـلـهـ جـکـ اـرـبـابـ عـلـمـ وـاـذـعـانـکـ عـقـلـنـهـ کـلـهـ مـشـ
دـکـ اـیـسـهـدـ زـمـالـکـ نـزـاـکـتـیـ وـ بـوـ کـبـیـ حـسـیـانـکـ مـنـاـقـشـیـ یـهـ عـدـمـ
تـحـمـلـیـ دـوـشـوـنـیـلـهـ رـکـ کـیـمـسـهـ سـوـزـ سـوـیـلـیـاـمـهـ مـشـ ،ـ بـالـعـکـ اـتـحـادـ
مـحـمـدـیـ جـمـعـیـتـکـ فـرـدـایـ تـشـکـلـنـدـ غـزـتـهـلـرـ شـوـیـلـهـ بـوـیـلـهـ بـرـ لـسانـ
اـحـتـراـزـ وـاـحـتـیـاطـ اـیـلـهـ صـورـتـ جـرـیـانـ مـعـاـمـلـهـ دـنـ بـحـثـ اـیـتـشـلـرـدـیـ.
اـتـحـادـ مـحـمـدـیـ ذـاتـاـ مـوـجـودـ وـاـبـدـیـ اوـلـقـنـهـ یـکـ وـعـادـتـاـ خـصـوصـیـ
بـرـ اـتـحـادـ مـحـمـدـیـ کـیـمـ بـیـلـیـرـ نـهـ اوـلـهـ جـقـ اـیـدـیـ ؟ـ ..ـ بـوـجـمـعـیـتـ،ـ اـصـلاحـ
مـعـنـوـیـاـتـهـ عـائـدـ اـمـوـرـ خـبـرـیـهـ یـهـ بـاـقـوـبـ سـیـاسـیـاـنـهـ قـارـشـمـیـهـ جـقـ اـیـشـ
دـنـیـلـدـیـ .ـ فـنـادـکـ .ـ فـقـطـ باـشـدـهـ مـنـفـعـتـپـرـسـتـ ،ـ جـاهـلـ ،ـ مـسـخـرـهـ ،ـ
بـیـ اـدـبـ وـحـیـابـرـ (ـوـحدـتـیـ)ـ وـارـکـ دـهـانـ جـهـالـتـ اـفـشـانـدـنـ دـانـماـ
آـتشـ غـلـظـتـ وـرـزـالـتـ صـاـجـیـوـرـ .ـ

لـهـ سـرـنـامـهـ اـفـتـخـارـیـ اـتـحـادـ مـحـمـدـیـ اوـلـوـبـ سـیـاسـیـاـتـهـ قـارـیـشـمـیـهـ جـقـ
اوـلـانـ بـوـرـقـبـارـهـ دـخـیـ عـلـیـ اـتـواـلـیـ اـتـحـادـ وـترـقـیـ جـمـعـیـتـکـ مـسـاــ
وـیـسـنـدـنـ بـحـثـ اـیـدـیـوـرـ ،ـ کـوـیـاـ،ـ دـیـکـرـلـرـیـ مـیـانـدـهـ (ـوـلـقـانـ)ـ لـکـدـهـ

او قو نلمه سی منع اولنمش دیه آتشار صاچیور، حسن فهمینک
 کیفیت قتلنده ایسه شهادت حسن بن علی المرتضی ایله شباht
 بوله رق بشقه بر ماهرك قالمیله یازلدینی اربانججه تقدیر اولنگان بر
 مرشیده ده، جمعیت اتحادیه بندی ده اولدوره جك اینش، یر حاضرلا،
 یقیندنه بن ده کلایورم یا حسن! . فریدایله ناله زن بولنیور. کرچه
 (وحدتی) نک سوزندن او زرینه انتقال ایدن ارباب دقت و بصیرته
 کوره معنای اوله مسده، بوصاجه لر قلوب صافیه اربابی عنده ده
 تأثیرات عظیمه اجرا ایدیوردی . ایشه حرکت عسکریه افکار
 عمومیه نک تام بوکشمکشی، تو تری صره سنده، فکر لرک اکثریته
 اتحاد و ترقی علیه نه کرل دیکی: بر زمانده و قوع بولدی . حرکت
 عسکریه نک بالآخره اکلاشیلان غایت و مقصدی استبدادک اعاده
 سنه معطوف اولوب مع مافیه بدایت امرده يالکز اتحاد و ترقی
 علیه نده، ويالکز بر فرقه منازعه سی کبی کورنمی اکثریته معنای
 محدود بر حرکت کبی حتی طرفکیران سیاستجه عادتا اندیشه
 ایله قا یشیق بر منو نیته تلقی ایدلش ایدی. ایاصوفیه میدانشده،
 مجلس مبعوثان پیشکاهنده طوبانان باغی و طاغی عسکر، او لا
 قانون اساسی، عدلیه نظارتی فلاان ایسته مزونک دیمشلر . بو
 محقق .. صکره هرنزه دنسه بر ایصا لدی دونمش . خیر قانون
 اساسی بی، مبعوثانی ایستزه، فقط شریعتی ده تماماً ایستز دیمشلر.
 بوده محقق .. دیمک که بو حرکت عسکرک اویله ظن اولنده بی کبی
 کوپری باشی قاتلنك بولنما مسندن فلاان علیانه کله رک کندی باشه

بر قیامی دکل ، بلکه خفی الارله تدویر ایدیان بر دولاتک دورا
بندن عبارت برمعنی و مصلحت ایدی . عقول نافذه بونی چاق
تشخیص ایش ، مکتبی ضابط ایسته میورز ، صورتیه اقسامه
طوغری وایرتی کونه قدر جنایات فعلیه سیله تکرر و توضیح
ایدن افعاله فارشی ایسه ایش او لانجه چدیتی ایله اکلاشمیش ایدی .
برنجی درجه تفهمده بالکیز احراردن بعضی لرینک الى اولاق ،
درجه نایه سنده دخی مدھش بدخفی استبداد راحت طوره میه رق
افکار عمومیه نک اتحاد و احرار غوغاسیله کیرشدیکی بوکریوه
شورش وجدالی فرصت صایش ، کیم بیلیر حسن ، فهمی قتلنی ده
کنندیسی ایقاع ایدوزک ، شومهارتله بسیرون غلیانه کتیردیکی
اعصاب او زرنده تحریرت خونین چنایت کارانه سنه بی محابا ابتدار
ایش ایدی ! بوکون قطعیاً اکلاشمیش درکه بوجرگت ، غایت
دهشتی ، غایت خونین ، مذهب و جانه دینه جک درجه ده صوک
فدا کار لقلره اجتیار ایدیش بر حرکت ارتجاعیه ایدی . شـ و
قراری ویرمکله قهرمان حریت نیازی بکی شو سبوزلرینه برجوت
اینکلکم ضروریدر :

«سلیم ثالثک ، مدحتک تشیانی کی تشیمزک عکس العیله
دوچار اولیه چندن امین او لو بیلیرز . چونکه تشیمز ، دهانین
بر شخصک تشیتی کی شخصی وضعیت دکادر . تشیمز
عمومی ، موقفیتمز ملی در . بناءً علیه ملت سعادت حالی ،
امنیت استقبالي حاضر لایه حقی بر قوه مالکدر . بالکیز سکونت ،

عاکر عاصیه علرفندن شهید ایدیان لاذقیه بهموفی آرسلان مک
بصیرت، قناعت، صبر و متانت لازم در. یالکز، اوت، یالکز،
احتیاج مسارتله بر دعوای مسابقت آجقدن اجتناب ایدامی.
لزومنده افکارک اخساد اینسی شرطدر. »

افکارک اتحادی، صرف افزایقات ضروریه اجتهادیه ایله عدم
مبعادنی معنا نه او ماق لازمکلوب، حالبو که یوقاریده شرح واپساح
ایلدلیکی او زرمه مبعادت لزومنده زیاده و قوع بولقله صولت ارجاعه
معروض قالمش، مع مافه استبدادک غیرت عودنی اکلاشبلنجه
بنون افکار عنانیه سیلا به طوفان کی هر طرفدن تهاجم کوستره رک
تپه لره صیقه ایستین استبدادی ابدی بر صورته الامان خوان

ایقش ، قطعیباً قلع وقع واستیصال ایلشدر . ارتتجاعک حرکته امکان بوله بیلمسنہ ، نیازی بکم سردا بیدیکی شرائطه عدم مراعاتزک سبب اولمش اولمی ده وارد خاطر او له بیلیرسده ایش اولوب یتد کدن صکره - تعلیل بعداً الواقع قبیلندن - بولله شیلری شایان تدقیق ولایق التفات کورده میز . حالات واقعه بزم ایچون حد ذاتنده درس کافیدر . کندی حسابه استبدادقانه بو غیله رق ، انسانیته محض رحمت اولمق اوزره ارباب استبداد کمال شدت ایله ازیله رک استحصال حریت ایدمک لازم کله جکی یولنده ، بتون ملتلر ایچون لا یتغیر بر قانون ابدی احکامنه قائل اولدینم جهتمه حرکت اخیره احرارانه حریقزک اکمال نواقص و نقاوصی باشنده بتون اضطرابات وجودانیه می بر طرف ایده رکایشه شیمدی ابدی بر آآنی ملتک بی پایان و عالی آفاق نوانوده منظور او له جفنه قناعته آسوده نشین امن و امان ، و مستغرق من و شکران او له بیلدیکمی اعتراف ایدرم . بز زندانلرده ایکن زندانلر محصولی اولان شعر آنی دهابوکی بش یوز پار چه ایله ورد لسانز ایدی :

چوق سیف ستاره تاب لازم

عنم و حرکت ، شتاب لازم

بر خون او له سطح آب لازم

دهشتی بر انقلاب لازم

تخلیصه بو ملتی بلادن [*]

[۰] رفقی فلاکت مستجابی زده عصمت بیکانه

که معنای صحیحیله شیمدى او له بیلدی . آرتق صدده
چمک او زره، يالکن اتحاد و ترقی جمعیت محترمه سنات و شانلی اردو لر مزک
است حصال حریت ایچون پاش-وائی فدا کارانده، صحائف تاریخ نه زرین
حروف ایله یازیله حق حرکت او لا واخر اسنندن دولابی منت
وش-کران ابدئی قلبیمی اتیان و بو با بدہ بتون ملته ترجمان
اول مقدمه بولند یغمی ده بی محابا بیان ایلکله اکتفا ایلم .

خ حركت عسه‌گريه ايله نتائج‌نک روزنامه‌سی

۳۱ ماربت ۳۲۴ صالى كونى ذهناً يلسـ.ـتهسى معلوم بر طاقم مشغله‌نک رؤيت و ايقاسى ايچون استانبوله اينك اوزرده بوغاز ايچندن را كب اولدایم شركت واپوري ، كورپريه تقرب ايتدىكى صرده، استانبول عسـ.ـكرى قيام ايدهرك كندى باشلىرىنه مجلس مبعوثانى آبلوقه آلتنه آلدېنى خبرى آغزدن آغزه سرعت برقيه ايله سرايت ايدهرك هې بىرخۇف و هراس خفى ايله كوكىر تەيە طوبلانوب اطرافى تجسس ايتكە قويولدق . في الحقيقة كورپرو اوزرندن اوزى ، يكىرىدىشىر نفرلارك طاقىلردن عبارت عسـ.ـكرلرك مسلمحاً ، كندى باشلىرىنه ، ضابطىمىز ، متلاشى و عجول خطوه‌لاره استانبول طرفه شتاب ايتكىدە اولدقلرى كورولىوردى . حركت واقعىدەكى مقصدك نه اولدايى هى كىشك مجھولى اولملە براير عسـ.ـكرك سياسياتە قارىشىدىرىلىسى يولىندەكى سئ استعمالاتك بىر نتىجە طبيعەسى اولمۇ اوزرده بالتقى ايلك اعتراضاتك اتحاد و ترقى جمعىتى استانبول مىزكىزىنە توجىيە ايلىككىدە اولدېنىي ايشيدىلىور ايدى . معمافيه هركىك يوزىنى ، حادثەنک مېھمەيت و غربابتنە قارشى خوف و خلجان قدر يأس و ملال آثارى دە استىلا ايدىویرمش ايدى . واپوردىن چىقاركىن ، بوغازه عودت ايدەجىك و اپورلرك خنجا حنج

ظولمده او لدینه گوردم ، تصادف استدیکم بر ارقداشه همان
صوردم :

— نه وار ؟ نه او نش ، نه او لیور ؟

— والله بیلهم فنا ، بن دونیورم .

— جانم فنایی نزههی ، مقصد نه ؟

— فنایی ، تمکه آیا قلانمش ده گریور . دون ، استانبول
نصرههی دکن :

— براز عجله ایشم وار ، مطلقا کیتملیم ، هم بو حادههین
بھیندن بر گوروب کلیرم :

— ان شاء الله کلیر سک .

— آعنکی خیره آچ .

محمددن آیردم ، کو پری یه چیقدم ، صانکه هوای محیط ، اسرار
خفی خوف و هراس ایله مشبوع ایدی . برو ابودن چیقاتلار او بربنه
جان آتوب دونمک ایچون بربلرینی چیکنه یه جک کی حرکت
ایدیورلر ، استانبوله کیدنلر ، غلطه یه چکنلر آرفه لرندن قورشون
قوغلا یور مشجه سنه سرعتله یورو یورلر ، آرمه صره چکن باشی بوش
عسکره باقمه وقت بیله قالیور ، بیلداک بیلمندک راست کله (نه
اوملش ؟) سؤالی فیر لاد بیلوب (اکلا یه مدم) جوابی آنیور ، خلا
صه برهای هری هرج و مر جیدرکه حکم سور و یور دی . ایلک
اکلا شیله بیلن جهت ، بو قیام عسکریده آویجی عسکرینک او ک
آیاق اوملش اول مندن عبارت اولوب صنف مذکور افرادی کیجه

لین و یاصباحه قارشی موجود ضابطه ندن باعضیلینی آغازله
صاره رق و باعضیلینی . حبس ایده رک تفکلی تو تجیله، پر لرندن
قیلدار لرسه بلا تردد اور مق امری ایله بالتدبیع، بر طرف دن کندی
با شلرینه آیا صوفیه میندانی دیوب چکیده کاری ، بر طرف دن ده ایکیشور
او جر کشیلک مفرزه لر تفریقیله بتون قره غول و قیشه له لره کوند
و هر ک عمومی بو حرکته تشریک ایندکاری و حالاده بو منان
او زره دوام اینکده بولند قلری حکایه ایدیلیور دی . عسکر ک بو
حرکتنه اهالی به هیچ بر خسر و زیان کلمه جگی و مقصده لریلک
صرف بشقه وجہی اولدینی ینه کنیدیلری طرف دن اهانی به
تفهیم ایدیله رک کلمش اولمی خلقه موجب امنیت اولیور ایدی
ایسده مقصده کی خفاو مهمیت هم بادی^۱ خلجان ، هم باعث
مراق و هیجان اولمقدن خالی قالمیور ایدی . بری دکانی قایبور
ایمش ، بر نفر یانه کلمه رک :

— قورقیلک ، تلاش ایمیک ، عیسکر ک سزه بر زیانی طوق نماز .
عسکر ناموس و مال و جان محافظیدر . . دیش اولدینی کی ، کرکه
پلک او غلنده ، کرک استانبول طرف ده مسلم وغیر مسلم هر کسه تأ
مینات جدیده ده بولنشن اولد قلری و حتی سفارات اجنبيه قابول یشه ده
ایکیشور او جر نفر براغامنک او نو دلديني سیله مو نو فاروايت ایدیلور
ایدی . وقمه دن خبر دار او لان صدر اعظم حسین حلمی پاشا ایرکندن
باب عالی به کاه رک واعضا ساره مجلس ده بنتیشه رک مذاکرات عاجله به
ابتدار ایدلش ، ایلک تدبیر اوله رق حادثه به دائز خارجه و ولاپا

اخلاق عَسْكُرِیٰ و قارش فوق الماده ابراز جـ ارتـ ايدن محمود مختار باشا

نه تلغراف کشیده ايده مسى تلغراف خانه مرکز لرينه سبلیغ ايـ.
يلوب ذات اعـ عـ سـ كـ رـ كـ (شـ رـ يـ عـ اـ يـ تـ زـ) سـ وـ زـ رـ كـ كـ كـ كـ اـ كـ لـ شـ لـ مـ شـ
اوـ لـ فـ نـ هـ ضـ بـ طـ لـ يـ هـ نـ ظـ اـ نـ اـ تـ بـ شـ يـ خـ الـ اـ سـ لـ اـ مـ اـ فـ دـ يـ سـ نـ هـ
لـ زـ وـ مـ كـ وـ سـ تـ لـ مـ شـ اوـ لـ دـ يـ قـ نـ دـ شـ يـ خـ الـ اـ سـ لـ اـ مـ ضـ يـ اـ مـ دـ يـ اـ فـ دـ يـ عـ سـ كـ رـ كـ
مـ قـ اـ صـ دـ وـ مـ طـ باـ تـ اـ كـ لـ اـ يـ وـ مـ كـ نـ اوـ لـ وـ رـ سـ هـ تـ سـ كـ يـ اـ هـ كـ اوـ زـ رـ هـ
آـ يـ اـ صـ وـ فـ يـ هـ مـ يـ دـ اـ نـ هـ عـ زـ بـ اـ تـ شـ وـ اـ حـ فـ الـ وـ تـ هـ ظـ يـ اـ هـ بالـ قـ بـ سـ وـ لـ
كـ نـ دـ يـ سـ هـ مـ طـ الـ اـ بـ آـ تـ يـ هـ درـ مـ يـ اـ يـ دـ لـ شـ دـ رـ :

۱ — (قـ اـ يـ نـ هـ نـ كـ كـ اـ مـ اـ لـ اـ سـ قـ وـ طـ مـ عـ نـ اـ سـ هـ اوـ لـ هـ رـ قـ) حـ سـ يـ حـ لـ مـ يـ باـ شـاـ
اـ پـ هـ حـ رـ يـ هـ نـ اـ طـ رـ ضـ اـ باـ شـ اـ يـ اـ يـ بـ هـ مـ دـ كـ لـ بـ رـ يـ .

۴ — وولفانک یازدینی بش کشینک مبادعتی، تعبیر دیگر له
مبعوثاندن احمد رضا و حسین جاحد، رحمی، طلعت بکرله
شورای امت صاحب امتیازی بهاءالدین شاکر بک طردری،
مبعوثان روئیتی بشقه سی اویتی.

۵ — (شریعت ایسترز) جمله سی تختده مستتر معانی معلومه
و مجھوله.

۶ — باشلنده کی مکتبی ضابطانک تبعیدی و شبدیلاری. آلایلی
ضابطاندن آچیغه چیقاریله رق محدود رایدیلنارک اعاده لری.

۷ — حرکت واقعه دن دولایی هیچ برجزا و مستویته عروض
طو تلیه جقلربنک تأمینی.

مطلوب واقعه عادتاً اولتیمانوم طرزنده افاده ایدلش اولمله
شیخ الامام افندی فضلہ سوز سویلکه لزوم و محل کوره میهورک
شریعت اسلامیه نک مادام الملوان باقی و پایدار اوله جفندن امین
اولملری اقتضا ایندیکشی پیان و مطالب واقعه لری اساساً حقی
اولوب قاینه ده کی ساڑ رفقانه که رأیلرینی آلدقدن صکره
ایجادنے باقدیره جغفی و نیتیجه سی خبر ویره جگفی درمیان ایدرک
باب عالی یه عودت اینشدر. حرکتک و قوعی ذاتاً قاینه نک
سقوطنه سبب کافی اولوب حسین حلیمی پاشانک موقع افتداردن
چکیله جکی درکارایدی ایسه ده شیخ الاسلام افندینک تبلیغاتی ایله
احوالک و خامت و جدیتی یک لحظه ده اکلاشیله رق یکی بر قاینه
تشکل ایدنجه یه قدر حکومتی اداره اینکدمه ذوامه دخی امکان بزرگ

تحقق اینش و بناءً علیه قاینه نک همان استعفاسی تقدیم ایدلک او زره
 برابر نده مارف ناظری عبدالرحمن شرف‌افسدی اولدینی حالیه
 صدراعظم حسین حلمی باشا آرایه به بینه برک اولین احصار ایدلسی امر
 ایتدیکی استمبوطه را کب اولق او زره و آرقه‌سننه سواری
 فلان آلمه‌رق سرکجی به اینش ، بعده حربیه ناظری رضیا
 باشا آرقه‌سننه ایکی سواری اولدینی حالیه آرایه سیله باب‌عالین
 آیرلشدرا . حسین حلمی باشانک آرقه‌سننه سواری آلامسی و طریق
 بحری بی اختیار ایمسی بوملکشک سلامت و عصمتی نامنه ، بوملت
 مظلومه به آجیان تقدیر رب قدره پک موافق بر تدیر اولدینی
 فاجعات اخیره ایله تحقق ایتمشدرا . چونکه باشانک عسکر جه
 ذاتی موضوع بحث اولغله شاید آرقه‌سننه سواری اوله‌رق برآ
 کیسه ییلدیزه قدر قطع اوله‌حق مهافیه عظیم‌داده البت و البت
 تصادف اوله‌حق بر مفرزه عسکریه‌جه چویریله‌چک ، پیشکاه
 مبعوث‌ناظمی برد و صدراعظم قانی ایله آلوده اکه شین و شناخت
 اوله‌حق ایدی . نته کیم برآ و سواری ایله کیدن حربیه ناظری
 رضا باشایه یولده تصادف ایله چورلشن تصدی ایدلش ، آتلرک
 پرعتله قوش دورملری و آرایه آجیق اوله‌رق بر محل مناسبه
 باشانک کندیسی طیشاری به آته‌یلمسی بادی سلامتی اولمشدرا .
 حسین حلمی باشانک آرایه‌سی قبالي قوبه آرایه‌سی اولشنه
 نظرآ او کنه چکه‌چک بر مفرزه قارشی آرایه‌جی به سرعتله
 قوش دوروب قورتیقی ایچون امر ویرمک احتمالی ممکن اولماز ؛

حق احتمال عسکر اولیان صدر اعظم ایچون بولیه بر طریق خلاصی همان دوشونوب صفوی قانلیقله اجرا نماین بیله مجال اولماز ایدی . نته کیم بحریه ناظری رضا عدیه ناظری نظام پاشالر سرکم جیدن چویریلوب مجلس مبموان دارجتی اوکنه افتیرلشلر ، ایچریه آنندقلرنده عدیه ناظری بردانه خیانت ایله قتل و اتلاف ایدلش ، بحریه ناظری عیفی صورتله جرح اولمنشد .

عدلیه ناظرینه صیقلان قورشون او زرینه بخون عسکر ک مختلف استقامته آتش ایده رک بر کره فاریشدنی . بحریه ناظرینه صیقلعه ایچون (ارقداشلر) شملک ایچون بر سلاح آتیله جقدر . آتش ایمیک) قومانداسی اعطای ایده رک لاحک باطلادینی اور اراده حاضر بولنان بر عسکر کافاد . سندن اکلاشمندز . بناءً علیه اشبوقتل و جرح جانیانه بر تصور و تصمیم خوانخورانه نتیجه سیدر .

اولجه طوبخانه مشیری اولان بحریه ناظری رضا پاشانک مدار افتخار اجله امرای عسکریه مندن اولدینی بالاتفاق و بالخاصه ارباب اختصاصجه محکی و متواتر در . عدلیه ناظری نظام پاشایه کلمجه شهید مشار اليه مکتب حق و قده کرسی تدریسنده بولنهرق فضائل اخلاقیه و کالات علمیه سنک خیرانلرندن اولدینم ایچون امر فجیع شهادتی تا بقیامت داغ قلب و وجودانم اولاقی

مقرردر . ملک قدر صاف الاحلاق ، مبعوثان الهی قدر عزم
و جدیت ، عصمت و انتقامت صاحبی اولان مرحوم مشار اليه
ایچون انسانلرک یورکاری صیزلامق شویله طورسون ، ارواح
شدها و پیغمبران ایله فرشتیکان عرش یندان ، ایدی هاتم
طوشه‌لر یریدز !

مشاهدات موّقه :

آیا صوفیه‌دن دیوان یوله قدر اخذ موقع ایدن بو ضابطمنز
نفرات عسکریه نک منتظم بوریز زلری ، چاوشدن ، او بشایدین
آمرلری ، قوماندانلری اولدینی کی حدی یشار اهنده بز
چاوشی وقتاً باش قوماندان و یا حریبه ناظری تعین ایتشلر ،
حمدی یشار آیا صوفیه جامی ایله دائرة مبعوثان و فارشی
صره قهوه‌لری او زرنده توابی ایله برابر اخذ موقع ایده‌رک
حائز اولدینی رتبه و مقام (!) جسبیله کلوب یەنلری بالقبول
سوز باشیانی ایده‌مش . مع‌ماقیه چوجقارک عسکر او یونجا .
قلری حکمنده اولان بو معامله‌ده هر نفری قوماندان هواسنه
دوشن بو عسکردن عند الایجاب سوز سویلکده سر عسکر
حمدی یشار توابی ساخت ایدرجه‌سنه لافه قاریشیرمش ،
نفرلر بر بر صندالیه‌لر ، اسکمله‌لر او زرینه چیقرق نظاهرده
ایراد ایتشلردر ، ملت باخچه‌سی او کنده ایراد او لنش او لهرق
صبح غن‌ته‌سنده مندرج اولان بر نطق شویله یازیلپیدر :

«عهانلىار، مدنىتىمىزى، انتظامىمىزى جملە يە تسلیم اىتدىرەم، قورقىكىز، كىمسەنڭ مالى، جانى تەلەككەدە دىكالدر، اسلام، ارمىنى، روم بالجىلە وطنداشلىرىك وجوددر، آجنبى مسافىرلەرنىدە امين او له بىلىئىرلر، كىمسەنڭ بىرونى قانامىيە جق» . . .

اچتمال عسکر بوكا يېقىن مائىدە سوز سبويەمش او لسوون .
فقط بىر آوجى عسکرينىڭ شو سوزلىرى موئۇقدىر :

«بىز روم ايلىدە اىكىن قىداشلىرىن، بايدىلەن اولدورولىور، قاتىل طوتولەمپۈر ايدى. اور تەنلىقى عدالتىمىزلىك بورۇمش ايدى، بىزدە بىرىشى يابېمپۈر ايدىك، حربىت آللەجىنى زمان بىزە مشروطىتىت او لورسە اىشتە بويىلە حەقسىز يە كىمسە كىمسەنىي اولدورەمېجىك، اولدورودسە ياقەلانوب بېھمە حال قصاص ايدىلەجىك، عدالت اجرا او لەجق دېمىشلىرىدە، بىزدە برابىر چالىشىدق . حربىت آللەدى . حال بوكە دىدەكلەر ئىپلىرى شېلىر يابېمپۈر . كۆپرىنىڭ اوستىندە آدم اولدورولىوردە قاتلى بولنمپۈر . صاقلانمپۈر . هانى قصاص، هانى شريعت ؟ اىشتە بىز بوندىن او تى قالدىق .»

عسکرلەك شريعت اىستەز سوزى او زىرىنە - اىچىلەندە چىدا
أىصىحىت اىتكى اىستەين بادى علمادە او لمق او زىرە - بىر قىسم خواجەلر
آيا صوبۇفيه مىدانىنە تكىيەلرلە داخل او لىشلىر و عسکر طرفىن
خەمن قبول ايدىلەشلىردر . آندىن سىركە عسکر نزەدە بىر خواجە
كۈرۈرسە آيا صوبۇفيه مىدانىنە كىتەمەنلىق بىيان اىتكىدىن و نە قدر
باشىي صارېقلۇ راست كاپرسە طوعاً و كىرها اچىرىلەرنىنە آلوپ

اورا يه كتور مگدن خالي قالمامشلدر .

حتى سلطان محمود تربه سی جوار نده بو تکلیفه معروض
قالان بر خواجه روی تردد کوسترمکله کیندیسنہ همان سلاح
چورلديکي ، و بو جبر آلتنده عسکر لک او کنه دوشهرک کيتديکي
کورلش و خواجه لرك بويله طوعاً و کرها طوپلانلي ترتيبات
اساسیه جمله سندن اولدياني اکلاشمشد .

عسکرلر مجلس مبعوثان دائمه سی پيشکاهنه نصف الليلين
اعتباراً كلوب سلاح چابهرق طوپلانغه باشلامشار در . صباحلين
ساعت ايکي اوچ زاده لرنده . مقدار عسکر بش الى آلتی بیت
زاده سنده تخمين اولنيور و آرقه سی متصل کليور ايدی . حادنه نك
شيوعي اوزرینه ذائمه مبعوثانه کله بيلن مبعوثنلر اهماعيل کمال ،
رفعت ، سعيد ، يوسف کمال ، محمدار سلان بکلر ، امر الله و حلا .
جيانت انديلر و دها اون بش قدر کشيدن عبارت ايدی . بو
قدر اعضا ايله بر قرار اعطاسي قابل اوله ميه جنی اکلاشميشلر رق
اسکوب مبعوثي سعيد افتدي طرفدين کله ين مبعوثان عاجلاً کلک
اورزه علاوه طرزنده دعوتنامه چقارلميش و بونك اوزرینه
+ کلکه - باشلايان مبعوثانك عددی ساعت يدي يه طوغری سکسانه
بالغ اولمش ايدی . مبعوثاندن بعضلری همان قابينه يه قارشی عدم
اعتماد رأي ويرلسني طلب ايمشلر و بوبابده بر چوق مناقشه لرده
بولنسلرسده اساساً مجلسده اکثریت موجود او لمدي یغدن اعضا نك
بر چوغى بوفکريه مخالف قالمشلدر . نهايت قابينه يه عدم اعتماد

بیان ایدلک و یاده‌اطوغریسی اعاده سکون و انتظام اسبابی
عرض ایلک اوزره مبعوثاندن سکن ذاتک مابینه‌ا عنای قرار
لاشدیرلشدر . موئی‌الهم عنیت اچجون مجلس مبعوث‌ناظداره‌مندن
چیقمشلر و صفوچشمیه قدر کلشرسده عسکرک مخالفتی اوزرینه
اورادن عودتیه بجور اولمشلردر . پوسکز مبعوث مجلس مبعوثانه
عودت ایتدکاری صره‌دد لاذقیه مبعوثی محمد آرسلان بک‌حسین
جاده بکه بکزه‌دیله‌رک بتون فرباد و فغاننه‌رغم‌آ آرابه‌می اوزرینه
اجرا قلنان یا یلیم آتشی ایله شهیداً و قوع وفات خیعنه می‌دان
ویرلشدر .

حاده ایکی صورتله شایان تأسف و مزاوار اعنت و نفر تدر ،
برنجیسی شریعت ایسته‌ین بوجهله عساکرک هیدج بر حکم شرعی
لاحق اولقسرین و شریمتک اولاً نجه نفرت و اعنته لايق اوله‌رق
حسین جاهد بکی قتل ایتمکی عنم ایتمش اوله‌لاری ، ایکنچیسی
دیکز بزی کناهی بو صورتله قربان دانه جنایت ایللریدر ، بو
حادثات مبعوثانده و پیشکاهنده جریان ایدر کن بر قسم عسکرده
حربیه نطارته کیده رک اوراده‌کی عسکری التجاوه دعوت ایتمش ،
 فقط خاصه قومانداني محمود مختار پاشانک تدبیری ایله نظارت
مذکوره میدانلغنیک درت قپوی قدادلش ، اورالوده متالیوزلر
یرلشیریله‌رک کان عسکره جواب رد ویرلش ، اهالیدن بعضی‌لری
تیمور بازمقالقلر اوزرینه چیقه‌رق قپولری آچدیر مق ایسته‌مشلر ،

حتی پار مقلنی ده قیرمغه تشتت ایمشرس، ده ایچریدن طیشاری شدتی برایا لیم آتشی اجر اسیله اهالی و عساکردن بر چوچ تلف و مجروخ دوشترک هر کس چین یاوریسی کی طاغلمش در، مع ما فیه ایچریدن کی عساکر میانه دخنی فیکر اختلال سرایت ایدوب حادنه بیودیکندن و عسکرلر بالآخره بر ایکیشور قانچغه باشلا دینگدن احوالک و خامتنی کورن محمود مختار باشا کچ وقت حریبه نظارندن مباعدت ایلشدرو

مبعو ٹانجھه مایینه بالذات کیدیله میه جکی اکلاشیله رق تلغرافله و قوع بولان اشمئار او زرینه حرکات واقعه لرندن دولای عسکردن هیچ بربنک معائب طوتیه جفنه و آرزولرینک اسعاف او لنه جفنه دائر کان اراده جوابی لدی انتبلیغ عیسکر جه مبعو نامک بر صنعتی اولمک او زرہ تلقی ایدلش، کیفیت تکرار تلغرافله بیلدریلرک مایین باش کاتجی جواد بلک درت آلبی بر اص طبل عامره آرابه سیله بالاعنام صورتی بروجه آتی اراده حمیدی بی مواجهه عساکرده قرائت ایلشدرو

« هیئت وکالت استعفاسی نزد هایيون حضرت ظل المهدیه رهین قبول عالی او له رق یکی قایینه در دست تشکل بولندیغی و مملکت و وطنک سعادت خالی و تأمین آمایشی ضمته هر درلو اسبابک استکماله صرف مسامی و غیرت او لنه جفندن و بو کونکی اجتماعده بولمنش اولان عساکر شاهانه نک و بر لکده بولنانک بو ایشن دولا ی هیچ بر وجهه مسئول و معائب

اویله رق حقلرنده عنو عالی؛ حضرت پادشاهی شایان بیورلادینی
 کی دولتمز حمدالله تعالی دولت اسلامیه او لوب الى يوم القيام
 باقی و عالی اولان احکام شرعیه - هنک بوندن بویله هر طرفجه
 احکام جلیله سنہ برقات ذها دقت واعتنیا اولنیسی تائیداً امر و
 فرمان بیورلادیندن خلیفه معظممجز پادشاهمن قوماندان اعظممجز
 اندمن حضرتlerی عساکر شاهانه لرینک کمال امن و راحتله
 قیشله لرینه واهالینک دخی ایشلرینه و کوچنرینه عودت ایتلری
 خصوصنک کندیلرینه تفهمینه و جمله سنک سلام سعادت انجمام
 شاهانه ایله تلطیف بیورلادقلرینک تبلیغنه ذات سامی مشیدختپناهیاری
 مأمور بیورلمش واشبو امر و فرمان هایون حضرت پادشاهینک
 مبعوثاند بعد القراءه طبیع استدیریله راث نشر واعلان استدیرلمی
 شرفصدور بیوریلان اراده سلیمانی جناب خلافتپناهی اقتضای
 عالیه سندن بولنیش اویله امر و فرمان .

۳۲۵ مارت سنہ

سیر کاتب حضرت شهریاری

چواد

عیسکر جه صباحدنیزی تکرار او لوب طوران (پا شاههم چوق
 یاشا) لر بواراده او زرینه ده تکرار ایدلکله برابر او زمانه قدر
 حریبه نظارته ادھم پاشلکه تعین او لندینی شیوع بولمش و برآز

فیام عسکریدن صکره خاصه فومندانی اولوب استحصال اخبار حریته
دشی همای جدیهی کوروان وطن پرورد شهید حریه ناظر اسهق
ناظم پاشا

صکره ده مقام صدارتك توفيق پاشا عهده سنه تقويض اول زیني
ایشيدلش اولدیندن افراد عساکر صدراعظم جديد ايله حریه
ناظر جديدينکده ميدانه کله لري طلب ايميلار در، شوراسي جاي
دقدرکه صباحدن بری عساکر بالاتفاق حسین حلمی باشانك عنزاني،
وبعضيلري ده مقام صدارته كامل وياسعيه پاشالاردن برينک آتيره
ملريي آغازلرندن قاجيرمش اولدقلرندن فرقه منازعائندن حالت
اشباعه كان افکار عموميه حاده به اوقدرو خامت عطف اينده ميرك

تسکین قیام و غلیان ایچون شو مطابق دقيقه بدقيقه اساعفه
انتظارده بولنمش ایکن بومیاندہ کامل پاشانک ما بینه جلب ایدلدیکی
وبحران حاضرہ قارشی صدارتی قبولدن استکاف ایلدیکی
حوالتلری ده اشاعه اوئهرق بالآخره او لا حریبه ناظرینک
ما بینجه تعین ایدلی، ناتیاً صدارتك توفیق پاشایه توجیه او لندینی
خبرلرینک ظهوری، هر کسک براز عقلنی باشنه کتیرمش، دعائم
مشروطیتک امحا و ابطالی صورتیله کامل پاشاده کتیرلے فناڭك
محقق اویلسنه ضمیمة ایشه ییلدیز پاره گنک قارشمی شک و ترد
علام و امارتی اویاندرمش، کوبری او زریندہ مکتسلی برضابطک
کویا عسکره سلاح استعمالندن دولایی تلف ایدلدیکنے، سواری
ضابطی اسپاطاری افندینک کویا حقارت آمین معامله سندن دولایی
اور لدیغه دائر اولان خبرلرک، مکتبلى ضابطانه قارشی همان
عمومیته رفع ایدیان شکایاتک معنیدار لئلری یاوش یاوش علام
سابقہ شک و تردده وجود وقوت ویرمکه باشلامش ایدی .
ایقاع ایدلدیکی ایشیدیلن جنایات ایسه آزیحق و جدان او لاز هر کسده
اویله بر ناخوشنودی اویاندیردی که استانبولك او کون اقشامه
طوغری حالی عادتمن ارستان یائس و اخ محلالدن نونه نما ایدی.
ا-کی قایینه صباحلین باب عالیدہ طوبالندیغندہ مجلس مبعوثان
[رئیسی احمد رضا بک ده باب عالییه کلش، شخصی عایینه کی
مطابق واقف او لنجه ، او کون اویله ایحباب ایتدیکی او زرہ سلا-
مت مالک و ملت ایچيون صورتی زیرده مندرج استغفارانه بی یازدہ

رق علاوه صورتندۀ نشر ایتدیرمش :

«عمر می شیمدى يه قدر وطنمك سعادتنه وقف ایتدیکم کي
مادام که عليه‌مده بر فکر حاصل او ملشدر . مجلس مبعوثان
رياستدن استغفا ایتك صوري‌لله‌ده وطنمه خدمت ایتمکي مقتصدي
حیث وطنپوری عدایدرم . »

احمد رضا

و آندن صکره کوشه کيراغزاب اوله رق حقلرنده‌کي معلومات
سلامت نفس‌لري مع الانشراح محقق اولق او زره - بعضيلرينه
کوره آته‌ييه متوجهها، گيندكار‌سنه، بعضيلرينه کوره سلاسيه چيقمش
اولدقلرينه انحصار ايدوب قالمش ايدى . يا احمد رضابك ده ايدى ؟
بغاهه دوشوب زهرا به نوش‌مات اوله ايدى ۱۰۰ حق تما .
لانک سلامت ملك عناني يه آجي‌مسيله تحقق ايده‌مه مش اولان بو
فرضيه خون آلد ، تويلري اور پرده‌رك ذهنلره او غرادرجه
محقق عناني‌لائق باطار ده ، مطلق اسلام‌لائق پريشان اولوردي ،
مطلق بتون علم انسانيت و مدنیت بزي دوانا پذير بر وحشه .
بالاتهام هموماً عليه‌مزه اعلان حرب ايدردي . حکملري بوارق
ذهبت حانده بینلري يافرق چکبوردي .

کيجه ساعت ايکي را‌ده‌لرنده حربيه نظارتنده‌کي عساکرده ايا
صوفيه ميدانه کلوب اور اده مجتمع عساکره اتحاق ايلشاردر . کيجه

ساعت درت راده لرنده حر بيه ناظر جديدي ادhem پاشا مجلس مبعوثان
دائريه سی پيشكاهنه كله رک عساکر طرفدن سلام ملائمشدر . حدي
يشارک سرعسا کر لکي بو زمانه قدر بر دوام ايدي . ادhem پاشا طرفدن
آرزولرينىڭ نزد پادشاهيده مظاھر قبول او لدیني عسکره تبلیغ و تفهم
اولندقدە (پادشاهم چوق باشا) آوازه سى آسمانه چيقار مىشلدر .
حر بيه نظارتندن كان عسکر كايىركن سلاح آيش و استانبول خلقنى
هيچانه دوشورميش او لدیني كېيى س ساعت بشدن اعتباراً عودته
باشلايان عساکر لايقطع سلاخ آتەرق بتون استانبولى
دهشتلى بى حر بدن نشان ويرەجىك بى غلغله ايجىنده براقتىدر .
كوندو زدن سلانىك وادرنه دن عسکرە انتظار اولندىغىه وحر بيه
نظارتنده كى عساکرك آيا صوفىيەدەكى عساکرە مختلف بولندىغىه
دائر بى طاقى روایتلر دوران ايمش او لمغله سکون ليل ايجىنده كى
بو سلاح كورولتوسى هر كىسە ايکى عسکر آرقى سمندە بى مصادمه
حسنى ويرمكلە تابصاخ سالب حضور و آرام او لمىشدر . كېچ قال
لان بى حر بىلەر ، طوپچىلەر اقشامە طوغرى ؛ دها كىرى قالانلى
صباحە طوغرى التىحاقە شتاب ايش و همان عودته مجبور
او لمىش او لملىلە صباحلىين بىلە كورولىدە ، بوغازلىرە على التوالى
اسلحە شوق و شادمانى بوشالدىمش ، اك آز تخمىن ايلە بى يېقى
مېليون فىشنك ياقلىمىشدر .

۱ نیسان چهارشنبه ، صباحین ، کیجه کی ولوه اسلحه نک نه او لدینی اکلامق ایچون بی صبرو قرار او لان خاق عظیم بر مراق ایله غز تهله سارلش ، فقط تهنگ پاطیر دبلینه نک مقصدہ ظفر بوق مسراق نمایشتلرندن عبارت او لدینی اکلاشینجہ هر کسہ براز سکون کلش ، معماقیه نشہ وامنیت هیچ بر زمان عودت ایده مسدر . ساعت بره طوغری غلطہ واستابتول طرفلری دکانلرندن بعضلری آچلمش ایسده قیشله لرینه عودتده حالا دوام ایدن عسا کرک ھوا یه بو شاتندقلری سلاخادردن قوش - قولانه رق ینه قیا شدر ، بالآخره آچیلان بعض دکانلرده ایجابنده هان پادلماق او زره تیک اوستنده دینه جک بر حالده آچیق ظوتیش . مثلا ساعت پدیده یک جامعده بر یان کسیجی نک تعقیبی ، باب عالی طرفلرینه دهشتی مقائله باشلامش کی عکس ایلیه رک موجود آچیق دکانلرکده هان پادلمسه مسارت ایدلشد .

ساعت سکرده صدارت آلایی اجرا ایدلش ، عبدالحیده احکام شرع شریفه بر قات دها دقت اولنمی علاودسی حای او لان خطی بالقرائه هیئت جدیده و کلانک لیسته سنی حاوی تذکرہ صدارت عرض اولنمی وبالاسی موجبیجہ اجرا اولنمی خطایله تلویث ایدلکدن سکرہ اعاده قائمشدر . فقط او کون طرفدار استبداد او لانلردن غیری کافه اهالی - کیمه نره دن کامیکنی تقدیر ایده بدبیکی حالده - یأس وحزن ایله

مشبوع و مالی ایدی . افراض استبداد اولاندرک بشوش و خندان
میدانه چیقماری ، هیبت عسکریه نک السنه جرائدی رکاکت
کلیه اینجنه برافقی ، خلاصه هر خطوهده بر تهلهکه یه جائیق
احتمالی ، افکار اندیشه ناک حیث او زرینه قطعی ضربات یأس
ونومیدی ایندیرمکده ایدی . چارشیلر ، صحافار تمامیله مسدوده ،
غلبه لغدن چیلمهین باب عالی جاده سی رکانلری قپالی ، مارین
و عابرین نک توک ، خلاصه هر طرفده عادتاً تأثیرات و حشت
ساری ایدی .

زمان کجدجه خلق دها سالم دوشیور ، ضابطه رخی قوغان ،
اولدورن بو عسکر ایله نصل باشه چیقیله جنی ، هله احتمالات
حرب اینجنه دمکدار اولان حکومتک شو نازک زمانده بو عسکر
غاله سی ایله نه پاپه جغی عقول متکره بی متیر و مدھوش بر اقیور
ایدی . صکره کوبه کوبه باشنده یکرمی درت س اعتدن فضله
او زانوب قالان — غالباً ایاس افندی اسمنده او له جق —
ضابطک جسم بی روحی خاطر لره کلدجه تویلر اور پریور ،
مکتبی ضابطانک هر طرفده تعقیب و تحری او لندیفه دائر
موحش خبرلر کایور ، بر خیلیستنک اتلاف ایدلديک دهشته
سامعه یه چارپیور ایدی . بعض غزنیه لرک (انقلاب مشروع)
سر نامه لریله اطرا ایتدکلری بو حرکات عسکریه نک سر از
وحشتی بر درلو کوزلردن نه این او له میور ، او درلو سوزلر
صدای بوم و غرابدن نشان و پریور ایدی . افراض محقق

ایدی . معما فیسه قلوب ارباب حیت دونوب دونوب تویلری او پر هر ک کور دیکی بو نتیجه دن همان او زا ئاشمغه مس ارعت ایدیور ، بو ملت با ئامملی ، بو وطن اولمه دلی ، زمزمه سیله چاره جوی سلامت اوله رق قنادری یاره لانمش بر قوش کبی کبی او جوب یو کسلمکه چبالا یور ، فقط هر پرواز غیرت ، بر سقوط منزمانه يه ، هر سقوط هزیت ، بر پرواز مأیوس آنه يه انتقال ایدیور ایدی . بو کون مجلس مبعوثاندن محترم جنازه ر چیقا رالش ، جنازه ر چیقان [بو] مجلسه اعضانک اکثریتی کلامه مش ایدی ، معما فیه مجلسک ایکی کاتب غیوری عبدالعزیز بحدی و نسیم مازلایح افديبل مبعوثان کرامه خط ابا (یاری سکی پخشنبه کونی الجمنلرده مذا کرده صورتیله اشتغال او لئیوب مذا کرده عمومیه عقد ایدیله جکنندن بالجهه مبعوثان کرامک مجلس مبعوثانه کلیری اعضای موج و ده نامه رجا اولنور) دعو تname سخنی یازوب غزمه ر ایله نشر و اعلان ایتدیر مشردی .

* * *

۲ نیسان پخشنبه ، حرکت عسکریه نک داخلاً و خارجاً تأثیراتنک الفکا ساتنه جلوه کاه اولمش بر کوندر . ارناؤود کوینده سواری ملازمی صلاح الدین بکله اقربا سندن دیکر بر ضابطک ائتلاف ایدل دکلاری ، ده ا بر چوق ضابطک صورت خیعده خاک هلاکه سرل دیکی ، حرکت عسکریه بی پا ہدیر می ایسته مش اولان خاصه قوماندان سابقی محمود مختار

پاشاڭ موادىدە كان اقامتىكاھنى بىر آلاي عسکرك آبلوقه ايلدكارى، مشار المىك قومشوسى بىر فرانزىك خانەسە بيراق چىكدىكىي و بۇ حادىھ شۇ تەھمى موجب اوھرق عسکرك مېتىل ئايىشلار اجرا و سلاخلىرى انداخت ايلدىكىي و خانەيى طوبە طۇمۇق نىتلەرنى بىسلىدكارى، مىخدارات بىته مەھقۇرانە معامىلە ايلدكارى، سەممۇد فختار پاشا يى بولەمامقىلە بىر بىر اورادن آيرىلدقلرى، كېفىت مىسىمۇع حىيدى اوھرق با تلغراف عساكىر مەھاصىرى سەلام فلاكت انجام مشئۇمانەسىلە تلطيف بىورمىسيلە عسکرك اورادن طاغىلدىيى خېرىزى كەڭلەنەستەن اسۋەتلىك اولنوب حالا خەنطاپلىقلىرىنى عسکرك كىندى باشىنە سەلمە السالام حرکىتىدە بىر دوام بولندىيىنى تائىسلەرلە اكلاشتىرىدە. بالخاچە بوكۇن بىرىيەدن كان اخبار و اشاعات، بىتون خلقى دەھىشىلەر اىچىنە بىراقىوردى. بالآخرە تەحقق اىنمەين روایات ھول انكىزە لظرأ پېيك شوكت سەفيئە. بىندەكى عساكىر سوارىلرىنى، كېپىنگ دىركەنە صاللاندى يۈرۈمشىلە ايمش. مەسعودىيەدە ضابطلىرى على التوالى قتل اولنیورلىرىمىش. غىسکرلەر سەركىشىلە خەددودى او قدر آشەشلىرى كە بىرىيەمىزە يوق لاظرىلە باقىلە بىلەر ايمش. ضابطلىرىدىن بىضىرى - اولومى، دىرىمى بىلى دىكلى - سوپروتى آرابەلرلە بىلدۈزە طاشنىور ايمش. ھەلە غلطة، بىك اوغلۇ سەمتلىرنىدە امنىت مال و جاڭىڭ ئىلىق قالمىوب اقشامە دىكىسە، مەطلقا يارىنى شورىش و قتالە، يەنما و تالانە انتظار ايدىلە بىلەر ايمش . . .

شمدی (مش) لرله بر جزوی بیان
ایندیکمز بو روایات او زمان حقایق
محضه حائله ، بالکن آغازدن آخزنه
انتقال اینمیور ، بلکه بر طاقم خیالات
قیامته و الکتریق سرعتیله سوقا قاری
دولاشیوردی . تازیانه تهیجات او کنده

حادفات عسکریه ده جرح
ایدیان بحریه ناظری
روضا پادا
جنایاتندن بر دنبره او زاقلا شیو پرم حسلیته پیرو ، هم بر قاج
آدم ایلری کیدرسه ناکه ظهور آفتلره معروض قاله جنی
او هامنه زبون ایدی . مع مافیه کم بیلیر هانکی خائی و با خائیلر
طرقدن قصدآ اورته به آنیله رق خلقی و ذفه کیر خلجان و اضطراب
ایلهین بو شایعاتندن بر تحقق ایدی وارکه پیشکاه احتساسات
انسانیتده ، عمومنک فرض تحقیقته تقابل ایده جک بر تأثیر ایله
فارشیلانه سزادر :

آنار توفیق سواریسی علی قبولی پودانک صرت فیجیده ده
شود ایدلی ! . سوک درجه ده حریپرور ، صورت دانماده
افراد معینه ، بالحصه بو سنه مکتب بحریه دن نشانه برای
تعلیم (آنار توفیق) ه تودیع ایدیلن کنج ضابطانه و ظانع

مشروطیت و احیته دائی پلک متجلدانه نطقلر ایراد ایله آنلری
ارشاد ایدر برذات اولدینگنی ایشیده کلدیکم مویی ایله استانبولده کی
قیام عسکری یه ، سفینه سی مرتبانش قولاً قبار تمسنی نظر
اعتباره آلهرق دیوانده : « پادشاه ملتنه قائد ، ملتک تأمین
شوک واقیالی ایچون ایحاب ایدرسه اک بیوک حرکانه بیله
تشبت ایمک قریضه ذتمزدر . ملتی محو ایمک ایستهین بولندقده ،
هر کیم اولورسه ، اولسون ، بو طوباله قهرینه قیام ایلک
بوخزه بورجدر » زمیننده ایراد نطق ایده رک حتی فرط
حیتندن گوزلری یشارمش ، سی کسب دقت ایتش اولدینگی حالده
سوزینه ختم ویرمش ، عسکرده بو قلبی و طوغزی سوزلدن
متاثر و مذون اولهرق یرلینه چکلمش ، فقط بالآخره اختلاط
خارجه عسکرک شیرازه اطاعتی خلدار اولهرق علی قبولی
مرحوم ایچون نطق واقعی ، ییلدیزی ، پادشاهی طوبه طویق
تشویق ، حتی طوبه اک ییلدیزه چویرلش اولدینی بھتانشک ده
علاوه سیله وسیله زباندرازی اولمشدر . بو وسیله آلتنده ترانه یه
کتورولن مویی ایله یاًس و نوم بدی ، بی نهایه ایله کندیسی
دکنده آنچه ایسترنکن عسکر طرفدن طویاش ، سونکولر
آرهمنده ارکاب ایدلديکی آرابه ایله سرایه سوق ایدلش ، واقعه دن
خبردار ایدیلان عبدالمجيد پخره یه کله رک عسکری یعن ایله
استنطاق ایدوب ایحابنک اجراسنی فرمان بیورمش ، اجرای
شریعت نامنه ییلدیز اوکنده زوالی علی قبولی پارچه پارچه

ایدلشدر . غبد الحمید طقوز آیدر اجراسنه میدان بوله مدینی
خونکاراق لذتی ، آندیسنے قانه قانه طاندیران بو جانیلری
آلقشـلامشـ ، احسانلرینه غرق ایتشـدر ! کویا که خلقك
صباحدنبری هیجان عظیم ایله بی قرار او لمی ، بو ظلم جانکزانک ،
بو شهادت فجیعه نک قبیل الواقع حسیاتندن متولد ایدی ..
کویا که وطنک اک صـادق اولاد حاستندن برینک گاشای
انلاقدن حظ آلان ایکی چشم جنایتکارک آفاق علکته یاغدیر مغه
باشلادینی سیاله احتراسات مفترسانه ، هواي نسیمی ایچنده
طاغیلهرق ، طالغالانه عرق عروق واعصاب ، ملت اخـلاـله او غـرـاتـشـ ایدی .
دعوت واقعه او زرینه او کون مبعوثان پک سـونـوـکـ بر
صورتده انعقاد ایلیوب طربون مبعوـنـیـ عـلـیـ نقـیـ اـفـدـیـنـکـ دـیـاستـ
موقعه سی آلتـدـهـ مـذـاـکـرـانـدـهـ بـولـنـدـیـ . مـبـعـوـثـانـدـهـ اوـکـونـ اـیـچـونـ
مشهود اوـلانـ اـیـکـ وـثـیـهـ حـادـثـ عـسـکـرـیـهـ بـهـ شـدـتـ اـرـتـاطـلـرـیـ
حسبـیـهـ اـهـمـ اـوـلـنـهـ مـیـهـ حـقـ موـادـنـدـرـ . بـرـیـسـیـ آـلـیـ ضـاـبـطـانـکـ
استـدـعـاسـیدـرـکـ بـرـوـجـهـ آـقـیـ عـینـاـ درـجـ اوـلـنـورـ :

هـ مـلـتـمـزـکـ عـادـلـ وـکـیـلـلـرـینـهـ بـرـ اـتـرـحـامـدـهـ بـولـنـهـ جـغـزـ شـوـیـلهـکـ
اعـلـانـ مـشـرـوـطـیـتـدـنـ بـوـ آـهـ قـدـرـ آـلـیـ ضـاـبـطـانـ حـقـنـدـهـ بـرـ طـافـ غـيرـ
لاـیـقـ تـفـهـمـلـرـ بـسـلـنـیـورـ . يـعـنـیـ مـکـتـبـیـ وـ آـلـیـ ضـاـبـطـانـ آـرـدـسـنـهـ
اسـکـیدـنـ اـکـیـلنـ نـهـاـقـ تـخـمـلـرـیـ شـوـصـرـهـ لـرـدـهـ نـشـوـنـماـ بـولـغـهـ باـشـلـادـیـ
مجـلسـ عـالـیـجـادـهـ مـعـلـومـ اوـلـدـیـنـهـ اوـزـرـهـ بـزـدـهـ بوـ وـطـنـ مـقـدـسـکـ
صادـقـ بـنـدـکـانـدـنـ بـولـنـیـورـ . مـکـتـبـیـ سـلاـحـ اـرـقـاـشـلـرـ مـزـدـنـ بـمـضـلـرـیـ

هر نه فکره مبني ايه بزه قارشی نظر حفارته باقيورلر . بوده صرف عسکر ناظر لر منك خفي بر مقصدر لرينه مستند در . بوندن اقدم طابور لرجه قادر و تنظيم ايده لدی . آليلي ضابطاندن يوزده سکسان بشی قادر و خارجه چيقار لدی . قادر و داخلنده قالان لری ده بزر بزر قادر و خارجه چيقار مغه باشладيلر . و شيمدگی ده صيزاتی به ميدان ويرلمه مك اوzerه امتحان ايجرا - يله کويما امتحانده لياقت كسب ، ايده همش ديرك بالعموم آليلي ضابطانك قادر و خارجه چيقار ريله جني بدري يندر . بناء عليه مكتبه ضابطان کي او له جقلري . قادر و خارجنده قالان ارقداشلر مندن مستحق تقاعده او لان لر بروجه حقانيت تقاعده آيدماني ، بوندره ويريله جك تقاعده معاشلری ده بش يوزدن دون او لماق شرطيه طلب ايدرز . تقاعده مستحق او ليان لر دخی مادام که بي لزوم عدا يديلرور . او ناره ده تعويضات تقدیمه دن او له رق بر اکرامیه اعطائی ... و قدمنه کوره بھرینه بش يوزدن الى بيك ايکي يوز لير اقدر اعطائي و بردتها عسکره آنماق شرط در ، بالادمه کي افادات صحیحه هنر حربيه ناظری پاشا حضرت لری طرفدن يالان در دبوب رد يار يله جك او لور سه او ندن دخی شويولدہ ملت مجلس عاليه سدن تأمينات قويه يه ربط ايدي سبورز . او لا ار دولر ده . و کرک در سعادته بولنان عسکری قوم سی و نلرینه و مجلس عسکر يده آليلي ضابطاندن ده متعدد اعضا بوندیر لسی و بو اعضـالـرـدـهـ مـلاـزـمـ ثـانـيـنـ فـرـيقـ رـتـبـهـ سـنـهـ قـدـرـ . اـيـكـنـجـيـ ، اـرـدـوـلـرـ وـدـهـ حـرـبـيـ نـظـارـتـيـ طـرـفـدـنـ تـبـلـيـغـاتـ رـسـمـيـهـ دـهـ بـولـنـسـونـ کـهـ

آلیلی مکتبی نامی یوقدر . ہپسی بروطن اولاد پدر و بیوی لدہ اوراق حواله اع-لان ایدلسی . ثالثاً بشنجی آلتنجی و ینچی اردولرہ تمیں اولنہ جق ضابطانک ہپسنک آلیلی ضابطاندن تعین ایدلیوب مساوات اوزرہ تعیننلری ، نصل کہ دیکار اردولرہ مقابل کنز مکتبی یہ قارشی ایکی آلیلی ضابطاندن بولنورسہ او بیولدہ تعیننلری طلب ایدرز . بالادکی معروضات مخففہ منک قبولی استرحام ایلر ز . ذبول بیوربلدی یعنی تقدیرہ اردولردہ بیوک فنالقلر جیچہ بیله جکنی سلامت وطن نامنہ اخبار ایلر وجواب بکلر ز .
اردو (۱) - ۲۰۰۰ ، اردو (۲) - ۳۰۰۰ ، اردو (۳) - ۳۰۰
اردو (۴) - ۱۳۰۰ ، اردو (۵) - ۱۷۳ ، اردو (۶) - ۸۰۲ -
اردو (۷) - ۱۰۱

بواستدعا نامہ ذکل ، حداثات جاریہ عسکریہ نک تهدیداتی ایله مؤید بر اولتیماتوم کی اولوب عادی وقتہ او لسہ ، نظماتہ داخلیہ سنہ پک رعایتکار وحیثیت حاکمیت عظمی ایله حائز اغترار اولان مجلس مبعوثاندہ لا یق اولدی یعنی معاملہ رددۃ طبی یہ او غریہ جنی در کار ایدی ، فقط زمین وزمان الجایلہ مجلس مندرجات استدعا یعنی حق کورمش ، ھله حریصہ ناظرته حوالہ ایله بیوک آلتندن چابق قور تلذیغہ شکر ایمشدہ . آنبدن صکرہ یانیہ ولا یتدن بتون ماؤ ورن حکومت و اهالی مملکت امضاسیلہ کشیدہ ایدیان تاغرافیاتہ آئی او قو نشدر : «مشروطیتہ لا یق صورتہ تشکل ایمین و مقصد ملعتکارا . نہدہ انعقاد اپنڈریلن قابینہ ہیئتی شیوڈی سقوط اپنڈریلمی وا سکی

قابينه يرسيه کللى، هیئت مرکز يه من اولان اتحاد و ترقى جمعيتك پرو تستوسي وجهله متاجاسر و جانيلر شدته بچه قانونه چار بديرمالى، حال حاضر قابينه سنه کلياً اعتماد من يوقدر. عناصر مختلفه ملتله متحداً استانبول اوزر ينے يورو مكى تاً كيد آعهد و ميناق ايمشزدر» افكار سطحيه اربابي نزدinde يانىه نك مرکزدن قطعياً انفكاكى وبلكه استانبول اوزر ينے يورو يه جكى احتمالى ايله بادى «تألمات اولان بوتلغرافقامه مايوس ومنكسر اولان افكار جديه اصحابنك يوركنه صوسريمىشد. على الخصوص اوzmanه قدر بجهول قالان بر نقطه يى، اتحاد و ترقى جمعيتي مرکز عمومىسىن خط حركتنى افشا و اظهار ايله مشد. بو تلغرافقامه دن اكلاشمىشد كه اتحاد و ترقى جمعيتي مرکز عمومىسى حرركت و افعى دن دولايى مابينى و حكومى شدته پرو تستوا يسدىكى كې بتون شعبانى ده تبليغ كيفيت ايلش، يانىه وظيفة حماست و حميي اىفاده جمله يه تقدم ايمشدر. في الحقيقه اتحاد و ترقى جمعيتي سلانىك مرکز عمومىسى دن بشنه سلانىك بليدې سنك، دائمًا قهرمان حریت و حائز. اقصى الغـایات كمال و غيرت نيازى بىك افدينىك و مناسترده كانن عنـ. اصر مختلفه قلوبلىينك مقامات عائدهـنى شدت و قطعىتله پرو تستو يسدىكلى قلاخره آكلاشمىشد. هىئت مبعوثان بواجتماعك ابتدائى ده صورت خفييده انعقاد ايده رك استانبولده غزه لرله اعلان بتون ولاياته تبليغ ايدلەك اوزرە تنظيم ايلىكى بياننامده عسركى حرركات اخىرى سنى اضطرار مهالك تحتنى ده مشروع كورمش واضطرار و

مُجْبُورِيَّتِ دِينانِ حالاتِ بِرْپارِ لامُتْوَدِهِ يَرْبُولَهِ مِيهِ جَفْنَهِ نَظَرَ أَحْرَكَ
وَاقعَهُنَّكَ مُشْرُوطَيَّتِ اِيجُو نَهْبِيُوكَ ضَرِبَهِ تَشْكِيلِ اِيلَديَّكَ وَبَوْمَنَاسِبَتَهِ
وَبِمَوْثَانَكَ دُوقَارِ اولَديَّغَيِ مشَكَلَاتِ تَقْدِيرِ اوْلَمَقِ اوْزَرَهِ
مَذْكُورِ بِيَانَامَهُنَّكَ عِيَّنَا درَجِ وَتَزْيِيرِيِ لَازَمَهُنَّ كُورِلَشَدَرِ :

مَبْعَوْثَانِ بِيَانَامَهُسِيِّ

« بُوكُونِ مَجْلِسِ مَبْعَوْثَانَهِ جَرِيَانِ ايدَنِ مَذَا كَرَاتِ خَفِيهِ
نَتِيَّجَهُ سَنَدَهِ آتِيَّدَهِ كَ بِيَانَامَهُنَّكَ نَشْرِيَّنَهِ قَرَارِ وَرِلَشَدَرِ :
اولَادُوْطَنِ اولَانِ افْرَادُ عَسْكَرِيَّهِ عَثَانِيَهِ ذاتَهِ بَرْقاَجَ كَونَدَنَبَرِيِّ
افْكَارِ عَمُومِيَّهِ دَهِ حَسِ اولَانَ آثارَشَكَابَاهِ شَرِيعَتِ مَطْهَرَهُ مَحْمَدِيَّهِ يَهِ
عَمَّامِيِّ تَوْسِلِ طَلَبَنِيِّ وَخَدْمَاتِ وَانتَظَامَاتِ عَسْكَرِيَّهِ يَهِ مَتَّعْلِقِ بَعْضِ
مَطَالِبِ وَشَكَابَاتِ مَخْصُوصَهُ لَرِيَّ تَرْدِيفَ اِيدَهَرَكَ بُونَلَرَكَ اسْعَافِيِّ
وَجَاهَهِ يَهِ اَمْنِيَّتِ بَخْشِ اولَهِ جَقِ بَرْصَدِرِ اَعْظَمَكَ وَحَرَبِهِ نَاطِرَيَّنَكَ
تَعْيَيِّنِ ايلَهِ هَيَّئَتِ وَكَلَانَكَ تَجْبِيدِ وَتَشْكِيلِ لَزَوْمَنِيِّ وَهَرَهِ حَالَهِ وَكَارَدَهِ
ادَارَهِ اَمُورِ دَوْلَتِ اِيجُونِ احْكَامِ مَنِيفَهُ شَرِيعَهُنَّكَ دَسْتُورِ اَعْظَمِ
اَتَخَادِيَّهِ وَهَرَهِ حَالَهِ اَتَخَادِ آرَاهِ مَلَلَهِ تَأْسِيسِ ايدَنِ اَدَارَهِ مُشْرُوطَهِ
مُشْرُوعَهُنَّكَ دَوَامِ مَرْعِيَّنِيِّ كَنْدِيلَرِيَّنَكَ وَبَالَرِيزِنَكَ وَكَلِ عَمُومِيلَرِيِّ
بِيلَدَكَارِيِّ مَبْعَوْثَانِهِ مَراجِعِهِهِ طَلَبِ اِيمَشَلَرَدَرِ . هَيَّئَتِ مَبْعَوْثَانِ
دَرِحَالِ اِجْتَمَاعِ اِيدَهَرَكَ مَطَالِبِ وَاقعَهُيِّ قَبُولِ ايلَهِ وَيرَمَشِ اولَديَّغَيِّ
قَرَارِ اوْزَرِيَّهِ هَيَّئَتِ وَكَادِ اَسْتَعْفَافَا اِيتَشِ وَبَوْمَايِشَدَهِ بُولَانَلَرِ حَقْلَرَنَهِ
مَجْلِسِ مَبْعَوْثَانَكَ قَرَارِيَّهِ اَقْتَرَانِ اِيدَهَرَكَ عَفْوَعَالِيِّهِ دَائِرَشَرِ فَصَادِرِ
اولَانِ اِرَادَهِ سَنِيَّهِ حَضَرَتِ پَادِشاَهِيِّ تَبْلِيغِ وَتَبْشِيرِ اِيدَلَمَشِ اولَدِيَّغَنَدَنِ

چیلیسی کمال اطمئنان و سرور ایله قیشله لرسه عودت اینش و بو صور تلهده افراد عسکریه من محلی اولیدقلی مزیات و انتظام و عدالتی ابراز اینشلدر .

هیئت مبعوثان بو واقعه نك اهمیت فوق العاده سنی تقدیر ایده رک در عهده اینش اولیدینی و ظیفه اصلیه مهمه سنی ذاتاً ابتدای اجتماعندن بری التزام ایلديکی مسلک قویم وجهه بوندن بویله دخی شریعت غرای احديه نك احکام جلیله سنی وجهه اولاد وطنک حقوق و منافع عمومیه سنی ضامن اولان قانون اساسی احکام مپیرو عهده سنه توفیق ایده رک ایفا یه و عموم مبعوثان فکراً وجود آن متوجه او له رق مملکتك محتاج اولیدینی ترقی و سعادتک است حصاله حصیر نظر اهتمام ایلیه چکندن بعدازین آسايش هملکتی محفل کوسته جلک معاملاته مبادر تبدن اجتناب ایلاری با جمله عسکر و اهالی قربا شلر مزو سلامت وطن نامنه توصیه اولنور : »

۳۲۵ نیسان سنه

کودولیورکه مبعوثان مطالب عسکریه نك حتى جله یه امنیت بخش بر صدر اعظم و حریبه ناظری تعیینه قدر ، حتى بتون حرکات و جنایاتک عفو حبیدی یه اقتضانه قدر قبولی على العاده مشروع کورمکده در .

حالبوکه بو قرارلر اتخاذ اولنور کن پارلیتونک درودیوارنده هائلات ممات کزیور ، هبسندن مدهشی وطنک هرج و مرجی اینچنده غریق و نابود اولمقدہ بولندینی ده منظیور اولیوردی !

زوالى مبعوثان ! بتون جير وزور شقاوت آره سنه، حکومى
 اسقاط و اصعاد کي قوت و صلاحيتني ينه استعمال ايمکله متسلی،
 اوته دن حيد ظالم ايشه بوجاللره قارشی قهقهات قاتلانه ايله
 مستهزى .. اویله يا تصورات و اجراءات استبداد، بر سيل خروشان
 کي تهدیدكار اولدیني ايجون ذره سندن شاشمي هرق ، بلکه حدودني
 آشهرق او لانجنه تخري باي اجرا ايدیبور ، مبعوثان بو تخري باه
 کنديسى ده رأى و رضا ويرمك صوريه قوه تشيريعه لکده باقى
 و پايدار بولندیني انبات و اظهاره جالبيشور ! حميد خونگار
 استبدادينه دسترس اولدقدن صکره وقتیاه مظلوماري محکمه‌لر
 و اسطه‌ستيله حکوم و حمو استدرديکي کي شيمتى ده مقررات
 استبداديه سنك هماشات مبعوثان ايله حيز حصواه چيقمىندن البت
 محظوظ او ليور ايدى . عسکرك كيچه دن مبعوثان يېشكاهنه کلسنه
 و صباحدن ايقاع جنایانه باشلامش او لمىنه نظرآ تصورات
 ارجاعيه ، بورکات باغيانه يه قارشى ، مبعوثان اوکون و کيم
 بېلير دها قاج کون هيچ طوبىلانه مامق و حيد خونکارجه کويا
 و خامت احوالك ضرورت مشروعه‌سى قارشىسىدە ذاتاً قاچه جق ،
 اولدورو له جك قايىنه نك استعفاسى قبول ايديلوب ايستريکي وجهه
 بر هيئت وکال تشکيل ايملك اساسلىنده قورولمش او لمىسى ده
 اغلب احتمال كورونور . على كلالتقديرین حرکت سركشانه
 عسکرىنىڭ ترتیبات مخصوصة استبداديه دن عبارت بولندیني
 كىتىدەجىھ زائىد بروضوح ايله ميدانه چيقيور ايدى . ترتیبات

واقعه خلقک و عسکرک اک نازک طماری اولان شریعت
و دیانت نقطه سنه با صه رق ایشه باشلامش و بالطبع خواجه
قیافتنده بر طاقم ادای نکده بو کا تشریک ایدلی بی او نو دلامش اول مغله،
علمای حقیقیه یه کوره شریعتک ایسته نلمی پک طبیعی اوله خنفی یو.
لنده بیان آنده بولنلمقدن صرف نظر، علی العا... اتزام سکوت بی طرفی
او لخسی ده ممکن اوله بیلیر کن و ملاعنه ارباب استبدادجه احتمال بویله
فرض و تخمین ایدلش ایدکن حقیقی و جداً وارث معنویات
پیغمبری اجله علاماء اسلامیه نک علم و شریعت نامنه اوینسانیاق
ایسته نیلن روله قارشی کمال صلابتله قیامتی و حقایق احوالی
امثالی نامسبوق بر عصیت کاملانه ایله مدافعه یه اهتمامی بو
مسئله ده یار و اغیاری حیرتنده برآقش، حقیقتاً تاریخ انسانیت
واسلامیتنده امثاله همان تصادف او نماز آثار کمال و فضیلت
کوست راشدر. محترم جمعیت علمیه اسلامیه نک قلاً و فعلاً مساعی
مشکوره سندن بشقه ۲ نیسان تاریخنده اسطوار و اصدار ایدلیکی
شوبرنجی بیان نامه ی تاریخ انسانیت آلتون حروفه سی طور
و صحائفه یازسه الیق و بیحادر:

«مبعوثان کرام هیئت محترمه سیله ملت نجیبه عثمانیه یه
سلام علیکم

«مبعوثان کرامدن بعضیلرینک امنیت حیاتیه لرنجه اندیشه یه
دو شهرك استغفار ایمک نیتنده بولندقلی و اهالیزجه استبدادک
عوقد سندن قور قلمه باشلاندیغی حفنه بعضی حسپات و استطلاعات

استاپول میموفی حسین جابریب

حاصل اولدینی اکلاشلیدیندن مشورت و مشروطیتک شرع
شریف احمدی احکامنے قطعیاً موافق اولدیندنه ذره قدر ترددی
اویلان ودور استبدادده کتب اسلامیه منک کلخانلرده یاقلیدینی
هنوز او نو تیان جمعیت علمیه اسلامیه تک احکام شرعیه یه خادم
اوله جق مجلس مبعوثانزک مشروطیت مشروعه منک محافظه می
اغورنده بتون افرادیه صوک درجه به قدر صرف مناعی یه
عنم ایتمش اولدینی و مشروطیتک محافظه ایچون بذل
حیات ایمکی بر فریضه دینه بیلدیکی جهته بوکونه قدر استغفا
ایدنا و یا فراره تصمدی ایمک صورتیه مستغفی
عد اولنه جقلردن ماعدا مسلم و غیرمسلم مبوتان کرامه علمانک
وبتون ملتک اعتقادی برکال اولوب بعدما استغفایه تثبت ایدنار

خائن وطن عدایدیله جکلری جهله جمله سنک کمال حقوقیت
وعدالت و استقامت دائم سندۀ اینای وظیفه به مدارو متبری و توفیقات
زبانیه به مظہریتاری خصوصنده کمال خلوص قلب ایله در کاه اجابت
رب متعاله رفع ندای تضرع ایدملکده اولدینی و روحاً حائیت محمدیه به
مستندآ بتوں ملت ظهیریکن بولندینی عرض و بیان اوّلنور ،
شانی عسکر اولادلر مزدن ده رجا من شود رکه سکونت
واطاعت‌نرینی حافظه ایدمرک علمای شریعتک انصیحتلریه عامل
اولد و نلرکه جناب حق ده وطن‌زم مسلامت دنیا و آخرت ده جمله .
منه سعادت احسان بیورسون آمین ۳ نیسان سنه ۳۲۵

حادنه نک شکل و ماهیته ، محبیط و مکان و زمانه کوره بو
بیان‌نامه به برقيمت تقدیر ایده بیلمک حقیقته ممکناتدن اولمه کر کدر
دینی ، شریعتی اسلامیتی ، انسانیتی ییقان اوّلوزارچ سنه لک
مظالم حیدیدن صکره بوقیراط بلند عرفانده علماء اسلامیه قاله
بیلمش اولمنه طوغه‌یسی کیمسه احتمال ویره من ایدی . معجزات
دیانت اسلامیه دنرکه بویله بر دور فترت ده شریعت غرای احمدیه
نامنه بتوں عالم انسانیت ایچون زیب سرافتخار اوّله حق اقوال
و افکار و حرکات علیه ظاهر و مشهود من اوّلیور . الحمد لله علی
دین اسلام . بیان‌نامه نک محتویاتی اوّلمنه قدر ردای شکوک
وابه‌ماتدن نامیله قورتوله‌مامش اوّلان بتوں حقایقی ایضاح ایمیش ،
شریعت نامنه یا پیلان حرکت واقعه‌نک ترتیبات ارجاعیه دن اولدینی
میدانه توئیش ، مع مافیه شریعت اسلامیه نک بو کا قطعیاً و قاطبه

مانع اولدینی لسان شد و حقیقت ایله بیان ایده رک ایجاد
ایدرسه بوباده بذل خیات ایتمک ایچون علمائک بتون ملتنه پیشوا
اوله جنی سرداولنمشدر ، بوبایاننامه هیجان و خلجان و اضطرابده
اولان افرادملتک خال و آئینی تسویر ، وظیفه‌سی ده تقریر ایتش
او نگاهه کریمکش اولان اعصابه براز سکونت کله بیلمشدر .

حقیقت علمیه اسلامیه اعضای کرامی طرفدن تحریر و انشر
ایدیلن مقلاط نهیمه ده شریعت نامه و قوع بولان قیامده قتل
نفوس ، اضاعه حقوق کی کوزی کورینه توسل ایدیلن حرکاتک
شریعت جلیله‌یه ، تربیه ملیه‌یه طبان طبانه ضدجناحت و وحشتاردن
عبارت اولدینی و بوندن بشقه سلامت و استقبال وطن نقطه
نظردن صوک درجه داعی مضرت بولندینی افاده ایدلش ،
مشروطیت مشروعه من سایه‌سنده آفاق سیاستمزی استیلا ایدن
مظلوم بلوطلر یاوش یاوش صبیر لغه باشلا دینی بولیله بر دمده تکرار
ناؤه فتن و اختلالی اشعال ایتمک وطنه ، ملتنه شریعته خیانت
اولدینی نام خدایه قسم‌لره درمیان او نمی‌شدر .

حرکات اختلالیه ، عسکریه نک او روپایه صوارعکا ساندن بو
کون خبردار او نه بیلدیکی یازلش ایدی . حادنه نک اوروپاده
ایمک تأثیری میزان سیاسیت اولان بورس‌لرد ، اسهامیز او زرینه
دهشتی بر ضربه تدنسی و عطالت ایندیرمک اولمشدر . اره منده
دردست حل و تسویه مسئله‌سی اولان بالغارستان ایشه حادنه‌یی ،
قاجیرمایی جنایت اوله جق بر فرصت کی تلقی ایله استزاده اسبابی

دوشونمکه باشلامشدیر . فی الحقیقہ یئم رسمي ورده غنیمی بلغار حکومت امازنک افکار و حسیانہ ترجیان او له رق استانبول حادثاتی ایضاً ایتدیکی صرددہ بروجہ آتی مطالعاتدہ بولنمشدر : « اخیراً و قوویه کان حرکات دینیه و ملیہ نک ، ترکیہ نک ادارہ داخلیہ جه کسب قوت اینسی وین الملل موجود مسائل معلقه نک حل اولنمی نقطہ نظر ندن ادارہ مشروطہ نک شیمدی به قدر حصوله کتیر دیکی منافی زیر وزیر ایده جکشندن قورقوله بیلیر . « کذا الیوم کاملاً عقد ایدلش بولنان دولت عثمانیه — بلغار سтан اتلافقنک حادثہ اخیره مناسبیله عتمی قالمی ده قاولدیر . بناءً علیه بلغارستانک ، محافظہ استقلال و منافع حیاتیمسی ایچون هر درلو تدابیر لازمی اتخاذ ایده رک بالجلہ احتمالاتہ فارشی کندیسی محافظہ اینسی الزمدر . بلغار ملتی منافع مذکورہ بی محافظہ ایچون اک عظیم فداکار لقلر . اجراسنه کاملاً حاضر در . »

بی محابا اعلان استقلال ایدن بلغارستان ایله اک منتظم زمانزدہ حریب کیرشمکدن تو قی ایلداک . بوندن غرض ایسے بویاہ بر حریب منافع صحیح سیاسیہ تأمین ایده میہ جنکی ، پور حرب ایله ۹۳۴ مشروطیتندہ اولدینی وجھله ترقیات ملکیکه نامنه اجراسنه مجبور بولندیغمر اصلاحاتدہ تأخر یوزندن تلافیسی ناقابل صورتده دوچار ضرر او له جغمز خصوصاتی ایدی . بو هرج و مر جی ایله بر حرب دخی اویله قولایچہ اختیار او لنه مازدی . حال بوکه بلغارلرک فرصتی غنیمت صـ ایوب بزی

بنش پاره ویرمکسزین ، بلا قید و شرط تصدیق استقلاله اجبار آنچه اوزره حدودی تجاوز ایچون پروردگه آنکه باش لادینی آمال و مقاصد ارباب حیته داغ درون از لیور ایدی ۰

عینی تاریخه بر لیندن وارد اولان تغیر افاده مده ایسه: «برلین مخالف سیاسیه سنه در سعادت و قعه سببه فوق العاده اهمیت ویزلمکددر . مالک عثمانیه حکم و نفوذ حکومتک دوچار ضعف او له جفندن بک زیاده قورقو لیور . مالک عثمانیه ایچون قوتی بر حکومت لزوم وارد بر . آنچه بویله قوتی بر حکومت کرید ، صرب ، بلغارستان و قره طاغ افسادات و تخریکاته جواب ویره بیلیر» دنیلیور ، مالک اجنیمه ده هب بویله بدینالک کونستیلیور دی

۲

۳ نیسان جمعه کوننه یأس و خلیجان ایله داخل او لیور ز . ذاتاً قوتی ، وجودی نابود اولان حکومتندن جمه اولمق حسیله هیچ اثر یوق . ینه جمعه اولمق حسیله ذاتاً سو قاغه چیقمده امساك ایدن خلقدن بالغرض بوغاز ایچی ، قاضی کویی سمتلر ندن هیچ کیمسه اینه مش . اور ته لق تنها . قولاقلر کیریشده . بر علاوه یایفره سیدر قوپیور . قلب چار پنیلریله آره صره قوشلوب آنیور : مدادرسک اصلاحی ایچون ذات پادشاهی بک

اون بیـک لیرا قدر بر پاره ویردیکی و بوندن دولایی ارباب
تقوی و دیانت نه قدر اظهار مسرت ایتسه یری اوله جنی
زمیننده هانکی مطبعه و غزنه طرفندن چیقتارلديغی مجھول
بر تفاقامه ، اضطراب منداد اوپیور . تک توک
آچیلان دکانلر قپانق اچجون اشارته باقیور . آلا بر علاوه دها:
منعو دیه ضابطاندن بری عسکر طرفندن قتل و اعدام ایدلش ..
اوخت نه پیتمک بیلمز بلاذر، اوکله یه طوغزی آچیق بولنان دکا
نلر، قبلی اولانلردن سرايته ایدن خوف ایله اصول اصول ،
سانکه ہر شی یوقشن دهد کانجیجه اویله ایحاب ایتمش کبی قیاسیور .
ھایدی مطبعه لره ، باقہ منه حواتھوار، آزانلر نھار کتیرمش ؟
پارسدن بر تلغراف : سکون و آنسایشك تادیمی خصوصنده
اوروبا قاینه لری اندیشه نالک بولنمقدہ ایشلر . حاجت نه ؟
اندیشیدن بز بتیورز ، طولوندن بر تلغاف : (ژول میشه)
(ویقتور هوغو) قروازورلریشك حاضر نقلری استانبول صورینه
کیتمک اچجون اولمدىغی بیان ایدیلیبورد ، بو بیلدیکمز بر طور
افاده درکه افی ایله بیانی صدقنی تأیید اچوندر ، ذاتاً انگلیز
کیلریشك چناق قلامه خارجنده بشیکه لرده اولدیغی ، قرہ دکزر روس
فیلوستک سینوب آچیقارنده دولاشدیغی عادتاً تحقق ایدیبور .
آلماستانک بدینلکی بردوام بلغار مطبوعاتی تحشیدات عسکریه ی هم
تکذیب یسه، هم تر غیب ایدر صورتده ارائه ایلیور، او لکلیر تیور مش
کبی صربستانک یکی بازار حقنده آمال و تشنبات تجاوز کارانه سی ده

از میر مبوعی نهم مازی باع افندی [وقوعات استبداده اخیره به
قارشی سربازانه و جمودانه ایجاد مقال اینکله تمازی ایشدر.]

میدانه چیقیور . آفاق سیاسیه نکاهه به مظلوم .
هله جمعیت عامیه اسلامیه دن غزنیه درجه درج اوئنق ایچون
وارداولان ایکی قطمه بیاننامه تلمیه راز اشراح ویرمه حال
ایدیتون بر باد . بو بیاننامه لرده جمعیت علمیه اسلامیه نک کلاس
وفضائل اسلامیه بیویله بردم نازکه نصل بر صلابتنه محافظه
وارانه ایلدیکنک آثار مشکوره فوق العاده سندن اولنگاه اخلاقه
مدار عبرت اولق او زره بروجه آتی نقلنی ازم کورورز :
« ووکان غزنیه سنک فی ۱ نیسان سنه ۳۲۵ تاریخنی نسخه .
سنده خلیفة اسلام عبدالجلیل خان حضرت اولریه آچیق مکتوب

عنوانی مقاله‌ده (بوکون مشروطیتمنزی رفع اینک) ، مجلس
مبعوثان عثمانی بی قبائمه ید قدرت شاهانه کزده در (دیو درج
ایدیان فقره‌ی بروجه آنی محتاج تصحیح کورورز : شویله که
مشروعیت نصوص فرقانیه و احادیث شریفه ایا ثابت اولان امر
جلیل مشورتک حال حاضرده کی شکل و طرزد ، ملت و کیلاری
جانبندن رایفا اولنسی و قانون اساسی احکامنه رعایت ایدلیسی احکام
شرعیه و حکومت اسلامیه نک بقا و ادامه سنه و ملت عثمانیه نک
رفاه حال و سادته خادم و عکس حال بر فتنه عظیمه بی موجب
و مملکت و وطنزک تعرض اعدایه معروف و قلاماسنی مستوجب
اوله جفی محقق اولدیغدن مشروطیتک محافظه سی جمله نک او زرینه
واجبدر . امر سلطانک واجب الاطاعه اولسی مأمور بهک
مشروع اولسیله مقید اولوب خلاف شرع شریف امرینه اطاعت
جاز اوله میه جفی بیان و دور استبدادک سیماقی کورن و قانون
اساینک محافظه سنه یمین ایش اولان عساکر عثمانیه ایله طلبه
علوم و منتسین علمیه و اهالی سازه مشروطیتک رفعه ادنا بر
تشیث و قوعنده فدای جان ایده رک مانع اوله جقلری محقققدر .
ذاتاً قانون اساینک محافظه سنه یمین ایش اولان امیر .
المؤمنین افدم من حضر تارینک مجلس مبعوثانی قبائمه تمایل ایمسی
جهتیع و محال و عدم الاحتمال ایکن فقره مذکوره ده صورت
امکانه کوسترسی طوغری اولدیغی بیان ایلرز .
مدارس اسلامیه نک اسلامی و طلبه علوم سک ترفیه حالی

ایچون کویا عبدالخید طرفدن اوں بیکلیرا قدر بز پاردادعطا
ایدیله جکنه دائر اولان علاوه ی تکذیب آینه جمعیت محترمه
مشارالهادن :

« مدارسک اصلاحه احتیاجی وافق حقیقت و بخصوصه
بذل معافونت بر امر خیر دن عبارت ایسه ده ایلروده او قاف اسلامیه نک
اصلاحی صره سنده دوشونیله جل اولان بویله بر مسنه نک
شیعیدیکی حلاله موضوع بحث اولمسندکی منابع باته بلک عقل
ایردیره مدیکم زدن بو نشریانک بر مفسدته مقارن اولانی احتمالی
در پیش ایده رک دونکی کون بخصوص ایچون بولیس مدیریته
مرا جمعت ایدلش و تحقیقات نتیجه سنده طابع و ناشرینک حلمی
بلک و موزعنک کریدلی رضا افتدی اولندیغی اکلاش لمشدر .
طابع و ناشری مسنه نک حقیقتی و منبع ترشیحی حقنده ایضا هات
اعطا سنه بجور در . جمعیت علمیه نزد نده ایسه بوکا دائر بر کونا
علومات واستطلاعات بولندیغی جهله حقیقی اکلاش یانجه یه
قدر مسنه یه قطعیاً بی اساس و مصنوع اظریله باقلمی لزومی
اعلان ایلر ز .

برنجی بیان شده نک قیمت عظیمه ای وارته تفصیل واوضاح
اولوب ایکنیجیستنک موضوع بحثی اولان ماده ایسنه افکار طبله
علومی سرایه اماله کی بر فکر مفسدته مبنی بولندیغندن تحقیق
و تکذیبنده اختیار اولنان کافتك بر خدمت علویه بولندیغی آزاده
شک واشنده اهدار .

۳ نیسانلک اک وهم حادنه-نی مونوقاً روایت ایدلک او زره
 چتالجیه سلانیکدن آلتی ترن و ادرنهدن ایکی طابور عسکر
 کلديکی تشکيل ايتدى . احتجالات و فرضياته کوره بو عسکر لک
 افشاءه قدر استانبوله کيرمى مامول کورولوب ، عىكراستانبوله
 کيرنجە چار پيشيلە جقىمى ، نه او له جق كىمسە نەدير و تعىين ايدە مدېكىندن
 هەر حالدە شهر دە بر مصادمه و مقانىله صورتىلە هرج و مرجى
 ظهورى اوھا منه مغلوب اولانلر بى حضور ، سلانیکدن و ادرنهدن
 كىلەچىك عساکر كىن مطلقاً عادل و قهار، منتظم و خلاصكار اسالىر
 داڭەسىنده حرکت ايدە جەكتە عقولاً و قاباً قانع و مطمئن بولنانلر
 پى نشاط و جبور اولەرق بواشىام دە هەر كىس يىلى يېرىنە چىكاھىشدر.

ئىغى نىسان ، جمعه ايرتىي کۆنى احوال داخلاً و خارجاً
 اشكال جديه اكتساب ايمش ، وقوغانلک تابع و تواليسىنە کوره
 بو احوالدە مشهود اولان تحولات شاييان دقت و عبرت بولۇشىدر.
 مشغول او له جىمىز احوال داخلىلە يە اولا برقاج کونلک مذاکره
 مخصوصلى او له رق بوكونى تارىخىلە تشکل اىستىكى اعلان اولان
 « هيئەت متفقە ئەمانىيە » ايلە باشلايمە : حادنه عسکريەنڭ ايدلک آن
 ظهورى فرقە منازعات و مجادلاتىك ، تىخىرىپىكار قوتلىرە استىناد

ایندریمش بر نتیجه‌سی که تلقی اولنوب بولمه طرفینک ده محافظه
موجودیت ایچون قوای مادیه به توسل ایثاری بی طرف اولاندر
نظر نده طبیعی خوش کورلمش ، حاده نک دقیقه ارائه
اینکده اولدینی و خامت ایسه آز چوق جله‌یی او رکوئکه باشلامش
اولدیندن فرقه‌لر بینندگی بغض و منافر تک ازاله‌سنه دائر اورته‌یه
آتیلان فکره اکثریته طرفدار اولنشدر . ذاتاً بر قاج ماه
مقدم اتحاد و ترقی جمعیتی ایله احرار فرقه‌ی آره‌سی بولق
ایچون طرفین مرجنصلرندن تشکل ایدن قومیسیون دفاعاته عقد
مناکرات ایله‌یکی حاله بر نتیجه‌یه دسترس اولنوب آیریمش ،
هله بو نتیجه‌یمن لکدن دولایی یکدیگره هجوم و صولات درجه
نهایه‌سی بولمش ایدی ، احرار فرقه‌سی اتحادی ، مجلس‌ده ،
حکومتنه تغلب و اجرای نفوذ ایمه‌کله اتهام ، اتحاد جمعیتی احراری ،
شکایت اولنان موائے طوغزیلگی فرض اولنسه بیله بونک
پارلمتو حیاتنجه فرقه غالبه‌یه عائد عواقب ضروریه‌دن بولنه‌جغی
و ادیسنده و اشکال سائزه‌ده اعطای جواب ایله بـ بتون اغضاب
ایدیور ، هله شکایات واقعه‌نک محرومیت منافع الجاسیله وجود
بولقده اولدینی نه ایلری سوره‌یوردی . بولنه بـ ایدیکی قدر معایب

شخصیه نک تعداد و تذکاریه قدر ایلریله ن بو بحث ، حسن
فهمی بکل مقتولیتی مسئله سنده ، خارجده تعقیب جرائدن
اعصابی کریلن بر قسم خلقک دخی مظاہر طرفکیرانه سی ماده
میدانه چیقمق صورتیله بسبتون علوریز اشتعال او لمش ایدی .
مکتب بنالری احرار و اتحاد شهادتله چین چین او تیور ،
آلای آلای طلبه عالیه شوراده بوراده نمایشلر یا پیور ، معلم لره
قارشی تجوائزات و مدافعتات صحائف جرائده قدر کپیور ،
معلم استعفانامه لرنی ویریورلر ، کندیلکلرندن چکیلیورلر دی .
بو بر بحرانی کیدش ایدی که عاقبت مجھوله سی ، هر حالده
ساده لکدن عاری ایدی . تمکی ذهابی طرف بر کوزله کورن ارمی
(طاشناقسوتیون) فرقه سیاسیه می طرفندن ، مبادی بحرانه
فرقه ایه قطعی بر ائتلاف چاره سی بولنمی ایچون پلک وطنپورانه
افکار و مطالعاتی حاوی بر بیاننامه نشر او لمش ایدی . نصل
چاره ؟ نه صورته ؟ اویله بر چاره بولنمی ایسته مک ایچون اول
امرده اعتدال دمه صاحب اولمیق ، ثانیاً لاف دعوای انانیتدن
هیچ او لمازسه بر پارچه فدا کار لفله کپیور مک لازم کلبر ایدی .
کیم بیلیر ، نصل بر منبع حرارتک سوق خلیانیله ایدی که فانلر
اعتداله عودت احتمالی مفقود بر صورته فیقدایور ، هر کس
طرز بیانه کوره غیر قابل ائتلاف او لمقده فرانسز خلافکیر
ابدیسی روشنوره رحمت او قوذیور دی . بو کپر و دار منازعات
ایچنده بر قسم مطبوعات ده واردی که صنف عوامی تحریک

و اغوا و اغرا و ادیسنده متصل ایش کوروپوردی . او صورته نه (طاشناقوسویون) لک فکر ائتلافندن ، نه (یکی غزنه) نک ایکی آیاق مtar که تکلیفندن بر نتیجه چیقمتسزین حادته عسکر په وقوع بولیوره رک غوغاجیزی شاشرتدی .

او زمانکی حسنه کوره نتیجه اعتباریله هپسی کورلتويه کیدیوردی . (طاشناقوسویون) لک ابدیاً توش قبوله کیره میه جک اولان فکر ائتلافنک قیمتی سلاحنر ، سونکولر آره سنده تقدیر ایدیلیر کی اولدی . بری برینک یوزلرینه باقه حق حاللاری قالمیان فرق سیاسیه اربابی ، تعاون قلوبلرینه وارنجیه یه قدر دعوت صورتیله عقد اجتماع ایده رک « هیئت متفقة سیاسیه » نامی آتنده معاهده نامه آنکی امضا و اعلان ایدیلر :

« مملکتمنزده موجود بالجهة سیاسی فرقه ، جمعیت و هیئتله حال تهمکده بولنان وطن و مشروطیتک تأمین سلامتی ایچون کافه اختلافاتی بر طرف ایده رک نام عالی عثمانی آتنده بر جمعیت متفقة تشکیل ایتمشلزدرا . بو هیئت متفقة عثمانیه یه داخل اولان جمعیات سیاسیه بروجه آتیدر :

عثمانی اتحاد و ترقی جمعیتی . — عثمانی احرار فرقه سی ، — ارمی طاشناقوسویون . — روم جمعیت سیاسیه سی ، — فرقه عباد (ده مو قرات) . — ارتاؤود باش قیم مرکز قلوبی . — کرد تعاون قلوبی . — چرکس تعاون قلوبی . — بلغار قلوبی . — ملکیه مأذونین قلوبی . — جمعیت طبیه عثمانیه و سائر قلوب و

هیئتله ایله زیرده واضع الامضاجرائد عنانیه.

اшибو هیئت متفقہ عنانیه نک اساس تشکلی بروجہ آئیدر :
اولاً؛ وطنی، ومشروطیت مشروعہ بی تهدید ایدن احوالہ
قارشی فرقہ لر یائندہ کی مناقشات و منازعات او نو تیار رق متعدد
وال بر لیکیله ادارہ مشروطہ مشروعہ نک بقا سی مدافعہ بیه
ساعی اولمی تھے ایدر لر :

ثانیاً : هیئت متفقہ عنانیه، غزنیہ لر ک بو امل مقدسہ کورہ
نشریاتی توحید ایلیہ رک مشروطیت مشروعہ نک هر درلو
تلہ کدن مصونیتی دکل، فقط ملکمکزک الی ماشاء اللہ تعالی
صورت مشروعہ دھ فیض و اقبالی حاضر لغہ وقف مساعی
اینگلکله ده مکلفدر .

ثالثاً : شرائط اساسیه ومشروطیت شرعیہ بی توفیقاً حکومت
عنانیه نک یکانہ مرافقی مجلس مبعوثاندر، بناءً علیه هیئت
متفقہ عنانیه حاکمت ملیہ بی حائز بولنان او مجلس کافہ ارکانی
یعنی وکلای ملتک دائم استقلال وجدان وکلامہ مالک اولمیری خی
وھیچ بر طرفدن اصلاً تهدیدہ معروض قلمامیری تأمینہ
جالشمی خصوصنده هر حیتی عثمانی کی متفق ومتعدد
اولہ جقالدر .

رابعاً : بالاده مذکور هیئت متفقہ عنانیه اшибو مقصد
مشروع و مقدسی تأمین ایچون بروجہ زیر دائمی و مختلط بر
النجمن تشکلنه قرار و پرمیشور :

عثمانی اتحاد و ترقی جمعیت ، عثمانی احرار فرقه‌سی ۰
طاشناقسوتیون ، فرقه عباد (دهموقرات) روم جمعیت سیاسیه.
سندن ایکدیشور اعضا ، مطبوعات عثمانیه‌دن درت اعضا و دیگر
تلوبارک بہرندن بزراعضا انتخاب اوله‌جقدور ۰
انجمنک وظائفی بروجه آتیدر ۰

(۱) — ایجاد ایتدجکه انجمن بر هیئت مخصوصه واسطه.
سیله مجلس مبعونانه و هیئت وکلایه مراجعته فرقه‌لن ، جمعیتلر ،
هیئتلتار و غزن‌تلرک اتفاقی اخبار ایده‌رک مملکتک و اهالینک
تامین استراحتی و آسایشک ادامه‌سی خصوصنده تدابیر سریعه
و جدیه اتخاذ ایدلیع لزومی بیان ایده‌جکلار در ۰

(ب) — ولایاته هیئت مخصوصه اعزامیله مقاصد مقدسه
مذکوره‌نک تسلیع و تعمیمه چالیشه جقلدر ۰

(ت) — کرک درسغدت ، کرک ولایاته مختلف لسانلرده
نشرایدیلن غزن‌تلرک هر بریشه بالر اجمعه مقصد و مقررات بسویه‌نک
ماهیت وطنپروریستی کافه صنوف اهالیه علی الدوام ایض اخ
خصوصنده هتفقاً و متحداً نشریاته بولنلری ایچون وسایای
لازمه اجرا ایده‌جکلار در ۰

(ث) — هیئت متفقة عثمانیه نامه اجرا آته ماذون اولان
بو مختلف انجمن اتخاذ ایده‌جکی تدابیر نیجه‌سنه منازعات
و منفاته خاتمه ویردیره جکنکه و ملت و دولت ایچون کرک
خارجاً و کرک داخلاً و خامت و تهلکه عظیمه‌یی متوجه اوله‌جق

احوالک عدم و قوعی خصوصنده صرف ایده‌جکی مسامیه باجله صنوف اهالیک و مسالک مختلفه ارباستک متعددًا و متفقاً اشتراک ایده‌جکلرینه امیندر .

سلامت وطن هر وقتند زیاده آسایش و عدالتک ادامه‌سنہ واخوت و مساواتک تمامی موجودینه متوقف بولنیی حسیله بو خصوصده بتوں عه نلیری ال بر لکیله چالشمغه دعوت ایدر . » فی ۴ نیسان سنہ ۳۲۵ (امضال) .

فرق سیاسیه نک بو اتحاد عمومیه و قیچمش دکاسه ده پلک بجیکمش اولمله برابر وطنک معروض بولنیغی تھلکه عظمایه قارشی ینه بر شی دیک ایدی . مع مافیه توزدن دوماندن فرمان او قو نیله جق صره او لمدینی ایچون احرار ایده بیله جکی موقیاتک مقدارینه دائز فکر ویره جک تشبیلرینی کورمک نصیب اوله مدي .

﴿ ترسانه عاصمه قوماندانلغندن جرائد محلیه یه اجزا قلنار تبلیغاته سیویل البته ی لابس بر شخصتک ترسانه عاصمه یه بالدخول طوغریجه مرکز سفینه سنہ عنیت ایدیکی و افراد عسکریه یه بر مظروف ورقه ویره رک درونته یکی قابینه ارکانندن صدراعظم و شیخ الاسلام و خربیه ناظرینک تبدیل مریله یر لرینه طرفاندن انتخاب ایدیلوب [حریبه نظارتنه انجیر کوییل حسن پاشانک اوغلی ، مشیخت اسلامیه یه هلاطیه لی عبد الله کمال افندی ، صدارته سیواس والیسی سابق رشید عاکف پاشایا خود مصیر حاکمی یحیی افندی] اسامیی ملفوظ پوصله ده مجر رکسانک تعین

ایتدیرملرینی حاوی بر طابنامه ظهور ایتدیکی ولدی الاستجواب
ما بین سلاحشورلرندن اولدیغئی افاده ایدن مرقوم ضبطیه یه اعنام قلندریغی
و افراد عساکری اغوا ایدن بو کی مفسـ دلره تا پیانماسی لزومی بیان
و اعلان قلنمش اولمغله بیک شائبه اشتباهه جلوه کاه اولان افکار
عمومیه بو حادنه طولا ییسلیه یکی وجدی نقطه هر تعلق ایتمـ که
با شلادی .

دوندن چتالجه یه - لانیک و ادرنه عسکری کلدیکـ هـ و عـ سـ .
کـ رـ مـ ذـ کـ وـ رـ نـ کـ دـ قـیـقـه بـ دـ قـیـقـه اـ سـ تـ اـ بـ وـ لـ هـ رـ قـ
صـ باـحـه وـ اـ صـلـ وـ جـمـعـه اـ يـرـتـیـیـه دـ اـخـلـ اـ وـ لـ شـ اـ وـ لـ اـ نـ بـولـ
خـلـقـیـ يـوـمـ مـذـکـورـهـ چـتـالـجـهـ دـنـ ٦٠٠ غـیـبـکـرـکـ درـ سـعـادـهـ کـاـدـیـکـهـ
مـطـلـعـ اوـلـهـ رـقـ آـنـتـیـلـهـ ذـوـنـکـ ذـهـابـیـ وـ جـهـالـهـ بوـ عـسـکـرـیـ سـلـانـیـکـ
وـ اـدرـنـهـ عـسـکـرـیـ اوـلـقـ اوـزـرـهـ تـلـقـ اـیـشـ وـ عـسـکـرـ مـذـکـورـهـ نـکـ
بـلاـوـقـوـعـاتـ حـرـبـیـهـ نـظـارـتـنـهـ ،ـ مـبـعـوـثـانـ پـیـشـکـاـهـهـ وـیـلـدـیـزـهـ کـیدـوبـ
کـلـدـیـکـ اـیـشـیدـیـلـهـ رـکـ وـ کـوـرـوـلـهـ رـکـ قـورـقـوـیـهـ محلـ یـوـقـشـ قـرـارـیـهـ
راـحتـ اـیـدـلـشـدـرـ .

فـیـ الـحـقـیـقـهـ عـسـکـرـیـ مـرـقـوـمـهـ نـکـ اـسـتـانـبـولـ جـادـهـ لـرـنـدـهـ اوـتـهـ کـهـ بـرـیـکـنـهـ
حرـیـتـ وـ مـشـرـوـطـیـتـ بـوـزـلـدـیـمـیـ ؟ـ اـتـبـدـادـ کـرـیـ کـلـدـیـمـیـ ؟ـ یـوـلـلوـ
سـؤـالـرـیـ دـهـ بـرـکـونـ اوـلـدـنـ حـاضـرـ لـانـشـ اوـلـانـ ذـهـابـیـ تـقـوـیـهـ اـیـمـشـ
ایـدـیـ .ـ حـالـ بـوـکـ عـسـکـرـیـ مـرـقـوـمـهـ چـتـالـجـهـ اـسـتـحـکـامـتـنـکـ طـوـبـجـیـ
نـفـرـانـیـ اوـلـوـبـ سـلـانـیـکـدـنـ کـلـنـ عـسـکـرـکـ پـیـشـدارـلـرـیـ طـرـفـدـنـ حـرـیـتـ
وـ شـرـیـعـتـ شـنـلـکـنـدـهـ حـاضـرـ بـوـلـنـقـ اوـزـرـهـ بـالـتـشـوـیـقـ اـسـتـانـبـولـهـ

سوق ایدلداری نه دن صکره اکلاشلمشد. چتالجه غسائگری باب عالی طریقیه طوغزیه حریبه نظارته کیتمشلد. حریبه نظارته کی عسکر بوکان عسکرله مصافحه ایدرلک جمله‌نه بخای آکرام ایتشلدر. عسکر، خاصه قومانداني نظام پاشایی زیارتله مشتروطیه خلل کلایکنی ایشتداکارندن بونک اصلی اوlobe اولمد یعنی اکلامق ایچون کاکلداریخ و مجلس مبعوثانه کیتدکدن صکره ذات شاهانه‌ی دنه کورمهک آوزوسنده بولندقلمریخ سویاشلدر. نظام پاشا، کندیلرینکده مشهودی اولدیعنی اووزره مشروطیه خلل کلمه‌مش و کلمک احتمالی ده و وجود بولنامش اولدیعنی جواباً افادة ایتشدر. بونک اوریبه عسکر مذکوره کندیلریغه ترفیق ایدیلن بر باندوموزیقه اوکارنده ترنساز اوولدیعنی حالده مجلس مبعوثان پیشکاهنه مواثیت ایتشلدر. بو صره‌ده مذاکر ات‌ایله مشغول اولان اعضاً مبعوثان محضا عسکره حرمت اوملق (!) اووزره آیاصوفیه میدانه چیتعشلر، ایچاندن بعضلری ایراد نطق ایتشلدر. بالحاصه یوسف کمال بک نطقنده: «مجلس مبعوثان جناب حتمدن ماعدافو قنده هیچ برقوت کورمیور، چونکه آرقه‌سنده سزک‌کبی آرسلان یاوریلری وارد.» دیشدر. عسکر اورادن ییلدیزه عنیمت ایمکله عبدالحید پخزه‌یه کله‌رک:

— اوولادرم، کلایکمکزه منون اوالم: دیش، عسکره‌یلک ویرلشدر. یکدن صکره روایت موتفقه‌یه نظرآ عبدالحیدک اک سوکیلی اوغلی برهان الدین اندی میانه عسکره کله‌رک کندیستک

شساکر ایچون اکبیر و کحای او له جنی بولنده اقدات ابله فریبانده
بولنخ، عسکر اورادن قالقه رق سرکه بجی به عودته چتالجه یه دونک
ایسته مش ایسه ده استه حکامات و قیشله لرک سلانیکدن کان عسکر
ظرفندن اشغال ایدل دیکی نظر اعتباوه آرنه رق بونارک عودته
جواز ویرلیوب در سعادت ده اینپلک خانه قیشله سنه بر لشیدر لشلدره،
او کون حکومته، مبعو ثانه آکشر ولایات و ملحه تاندن تبدلات اخیره یه
قارشی اغتر اضات قطعیه یه و مشروطیته اورولان ضربه نک رفع
واز الله سی ضمئنده ایحاب ایدرسه قاندرینک صوک طاهمه سنی دومنک
ایچون بینوک کوچک عمومک تجدید عهد و میناق ایلک یکنی حاوی
تلغراف تامه لر کلش و اقشامدن خکومتک چتالجه یه قدر کان عسکره
نصیحت ایمک و احوالی ایضاح ایلک او زره بر هیئت مخصوصه کوندر
دیکی اکلاش امش او لدیغندن چتالجه ده کی عسکر کمعنی و ماد هیتی
حقنده بر درجه یه قدر واضح فکر و معلومات ایدینلمک قابل اول مشدره.
حکومت طرقندن کوئندریلن هیئتک ایچنده حلب مبعوئی نا.

فع پاشا، اسکوب مبوفی سعید و ریزه مبوفی احمد بکلرده بو.
لوب چتالجه ده کی عسکر له بعد الملاقات کشیده ایله دکاری شو :
« سلانیکدن کان عسکر له تلاقی او لندی . بشیمدیلاک استانبو .
له کیر ملرینک تأخیرینه موافقت ایدیلر . بو تأخیر حرکت ، استاد
نبولجه فرصت آعد ایدیله رک جزوی بر تدارکده بولنلیغی حس
ایدل دیکی حالده در حال بالجماه مسئولیت هیئت و کالیه و مسیبلرینه
عائد اولمی او زره استانبوله پورونیاه جکی صورت قطعیه ده پیله .

یرلديك هر و پدر . » تباره لريني حاوي تلغرافنامه مجلس و بعو
ثانده قرائت او لندجه عادتا طراقه نثار دهشت اولان بر طوب
تأثيراتي ايقاع ايلشدر . ايلك حسيات ، اداره مشروطاه و رماق
ایسته تيان خربه دن متأثر اولان زوم ابلي ولاياتك وبالخاصه
سلاميک استانبوله بو حرکته اشتراك ايدن عسکري - که هان
عموهيت دن ياه جك حاله ايدي . اور مق او زرها استانبوله يورو
ملري فكر ندن چيقمش نتائج ايدي . عثمانلى عسکريينك ، سينه
پاي تحنه يكديكري به جار پاشمي و بوندن تولد ايده ياه جك ندا
يبحك و خامتى بادى امرده جمله يه باعث للاش اولدى . حتى مبعو
ثان كرام دخى بوتلاش و آندىشە دن آزاده قالەميه رق غايت حر-
ار تلى وباحثات ميدان آلدى . مثال اوله رق قسطمونى و بعوئى
يونسق كمال بلك بو بابده كى بيانانى نقل ايدىم :

« ارقداشدرا بمعوقه اولديغمز و قيدن بو آنه قدر چيزد يكمز
حالى شويله تحظر ايتدك ، اما بو حياتى هر اعتبار ايله دها
طوغريسى حيات اخلاقيه و حقوقىه و اجتماعىه اعتبار ياه تدقيق
ايده جك اولور ساق كوروزكه بز مبعوقه اولديغمز دن دولابي
ملتدين پك چوق اطفالر كوردك . هر بريز - شبه سزا ولا كندم
ايچون سويلىورم - حدمزنك فوقدنه بيك درلو حرمت و سعا .
تلره مظاير اولدق . بو حرمه تلري كوردم يكمز و قيده شبه سزا
محظوظ ايديك . ايشه بو كونده انلرلک كلفتى كلدى . مات بزى
بورا يه ياكىز مايتك التفاته ، انعام و احسانه نائل اولاسون

فرق کایسامیه و قی مصطفی عارف بک [مجلس علی زجه مدار
افتخار و اغفار اعضادن او اوب حادثات اخنلا یه
قارشی محافظه اهتمال و مکانت ایقشدور .]

دیه کوندرمدى . ملت درد بته دوا اولق ایچون کوندرمدى .
بزده یین ایتدك . ملتک اتخانی قبول ایتدك . کندمندہ بر
عنزم بر قوت کوردک ، بورایه کلداک . بو کون مانک باشندہ
دونن بوقور قوئی ازاله به جالشتر ایسہ کتار بجزی دشنام ایده جمکدر .
او فه جق بر حانه جریان ایتی . عـ کر کلادی ، بوزاده
بعض مطـ البدہ بولندی . بـ اکر ملتک دبعوڑاری ، ملتک
بابالری ایسہ اونلر بزم او لاد من در او لاد بابا دن هر شیشی ایسہ یہ بیلیر ،
اولاد یکدیکریه دو کوشـ بیلیر . بـ اونلری تأدیب ایندر .
 فقط وقتا که اولادک ناموسته ، حیائنه تعرض ایدیلیر سه تعرض
اپذار اولاد دکادر . بر دولت اجنبیه نک دو تماسی کلش بر

طرفده بکلیور ، او بر دولتك دونتساسی کلش دیگر طرفده
 بکایور . ملت هیجت‌انده ، او حالده حقیق اوله رق دیورم که
 وطن تهلکده . . . بتون وطنک امیدی ، استقبالی بزده در .
 رجا ایدرم وطنی قورتاردم . بشقه خلاص یوق . محو
 اوله جغز ، نضان شیمدی او عسکرک بورایه کلوب یکدیگرینه
 قورشون آتمی عنانی ملتک محیی احباب ایدرسه ، بو
 نصردهه اوله نک اهمیق یوق ، چونکه بو اُن مسعود ، اُن
 اک شرفی بر اولومدر . بناءً علیه اورادن کان عسکر بزم بو
 حکومته امنیتمز یوقدر ، شبهه ستر حکومتک کوندره جکی هیئت
 ناصحه‌ی دیکلامیه جکز ؟ دیه جکلر . آثارک بتون امیدی
 بوراده‌کی هیئت مبعوثانه‌در . بو عسکر مشروطیت ایچون
 کایور ، بوراده‌کی عسکرده مشروطیت ایسته‌یور . بناءً عایه
 حکومت تکلیف ایتمکسین دوشونه‌م . بو کون ریاست
 اتخابیله وقت چیره جکمزه او وطن اولادینه قوشهم .
 ایچمزدن بر هیئت کیتسون . رجا ایدرم ، وطن محو اولیور
 دیسون . بز کیده‌م قوشهم . لازم کایرسه یالوارم ، لازم کایرسه
 تأدیب ایده‌م . حقیقی مخاطره‌ی عالمه ، افراد ملته اکلادهم .
 وطنی قورتاردم . بز بو تکلیفی حکومت‌دن کلش کی دکل ،
 کندمزدن قبول ایده‌م و همان شتاب ایده‌رک وطنی قورتارهم .
 وطنک معروف اولدینی تهلکه منظر مبعوثان ملت‌ده
 عادتاً بچشم ایمیش ، میدانده کزیور ایدی . وکلادن معارف

ناظری عبدالرحمن افندینک مبعوثاندن بر هیئت کیتمانی انسب
و ترن حاضر اولدینگه دائر افاداتی ده انضمام ایده رک در حال
حسن فهمی ، زین‌الاماء‌ابدین ، سالم ، فهمی ، اسماعیل حقی ،
سماحان شریف ، عبدالاه عنیمی ، نورالدین ، قوزیله‌یی ، یوسف
کمال ، مصطفی عارف ، بوشو ، عمر فوزی ، طاهر ، عارف
عصرت ، خونتوس ، عبدالقدار هاشمی ، عبدالجیلد زهراوی؛
قاسم زینل ، شکری ، علی ، الیاس ، عاصم ، یحیی ،
وارتاکس افندیلر ایله اسعد ، فؤاد ، رضا باش‌الردن مرکب
وصلاحیت واسعه‌یی حائز بر هیئت مبعوثه انتخاب و افزایش
ايدلدى .

حكومة مرکزیه ، یمنی قایدنه ایمه ولایات و دلمختاری
اعتراضات تهدیدکارانه سنه ، چتاجه‌دهکی عسکرک هر زمان ایچون
استانبوله تعرضه قیام ایدجکی احتماله و بواحه‌الدن مهمله
الحضور اولان اکثریت خلقک تلاش واضطرازیه قارشی شاشقین
برحالده او مقلهه برابر ظاهر ایمه مکانی محافظه ایدر کی کورونیور؛
جتنی اوکون اعلان رسمي آدمی نشر ایتدیر یوردنی؛
«اخیراً در سعادتده و قوعه کلوب بحواله آمالی کاملأً بر طرف
(!) ایدیلن حادنه‌نک کویا اداره شروعه من عالی‌نده بر حرکت
ارتجاعیه اولق اوزره طشره‌لره عکس ایتمشندن دولایی سلانیکدن
بر طابور مقداری عساکر عنانیه در سعادتده کلک ایچون حرکت
ایمیش و چتاجه‌ده بولنان طوچی عساکر نزدده آتی یوز قدری

بوکون ترنه استانبوله موაصلت ایلش ایسـلارده ورود ایدن
عساـر عـمـانـیـه اـدـارـه مـشـروـعـه مـشـروـطـه مـنـاـه بـهـرـ دـرـلوـ تـعـرـضـدن
مـصـونـ اوـلـهـرـقـ الـىـ ماـشـاءـالـلهـ مـسـتـقـرـ وـهـیـتـ مـبـعـوـثـانـ کـرـامـکـدـهـ
دـائـرـهـلـرـنـدـهـ مجـتـمـعـ وـسـبـلـاتـ مـلـکـتـهـ عـادـمـذـاـکـراتـ اـیـلـهـ
کـالـاـوـلـ (ـ !ـ) مـشـغـولـ بـولـنـدـیـفـنـیـ وـلـهـلـمـدـ آـمـایـشـ مـلـکـیـتـجـهـ
مـوـجـبـ اـنـدـیـشـهـ هـیـچـ بـرـتـهـلـکـهـ مـوـجـوـدـاـوـلـدـیـغـنـیـ رـأـیـعـینـ مـشـاهـدـهـ
ایـتـلـرـیـلـهـ وـوـسـیـقـهـلـوـیـنـیـ تـرـنـمـ اـیـدـهـزـکـ مـطـعـنـاـ وـمـسـتـرـیـحـاـ (ـ ؟ـ ؟ـ)
عـوـدـتـ اـیـلـکـدـدـاـوـلـدـقـارـیـ کـبـیـ قـاـنـوـنـاـ اـیـمـزـکـاـحـکـامـیـ تـمـاـیـلـهـ مـحـفـظـ
اـلـوـبـ بـوـکـاـ مـغـایـرـ اـوـلـانـ اـرـاجـیـفـ وـشـایـعـانـهـ حـوـالـهـ سـعـمـ
اعـتـبـارـ اـیـمـهـمـارـینـکـ خـادـمـ کـوـیـنـهـ کـانـ قـوـهـ عـسـکـرـیـهـ تـفـهـیـمـیـ
ایـچـوـزـدـ طـوـبـخـانـهـ نـاطـرـیـ فـرـیـقـ خـوـرـشـیدـ پـاشـاـ وـدرـسـ وـکـبـلـیـ
خـالـصـ اـفـنـدـیـ حـضـرـاتـیـلـهـ اـرـکـانـ حـرـبـیـهـ مـلـوـرـلـنـدـنـ مـحـمـودـ پـاشـادـنـ
وـذـوـاتـ سـائـرـدـنـ مـرـكـبـ بـرـهـیـتـ دـوـنـ اـنـشـامـ تـرـنـ مـخـصـوـصـهـ
اعـزـامـ قـانـوبـ اـجـراـ قـلـنـانـ تـبـلـیـغـاتـ وـتـفـهـیـاتـ اوـزـرـیـنـهـ قـوـهـ
عـسـکـرـیـهـ مـذـکـورـدـنـکـذـهـ درـعـادـتـهـ عنـبـتـ ذـکـرـنـدـ فـرـاغـتـ
ایـلـکـلـارـیـ شـیـمـدـیـ آـلـهـانـ تـلـاهـ اـنـسـامـهـدـنـ اـکـلـاـنـ لـمـشـ وـقـانـونـ
اسـاسـینـکـ وـاـرـةـ مـشـروـطـهـ اـیـلـهـ مـبـعـوـثـانـکـ مـحـفـظـیـتـ وـسـلـادـتـیـهـ
فـعـلـاـ اـمـبـیـتـ حـاـصـلـ اـیـدـلـمـکـ اوـزـرـهـ شـیـمـدـیـ مـبـعـوـثـانـ کـرـامـدـنـدـهـ
اوـتوـزـ قـدـرـ ذـاتـکـ خـادـمـ کـوـیـنـهـ اـعـنـ اـمـارـیـ بـجـلسـ مـبـعـوـثـانـ هـیـتـ
عـمـوـمـیـهـ سـنـجـهـ قـرـرـ اـیـدـرـکـ ذـوـاتـ دـشـارـالـیـهـ دـخـیـ مـتـهـیـ عـنـبـتـ
بـوـلـهـشـ اـوـلـدـیـغـنـدـنـ اـهـلـیـزـجـهـ بـرـوـجـهـلـهـ تـلاـشـ وـانـدـیـشـهـ بـهـ مـحـلـ

اول مدیافنک و هر کسک اطمینان تام ایله ایش کو جلریله مث غول
اوماری لزومنک اعلانه ابتدار فلنندی » فی ۴ نیسان سنه ۳۲۵
سلامنیکدن چتالجه یه کان عساکرک یالکز بر طابوردن
عبارت اولمیوب کرچه کیدن هیئت، قوه حقیقیه دن خبردار
اوله مامشده، اقلی سکز بیک راددلرنده اولدینی اجرای
تحقیقات ایله مشغول ارباب مرافق معلومی اولمسنه نظرآ،
حکومتیجه اولی بالطريق اوله رق معلوم اوله جنی، و چتالجه دن
بورایه کان ۶۰۰ عسکرک چتالجه دن صورت اعن اماری، صکره
بورادن صالحیور لمه ملرینه مس ایدن لزوم و مجبردیت میدانده
بولندینی حالده بیاننامه رسمیده مصلحت آمیز اولسنه بیله
صورت ترتیبی پک آچیق اولان آذب و دروغی اختیاردن،
حکومتکده نصل بر اداره مصلحت بحران و جربانه یافه یی
پایدیرمش اولدینی و اخحاً کار شلمقده در.

ولایاتدن کان و طالب قطعی، مشروطیت اولان تلغف افناهه لر
اوقوندقجه بیموثانک هیجانی یاواش یاواش مبدل سکون و وقار
از لیور، آرقه لرنده قوجه بر ملتک کندیارینه ظهیر و استاد کاه
اولمی قلب و و جدا از لرینی تقویه و تأمین ایدیور؛ حتی چتالجه یه
قدر کلش اولان بهادران ملتک مائز عنز و جدیتر نده کی علویت
آن بآن میدان آلیور ایدی. آک ایچوندرکه ینه او جلـه نک
دوای اشناستنده اخیراً تـکل ایدن قاینه نک مشروعینی ادعا
ایدن اسماعیل کمال پک : « بوراده، بو مجلس بیموثاندن بری

جیقوب دیرسه که بن قورقویه بناء رأی ویردم بو بر نقیصه در .
وبونی تصویر ایده م . بزه قارشی هیچ بر تعرض وقوع بولمدى .
حتی اک بیوک دلیلی ده بوراده بولنان عسکر ک وضعیت ایدی «
دیدیکی زمان داغاواریان افندی آنیله رق
- ارقداش از من اولدی ، دهانه ایسته بیور سکن ؟

دیش ، محمد علی بک ایسه :

— او کونیک هیچ آنده مبعوثلرک بر تهملکه به معروض
اولمداد فارینی ذات عالیکن بیلیورمی ایدیکن . . .
سؤالیله بتون مهالک ساقه بی میدانه قویمش : نهایت اسماعیل
کمال بک اسکات ایدلشددر . او کون مبعوثانه احتیاط افرادی
طبریز دن ویریلوب هیئت عمومیه ده او قوانان استدعانامه ده کنديارینه
اجرا ایدیان نصائح او زرینه حلم و سکونه رجوعلری طبیعی
ایسدده طرف طرف بعض منافقلرک افسادانه دوام ایلکده
اولمسنه چاره ساز اولنسی طلب ایدلشن ؛ مبعوثاردن بعض اصلرینک
اقامتکاعلری تحقیق ایلکده اولدیغی موضوع بحث اولمش ؛
ضبطیه اظهار توجه دخی مطبوعاته تبلیغ اولنیق او زره بیاننامه آتی
او کون قلمه آلمشدر :

« بر جرم ایشه مدجعه هیچ کیمه نک تعقیبی جائز اولدیغی
حالده بر جمعیت ویا فرقه بیه منسووب اولدیغی بسانه سیله بعض
کسانک تعقیب اولنده ایغی و حریت شرقیارینک منع اولنده ایغی
واشبو شرقپلری حاوي غراموفون پلاقلرینک شکست ایدلکده

حریمۀ ناظر اسبق رضا پاشا [اختلال عکسی هنکامندۀ قاید]ه
ارکانشدن او لوب بالذات شفهی ایچون و قوع بولان
تفقیبات چناییه او زوینه اختیار فرار ایله رها بوله یامشدۀ]

بولندیغی استه خبار فلنمش او لوب جال بوکه قانوناً لازم کلید گجه
هیچ بربرانه ایله کیمه نک تعقیب ایدیله میه جکی کی شرق منع ایتمک
و عراووفون پلاقلنی قیرمچ کی اچوال دخنی بالطبع جائز
او اه میه حقمند بوله کی اش اعات بدحواه آنه ب قطعیه میدان

ویرلمه مسى خمئنداد افتضا ايدنلره تبلیغات اجر اسی بک او غلى اسکدار
متصر فقلر يله استانبول پوليس مدیريته اشعار ايدلديکي بيان
اولنور . . .

بو بيانمه ده ضبطيه ناظري ينك شایعات ديديکي احوال و حرکات
وقوعي موثوق الكلام ذوات طرفدن تصدق و حکایت ايدلش ،
ايچنده حریت کله سی وار دیه وزعازک صائمقده اولدیني اوراق
طبعوه عسکر لر طرفدن تماماً آلدیني وير تدبیي واقع مقعدده
ده مشهود اولمشدر .

﴿ احوال داخليه جه انتظامنه خلل کلن اغتشاش کار عساکر
حال دوام ايدن معاملات سربازانه ندن يلغيناني و اورتهه استبداد
سابق حميدی يه رحمت او قوده حق درجه، مخرف ومظالم بر آني يه
طوغري يووارلانش افکار واعصاب او زرنده تأثيرات مخوفه
و مخربه اجر اسندن خالي قلم امقله برابر بتون ولايانک مدافعه
مشروطيت ايچون يوکسان قطبی المقاد آوازه بلندی ایاه بالفعل
چنانچه يه قدر کلن وعيبي صورته آرقه سندن و هر طرفدن کله
بي لمه جك اولان حریتپرور قوای قاهره خلقك يأس
وانخلال معنو يسنه فارشي مدارتسلى بر کفه تعادل و تقابل تشکيل
ایتمک اميدلري او باندري يور امدي که حکومت مجھ اوچ کوندزبرى
نکم ايديلان اطنه اختلالاتي ايچون اصول اصول
سررشنۃ معلومات ويرملک التزام ايدلدي . (اطنه ده اداره عرفیه
اعلان ايدلش) سوزی بتون اناطولی آتش و خون ايچنده

یوزویور معانیسی مفید ، حتی بتون الفاظ صریحه سیادهه میان او هرق آخوند آغزه دولاشمه ، دولاشدجنه یائس و نومیه دخنی بالطبع حکم مستولیانه اجرایه باشلادی . باب عالیدن و قوع بولان استیضا حاته کویا مؤمن و مسکن جوابلو ویرلش اولق ایچون « شو حلالک کیتارکه توسع ایتمی نظر دقنه آله رق سریعاً قوای عسکریه یتیشدیرملک ایچون مقضی تدابیره توسل » ایدلدریکی بیان ایدلیبور ، حال بوکه پوس ورتله تهارکنک جسامتی ، بی پایانگی کوسترش او ایوردی . اطنه و حوالیستک اختلال ایچنده او لدینی اکلاشیاپور ، حکومتیجه بونک ته کیفی ، ولایات . بیجاوردیه عدم سراینک تأهی ایچون دده اغاجندن اداره مخصوصه واپورلریاه عسکر سوقنه تثبت ایدلش اولمنه نظراً بو قوای عسکریه یتشنجه به قدر آتشک صیاغهه سارمق دکل ، بیتون محلاًی یاقش او له جنی کسیرلایوردی . مادا که اطنه حادثه سی اوچ کوزاول باشلامشدر ، اـ تابول اختلاله همان برابر دنیله جـ درجه ده یقیندر ، معلمها ایکیسی آرهـ نده بر رابطه اولق ضروریدر ، یولنده باشلایان طرز محکمات ، بو ایکی حادثه آرهـ نده تأسیس ایتدیکی منابـ بت ایله هـ ایکیستک برید ظالم خقی طرفدن تدویر واحدـ دات ایدلدریکـ نه قناعله نتیجه بولیور ، و بولیدخفی خونینی هیچ محکمهـ حاجت کوزمکمزین بیلدیز ده کورویوردی . ذاتـ حادـ ده مقتول دوشـ عـ کـ لـ اوـ زـ رـ نـ دـه ۱۲ ، ۱۵

ابوالاحرار شهید حریت مدت پاشا مرحوم [نفی و اجلاء
اراندینی اور و باده کاب خصوصی ایله بر ابرالنمش فتوغرافید]

۲۶ لیرا کبی پاره لر جیقدی روایت ایدلیورمی آیدی ؟ عسکر

بوقدر پاره‌ی نرده‌دن بوله‌جق ؛ طوروب طورورکن ، هیچ
لزومی یوق ایکن شربعت ایسترز دیه نه‌دن اورته‌یه چیقه‌جق ،
نه‌دن جنایات و حشیانه‌ی آنیله‌جق ، نه جرانله آمرلرینی ایسته
میه‌جک ایدی ؟ بر انطاوایلی نفر کندی کنندیسنه بولیه حدندن
افزون طاشقملقاره نصل کیریشه‌جک ، شاید کیریشیرسه بردماه
ظرفندن ترتیب ایدلش بر پروغرامه تبعیت ایدر کی می‌حرکت
ایدیو پره‌جک ایدی ؟ افکار عمومیه نهایث آرادیغنى بولش اولق
حرصی ایله بو طرز تفکرده مصر و دائم اولغه باش‌لادی . بو
مناسبتله شهید حریت مدحت پاشا من حومک صورت فیجیعه اتلافدن
اعتبار آزندانلرده چورودولن ، دکزلره آسیلان ، فیزان چولارنده ،
یمن الارنده * قلعه‌لرده تکسیر واشتیاق و سفالتلله محو ایدیلن ،
استانبول سو قاقلرنده ، اناطولی اووه‌لرنده بری برینه بو غازلا دیه رق
قانلرنده جاده‌لرده ، صحرا الرده نهرلر تشکیل ایدیلن اولادوطن ،
ویرلودن بشقه ءاعانه نامی ایله و سا ئربیک درلو تسویلات ایله‌النده‌کی
آوچنده‌کی ، آلتنده‌کی ، اوستنده‌کی جبر او قهر آلان اهالی ئملکت ،
صوپلوب ضوغانه چ ویریلان خزان حکومت ؛ خلاصه
بر طرفده ، یأس و مقه‌وریت ، فقر و ذلت ، دیکر
طرفده اخلاق‌سازاق ، انسانیته ، ملک و ملته حرب وعداویت ،
سیئات اغورنده ابدال و سفاهت اولانجھه صفحاتیله رسم کیید
اجرا ایدیور ، پتوں رقدره‌له خیانتلرله ، جنایتلرله مالی اولان

مناظر فجیعه‌نک اوستنده قانلی بر کرسی، قاتل بر جانوار منظر او لیوردی.. بر متنی کورمه‌ک ایچون ازمنه سالفه‌یه رجعت /یدن انتظار تفکر قانه طویسون دیه، سرمقطوعی قان طلومنه صوتیلان کیخسروی بونک یانشده هیچ تاقی ایدیور . باکه هر حربه اثبات وجود ایدن او حکمدار ایرانی بی یور بهادر لقلره، علو جنابله ممتاز و عالی بولیوردی . ساردان‌اپال، سرای سفاهته کندیده ایچنده اولدینی حالده الیه آتش ویرهش، بتون دبدبه ودارانی ایله کندیده برابر محو و نابود اوله رق خاق میانه‌سنے چیقامامق حبای کی نه اولسه بر حسن حسن اخلاقیدن نشان ویره بیلمش ایدی . اولسه اولسه (نهرون) بوعدوانسانیته، بو شقی، ازلی وابدیه بر مثال اوله بیلیر کی کورونوردی، فقط اولانجه جنایات مجذونانه سیله برابر (زرون) ده بونک یانشده افضل ارباب انسانیتدن صایله بیلیردی .

بتون عثمانیلیغی بحرانلر ایچینه صوقان حرکات و فاجعات واقعه‌ده بیلدیز پارماگی حس ایدیاییر ایدلماز افکار عمومیه پاک سریع برسرایت ایله نهایت درجه‌ده مشحون غیظ وحدت اولمش، بحران افکاره یا غالب کانه‌جـك، یامغلوب اولنوب بتیله‌جـك بر دیوده قارشمشدـر .

ذاتاً نازک اولان مناسـبات حارجـیه مزـی ظلام آـلد اـبـام ایـلـین بـحرـان حـاضـرـه بـوـغـازـلـهـ کـادـیـکـی وـکـلـکـدـهـ اـولـدـینـیـ حـکـایـهـ اـولـنـانـ دـوـنـمـالـرـ دـنـ . زـیـادـهـ بـلـغـارـسـتـانـ طـرـفـدـنـ حدـوـدـلـرـ کـجـاـوـزـ

ایدیله بیلمسی احتمالی اکزیاده خدشه رسخواطر ایدی. حتی پارسدن و محل سائره دن چیکان تلغرافنامه لرده باغارستانک تکذیباته رغماً حوالی شماليه دن حدودلره عسکرسوق اوئلندىني، واتنه ده بريده کي ضابطانک وظيفه لرى باشنه كلى لزومى اعلان ايدلدىكى اخبار اوليور، (ددبا) كى فرانسز غنـتهـلـرى تجاوزى مطافق الواقع فرض ايده رك توـكـيـاـهـ مـسـائـلـ تـالـيـهـ دـنـ صـرـفـ نـظـرـ شـيمـدـىـ يـهـ قـدـرـ قـرـارـ كـيرـ اوـلـانـ مـقـدـارـىـ اـيـلـهـ مـذـاـكـرـانـكـ تـيـحـهـ لـدـيرـلـمـسـىـ وـذـاتـاـ اـمـرـوـاقـعـ حـالـتـهـ اوـلـانـ اـسـتـقـلاـكـ تـصـدـيقـ اوـلـنـسـىـ تـوـصـيـهـ اـيـدـيـوـرـلـرـدـىـ .ـ بـنـاءـ عـلـيـهـ اـفـكـارـ تـهـيـجـهـ اـيـچـونـ اـيـلـكـ اـيـشـ آـزـانـسـ تـلـغـرـافـلـرـيـ نـظـرـ سـرـيعـ اـيـلـهـ سـوـزـمـكـ اـيـدـىـ .ـ باـغـارـسـتـانـهـ دـائـرـ اـكـ اوـفـقـ بـرـخـبـرـكـ،ـ اـكـعـادـىـ بـرـكـلـمـهـسـنـدـنـ مـعـانـىـ كـثـيـرـهـ اـتـخـراـجـىـ آـنـىـ بـرـشـىـ اوـلـيـورـدـىـ .ـ اوـكـونـ اـيـچـونـ (ـ آـزـنـرـ دـوـقـسـطـنـطـيـنـوـپـلـ)ـ كـ تـبـلـيـغـ اـيـتـيـكـيـ تـلـغـرـافـنـامـهـ شـوـ اـيـدـىـ :

« صوفيه: ۱۶ نيسان افرنجي — دوز و بوکون دولاجنديه مأمورین سياسيه سنك برجونغي باغارستان مجلس وکالر ئىستىك نزدىنه كله رك ترکيا حادئاتىندن دولاي باغارستانك نه سورتلە حرکت ايده جى حقنده ايضاحات طلب ايمشار و فوق العادة امنيات بخش بياناته دسترس او ماشىلدۇر . باغارستانك ترکيابه قارشى هيچ برفكى تجاوز پروردەيمدىكىنه دائئر دولت عثمانىيەنک باغارستان مصالحتىكىدارىيەدە باغارستان خارجىه زئاوارىندن تائينات اعطى اوئىشدر بعض غنـتهـلـرىـ تـرـكـيـاـهـ طـوـغـرـىـ تـعـرـضـ اـيـمـكـ اـيـچـونـ

بو ئىرجىتىن، استفادە ايدەجىك يerde، تر كىا حادئاتە قارشى اللىنى
بر بىرىنە باغلابىرق سيرجى كې طوردىغىن دولاپى بلغارستانى
شدتەه تقييچىح ايدىولر. بو غۇز تەلر ك مطالعەسەنە كورە آرتق تر كىادە
حڪم فرما اولان انقلاب او زىرىنە نە مذا كرات اجرا ايدىللى،
نەدە تعويضات ااعطا او لەنلىدر. محافل دىپلوماتىقىيەدە تأمينا بىيان
او لاندىغىنە كورە حڪومات، غربىيە بلغار استقلالنىڭ تصديقى
مسئلەسى سرعتىنە ئىسو يە ايمك اىچون كمال فعالىتىنە خالىشىورلار،
حتى صوفىيە مامورىن سياسيە سىندن بەضىلىرى مسئلە مذ كورەنک
بىر قاچ كونە قدر حل و قصل او لەجىفنى دە خېر ويرمىشىر،
وسائلىط اخبار يەسى سائىر جرائىدىن واسىع وزاند اولان
(عثمانىشىر اوئىد) غۇز تەسى: « باغارستان ايلە باب عالى آرسىندە
او لىجە در سعادتىدە وقوع بولان و پىرسپورغىدە روسييە ايلە رفت باشا
آرسىندە جريان ايمش بولنان مذا كراتە رغما، باغارستان
امارىنىڭ بو دفعە ليابىچى كىرى يە دعوتىنە حڪومتىن آرسىندە كى
مناسباتى قطۇھە مجبور او لەجىنى سوپلىنيور. بلغارستانىدە سفر برلڭ
حقىقى سفر برلڭ دىكالدر. مع مافىيە بلغارلار احتىاطلى بولۇق اىستە
يورلار. عالى الخصوص مشروطىت عثمانىيە يە قارشى و قووات ئىمە
ظھور ايدەجى ئىن او ئىنقدەدر. اكىر بويىلە بىر حادئە ظھور
ايدرسە حڪومتىن آرسىندە كى مناسبات فناشىھ جقدر. فرانسە،
انگلستان، روسييە حڪومتارىنىڭ صوفىيە و كىللارى حڪومت امارتە
نصيحت ويرمىكە باشلامىشلىرى دە خېرىلىنى ويرىوردى كە تام انتظار

اولنديني اوزره بلغارستانك مشربنه و اخبار سائره يه مطابق بولنجه حقيقي تلقى اولنامنه مانع يوق ايدي .

فضلله اولهرق باب عاليه مراجعت اولنده دخني قوميسيونجه جريان ايدين مذاكراتك ختام بولنديني و پروتوكولك دردسته امضا بولنديني جوابي آنتجه بتون اخبار و مسموعات حقيقه اولهرق تحيل ايديور ايدي . چونكه الده اويريلوب چويرلمکده بر مستتنا اوقف مسئلهسي وار ايدي كه مذاكراتي دها هفته لرجه او زانمه مستعد ، له وعلهيده ذور و دراز مخبارات و مناقشاته متتحمل ايدي ؛ بناءً عليه مذاكراتك او كونارده ختامه ايرديزلىشنى الجايات احواله تبعاً مستتنا وغير مستنا اوقف ايله حقوق سائره نك ترکنه رضا ديك اولهرق شو صورته احوالك زاكتى رسماً تتحقق ايديور ايدي . افكار عموميه يه كلتجه ، حتى بلغارستانى تجاوزه تشي ويق ايدهجك قدر واسع ببركان خيانته قالل اولنديني دقيقه دن اعتباراً دنياده الك بیوک خصم جاني ، او جامع انواع جرائم و جنایات اولنديندا ، انكميل استبدادينه قارشى چاليشمك ايجون بلغارستان مسئله سنك عادتا هر نه صورته اولورسه او ليسون اورتهدن قالقمنه طرفدار بولنيور ايدي . اوائل مشروطيتده وقوع بوله جق بحرب ، فال خير عدایدله مك بولنده بر اعتقاد نصله قوى بر صورته اساسكير قلوب او لمش ايدي . على الحصوص بو اعتقاده سائق اولان شخص مشئوم حالا پايدار لانه بوم بولنيور ايدي . بويله بر حربده اول و آخر

بلغارستانه غالب کلنه بیله شیرازه موجودیت عثمانیه — بیلنجز
نهدن و نصل؟ — انحال ایدوب کیده جک ظن اولنیور ایدی .
حاده اغتشاشیه نک دول سائره نزدنه کی تأثیراتندن بوکون
ایچون النقاط او لانا لرینه کانجه و یا نه دن چکیلن تلغرافنامه لردہ:
«استانبولده و قوعه کان تبدلات جدیده او زرینه آوستريا و بخارستان
بولیته سی ینه منتظر انه بر طور و مسلک اتخاذ ایله ساکن بر
تماشا کر وظیفسنی ایفا ایده جکدر . تموز آنقلابنده اداره
جدیده نک نه قدر صاغلام صورتده تأسیس ایده بیله جکی آستريا و
بخارستان حکومتیه مجھول اوله رق بوسنہ — هر سکت اشغالنده استیعجال
ایدلش ایدی که حادثات اخیره ایله قیمتی تتحقق ایتمش بر سیاستدر .
ترکیانک نظام و انتظامی تأمین ایده جک بر نفوذ اکتساب
ایتمسی دائمآ آرزو ایمکله برابر احوال و وضعیتک بر آن اول
کسب وضوح ایتمسی و اوروپا پولیته سنک تھلکلی او لمقدن زیاده
موجب اندیشه بر کر کینلکدن خلاص او لسی «عنی ایدیلیر» طرزنده ،
یعنی دوزله جکسہ بر آن اول دوزلسون ، دوزلمیه جکسہ بر آن اول
ایجادنے باقلسون مائی مفید صورتده اداره لسان ایدلدبیکی کی ،
بزجه عکسی قبول ایدلک او زره استانبول صولینه سفان
حربيه کوندریلک ایچون (پولا) ده تدارکات اجرا ایدلدبیکی
نکنذیب اولنیور ایدی .

بارسدن چکیلن تلغرافنامه ده فرانسز رئیس و کلاسی موسیو
قله مانسو ایله انگلتره قرالی ادوارد آرہ سنده اوچ چار بیک ساعت

قدر دوام ایدن ملاقاته بالخاصه ترکیا حادثه‌تندن بحث ایدل‌دیکی،
دیکر بر تلغراف‌سامده (ژول میشله) و (ویکتور هوغو)
قروازورلرینک ترکیا حادثه‌منا-بنتیله شرق صولرینه کوندرلسنه
قرار ویرلدیکی بیلدیریلیوردی. لوندره‌دن وارد اولان تلغراف‌انا.
مهله نظر آیکی قاینه طرفدن ویریلان تأمینات اوزرینه
انگلتره‌نک بدینلکدن قورتولور کبی اولدینی احساس ایدل‌کله
برابر مالطه‌دن وارد اولان تلغراف‌نامه‌دن‌ده سفائن حریمه‌دن بر
فاجعی حاضر لامق اوزره دونما قوماندانسک امر آدینی،
بشقة‌جه اون درت پارچه انگلیز حرب سفینه‌سنک مدللیده
بولندینی و بولنرک بشیکده بولنان آیکی انگلیز زره‌لیسنے التحاق
اینک اوزره چناق قلعه‌یه کله جکلری اکلاشیلیوردی. مطبوعات
اجنبیه‌نک تمامیه اندیشه‌نک افادات ایله افکار غربیه‌یه ترجان
اولدقلری، تلغراف‌نامه‌لرکهان هان متعدد مندرجاتلری جمله‌سندن
ایدی. مثلا رومادن وارد اوله‌رق اک نیکین کورون و (ایتالیا)
غزته‌سنک افکار و مطالعاتی نقل ایدن تلغراف‌نامه خاتمه مقالنده
«ما کدو نیاده شدتی بر مقاومت اجراسنه حاضر لاندیغنه داڑر
 محل مذکوردن وارد اخبار برقيه، ایتالیا محافل سیاسیه‌سنده
 فوق العاده بر تأثیر اجرا ایمکن‌در» طرزنده مظلومیت آته
اندیشه‌بنی بیان ایمکدن کیری قاله‌مامش بولنیوردی.

ه نیسان : قورقولی رؤیارله کچیردیکمز بو کیجه نک صباحنده خیالت و هیولاکی مآلیز ، منطقسیز برحالده قاووشیورز . دون محاطی اولدیغمز هیجانانر ، امیدلر ظلام لیل وهائلات منام ایله صانکه سینوب کیتمش . آفاق مملکتی مستولی سیسلر ، آلتنده پک موحش اسرار صافلایور کبی . « خواب پراضطراب ایمش بوجیات » مصراعنک ماصدقی اوله رق دون سیس یوق ایکن ده محسوس اولان او اسرار موحش بزه هیجان ایله مالی برجیات کچیرتیش ایدیده ماھینی اکلایه ماماش ایدک . بزر قنده دکنیز . بو کونکی حیرتمنز دونکی احتساساتیزک طبیعتیله بی معنی ، صرف شاشقنقدن عبارت برمابع دیدر . حاجت نه ؟ براز حرکته کلیرسه ک ، براز کفتکویه ، براز جستجویه باشلار سهق بوجیر تدن صیریلوب دونکی حالات اضطراب ایمزری بنه اکنـ اب ایده جکن . فی الحقیقه حیات عمومیه ایله تماسه باشلار باشلاماز بـ خوف خفی ایله اویوشوق کبی طوران اعصابده اختلال و هیجان باشلایور . حرکته کلن استانبول عسـ کری ، بو حرکت ده عمومی . حرکات اختلالیه بـ باصدیر مق ایچون یکانه استاد کاهمز عسـ کر ایکن ، عسـ کر داخلاً آسایش و منافع مزک ، خارجاً حقوق مقدسة وطنیه مزک یکانه ضـ ابط و کافلی ایکن ، شیمدی بو عسـ کر ، بو آلت ضـ بط و دربط ، بو حارس حقوق ، بو وسـ یله نظام و انتظام ایاغـ هـ قالقمش ، اورته لنـ هرج و مرج ایدوب طورویور . علت قیامی

مطابق احکام شریعت در؛ نامیه زای طبیعت اولان یاغمورلرک بعضاً کذر کاهلرنده کوزدم نارلاری بیقوب کچن سیلا به لری کبی، منتضیات شریعتی زور بازوی شبقاوت ایله تخریب ایدی سور. عسکر امره اطاعت. انتظامه رعایته قوّه مفیده در. بو عسکر آمری علیه نه قیام اینمش، هر نفری بر قوماندان کسلاش، او بسیط قفالر مسائل عظمای جمعیته قارشی آمرانه حلال مشکلات طوری خی طاقتمش. بر قوت که علی العمیا وادنا مقابله هی قارشی عدیم التحمل اوله رق آمر در.

بر آمرکه مطالبی آلتنده مندرج تهدیداتی آنده ایقاعه قادر در. ایلک خلیجان، الهی! بو عسکر داڑه سکونه رجوع اینه جکمی! نیاز وجدانی سیله عیان اولیور. عسکر کداڑه سکونه کلیی ایچون کندی فوقلنده بر قوت قاهره لزومی در کار اولوب استانبولک بو قیام عمومیسته و حکومتک صیقدیر لایفی داڑه محدوده هی، احوالک اکتساب ایلدیکی روشه نظرآ طریق تأدبیه احتمال ویره بیلن یوق. لزومی محقق، فقط امکانی مفقود. بشقه چاره؟ او لسه او لسے عقل و نقل داڑه سنده نصیحت. اوده هر یکیتک کاری دکل. شیمدى عسکر عاقل، حکیم، عالم، عامل، هرشی، بز باطل، فکری نامستقیم، جاھل، طریق صوابه غیر داخل، فلاں.. سیلسیز کیریان و اپورلرده قاره لرک باش سدیرلری نفرات عسکریه نک. آنلرک هر دیدیکی محض حکمت بلکه کرامت. عسکره قارشی نصیحت، آنلرک حرکتنه اعتراضی

در سهادت اختلال عسکری می متأذلند

معناشی هفید کبی تلقی ایدیلیجه ایش فنا . بناءً علیه سکوت و تصدیق . هله عسکرک او لدینی یردن صاو و شلمه بکانه چاره سلامت . هم بوقور قولان عسکرک هرنفری ، حقیقته آنده ازه بر قاتل ه بر جلا دحسی وریسیور ؛ طبیعتیلهده یان چیزیلیور . عسکر ایسه ایراث ایستدیکی بو خوف و خشیله — عبدالحید واری — محظوظ و مفتخر . نیسانک بود رلو احتساسات ابتدائیه ایله ممتاز

اولان بوکونه هر کون حال فعالیته او لان جمعیت علمیه اسلامیه
جهه هیئت هیئت قیشله لره عنینته صلاحیت علمیه نک زیر جناحه
صیغه نیله رق اجرای ابتدار قلنان ناصحه ، بر دیگر کونلک دیر بور .
این آن حق بویله لکله یاتیشیز دیه امکار عمومیه قوتی امیدله
دوشیور . جمعیت علمیه اسلامیه افرادی جرائد مجله هده مشرو .
طبیتک مشروع اولدیغه دائر مقالات نشر ایندیتی کبی «بیان الحق»
رساله سنده عسکر اولاد مرزه خطاب از دیه اوزون بر پند نامه
درج ایلیور . بر کون اول ه عشر علمای خطاباً آچیق مکتوب
طاغیدان سلطان زاده صباح الدین بکلک او کون عسکر قرداشلر .
مرزه آچیق بر مکتوبی استانبول سوق اقارنده او چیوز . قیشله لردہ
او قوئیور . مبعوث آنجه ده موافق عسکریه نی کزمک او زره بر هیئت
ناصحه ترتیب ایدلکه قرار ویریلیور . خلاصه بوکون مشو حالت کاشفه نک
جامعیت و عمومیت حسیله (یوم نصیحت) اطلاع او نسنه بجا باو انجور ایدی .
ناصحه واقعه آزچوق اجرای حسن تأثیر اینمیور دکل ایدی ایسه ده عسکر ک
بر کره سردر هو القدن لذت آمش اولان قلوب قاسیه اربابنه کوره
کندیلرینه تملق ایدلیور ، یالوار ایلیور دیه حسیلت اغتراره میدان
ویریور ، اناطولینک آیرانی حکایه سی جایجا و جوه وجاه عساکر
ده تجلی نما او لیور دی . جمعیت علمیه اسلامیه حرکات واقعه ده
ید خفی استبداده قطعیاً قائل ایدی . بر مقاله ده : « داخلان حزب
مقهور استبدادک بقیه اتسکیلنک او تهده ، بریده صـ او ورد قلری
تخم نفاق و قتن بر طرف دن ، عناصر مختلفه ییتده و قوعی ملحوظ

بولنان سؤلتقیناتك تأثیرات متصوره‌سى بر طرفدن ، جهالت
مسئوليه‌نك ايجابات وخيمه‌سى ايسه دیکر طرفدن انسانك دماغ
تردد و احترازينه برکره متواياً تهاجم ايمكه باشادىعى اعصابه ،
بتون قوای مفکره و فعاله‌يه بر دهشت و اختلال طارى او ليور .
خازجاً ايسه آفاق سيا-تمزده دهشت آور انقار او لان سحابپاره
ظلام و شکوك ، هر حال و طبورمىزى اك خرده بر نقطه‌نه
وارنجبه‌يه قدرولو بر آن ايمچون بيله او سون تحت ترق و تقىشدن
دور طوبىان اوروبا دولتنيشك حقمزده اعطى ايده جكلرى حكم
نا معلومه بشقه جهه تأثیرات ايمه اجرا ايدبيور « دنيليودى .
بيان الحقدەكى آجيق خطاب ايسه علم و حقيقىتك مدید بر فرياد
عرىانى كې ايدى .

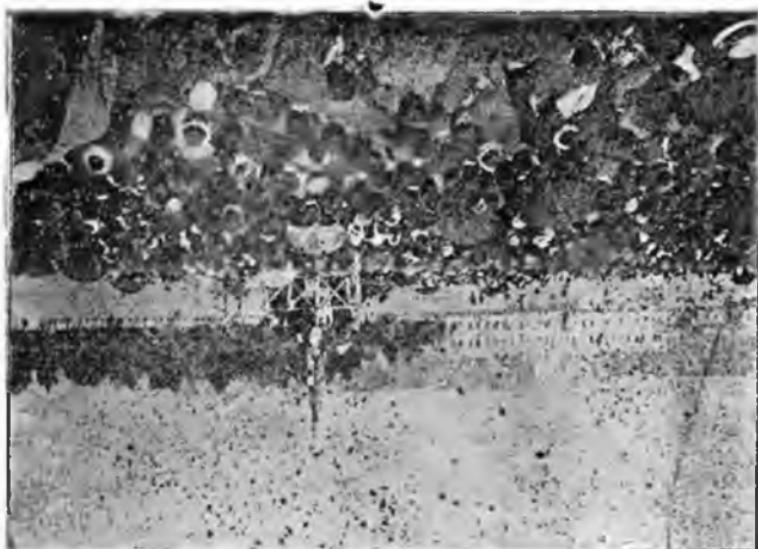
دائماً استبداد كوزلر اوكتنده اولهرق بر لىسيدل روان كې
جريان ايدن او خطابات ، ييرى تموجات تهيج ابله مالامالدى .
مثلاً : « شريعى بىلەنك ، اىستەمنك يولى وارددر . شرىامت
اىسترذ دىه مملکتى اختلالەمى ويرلر ؟ وطنمىز دور استبادك
صدمات تىخىييله بىك خەدوشمشدەر . عاشقا جان چىكىشىر يور .
دشمنلرده هر طرفدن كوزلىنى دىكىمىش بىلىورلر . شىمدى بو
اولوم حاندەكى خستەنگ باشندە الا مقدس كلات ايلەدھى كورولتو ،
پاطيردى ايمكە كلىز ! بىلىرىميسكىز شريعتمزدە بر مئله وارددر .
خستە يە اولور كن كله شهادت كتير دىه تضيقى ايمك جائز دكادر .
شىمدى دقت ايدبيور ميسكىز ؟ (ثبت الامر شم النقش) دېلر .

وطنمزی ساجل سلامته چیقاره رق موقعیتی تحکیم ایتمی یز که
شیریاعتمد شانی یو کسلتمکه قدرت و قوت بوله لم . او تشریاعتمدی
محافظه ایتمد که وطنمزی سلامته چیقاره مایز . جناب حمه یار دیم
ایدلنله بهمه حال جناب حق ده یار دیم ایدر معنایه اولان آیت
کریمہ موجنجه بوسوزده طوغر بدر .

اونک ایجون سزده شریعت ایسته یورسکن . پک اعلا . بز کیجه
کوندوز نیجون چالیشیورز ؟ مدرسہ لردہ نیجون دیر سک چور تدک
عمر پیراتدق ؟ دور استبداددن قورتیله لیدنبری بو دین مینک
ترقیسنه ، محافظه سنه آزمی چالیشدق ؟ غزنیه منی (بیان الحق)
ی او قومیوره یسکن ؟ آمان یارب : دور استبدادده عالم غزنیه
نشر ایده یلیرمی ایدی ؟ یاخود عالم دور مشروطیت چیقار
چیقماز او خرس مدیدی متعاقب سوز سویامکه ، یاز مغه نصل
بر خارقه اعجاز ایله مقندر اولدی ؟ بزده وطنمز کبی پک خسته
اوله رق دور مشروطیتیه چیقدق . دور استبداد بالخاصه بزده
رمق حیات برآفشدی . مدارس ناهنی حائز اولان خرابه لری
کور منی ایدیکن ؟ ایشه بز او تو ز ایکی سنه در او مقابرده
مدفون ایدک : دها دون بعث بعد الموت حالتنه تنفسه باشلادق .
۱۶ سنه اولی (که دور استبدادک تام اور ته سند) نقل اموات
طرز نده طیشاری یه آ تلمق اوزره بر کون ایچنده طوپزی بردن
فایقلره ، معونله طول دیر مشلدی . بز حله شریعت ، مقر خلا .
فتدن طپشار په فیر لاتیلیر کن او کون کی عسکر اولادلر من شریاعتمدی

ایسترز دیمه مشرل؛ سلرینی بیله چیقار دمامشادردی . عجبا او زمان عسکر لرمزده می اولمشدی، طبیعی دکلمی ایدی یا... الح » که سراپا عاملک جهله، نورک ظامته، حریت مشروعه نک استبداد منفوده تعرض و صولتندن عبارتدی . هله « ضابطه رکزی اولدیره جکسکن . اک باشده کی آیت کریمده جناب حق، نه بیور و بیور دی صکره پشمیان اولور سکن . یارین بر محاربه اولور « ضابطه نه یا په جغز ؟ زنهر یازقدر . هله قولای قولای انسان قانه . کیرماز اللهک بناسی ییقلماز » طرزنده کی اعجازات پک کثیر الایراد اولوب او تهدبیری اطاعت لریله، احکام شریعته شدت تمسلکریله معروف اولان عساکر منک یالبکن بوسوزلر ایله یوله کایویرملری انتضا ایدر کن حالا اطوار باغیانده تمردلری، فکر لرینک پک اساس ملی صورتده زهر لمش و حلالده زهر لتمکده اولمسندن بشقه بر شیده مجموع اوله مازدی . ال آلتندن عسکری دائم تهییج ایدن قوای خفیه شویله طور سون، درویش وجود تینک عسکره نصیحت ایتمک بهانه سیله قیشه قیشه طولا شرق نطقه ایراد ایلدیکی ایشیدیلیور ضنه ته لرده او قوئیور دی . عسکری، کندی جمعیتی ارکانندن کوسترن بوضال ومضل حریف، البته او غرایینی یزله زهر لر صاحه رق بکبور دی . شریعت نامنه طوغزی سوز سویلک ایسته مسی فرض محالنه بر آن ایچون قئل او لنسه بیله مطلقاهه یان ایده جکی در کار ایدی . چونکه کندیستن قره جا هل بر مسخره اولدینی ورقیاره و ولقان ایله عمومک کوش اطلاغنه ینشمدی.

وحدتی اویله اخلاق زوکوردى برندان که ، وولقانک وقوفات
اخیره زمانشده کی نسخه لرندن برنده ، مناسترک هیبت عدالتندن
اور کدیکنی حس ایستدیره جاک بر لسان هذیان ایله : « آمان نیاز بلر ،
انورلر ، صبریلر ، حن بکلار ! .. (اقسم بالله و آیاته) بوانقلاب
سزک انقلاب کزدر . آمان حضرتلر ! کلاک اتفاق ایدم ، دیلسه کز
اتحاد محمدی بی بشقه طرزه قویهم . » صاجه لرینی صردلامش .
جاهل بیلمیورکه بیک اوچیوزیکری بیدی سندنبزی حکمفرمایی
قلوب موحدین اولان اتحاد محمدینک بر قاج درلو طرزی یوقدر
واوله ماز ؛ هر ایسته نیلن شکله ایسه هدیج قونه ماز . . ایشته
انسادات سابقه و تحریکات لاحقه ایله جمعیت علمیه اسلامه نک
مساعی جدیه سی مأمول و منتظر اولان نتایج قطعیه صلاحه
منجر اوله میوردی . بر بیوک سبی ده خلافت نامنه اضلال و اغفال
ایدیلن عسکرک جهاتی ایدی . شوکیفت موثوقدرکه نصایح علمایی
استماع ایدن عسا کردن ، بعله کنندی میانه لرنده بحث واستشاره
ایدیلیرکن : « پک ای . بز شمدی قبول ایدر کورونورز . المزده
دکلی ؟ یان حرکتلتینی کوردکی ، ینه پا به جغمزی یا پارز » دینلری
اولمشدر . قبول ایدر کی کورونه جکلری شی ، مکتبی ضابطان
اولوب ایجادنے باقیله حق مصلحت ده آنلک از سرنو طردوقتلرندن
عبارت اولنگاه عسا کر با غیه نک افکار ندمکی زهر طغیان شایان دقت
ایدی . آمری اولان ضابطه قارشی مراقب حرکات اوله حق عسکردن
نه خیر او مولوردی ؟ بو حال آرای صائبه احبابی وطنپرورانی

در سعادت حادثه قارشی ^۱ سلاسلکده قیام و هیجان: حربت میداند
دخلون استدیکی قدر زوالی مکتبی ضابطانی بستون یائس و حیرله
مشحون ایاپوردی . خانه لرنده ، شوراده بوراده اختفا ایدن
ضابطاندن بو کون ملکیه البسی که رک طیشاری چیقه سیلنری
ینه اندر ایدی . سوقا قلرده ضابط نامه کیمه کورو له مه مسی
خلق او زرنده متادیا تأثیرات انفعالی موجب اولیور ایدی .
نفرات طاغیه اولینی تحقیق ایده بیلدکاری ضابطانک اقامه کاهله رینه
قدر کیدوب و (بز سنی ایسته یورز ، سندن خوشنودز) کی
نغمه لرله طیشاری آلب قیشه به کتو رور کن یولده و یاقیشه ده
اتفاق ایلدکاری سامعه چاک دهشت اولان حوادث دن ایدی .
بو صورته آرانیلان برکنج آوحی ضابطانک والده مسی او غلذنک

خانه‌دن چیه مسنه مانعنه : « کیدوب ایچارنده قاری گی اویله جکسک ، مراملینی بوراده اجرایه قیام ایتسونلر ، بش آتیسنى کوزمک اوکنده تپه‌لدکن صکره اولده باری او قدر غم یمه‌یم) اقوال مردانه‌سی صرف ایستدیکی‌ده موئوقدر .

عسکرک بو صورته قاریشیقلەنی ، بر دوام او لوب حسن نیتلە ایشە باشلا دیغى ، حتی بولە مەھالك ایله مالى بردم ناز کده خدمتى قبولي بىلە بر فدا کارلق اولدیغى درکار اولان قابىنـه ایکى جامع آرەسندە قالمش بى نماز كې لال و متخير ، مضحکل و منکىر غالبا چالىشىوردى . افكار عمومىه ایشك ایچىنده سراى پارمۇقى اولدیغە ایچە قائل اولدىغىندىن دون مرکز سفيئه‌سنه اوراق مضرە ويركىن يانەلانان شىخچىك تحقيقاتىنە اهمىتىله انتظار ايدىور ، سراى سلەخوارلىزىنەن اولدىغىنك قطعياً تحقيقى كورنجە قناعتنە برقات دها قوت ويرمش اوپبور ايدى ، هيئت وکلا مبعوثان ملتە قارشى اصولاً او قويەجغى بىاننامەسنى تنظيم اچون باب عاليدە اجتماع ايدىوردى . فقط احوال داخلىيەنک آله‌جى تىيجە كىسىرىلەمپوردى كە قىبلەك اطمئنانە مقترن بر خط حرکت چىزىلە بىلسون ! خربىھ ناظرى باب عالىدىن على التوالى چتالجە ايلە مخابرە ايدىور ، صدراعظم سرايدن چاغىريلىور ، بىاننامەدە كىندى كىندىسنه يازىلىپوردى . فقط چتالجە ؟ اوراده نملر اولىپوردى ؟ نه كې قوتلىر طوبلانىپور ، نصل پلانلر دوزولپوردى ؟ مجلس مبعوثاندە ، كیدوب كان

هیئت، برابرجه مشروطیتی محافظه خمینده ادرنه و سلانیکدن کلش اولان هیئت معظمه عسکریه یه ملاقی اولدیغنى و بو نارک مرتبات عسکریه لری پك منتظم اولوب بتون اضابطانی برابر بولندقلرینی سویلدی . سبب حرکتلری ده استانبولده جریان ایدن و قایعه دن پك زیاده متوجه بولندقلرینی و بو حرک مشروطیته بیوک بر ضربه کبی تلقی اولندیغندن بخنه شاید مبعوثانک حریت کلامیه لرینه جزیجه بر تقیصه ایراث ایدیلیر وهر هانیک بر قوتک تحت تأثیرنده بولندیریلیرسه بو اغورده قانلرینک صوک دامنه سنه قدر آقیده جقلرینی والیوم موقع اقتداره کتیرلش اولان قاینه نک مجلس مبعوثانک اعتدالینه مظہر اولدیغنى ومبعوثاندن بر قسمنک ھنوز مجلسه دوام ایده مدلکلرینی بیان ایله عودت ایتمک قابل اوله میه جغنى و معماقیه حال و موقع نازک بولندیغى جهته مبعوثانک نتیجه امرینه قدر استانبوله حرکت ایتیمه جکلرینی تأمین ایتدکلرینی بیلدردی . ولایات مختلفه دن کان و مدافع مشروطیت بیانات قطعیه ی حاوی اولان تلغرافلرده او قوندقجه مبعوثان کرامه بیاغی قوت قلب کلکه باشلامش، حتی ازmir مبعوثی نیم مازلیاح افسدی استبدادک عودت ایتدیکنه، سقوط ایستدیریلن قاینه موقع اقتداردن جبر وزور ایله چکیلدریکنه، مبعوثاندن بر قسمی تهلکه حیاته مجلسه دوام ایده من ایکن نصل مشروطیت وارد در دنیله پیله جکنه دائر سربازانه بـ لـ سـ ان قـ ولـ لـ انـوب اـ حـ والـ

حاضریه قارشی پرده خوف و ریایی چاچک ایده جک درجه به
واریورمش ایدی .

میمونان آچیق سویلیور ایدیمه ده حال و قالاندن مستبان
اویور ایدی که بو چنالجہ عسکری حکومتک دیدیکی کبی
مقدار جزئیه ، عودتی محتمل بر شی او لمیوب قوت و انتظامی
مکمل ، پی درپی کله جک قوتلر ایله دها زیاده تکمل ایده جک
جنود محربت ایدی . بر ایکی کون اول آتشہ میلپت لکننده
بولندیغی بر لیندن حرکت ایدن انور بک صوفیه دن طوغری
سلامیکه کچدیکی ، نیازی بک مناستده سکن بیک کوکلی ایله
حاضر لاندیغی تلغراف حوالنی اولمک او زره روایت ایدنلیور ،
ولاياته کی ارناؤود باش قیم قلوب لرینک در سعادتده کی قلو بہ مراجعته
مشروطتیه خلل کلوب کلیدیکنی صور دقیقی ، و کنديلرینه هر
احتماله قارشی حاضر بولمنلری جوابی ویرلدیکی اکلاشلیور دی .
استانبوله کلیدکده اولان قوه عسکریه قوماندان لفدن
سفارتله بر تلغراف نامه کشیده سی ایله اردونک مشروطیتی
نمکیم مقصدیله حرکت ایتمش اولدیغی و سفرای کرامک و بتون
اجانبک جان و مالنه هیچ برصورتله تعرضه واستانبول آسایشنک
اخلاقله محل و امکان بر اغلمه جغی تأمین ارلنمش اولمسنے نظرآ
خیالخانده منتظم بر اردونک خطوات دیوانه ایله علی التوالی
استانبول او زرینه یورو مکده اولدیغی تجسم ایدیور دی .
سلامیک دفتردار لغی حرکت عسکر په دن صکره کی قاینه مالیه

ناظرینی مخالفت مشروطه‌دانی دولایی طانیبور ، ولایاتک اکثری اقسامندن بو نوع بروستولر باب عالی‌یه یاغمقده بر دوام بولنیور ایدی . چتابجه‌یه کان عسکرک قلاع واستحکاماتی ضبط ایتدکدن صکره مختار بک نامنده جسور و تربیه‌لی بر قوماندانک اداره‌سنده متصل ایلریله‌مکده اولدایفی ده قولاغه چارپیور ایدی ، او کون ترجان حقیقت غزنی‌تسی چتابجه طویجی قوماندانه بر تلغرا فنامه چکمش ، شو جوابی آلمش ایدی :

« ایکنچی واوچنجی اردولردن مرتب فرقه‌لر کمال سرعته بوراده اجتماع ایتکده‌درلر . تشکیل ایملکده اولان اردوکاھلر حماست عنایه‌دن بر نمونه کوستیور . استانبول آسایشک بر سرعت بر قیه ایله اعاده واستقراری بو جدی ومکمل اردونک اک برنجی امليدر . احوال هر حالده شایان مسمرت و ممنونیدر . »

چتابجه قرماندانی حفظی

صوک جمله‌دهکی « هر حالده » کله‌سنهک افاده ایتدیکی معناده‌کی قوت و شمول دلالت ، عظیم و بی بایان ایدی . بو بلی . مستظم و عنز مکار بر قوه عسکریه ، بر فرقه ، - کیم بیلیر - بر اردو کمال سرعته طوبالنیوردی . فقط عجبا بونلر مطالقا استانبول اوزرینه بورویه جکلری ایدی ، « هر حالده » نک تختنده مستر اولان مضماین لطیفه‌نک هپسی وجود بوله‌جقی ایدی ؟ یا بو اردونک ولو اک خیر خواهانه مقاصده بای تخت اوزرینه بورو مسنه زمین وزمان مساعدی ایدی ؟

خربيه ناظريينك محلی قوماندانلغىندن آلدېنى تلغرافىنامه اوزرىنه
اطنه اختلالنىك كسب سکون اىتدىكىنه داڭ اولان تبلىغ رسمايسنه
رغماو بالعکس ولايىت مذكورەدە اختلالنىك ملىختقاتىدە سرايت
اىتدىكىنه داڭ خېرلر كىلپور، مەجروح قولسلوسي آلمق اوزىزه بىر
انكليز حرب كېيىنك مرسيئە عسکر چىقاردىفە داڭ تلغراف
آلنپور، احوال خاضرىيە قارشى مذاكراىنە بولنامق اوزىزه
سفرالىك اجتماع اىتدىكى روابىت ايدىپاپور، بوكۇن امضا او ئىنسى بىكلەنیيان
پروتوقولى بلغار مىخصنك اعذار واهىيە سىرىدىلە امىضادن استەنكاف
اىتدىكى آكلاشىلپور، بلغارستانىك قومىپىرسىن داخلاً
قارىشىقلق اتساع ايدرسە بلغارستانىك بوندن استفادەيە شتابان
[اولەجىنى بىلدۈرپوردى]. جىتاڭىدەكى عسکر استانبول اوزرىنه
يورودىكى تقدىرده بالنتيجە استانبولدە ذاتاً ضابطىسىز اولان
عسکرە نصل اولسە غلبە چالە بىلدۈردى. فقط بو غلبە بىر حربە
توقف ايدوب استانبول اىچىدە اكى قوکى بىر حرب تصورى اىسە
بىتون شەرك يانسى، بىتون نفوشك يەعروض مەھالك اولمى
احتمالات قطعىيە سىلە توپلىرى اور پرپىلپور، بى آتشك ئەمانلى وطنى
مىكىزىندن محيطىنە طوغىرى ياقوب قاوروەجىنى ظن اولنپور،
اغتشاشە انجرار ايدەجىك اولان بويىلە بىر حرب داخلىنىك مبدأي
بىلە بلغارستانىك حدودى تجاوزى، صربىلرک، قره طاغلىلىرک،
بۇنانلىلرک، و احتمال طبىعتىلە حکومات ساۋىھنىك فرستىدىن
استفادەيە قىاملارى صورتىلە ئەمانلى سلطنتىك خاڭىسى كېيى

اوله جنی دوشونجه‌لری غالب بولنیور ایدی . ذاتاً صوفیه‌دن چکیلن تلغرا فنامه آنی، افکار متهیجه‌یه حقائق مدهش‌دن بحث ایدیوردی :

«صوفیه ۱۷ - ۴ نیسان - بلغارستانک منازع فيه مسئله‌نک حلی ایچون درت کونلک مهلت ویردک ترکیه به بر او لیهاتوم کوندریدیکنه دائر بعض اجنبی غزن‌تلری طرف‌دن ویریلن حادث، صلاح‌بندار بر منبع‌دن تکذیب ایدلکده‌در . بلغارستان حکومتی هیچ بر مدت تعیین ایمه‌زک الیوم معلق بر حالده بولان اخلاقانک تسویه‌سی بر طرفه براغیلوب بلغارستان قرال‌افنک تصدیق ایدلمسنی تحریراً باب عالیدن طلب ایتمشد . مع ما فيه مسئله‌نک حلی سورنجمده بر اقلدیانی تقدیرده بلغار افکار عمومیه‌سی نظر دقیه آهرق تدابیر قطعیه‌یه توسل اینـک مجبوریت‌نده بولنه جنی ده بیان ایتمشد .» تلغرا فناده‌کی تکذیب غالباً فقرات تالیه‌نک قوت معنایی تأیید ایچون اوله رق هیئت مجموعه‌نے مدت‌ز او لیهاتوم دینلـه جائز‌دی . ینه صوفیه‌دن کان دیکر بر تلغرا فنامه‌ده صرباستانک یکی پازاره تجاوز ایتدیکنی حاکی بولنیور ایدی . بلغارستانک حدوده عسکر سوق ایتدیکی علی التوالی تکذیب اولنیور ، فقط بر طرف‌دن ده صارم بکده‌کی قطعـاتی حدوده سوق اینـکده دوام ایدلیکی سویل‌نیوردی . جرائد اجنبی‌دن بعضیلری ، بالخاصه فرانسـر غزن‌تلری بلغارستانک حدودی مطالقاً تجاوز ایده‌جکنی ، اوچنجی

اردو یرندن آیرلش اولمگاه هیچ او لازمه بلا قید و شرط تأمین
استقلال ایچون ما کدونیایی قولایچه اسغال ایدیوره جکنه ،
بلغارلرک فکر نجده بر کره حدودی تجاوز ایده جک با غارت طابور .
لرینک بش کون ظرفند استانبول سورلری دینه کله بیله جکنه دائر
حاله قلم نشریاتنده بولنیورلردى . حالا بحرانی ، اہمامی ،
آئینک — اد کون ایچون — ظلام قطعیسی نشریات واقعه دهکی احتما .
لاته قارشی نہ سویلک لازم کله جکنه جملہ نی عاجز براؤ بوردى
برلو ندره تلغرا فامہ سنده باش و کیل موسیو آسکیتک « ترکیاده
مشروطیتک محافظه اولنے جفنه دائر یکی قابینه طرفندن تأمینات ویر
لديکنی » بيان و بوصورته قارشی انگلتره نک مظاهری طبیعی اولوب
« آنحق ترکیا ، داخلاء برادراء عادله تأسیسی مقصدینه معطوف
اولان اصلاحات اساسی دن هر نہ صورتلہ اولورسہ اولسون صرف
نظر ایده جک اولورسہ انگلتره نک معاونتی کیا غیب ایده جکنی
در میان ایلدیکی بیلدریلیور . پارس بورسہ سنده عنمانی اسہامی
پک دشکون . انگلیز ، آلمان ، ایطالیان ، فرانس زقوای کافیه بحریہ می
ترکیه صولینه حرکت ایمن بولنیورلر .

• •

۶ نیسان ، پازار : اوخ ، بلغارستان ایلامیانہ مزدھک مذاکرات
اٹلافیہ پرو تو قولی نہایت بو کون علی الصباح امضاء ایدلشدر .
خدشہ رسن خاطر اولان بو غائیه ، بلغارستان امارتک دورود راز
دو شونه رک ویرمش اوله جنی قرار نتیجه سنده شو صورتلہ بر طرفی

اویلهه آرتق کندی کندمن قالدق دیکدر . آرتق کندی
قوژمنی کندمن پایلاشه بیلیرز . نفسک بویله درین آلمشی بو
کون ، حرکات سابقه عسکریه نک قطعیاً و قاطبیه افکار ارتجاعیه
محصولی اولدیغنه دائر آنی دنیاه جک وجهله وعادتا تلسنر تلغراف
نموجات عمومیه سی حالنده اخبار واحکام انتشار ایمش اولمندن
واباشلیجه اوغر اشیله جق دشمنک ایچمزدہ ، قلبکا همزدہ بولندیغنه
قناعت کتیر لمه سندن متولد در ، حتی نهر اولش ده نهر ؟ بلغار .
رسان ماذا کراتنده منازعه فيه و دردست ماذا کره اولان مسائل
فرعیه طرفز دن ترک و اهال ایدیه رک مقررات موجوده نک طرفینیجه
امضاسیله اکتفامی جهته کیدلديکی حالده بلغارستانک ، احوال
حاضره ده اضطرار منه قائل اولهرق تهدیدات ایله قاریشیق بر
طريق استغایه صاپیش اولماهی دخی ، سر دفتر ارباب ارتجاعیه
نشویقات و ترغیبات مخصوصه سندن ایلری کلش ایمش . یا اویلهه می ؟
طور هله . ولو سلم آوستربیانک ما کدونیایه طوغری ایلریلهه مسی
ایچون وقوع بولان مواعید و تحریکات ایله رو سیه نک بوغازلردن
ایحری صوقیله جفنه دائز اولان احتمالات ده حقایق محضه دن عبارت
اولسون . ذره قدر حکمی یوقدر . چونکه بوکون سیاست
عالی اشخاصک دوش عجز ندن وید سقامت واهانندن قالقه رق
مناسبات عمومیه موازننه سنه پیدای ارتباط ایلشدر .

سویه عقل وادر اکاری برو ناری کچمهین طرفداران استبداد ،
بر شخص فکر و وعدیله بردولتک حرکت سلمه السلامه کیریشه

میه جکنی بیلمه مکده معذور ایسه‌ده ، اوروبا دولتلری ارباب
سیاستنک ایجابات حالدن بشقه برشی طانپیه جقلری محققدر .
علی الحصوص ۱۱ تموز اهلا بیله طریق زواب و اندفاعه کیرمش
اولدینه حکم ایدیلن شرق مسئله ابدیه‌سی ، حادثات جدیده
ایله تکرار انبات وجود ایدیور دیلک اولدینه‌ندن شرق اقلیمنده
هر هانکی بر دولتك کندی باشه اکجزئی بحرکته بیله جرأت
و قدرتی او له ماز . دیلک جادوی استبدادله او غراشمه بحال
ومساعده من وار . اویله یا . هم بو بزم صرف کندی حیا نزه ،
دیدکاری کی مدنی ایسله اوروپالیک کده تقدیر ایده جکی بر مقصد
مقدس مليمزه عائد بر امر داخلیمزدر . ایل نه قادریشیر ؟ . . .
ایشته بو کونک ابتداس-مندبیری افکار عمومیه‌نک بر تحول
عظیم اله داخل اولدینی طور ملاحظات بوجرای سربازانه به
طالمش کیدیوردی . فقط بلغارستان مسئله نه عائد پروتوقول
امضا ایدلکله برابر ، بلغارلر طرفندن ایقاعی ملحوظ محاذیر و
مهالک تعاً بر طرف اولمش دکل ایدی . امضا ایدیلن پروتوقول ،
کسب قطبیت ایمک ایچون مجالس مبعونان و اعیانی طولاشه جق
بر وثیقه ابتدائیه ایدی . صکره سیاسیات دولیه دنیلن شی ،
ظهور ایدن فرصت‌دن هرنه صورته اولور-ه اولسون مطلقاً
استفاده ایمک مهارت‌دن عبارت دکلی ایدی ؟ بین الدول منعقد
بر لین عهد نامه‌سی زیر وزبر ایدن جرأت‌کار بر امارت ،
ایچابنده بر پروتوقولی یتر توب آنه مازمی ایدی ؟ پروتوقولک طبیعی

در سعادت اخلاقانه قارشی سلا نیکه قیام و هیجان: کوکالی قیدی .

رخصت حکومت امار تله امضا یدلمنش او ملسته رغماً بوکون صوفیدن
وازد او لان تلغرا فاما هر هیچ ده صالح جویانه دکل ایدی . مثلاً
آزانس دو قسط طینو بالک صوفیدن آوب ته لیغ ایت دیکی تلغرا فاما ده ،
بلغارستان طرفندن ممالک عثمانیه به اجرای تجاوز ایدلی حفندنه کی
آراء و حسیا مک بین الاهالی و بین العسکر یاسامنده او لدینی ، و چرنا
بو شتا غنیمه نه نک « او ریادولتلری دولت عثمانیه امورینه مؤثر صور تده
مد اخنه ایده مدیکی تقدیر ده تریکه تأمين اسایش و ظبیله سی
بلغارستانه تودیع ایلیدر » طفره فروشانقلرنده بولندینی ، نم

رسمی ورده غزنیست : « ترکیه ده دور حریت ختم بولشددر . احوالات اصلاحی و ترکیه ده ساکن ملل خرستیانی نک صلح و سکون داره سنده ترقی ایده بیله جکلارینه داره بسله نیلن امیدلر واهی قالمشددر . بوقاری شیقله شاید برنهایت ویریله میه جک او لورسه ترکیه ده تأمین آسایش وظیفه سی کرک انسانیت و کرک منافع ذاتیه حیاتیه نقطه نظر ندن باغارستانه توجه ایدر . ترکیاده اغتشاشات متادیدر . بلغارستان ایسه مکمل و منتظم اردوسی ایله بروظیفه بی ایفا ایده بیلیر » مطالعات حد ناشناسانه - فی ایراد ایلادیکی ذکر و تعداد او لیور ، وصرستان حکومتیک یک بازاره طوغزی چته لر - سوق ایتدیکی مصر آر وايت ایدیلیور ایدی . ورده غزنی مطالعاتک ، حکومت امارتن جزئی کای رنک وبو اخذ و نشر ایتمکده بولندی فی ایسه بدیهی ایدی . شو حالده افکار عمومیه عثمانیه مک بوقاریده کوسترلدبیک درجه ده برقطعیت و عمومیتله تحول ایدی بور مرسی موافق عقل و مصلحت اولماقی لازم کایر ایدی . حال بوکه افکار عمومیه بو تحولده نهایت سر رشته سنی الده ایتدیکی معلومات ایله او معلوماته مرس بوط محکماهه اتتاد ایدیور ایدی . استانبولده کی حرکت عسکریه نک تسویلات ارجاعیون تبجه سی اولدی فی استانبول عسکرینک بو حرکتی اغفالات ایله و قوع بولدی فی صورت قطعیه ده آکلاشمیش ، غفلت و جیالت حسیله بازیکه مفاسد ایدیلن بیچاره افراد عسکریه قارشی عادتاً ترجم حسیلری بیله او یانغه بشلامش ، افراد عسکریه نک اکثریت نده بوکون یورو و هی

شاسیره جق درجه ده طالغیناق ، چجاب و خجالت اماره لری مشاهده
اید لمش ایدی . عسکر بالذات مرتبع ، خائن وطن دکل ایدی .
بناءً علیه هر هانکی بر دوره سنده او لورسه او لسوں تجاوز خارجی به
قارشی بوعسکر ایله چتالجه به قدر کامدیکی و کلکدکه او لدیغی معلوم
اولان دیکر عسا کرلا بالاتخادیان یانه باغاره قارشی حربه کپریشه رک
وطنی مدافعه به چالیش؟ چقلرینه قناعت کتیریلیور ایدی .

حقوق مقدسه وطنک مدافعه سنده استانبول عسکر مدن
استینغا بیله ایدیله بیلیر ایدی . یالکز اول و آخر استانبول
عسکرینک اختلالات واقعه دن طولایی حسابی کورمالک قطعی
الازوم و امر مقرر و مجزوم ایدی .

شو حـ ایکه باغارلر جدوی تجاوز ایـ هـ لـ رـ پـ اـ کـهـ اـ لـ مـ حـ لـ دـ هـ
بعض موافقی اشغال ایده بیلیر لردی . فقط بالنتیجه مخابصه لرینه
میدان ویرلش دلاوران عثمانینک صدمات آـ یـ هـ سـیـ هـ حـ الـ دـ جـ اـیـ
اـ لـ دـیـ شـهـ اـیدـیـ . بلغارستان پـ روـ توـ قولـ اـ مـ ضـاـ اـیـ نـزـ دـنـ اـولـ بـوـ حـ سـاـ بـلـ رـیـ
هـ پـ یـ اـیـشـ اـولـهـ جـ قـ دـیـ . اـ فـ کـارـ عـمـوـمـیـ نـکـ درـجـهـ ئـانـیـهـ دـهـ کـیـ اـتـنـادـ
کـاهـ مـهـمـ وـاـسـاـیـسـیـ اـیـهـ چـتـالـجـهـ بـهـ کـلـکـدـکـهـ اـولـانـ حـرـیـتـ اـرـدـوـسـیـ
تشـکـیـلـ اـیدـیـورـذـیـ . حـرـیـتـ اـرـدـوـسـنـکـ آـوـاـزـهـ مـدـاعـ وـحـرـکـاتـیـ
استـانـبـولـهـ عـکـسـ اـیـتـدـجـکـهـ ، اـسـتـانـبـولـهـنـکـ عـسـکـرـیـ دـوـشـونـجـهـ اـسـتـیـلـاـ
ایـنـکـهـ باـشـلامـشـ ، بـرـ قـاجـ کـونـ اـولـ بـوـزـ لـرـیـ کـوـانـ اـرـبـابـ اـسـتـبـدادـ ،
عـاـنـاـ آـنـگـلـامـغـ بـوـزـ طـوـئـنـ اـیدـیـ . اـسـاـحـرـکـتـ عـسـکـرـکـ اـولـیـوبـ
عـبـیـکـرـ اـورـهـدـهـ بـرـ آـلتـ اـیدـیـ . معـ مـافـیـهـ غـفـلـتـ ، مـحـازـاتـ

متربه‌دن برائه علت اوله میه چغندن بو حرکته اشتراک یدن . هله ایقاع جنایات ایدن واپتیرن افراد عساکر ک طوعاً و کرها تأدیب‌لری طبیعی ایدی . فقط بو ایکنیجی درجه‌ده برمیشه او لوب حریت اردو سنک هدف حرکتی ، اصل و اساس اولان استبدادک قلع و فقی اوله چقدی .

ایشته بو حسـیاندرکه قلب‌لرده مولد و فرح و شادی ، افکارده سلامت فکر و مطالعه بادی او لیور ایدی . بو بولدک امید و انشراح غالباً ک زیاده مبعوثارده تجلی ایدیور دی . هر حالده مبعوثان کرام حریت اردو سنک معنی و ماهیتی جمله‌دن زیاده بیلیور ، او معنی و ماهیت ده جمله‌دن زیاده علاقه‌دار بولیور دی . مبعوثاندن چتالجه بیدوب کان هیئتک خلقه افشا ایدیلن تلقیات و معلوماتی بر طاقم مهمات‌دن عبارت دی . مبعوثان کرام معلوماتک اصل جان آله‌حق قسمی کنديلری ایچون ، کندی ایچلرنده صافلا بیور لردی . فقط علامم وجهیه‌لر نده رونما اولغه باشلازیه رق طبیعی کیم و اخفاشه مقتدر اوله مدققری آثار اینساط ، چوق معنالر اظهار ایدیور ایدی . مبعوثانک بو کونکی اجتماع‌لرینک ایلک جلسه-۴سی خنی چکوب ایکنیجی جلسه‌ده طلبکاری مشروطیت و ادیسون‌کی تلغرفادر او قو نمش ، شمولی بر معنای مفید اوله رق مثلاً «قابلیه هنوز کاوب پروغرامی بسط و بیان ایتمدی ایتدیکده ایجا به باقیله جنی طبیعیدر» طرز نده مطالبات واقعه‌هی مروج کورو نه جاک و جمهله جواب عمومی پسی یازلش ، وکلای ملیک قلب‌لرنه برقات دها قوت‌کله رک

اوچنجي جله‌ده توفيق پاشا قابينه‌سي بياننامه‌سنك استماعنه ابتدار ايدلشدرا . آرتق حرزيت حرکت‌لرینه مالك اولدقلرینه وبالخاصه او له جقبرينه قناعت کامله حاصل ايدن مبعوثان ايجون او رته‌ده بر توفيق پاشا قابينه‌سي يوق ايدى . توفيق پاشا قابينه‌سي ديمك، نه ايسته ديكى بيلمکسزىن طوفان جهالت كى طاشوب قيران، ييقان عھكر ديمك ، سونگولرى اوچنه طاقيلان ، دائمًا قورشونلارى ويزلايمب كچن ماوزر ديمك، قان ديمك ، جنایت ديمك، اضمحلال وطن ديمك ، احتلال و افتراس ديمك، ميدانه چيتوب كزن مهالك و ممات ديكى ايدى . بوقابينه، مبني علمي اولان فجايىي بويله‌جه و كون دها صريح اخطار ايدىور ، هر كىسىدە باغيره باغيره بو خاطر آنى صايوب دوكىك آرزولرى اويانىورايدى . فقط توفيق پاشا و رفقاء حائز موقع افتخار اولمۇ ايجوز اختلالات واقعه‌يى نه ايقاع ايمش ، نه ده آندن استفاده آرزوسنده بولنمش كىمسەلردى . بالعكس بويله نازك بىردم بحرانىه ، بياننامه‌ده افاده ايدلش اولدېنى او زره مجرد تأمين سلامت وطن ايجون خطب عظيم مأمورىتى در عهده ايدشى اساساً بىر جك بىر فدا كارلۇق دەصايىلە بىلىرى دى . بناءً عليه ناموس و عفتى هر دىلۋوشائىءە دن آزانە اولان بىر ذاتك رنجىدە خاطر ايدىمى مواقف انصاف او له مازدى . آندن بشقه قابينه‌يى دوشوروب يكىدىن بر بحرانه ميدان ويرمه مكده بالخاصه ملتزم ومصمم ، حتى غالباً بخصوصىن بياننامه‌سنى عرض ايدن قابينه‌ده معلوماتدار ايدى .

ذانَا حال وزمانک عدم مساعدہ سی سائنسیلہ بیان نامہ سنی
مختصر آ ترتیب ایش اول دینگی قابیلہ اعتراض ایتکدھ ایدی . بو
سپر رشتہ ایله برقرار اتخاذی جمعہ ایرتی بہ تعلیق ایدلی ، بو نتیجہ
دن مبعوثان قدر هیئت و کارادہ منون قالدی ۔

حقیقت حالدہ اور تہذہ حکومت یوق کبی ایدی . شمدی استاد
نبول اوزرینه مخیلہ ده افرادی یموردن ، چلیکدن دینله جـ ۔
در جـ ده میں وغز مکار بـارادو یور یور دی . مستبدلری شاشرـ.
دان ، عصیلشیدیرن بو اردـ ، بـ حریت اردوسی باشدہ مبعوثان
اولق اوزرہ طلبکار حریت ملتہ سعادت ابـ دیہ مژده بـ ندن خبر رسان
او لیور دی ۔

فقط بو اردـ نہ عجیب برـ نله عـ سکریہ ایدی کہ دھادون
چـ تـ جـ ده عـ لـ اـ تـ خـ مـ بـ نـ یـ دـی سـ کـ بـ یـ کـ رـ اـ دـ سـ نـ دـ ، مشـ اـ قـ سـ فـ رـ یـ ہـ دـ نـ
یور غـون اـ اـ مـ لـ رـ یـ نـ وـ اـ وـ اـ دـ یـ اـ وـ اـ شـ یـ اـ وـ اـ شـ طـ وـ بـ لـ اـ نـ جـ قـ لـ رـ یـ نـ اـ حـ تـ الـ
وـ بـ رـ رـ لـ کـ بـ رـ اـ قـ دـ یـ فـ مـ زـ حـ الـ دـ بـ وـ کـ وـ کـ وـ کـ قـ وـ قـ تـ ضـ اـ عـ فـ اـیـ شـ ، خـ اـ دـ
کـ وـ کـ نـ کـ مـ شـ ، کـ وـ چـ کـ مـ جـ یـ ہـ ، حتـ پـ دـ شـ دـ اـ لـ رـ یـ آـیـ اـ تـ خـ اـ نـ وـ سـ
قدر کـ لـ مـ شـ بـ وـ لـ نـ یـور دـی ! بو خـارـق العـادـلـ اـسـتاـبـولـ اـوزـرـینـه تـأـثـیـراتـ
فـوقـ العـادـه اـجـراـ اـیدـیـورـ ؟ اـردـ مـ رـامـ اـیـتـہـ بـوـکـونـ اـقـشـامـہـ قـدرـ ،
یـارـینـ صـبـاـحـ قـدرـ بـتوـنـ پـایـ تـخـتـیـ هـرـ طـرـفـ دـنـ قـوـشـادـوـبـ یـدـضـبـطـنـه
چـکـیـرـیـوـرـہـ جـکـ ، مـسـتـبـدـلـرـیـ اـکـبـیـوـ کـنـدـنـ اـٹـ کـوـچـکـنـهـ قـدـرـ قـوـلاـقـلـنـدـنـ
طـوـتـوـبـ اـسـفـلـ سـاـفـلـینـ مـذـلـتـہـ فـیـ لـادـهـ جـقـ ، وـظـیـفـہـ رـہـاـ کـارـانـهـ سـنـیـ
آـیـ وـقـعـیـ اوـلـهـ رـقـ بـتـیـرـیـوـرـہـ جـکـ ظـنـ اوـلـنـیـورـدـیـ ۔ حتـیـ اـسـتاـ

در سعادت احیل لانه قاربی سلانپکده قیام و هیجان سوچیات عسکریه.

نبول غزنی حربت اردوسی عسا کرینک مقری کویندہ کی باروت
خانه بیمه اشغال استکاری، در سعادت همو اصلت نده بتون سلانپک
عسکرینک خارجde طور میوب شهره دخول ایده جکلری و بتون
روم ایلی شند و فر خطی حربت عسا کرینک بد خبطنده او لوپ
مواصلات و مخابرات منقطع او مامق او زره خادم کویی ایله چکمه
آره سنده قره غول کز دیر لکده بولندینقی بازیور ایدی.
سوچیات عسکریه سلانپکدن محمود شوکت پاشاطیر فندن اداره

ایدیلکده او توب دده اگاج آن الحركات آخاذ قلنمش ایدی .
 محمود شوکت پاشا مشروطیت دعوای اغورینه بتون ژروتنی
 حصر ایتمش ایدی . ترزلر نقلیات عسکریه یه حصر ایدلش ،
 ختی و سائط بحریه یه مراجعت خصوصی سیله دوشونلکده بولنمش
 ایدی . « نایه فرایه پرسه » غزنیه استانبول او زرینه ایکی بوز
 بیک نفر عسکر کیده جانی ، شمدى یه قدر حرکت ایدنلر بوجسم
 اردونک پیشداری اولدایغی یازیور و بر مقاله " مخصوصه سندۀ مطالعات
 آتیه یی سرد ایدیبوردی :

« حادثات اخیره او زرینه عودت ایده جک بولنان استبداد ،
 اولکنندن دها الیم اوله جقدر . سیلیز - استبداد منقرضی مملکتی
 غرب مدنیتندن بس - بتون محروم بر اقدیغی حالده بو دفعه کی
 استبداد بالجهه تشبات مدنیه یه حائل اوله جقدر . بو کون عسکری
 ترزلر له استانبول او زرینه یوروین ضابطان کندیلرینک
 و مملکتلرینک استقبالاری خارنده طاشیورلر . موفق اوله ماز .
 لرسه مملکتلری پک اس - کی زمانلره رجوع ایده جک و بیک
 درلو اختلافات آره سندۀ تارمار اوله جقدر . غلبه ایدر لرسه
 مملکتلری ترقی و تجدده طوغری سوق ایچون پک چوق
 چالیشمیلری لازم در . بونلر کندیلرینه و معیتلرند کی عسکری
 اولان اعتمادلری سوقیله هدفه طوغری کمال جمارته آتلقندن
 چکنمیورلر . بو قدر بیوک بر جسارت و فدا کارلغه قارشی بر
 حس حرمت طویل مقی امکان خارجنده در . بو درجه شجیع ،

فدا کار افراده مالک بولنان بر ملت جهان مدینتده هر وقت بر
موقع شرف اشغاله لا یقدر . عثمانی خابطانی بوکون کچن
نمودن زیاده آثار شدت کوستیورلر . نموزده اوکارنده بر
استحصال حریت امی واردی . شیمیدی قارشیلرندۀ ماضی یه
رجوع قورقوسی وار . بو دفعه کی حرکتلری کچن دفعه کندن
دها چوق نازک و مهمدر . نه قدر چو جتماق ، تجربه سرلک
کوستمش او لورلر سه اولسونلر ، نه قدر خطالرده بولنسلر سه
بولنسونلر ، اعتراض ایدم که بو فدا کارلرک باشری او زرنده
اولوم قورقوسندن ییلمیان بر شجاعت و حماست کولکسی وار .
هر بر فردی شهر شجاعت و حماسه او چار کی یوروین
بو غضنفر عسکرک ، و لهرسان عنقول اوله حق وجهه همان
شهره کیرمک او زره اولدینه دائ پیاپی معلومات آلنیور ، هب
بختلر بونک او زرینه دوران ایدیوردی . (ژوت فنون) ک
کوندردیکی مخبر مخصوص چکمجه یه کیردیکی زمان موقفک
بنالری او کنده محافظت حریت عساکری کورمش ایدی ،
کنار پهله رده عسکر ایله طولو ایدی . عساکر او موزلرندۀ
ماوزر تفکلری ، منظم و مکمل قیافتلری ایله کزیورلر ،
کنديلرینه خلقک ایراد ایدیکی سؤالرده متهمانه جوابلر
ویره رک هب شو سوزلرله خلاصه افکار ایدیورلردى :
— بز محافظت و شروطیتز . قانزک صوك دامه سی بو او غورزده
محضوف اوله جقدر . استانبولده آسایشی اخلاق ایله استبدادی

دعوته جرأت ایدنلری قانونك پچه-نه چار به جغز . اهالى
ایچون هیچ قورقەجق برشى يوقدر
بو عا-اکرک کافەسى تھىصىل و تربىيە كورمۇش ، و حتى
مختلىف لسانلرە آشنا كىزىدە اولاد وطندى . طورلرى ، حاللارى
ايله ياز و اغيارى متحير براقيورلردى .

خلاصە استانبولە فارشى حرکت اردو سىنک امرارى
پى درپى كەل عظمتە انكشاف ايدىور ايدى . حتى عسکرك
شهرە نصل كىرەجى بىلە لسان عمومە دوشىش ، او لا بىك
كشىدين مرکب بر پىشدار فرقە سىنک درس عادتە بولمان
ارقداشلرىنە ملاقى او له رق غلطە ايله بىك او غلىنى احاطە ايدەجىك
صورتە سوقاقلرى طوتە جقلرى ، اصل بىوڭ قوتىك استانبولى
احاطە ايدەرگ شەھرە حاكم باشلىجە نقااطى اشغال ايدەجىك
و تېئىرە طوبىلر تعبيه ايدى يەرگ اىيھاى وظيفە قىلنه جىنى سوپلىنىور
ايدى . اصل شایان اهمىت و موجب مەنوئىت بر نقطەدە بو
غوغاي حریت اىچون پك چوق كوكللى يازلىش او له رق بونلرگ
ايچىنده بر چوق دە روم ، بلغار و موسوى ملتلىرنىن صادق
وطنداشلر بولۇقىدە اولمىسى ايدى . سابق بلغار چىتە رؤساستىن
صاداناسكىنەت معىتىنە اون آتى بىك قدر كىشى ايله پانچە يە
و اورادەكى اون بىك قدر كوكللى ايله درامە يە طوغىرى كىدەجىك
شايىع و دائر ايدى .

استانبول غزته‌سی ایسه ارضرومده‌کی مخابر مخصوص و صندن
آدینه تلغرافنامه آتی فی نشر ایدبوردی :

« مشروطه‌تک کاملاً محافظه‌سی ایچون بر آویجی طابوری
در سعادته متوجه‌یا بوله چیقدی . هر طرفده بر چوق کشی
کوکالی عسکر قید اولنیور . تسليحاته کمال کرمی ایله دوام
ایدیلیور . یارین دکل ، او بر کون ترک وارمنی کوکالیلرندن
مرکب ایکی طابور بوله چیقه‌جقدر . طربزوندن دخی درت
طابور عسکر کوندریله جگدر . در دنجی اردو مشیری ارزنجاندن
آنقره طریقیه دیکر طابورلر دخی کوندرمکده‌در . بالجهنه
ولایتده بیوک بر هیجان و فعالیت اجرای حکم ایمکده‌در . »
طربزوندن کله‌جک عسکر که بورایه موافقی و قته محتاج اولوب
ذاتاً لزومنده او قدر قائل اولنماقله برابر بلا تفریق جنس
ومذهب ولایت وطنداشلرینک محافظه مشروطه عسکر سلاحه
صارملرندنکی اتحاد شایان تشکر کورولیور ، از دیادمن و مسار
آفاقک اتساع دئینه مدار اوله رقا در نهادن وارد اولان تلغرافنامه
آتی قرائت ایدیلیوردی :

« بو صلاح ایله بواقیشام استانبوله کلینه عسکر سوق اولنمشدر
هر طرفدن کوکالی عسکر کامکده‌در . اهالی آردسـنده فوق العاده
بر هیجان و فعالیت حکم‌فرمادر . »

چکمجه‌یی قولایجه اشغال ایدیورن عسکر ، قوماندان
رفت بکل اداره‌سنه اولوب ، موئی ایله طرفدن ایاستفانو سده

قوللر کزدیريله رك دوچار هيچان اولان خلقك سکونتى تامىن
ايدىيلىكى ، حریت اردوسى ايله بىك چابق ايصيندىنى ، بوعسركى
ھيچ بر فرده خسررى او لمىھرق و هدف حرکتى او لان قلع و قع
استبداده نصب نظر ايدەرك كمال دھشتله بورودىكى على التوالى
حڪايە او لنيورايدى . بو خطوات ديوانى يه [*] كوره كيم بىلير
بو كىجه ، كيم بىلير يارىن استانبولك اشغالى امور واقعەدن او ليو .
يرە جىك ايدى . نه صورتله ، نصل ؟ ايشه بو سىر سىرباستەنى
بىلن يوق ايدى . هيچ مذاكرە يه دعوت ايدىلەين استانبول
عسکرينىڭ ، بوعسکر حریتە قارشى اتخاذ ايدەجىنى وضع
و خركت نەدن عبارت او له جق ايدى [*] شىمىدى يه قدر حركات
ارتىجاعىيي ادارە ايدىن خاش اللر ، بو اردو كاتىجە قىرىيە جقلرىنى
حساب ايدەرك ، استانبولىدە كى عسکرى مقابىلە يه تشويق ايتىك
چنایتىنده بولۇھ جقلرىنى ايدى ؟ او حالدە ، استانبولىدە نە كېيى
احوال شورش مائى جريان ايدەجىك ايدى ؟ بو سۈالىرक احاطە
احتمالاتىن اوركىن ، يىلى اجنبى بر قسم خلق و اراديى كە متىدا مىا
بوغازىچىنە ، اطھەرە ، شىمندو فرلەرە ، واپورلە استانبولىدەن
مفارقتە شتاب ايدىبورلاردى ، او بىلە كە شىمندو فرلارده ، واپورلارده
براز كىچ قالانلاره ير بولۇھ مىيە جق درجه لرده ، اىكىنە آتلىسە يرە
دوشىمىيە جىك مىتېدە از دخام و قوع بولۇرمايدى . واپورە كىرۇپ ،
ازمىرىھ ، پىرە يە ، مارسلىيا يە ... الخ طوغى آچىلانلر كىنىش
نەفسلىنى آليورلار : آياق آتنىدە قالمق تەلەكسى آتلامقىدىن مەمنون

[*] 'a pas de géant .

ومنبسط ، حریت اردو سنک مظفریات قطعیه‌سی آجی‌قدن دیکله‌مک انتظاریله کیدیورلردى . شمدى یەقدر سلانیک ایله مخبارات تلغرا فیه منقطع دینه جک حالدە قیود تحقیقیه یە تابع ایدى . بو کون آنه بیلن عصر غزنه‌سی بوجرگت اردو سنک اسراریخی برازا یضاح ایدیور دى : « بتون حر وطنداشلىرى ساعت سکنده ۱۱ تۈز میدانىدە [سلانیکدە] اجتماعه دعوت ایدن منادىلر شهرك هر طرفندە بر ھیجان اوياندیرمەش ، بتون قلوبىلر ، كوچك بیولك بیکلر جە خلق آقىن آقىن ، قافله قافله میدانه شتاب ایتكە باشلامىشدر . بو کون بتون قلبىرده تصتۆرە صىغماز بىر آتش ، بر آتش حىيت فوران ایدیور ، حزىقى يىنه بولە بر کوندە ، بر نچىشنبە كۇنى استحصالە موفق اولىش اولان ئەمانلىلر شىمىدىدە بىناي مشروطىتىه بر ضربە مدهش اوران اللرى قىرمىغە بتون موجودىتلريله چالىشىور ، هر كىسىن اومىستىدو جودلره قارشى بىر شەققىق انتقام يو كەلىوردى ..

« ۱۱ تۈز میدانىك ، بو میدان وئىتىغ خەربىك بو کون كىب اىتدىكى منظرە لاهوتى جداً هەر درلو تصویرك فو قىندهدر . انسان بو ساھە فسيحە واصل اولوبىدە هەر طرفك حر ئەمانلىلر لە مالى اولدىغىنی ، يېرىمى او تۈز بىك كشىنەك اورادە اجتماع اىتدىكىنى كورنجىھ بتون قلىلە آرتق ئەمانلىلر ك تکرار زىنجىر اسارتە كېرەمىيە جىكىنە ، حر اولەرق اولىكى اسir اولەرق ياشامغا ترجىح اىتدىكىنە بتون قلىبى ایله اعتماد ايدر . اوت بو كونكى

منظمه او قدر علوی ، او قدر وطنپرورانه در . ساعت - کزی
چکه رک مینفع باش-لامش ، فضلی تجیب بک طرفدن مینتفک
اسباب اجتماعی متضمن بر نطق ایراداونه رقیعده علمای کرام نامنه
مدرس رجب افندی طرفدن بر نطق ایراد ایدلشدر .
متعاقباً آرناؤود وطنداشلر من نامنه عبدل افندی آرناؤودجه ،
طوماق افندی ^{بلغارجه} بر نطق ایراد ایتمش ، بوندن صکره
مبعوث قره صو افندینک ترکجه و یهودیجه ایراد ایدلیک نطقلر
شدتلی آلقشلره مظاهر اویش ، نیقوله افندینک صربجه ،
کورکی آپانو افندینک اولاحجه نطقلری ایراد اولنورکن
بتون خلقده هیجان وفوران حیت یوکسلمش ، یوکسلمشدر «
سلامیکده : « سلاح باشه ، آرش استانبوله ! » جمله لریله
ختام بولان نطقلری متعاقب ، احتیاط وردیف افرادی
سلامیلری اوموزلامق ایچون قوشمشلر ، عناصر مختلفه یه
منسوب بک چوق کوکالیلرده مدافعته حریت و مشروطیت
ایچون طابورلره التحاقه شتاب ایشلردر .
مناسترده دخی عینی صورت غلیان حیت ایله سلاحه صاریلتمش ،
وقیله حریت و مشروطیت استحصالده پیشاوا اولان اخری
ملی طابوری رسنه لی نیازی بک تحتح قومانداسنده حرکته
هان حاضر لانشد .

سلامیک باشقم قلوبنک وقوع مراجعتی او زرینه
عموم حریتپرور آرناؤود وطنداشلرک حرکته مهیا اولدقلری

خبری گشدر . بتون بو عسکره محلی دپولرندن سلاح و جیخانه تو زیع و تودیع ایدلشدتر .

هر طرفده اولدینی کبی بالحصه سیروزده هش رو طیتك معروض
 قالدینی ضربه اخیره استبداد ، پك بلند و عالي بر صورتده
 خسیات غیظه و نفرتی ، بناءً عليه او درجه شدید و عمومی بر قیام
 وصولتی موجب اولمشدر . در سعادتده کی حرکات عسکریه نک
 سیروزه ایلک یوم انگاسی اولان چهارشنبه کونی ، دنیله بینیلرکه
 اوراده استانبولدن دها سالم و امین بر صورتله حرکات واقعه نک
 ماهیته انتقال ایدلش ، بوکا فارشی ذمت همت و دوش حیته توجه
 ایدن وظائف حاستک تعیین و تقدیری ایچون چوق دوشونمکه ،
 چوق سویلمکه لزوم و احتیاج کورلمه مشدر . در حال احتیاط
 وردیف افرادینک پوصله لری کسیلوب طاغیتیدیه رق اجتماعه
 دعوت ایدلش ، شهرلدن و کویاردن مسارت ایدن کوکلیلرک
 استعجالده وظائف مرتبه عسکریه صاحی ردیف افرادی ایله
 مسابقت ایدلکلری کورلشدر . او حالده که بخشنبه کونی تمام دنیله .
 جك حالده تشکل ایدن طابور لری جمعه کونی هیچ بر نقصانی
 اولق شویله طور سون ، بلکه فضله سی اوله رق ، بتون سیروز
 اهالیستنک علوی و محتشم بر تشییعیله تر نله را کب اولدقلری
 کورو لوب حیرتلر ایچنده قالمشدر . سیروز عسکری ، فضائل
 و کمالات عسکریه سی علی الاعلى و خصائص وطنپرورانه سی ایسه
 مستغی مدح و اطرا اوله حق درجه ده دو بالا اولان میرالای حسن
 هزت بک قومانده سنه ایدی . سیروزده سلاح حیته صاریلان

کوکالپلرک مقداری بیک بشیوزدن دون اولمیوب بونلرک اچنده
چیقتى، چوغۇنى آناسى، بابا-نى، نكاحلىسىنى، نشانلىپسىنى ترک ايدن
اصحاب زراعت، ژروتى، تجارتى، حضور و راحتى او نودان ارباب
نۇرۇت، وظائف مأمورەسىنى، يعنى حال واسىتىبالىنى آياقلرى
آلتە آلان مأمورىن حكومت، يعنى بالجمله صنۇفدىن وطنپوران
ملەت بولنیوردى . غالبا او دىياردە بهار وطن، بشقە فيض طر-
وت، بشقە رنڭ و بوى لطاقدە چىچىكلەر آچىور ! حىرت !
استحقاق موتك بوندىن دها عالى بر درجهسى تصور او لئورمى،
يا بودرجه فداكارلىق، خصائىل ممتازە سائەسى شەھىال كمال او لان
بر عسکرك او كىنه طورولورمى ؟ .

مثلا سزە ادورا ساپقە سردىن چىدىلىنى كولىكىدە براقات بو
دلاوران وطندىن لا على التعيين بىرىنى تقدىم ايدىم: رجب فريidalin،
سېرۋۆز وير كوكاتىجى، يكىرىمى سكىز يكىرىمى طقوز ياشلىرنىدە، اينجە
ياسىلى، هنوز بىومكە مىدان بولماش بېقىلر نارىن برووضع ايلە طا-
غىقىق، ايىكى سياھ قاشك آلتىنده، جوال و بارقەزا ايىكى كوز، وجودك
ھىئت عمومىيەسى تىندىرسى ئام ايلە مىزوج او لهرقى مأثر جىست
وچالا كىدىن نمونە ئاما .. چەھارشنبە اقشامى سېرۋۆز تىلغراف كايىور
استانبول قارشىشى، مىشروطىت تەللىكىدە او غرامىش، قوشمىق
لازم ايەنى . رجب فريidalin بى حضور و بى آرام ھان مى-
اجىت ايدىور: يا او لوم، يا حىرىت افكار فداكارانەسى ايلە ذەنى
ئاما مشبوع او لهرقى سلاخە صار يايپور. بر آن او لە تەللىكىدە او لان

در سعادت اختلال عــکر پنه قارشی روم ایلیده قیام : حریت اردبــی
قطــاندن بــنــک صــالــله نــهــرــدــن مــســوــرــی

خربیتک ، معاذاه آفات انقراضه اوغرادیله جق وطنک امدادیسنه
یتشـمـک ایچون بـی صـبـر وـقـارـ : ایشـتـه استـانـبـول اوـزـرـیـنـه کـلـنـ
فـداـکـارـانـ حـیـتـ، هـبـ بوـیـلـه رـجـبـ فـرـیدـالـدـینـ قـیرـاطـنـدـهـ آـشـپـارـکـانـ
حـاستـ اـیـدـیـ .

استـانـبـول دـقـیـقـهـ دـنـ دـقـیـقـهـ بـیـ بوـ اـرـدوـ حـقـنـدـهـ عـقـلـلـارـهـ حـبـرـتـ
وـیرـهـ جـكـ حـوـادـنـهـ مـطـلـعـ اوـلـیـورـ ، نـتـیـجـهـ ظـفـرـکـ مـحـقـقـیـنـهـ قـارـشـیـ
جمـلـهـ نـکـ اـمـنـیـتـ وـجـدـانـیـهـ سـیـ ، حـضـورـ قـلـیـ عـودـتـ اـیـشـ بـولـیـورـدـیـ
معـمـافـیـهـ بـوـنـتـیـجـهـ ظـفـرـیـ تـامـیـنـ اـیـدـهـ جـكـ مـعـاـمـلـاتـکـ صـورـتـ
جرـیـانـیـ بـجـهـوـلـ اوـلـغـلـهـ شـیـمـدـیـلـکـ يـکـانـهـ اـنـدـیـشـهـ بـرـکـنـارـسـ لـامـتـهـ
چـکـلـیـوـبـ مـتـرـقـبـ قـالـمـقـدـنـ عـبـارـتـ اوـلـهـ جـقـدـیـ . چـارـهـ لـرـیـ اوـلـانـلـرـ
شورـایـهـ بـورـایـهـ نـقـلـ اـیـدـیـورـلـرـ ، اوـلـیـانـلـرـ خـانـهـلـرـنـدـنـ پـکـ اوـزـاقـ
کـیـتـمـهـمـکـ ، ڪـعـنـدـاـلـاـقـتـضـاـ خـانـهـلـرـیـنـهـ کـیـرـوـبـ قـالـمـقـ کـبـیـ تـدـاـبـرـهـ مـتـوـسـلـ
بـولـیـورـلـدـیـ . ۳۱ مـارـتـ حـادـثـهـ سـنـیـ تـعـقـیـبـ اـیـدـنـ اـیـامـ مـظـاـمـهـدـهـ
اظـهـارـیـاـشـتـ اـیـدـنـ خـفـاـشـانـ اـسـتـبـدـاـ اـیـچـونـ اـیـامـ اـخـیرـهـ تـعـبـیرـ صـحـیـحـیـهـ
قـرـهـ کـوـنـلـرـ اوـلـدـیـ . بـوـنـلـرـ الـیـ بـایـرـاـقـلـیـلـرـ چـیـقـدـقـلـرـیـ ظـلـمـاتـ
مـفـارـهـلـرـیـهـ یـنـهـ وـجـعـتـ اـیـمـشـارـ ، طـیـشـارـیـدـهـ کـیـزـنـرـیـ اـیـسـهـزـوـرـاـکـیـ
تـبـیـسـ وـخـنـدـهـلـرـهـ اـمـنـیـتـ وـمـسـرـتـ صـافـیـهـ عـمـومـیـهـ بـیـهـ قـارـیـشـیرـکـیـ
کـوـرـوـنـکـهـ چـالـیـشـمـقـدـهـ بـولـنـشـلـرـدـیـ . اـخـتـلـالـاتـ وـاـعـمـهـدـهـ الـیـ اوـلـاـ.
نـارـدـهـ طـرـیـقـ اـخـتـفـاـ وـفـرـارـیـ اـخـتـیـارـهـ آـرـتـقـ باـشـلـامـشـلـرـدـیـ صـانـیـرـمـ .
اسـتـانـبـولـدـنـ آـیـرـیـلانـ وـاـپـورـلـرـکـ آـدـیـنـیـ بـیـ حدـ وـنـهـایـتـ بـوـلـیـزـرـ
اـیـچـنـدـهـ وـوـلـانـجـیـ کـیـلـرـدـهـ (ـاـیـنـ المـفـ) تـرـانـهـیـلـهـ دـمـسـازـ اوـلـهـرـقـ

خوف خیانتلری او کنه قاتیلمش قاچیورلردى .

﴿ اطنه حاده‌سى جقندە قطعى معلومات او لىيوب شىمدى يەد كىن بېك قدر كىشىنڭ تلف و بجروح دوشىيىكى روايت ايدىلىور ، اغتشاشك اقسام سائەءه ولايته سرايت اىستىيىكى قوياً تخمىن او لىنيور، پالكز بومقاتلات خونرۇزانه اميد ظفېر لە سوينىن كوكايىلرلە كوشە سىنده بىر عقدە لم كې قالبۇرايدى . او كون قارشى غز تەلىپىنە شوتلغار اقامە ورود اىتش ايدى :

« قىصرى ۱۸ نىسان - دون سىندين شهر منە كلن تلغار افنايىمەدە اطنه دە قتل عام اخچرا يىلدىيىكى بىيان او لىنقدەدەر . بو تلغار اقامە بورادە عظيم بىرىھىجان حصولە كېتىر مىشدەر . ارمىنى دكانلىرى ايکى اوچ - ساعت قدر قابالى قالمىشىدەر . والىز قىصىرىيەدە عىنىي حالك و قوعنەمىدان ويرمه مك اىچۈن لواو فرقە قوماندا ئانلىرىنى خانەسە دعوت ايلەشىدەر . مشارا ئىلە قىصىرىدەن بىر ساعت مساۋەدە تعلم اجرا ايمىكىدە بولنان عسکرلىرى جلب ايدەرك دكانلىرى آچدىرىمغا موفق او لمىشىدە . الىوم اتىخاذ اولنان تداپىر شىدىدە سايىھىسىنە سكۈن و انتظام تأسىس ايدىلىشىدەر » افكار عمومىيە كورە سكۈن و انتظامى تأسىس ايدىن بىو والى ايلە قوماندا ئانلار، فوق العادە شايىان تقدىر آيدىلەردى . اطنه حاده سنك ولايات سائەر يە عكىس انداز سرايت اولماسى احتمالاتى ، باعث اضطراب او لىйور ، هە طرفە بويىلە مامورلار او لوب فجاعە مىدان ويرمه مسى هان يكىنسق صورتىدە آرزوئى عمومىي تشكىل ايدىو دى الارىندىن كاسە هەركىس باغيرە جىقى ، « اى اطنه لىلر ! اى وطنداشلار !

وطن کپدیور ، سز ، بز محو اوله جغز . نه یاپیور-سکز . حریت اردویی استانبولی ضبط ایتمک اوزرها ولدینی بر زمانده نه غفلتدرکه سز قرداش قرداش خونین ماجرالرله دمکذار اوله سکز ! » دیه فریاد ایده جکیی .

﴿ حریت اردویی صورت منظمه و مطرده و سریعه دهکی حرکات خارق العاده سی بر قاج کوندن بری مؤسس اوروپا بد یعنیکنی ده یاری یاریه بلکه دهافضله ازارالله ایتمش ، بلغار غزنه لریش حالا دائم افادات نایحالربنی حکمدن استقطاب ایلهین بلغارستان ائلافدن بالاعتبار حکومات سازه ددمکی افکارده دخی تبدل کای مشاهد اید . لمشدر . ویانه ده منتشر (فرایه پره سه) غزنه سی : « استانبوله دوچار هزیمت اولان حریت ییلدیز استبدادینه اعلان حرب ایتمشدرا . » مقدماتیله و بلا استهنا حریت اردویی تقدير واوج اعلایه اصعاد ایدیوز ، برلینده منتشر (لوقال آنچایکر) غزنه سی : « درسعادتده ظهور ایدن حرکت عسکرینک ییلدیزدن ترتیب ایدلادیکی ملحوظدر » وادیسنده ، بناءً علیه کیفت ارجاعک قهرمانان حریته محو و بر بادایدیه جکی افکاربنی مشعر طور بیانه سالک اوبلغه باشلایوردی . انگلیز غزنه لری ایسه قطعی المقاد محکات ایله ایراد مطالعات ایدیورلردى ، منلا استباندارد غزنه سی شویله یازیوردی : « ذات شـاهانه نـوزده اوچنجی اردویه قارشی کوسـترـدـیـکـی سـکـونـتـ فـیـلـسـ وـفـانـه اـیـلهـ بوـ دـفـعـهـ دـهـ استانبول عسکرینک مطالبـنـی قـبـولـدـنـ چـکـنـمـهـ مشـدرـ . اـدـهـمـ

پاشانک حربیه نظارته تعیننده اصرار ایتمی ده پک معنیداردر. مع مافیه اصل شایان اهمیت اولان جهت استانبول وقایعی دکل، بونک ولایانده حاصل ایده جنکی تأثیر آدر.

غیر قابل افتخار کورونن بر چوق مشکلانه رغمًا تموز انقلابی حصوله کتیرن بر جمیعت، شیمدی ده او زمان حاصل ایتدیکی تجز بملرک انضمام معاونتیله، هیچ شبهه سر درجه قابلینه کوستره بیله جکدر. »

دیلی تلغراف غزته‌می ایسه: « حادثات اخیره ده ییلدیزک پارمنی اولداینی تحقق ایدرسه ولایات آیاقلانه جتقدر. بوده پک طبیعیدر. حریتی ما کدونیا و آرناؤوداچ استحصال ایتمش بولنداینی ایچون شیمدی ده احوال اخیره نتیجه‌سنه الک زیاده بو ایکی قطمه مهیج اولمشدر. نته کیم درسعادت اوزرینه حرکات عسکریه اجرا ولنمعه باشلامشدر. ییلدیز نهاردون، نه دوندادن بر شی بکلایه من. اردو تموز وقایعنده طرز تفکرینی کوسترمشد. سلطان عنیزک دور سلطنتنده منافع مملکته صداقتی کوسترن دونما بالطبع بو دفعه‌ده اراز خدمتندن کیری طورمیه جقدر» دیوردی.

بو کونک احوال و احتساساتی صور مبسوطه داخلنده او لوب بالخاشه پیشکاه پای تختنده رکز خیام ایتمش دهشتی، متین و معظم، اجرا آنی قطعی و آهنین. خارقه‌نمای برادردونک طیف خیالی، امنیت بخش قلوب اولمقله ممتاز ایدی. یازلاینی وجهه

بوغاز ایچنه ، اطهاره صاووشان ، حق استانبول حدودندن [طیشارئ آچیلان یرلى واجنبى يك چوق كىمسەلر وار ايدى ايسەدە بونلار دونك اجر ايدەجى حركاتك اشكانى بىلمىكلەرنەن اتزام احتياط ايمش اولىورلاردى . يوقسە قطۇي اولان نتىجه عموماً مسلم ايدى . معمافيه بويولە مدار امنيت اولان اميد وقناعت ، حوصلە احتراص و تجسسى واسع اولان انسانلىك چۈن كافى كله مېرىك دھايلىرىنە كىدىليور ايدى . اردونە قدر كشىلەك ايدى ؟ . ۳۰ بىك ، ۵۰ بىك ، ۸۰ بىك ؟ ارقىسى دائئماً كاپىور مى ايدى ؟ . جانم باقسە كاشورايە ، مقرى كويىنە قدر كىلش ايدى . آرتق ايلىرىسى بىرىشى ايدى ؟ كىريوبرەلى دىكلى ايدى ؟ يوقسە او كاڭورە ترتىيانى واردى ؟ عجىباً نە كې ترتىيات ؟ هر حالده متىن و مدهش او لە جق . فقط نە درلو ، نصلشى ؟ ... الخ .

..

٧ نىسان : شالى ، دوازى مىكزىەدن ملحقاتە وبالخاصە روم اىلى يە كشىدە ايدىلەن تلغى افامەلرە قطۇياً قبول ايدىلىكى تتحقق ايدىور . بر نۇونە : او رمان و معادن وزراءعت نظارىتىنە مناسىر ولايىته : « تصدقىق على يە مقتۇن بر آيلق بودجه قانونى موجبىنجه بىطرىلەك وزراءعت مأمورلىرىنىڭ مصرفى دە مال صندو . قىرنىن ويرىلە جىكىندى بونك خلافىنە معاملە يە ميدان ويرلەمىسى .

جوابی :

« استحصال حقوق ملت ایچون حرکت ایتش اولان اردوی عمومینک پروگرامہ توفیقاً قانون اساسی احکامی آعادہ ایدیلہ رکھیت مشروعة وکلا مقامنه عودت ایتمد کجہ نظر ارتل تبلیغاتنک کائن لمیکن حکمندہ طو تلمیزی ولايت هیئت علیہ سنک جملہ مقرر ائندن اولنفلہ نتیجہ یہ قدر بوبکی تبلیغات ایله تلغیر افخانہ لرک و مقام ولايتک اشغال ایدلہ مسی ۔

۶ نیسان سنہ ۳۲۵

استانبول سورلری پیشکاہنہ کان معظم حرکت اردو سنک خیال اهل وطنده اشغال ایدلیکی موقع بلند وبالاترین ۔ اظہار ایدلیکی شکل دلفریب و نازین بنیون اجزاء وطنک وسائل و نکاط اتحاد و اجتماعی ماہیتی حائز اولدیغندن ، او جہ تو حش ایدیلیر کن ، شیمڈی بو افتراق افارشی لا قید قالنیور ، بلکہ تقدیر و تحسین بیله اولنیور ایدی ۔ اردوی جلیل الشان جریت ایله بر دها بش آلتی کونلک حدثانہ غطف لحاظہ امعان ایدلیور ، کچیو یان ساعات خلجان وا ضطراب پیشکاہ نظر ده تکرار تمثیل ایدہ رک دها سرین قانلیقلہ معاینہ و محاکہ ایدلہ بیلیور دی ۔ صوک امیدلرک انقطع اعندن صکرہ عمالک عنایہ دن مباعدت ایله اخیراً آئنہ بہ مواصلت ایتش اولان خاصہ اردو سی قوماندائی محمود مختار پاشانک بر غز تھجی ایله ملاقات ندہ : « صادق قالاز عسکری طو پلایہ رق اجتماع ایدنلری بر قاج سواری ہجوم بیله

اختلال عسکری مدنی صکره حریبه نظارتہ تین اولان
مشیر ادھر پاشا

طاغیتم . عصیانی باشلا دینی صرہدہ با صدیر مق جو جق او یونجاغی
قیلنندن برشی ایدی . حرکات شدت کارانہدہ بولنگلمہ قصداً
مانعت ایڈلیکنندن عصیان کیتندجہ تو سیع دائرہ استدی .
«عسکرہ پادشاه طرفندن عفو عمومی اعلان ایڈلینجہ وظیفہم
استغفار ایکدی . چونکبُن وحشی سور ولرینہ دکل ، عسکرہ قوماندا
ایکہ مامورم . خاصہ اردوں ندہ بوقدر سی وغیرت وتعلیم
نتیجہ سنده حاصل اولان موقیمات عظیمه نک بر پڑریده محظی
اولدینته بلک مأیوسم . ارباب اختلالہ بوقدر جسارت فیرن جہت
پادشاه طرفندن حرکات تحریکارانہ لرینک خوش کورولہ جکنک

تامین ایدل مسیدر . » دیش اولدینی . تلغرفافله تبلیغ اولنیورایدی .
الده منظم بر قوت اولسه ، بدایت امرده ، یعنی آیا صوفیه یه
اجتماع ایدن عسکر ک آزلنی زماننده طاغیدماری طبیعی قابل
اولور ایدی ایسه ده بوقابیت وامکانک دخی دور و دراز حرب
و ضرب و تعقیبه متوقف بولنه جنی ، شهر داخلنده منظم حرب
مکن اوله مینه جفندن خلقجه ده شورش و اختلال ایچنده قالنه جنی
طبیعی ایدی . حرکات ارجمندیه یه چالیشانلر ک آذنیت عساکر او زرینه
تحریکات و تلقینات ده بولندقلری ، او کون ییلدیز دن تعایمه چیقاریه رق ،
وقوعاتی خبر آلوب اشتراک ایمسونلر دیه ضابطه طرفندن او زا
قلره طوغری سوق ایدیلن عساکر ک ساعت درت راده لرنده
اورادن رجعت و ضابطه مبعوثان پیشکاهنه شتاب ایتلری ایله
ثابتدر . شو خالده داخلنده ک عسکر ک بر قسمی افساد ایدلش ، قسم
دیگری مهیای فساد بولنیش او هسنے قارشی بولیه چوروک آلت
ایله قطعی و دوامی ایش کورو له جکی بزجه هر حالده مشکوک ایدی
دیز . الده آلت اوله حق عسکر که امنیت جائز اوله مینجه
البته خارجدن کله جک قوای عسکریه یه استناد ایدلک ضروری
ایپدی . معماقیه شوراسنی اعتراف ایمک لازه درکه بدایت امرده
قیامک عمومینه قارشی تهله کده غایت عظیم و مستولی و محیط کورلش ،
خارجدن عسکر کله بیله جکی ده استانبوله کیمسه نک خاطرینه
کله مش ، بناءً علیه معنای صحیحیه استبداد تأسیس ایمکه باشلامش
دیمک ایدی . شیمدی حریت اردوسی استانبول قپولرینه طیانجه

هیبت مشروطیت ینه عیان اولمغه باشلامشدر .
او کون ایچون استحصال او لنان معلوماته کوره ، اردو جمعه
کیجه سی سلانیکدن حرکت و او توز طقوز ساعتده اسپارطه
قله یه موაصلت ایتشدر .

عسکردن اوچ یوز تفری پیشدارلوق وظیفه سیله هان
چیقمش و بازار کیجه سی کوچک چکمجه یه کلشدر . پیشدار
قولنی تشکیل ایدن ضابطان و نفرات قلیچلرینی سلانیکده بر .
اقدامات در . ضابطان و نفراتک تس- لمیحاتی پک مکمل او لوپ
هپسنده ماوزر تفکلری ، سونکولر ، دوولورلر ایکیشیر یوز فشنک
واردر . چکمجه یه کلنله کیجه بی نصل چیردکاری سؤال ایدلدکده :
— ملتک حریتی تهلاکده او لدینی بر صرهده یتاقاردہ
او یوچق دکل ایدک يا . . .

جوابی آلمشدر . روایتنر متواالی . انتظام حرکاتی جای
شبه او میان بو عسکر متصل یوروپور ، یاسیلیور : صاغ جناح
مقری کوئی ایله باروتخانه بی اشغال ایتش ، صول جناح ایوب
او سلار ندن کاغذخانه صیرتلرینه طوغری کورونمش ، حتی
در بندله طوغری ایلریا یه رک بوغاز ایچنه صارق شدر . دیمک
استانبول محاصره کامله ایچنده در . منطقه محاصره نک و سعته
نظرآ بو اردونک ظن او لدیندن زیاده جسم اولمی اقتضا
ایدبور ، بعضلرینک فکرینه کوره ۵۰ بیک راده سنده او لوپ
پولده آیلر ایله عن قریب ۸۰ بیکه رسیده او له جق ، دیکلرینک

فگرینه نظر آ شیمدى ٨٢ بىك اوlobe بر ايکى كون ظرفنده
 يوز بىكى كچە جىكدر . رامى قىشلەسندەكى عساڭر ايلە ، مكتب
 حربىيە و مهندىسىخانە طلبە وهىئە تعليمىيەسى بو كوندن حرڪت
 اردوسنە التحاقە مسارت ايمش اولدقلىرى كې مكتاب غالىه
 طلبەسندەن بر چوغۇنك قطعىيأ تأسيس مشروطىيت و تشكىل
 استبداد ايچۈن حرڪت اردوسنە التحاق ايمك اوزرە مەمادىيا
 آياستفانوسە طاشىيندقلىرى ايشىيدىليور ، كورولىور ايدى .
 بالخاشهدا اردونك ايلك ايم ورودنە مكتب طبىيە عسکرييە
 طلبەسندەن بر چوغۇي آپولىتىرى سوڭىرلۇك صفوغ عسکرييەدە
 اخذ موقع ايمشلەرى . ارمەنی طاشناقسوتىون فرقەسىدە هىئت
 مخصوصە اعزامىلە حرڪات وطنپورانىدە مشترىك و متىخىد
 بولندىغى اعلام ايمش ايدى . قوت قلبىيە عمومىيە و امنىيەت
 اهالىدەن سفرادە خصەدار او لهرق آرتق محقق كورلىكىدە او لاز
 نتىجە يە قاربىي بى طرفانە و خيرخواهانە بر مسلك تعقىب
 ايمشىكىدە اولدقلىرى استطلاع او لەقىدە ايدى . دونمادان بر قاچنىڭ دە
 حرڪت اردوسنە ملتىحق بولندىغى روایت ايدىليوردى . .
 اوكلەيە طوغرى غلطە بورسەسندە كويىا بومبا آتىلە جىنە دائىر
 او لان اخبارات او زرىنە تلاش ايدىلش ، بو خبر استانبول
 طرفە بومبالىز پاطلامش كې كېمىشدەر . جقىقت حال ، او توز
 قدر معاملەجى نامنە ، غلطە بوسەخانەسى واسطەسىلە ترجمەسى
 ئىزىدە مندرج مكتوب كلىش او لىسىندەن غبارىتىدى :

« بز زیرده واضح الامض احتلال قومیته‌سی بورسه
دائره‌سی بر مقصد احتلال کارانه ایله بر هوا ایمک فکر نده
اولدیغوزی میین اشبو مکتوب عزی ارسال ایلدک : »
قومیته نامنه آنچه

خبرک بو درجه‌سی بیله افکار والسنہ عمومیه‌ده تفسیرات
و تلقیات کونا کون ایله دوران ایمکه باش‌لادی . حرکت
اردوسنک مکملیتی آزاده اشتباه اولوب هر نه فنکر و مقصدله
یازلش از لورسه اولسون ، یوقاریده‌کی مکتوب مندرجاتیله‌ده
و سندل اولدیغی او زره استانبولی قاریشدیران ید خفی راحت
طور ماهقده اولدیغمندن بر کونا فاجهه‌یه محل ویرمه‌مک ،
هر درلو و خامتی بر طرف ایمک لازم و مقصود ایسه آرتق
استانبول او زرینه و هدفه طوغزی یورو ویورمی دکلی ایدی؟
اک جزئی حالاتدن حصه‌دار هیجان اولان خلقک بونوع
حکملری ، قرارلوی بالطبع کثیر ایدی . معما فیه حرکت
اردوسنک جسامت و هیقی ایله برابر حقنده و مقصدی
حقیقیتی پاسنده بر کونا صحیح فکر و معلوماتی اولان یوق
ایدی . ا تشریفه سرنکون اوله جق تاج و تختدن بحث اید پلیوردی .
بو کشمکش افکار حکمران ایکن حرکت اردوسی نامنه
علاوه طرزنده ایک بیاننامه نشر ایدیلوب خلق طرفمن
قایشلدى که صورتارینک بروجـه آقی درج و تزییری
لازمه‌داندر :

حرکت اردویی قوماندانی طرفندن

ارکان حریبیه عمومیه ریاسته تلغیر اقامه

«او تو ز او ج سنہ لک مدید و مشئوم بر دور استبداد دن صکره
 بتون ملت عثمانیه نک غلیان حیاتیه استحصال و استرداداونان
 مشروطیت مشروعه منیز ینه دست جلال استبداده تو دیع ایلک
 مقصد ملعو نابه سیله بیک در لو حیله و فسادر ار تکاب ایتش نهایت
 ظاهر آ کو با شریعت ایسته نیور مشن کی حقیقت ده شرع میں احمدی یه
 کلیاً مخالف او له رق قانلی بر احتلال عسکری ایقاع نه سبب اولش
 بولنان ملعون و وجدان سر طرفداران استبداد ایله بر طاق آجق
 و منفور منفعت پرستی لر ک تلقینات ابلیس آنہ لرینه قاپش و پا تختنک
 و آماجکاه امت او لان مجلس عالیٰ مبعوثانک آل قانلر بوانسنه
 و ملتك ناصیه پاکنه مشکل الا زاله برشائیه سیاه مذلت ایزاث ایدلمنه
 سبب اولش بولنان خاصه اردویی افرادیه بحریه و طوبخانه افرا
 دینک حرکات واقعه سی الی یوز سنہ لک لکھ سر بر ناموس انقیاد
 و اطاعت طاشیمقدہ او لان مقدس عثمانی اردو سی پک بیوک بر
 هیجانه دوچار ایتمش و بو لکه نک خارق العاده بر سرعته تطهیری
 امل خیریه ای استفانوس و کوچک چکمجه یه کلشن او لان ایکنیجی
 واوچنجی ار دولر دن مفرز قوه منظمه عثمانیه مستعيناً بتوفیقاته
 تعالیٰ مقتضای شرع میں احمدیدن او لان قانون منیف اسا سینک
 بعدما هر در لو تجاوز و خلل دن و قایه سی و با تخت سلطنت سنبه

اسایش و امنیتک اعاده و تحقیکی امن نده تدابیر مؤثره آخاذی
ومارتک او تو زبرنخی کونی ماست عثمانیه نک اک مشئوم بوم
نخوستی حانه کتورمکه سبب اولان خفیه لرله دنی الطبع منفعت
پرستلرک جزای سزالرینک تعیینی مقصدیله تشیث ایا، جی هر
کونا اجر آنده محافظه سربستیت ایده بیلمک و بو سایه ده عثمانی
اردو سنک ناموسنی اکمال ایلیه بیلمک ایجون استانبولده بولنان بری
وبحری سلاح ارقداشلرندن آئیده کی خصوصاتی طلب ایدز :
اولا مارتک او تو زبرنخی کونندن اول استانبولده کی بری
وبحری قطعات و سفائنه مأمور اولان با جمله ارکان و امرا و ضا
بطانک بتکرار قطعه لرینه اعاده او لملر بنه قطعیاً مانع ایمه رک
بونلرک کافه اوا مرینه کوری کورینه اطاعت و انتقاد کو شره.
چکلرینه و سیاسی ایشله بعدما هیچ بر صوزتله مداخله ایمه رک
یا لکز و ظائف مقدسه عسکریه لریله مشغول او له جقلرینه ذائر
شیخ الاسلام و فتوی امینی و درس و کلی افندیلر حضراتیه کندی
قوماندانلری حضور نده و قرآن مین و منیف او زرینه اللرینی
با صمش اولدقلری حالده بر کون اینجنده عموماً استانبولده بولنان
افراد و کوچک ضابطان مین ایده چکلر در .

ثانیاً کدیارینی شریعت ایسته بیکدر دیه اغفل ایدرک و طاغی
تملکه یه دوش و دوش اولان آچقلرک تأدیبی ایجون اردو مزجه
آخاذ او له جق تدابیر تسلیمه و انصباطیه یه قطعیاً مداخله ایمه رک
واردو من افراد پنه حق پان کوزله پله با پهرق آنلری کندی او ز

سلاپک معمونی جاوید بک [اختلالات عکریزه حسین جاهد بکله برادر
اختفا و اوده سا بودا پشته] سلاپک طرقیله هودت ایله شلدر [

قداشلاری کی بیله جگلر و کندیلرینی اغفال ایمش اولان خفیه لره
ادانی بی بنه کندی ض-ابطالرینه اخبار ایله جگلر در . بو ایکی
طلبیز استانبولده بولان بری و بحری بالعموم سلاح ارقداشلریز
طرقدن حسن صورتله قبول اولنهرق اطاعت کامله و جدیه ابراز
ایلدکاری تقدیرده انسای اجر آنژدہ کندیلرینه قطعیاً ایلیشلمیه
جکی خصوصلرینک افراد مرقومه يه اکلا به جقلاری لسان ایله

اخته‌ار اوئلئى و درجه مطاوعة لرینېك سر ياعاً طرف عاچزى يە
اشعارى رجا اولنور .

نیسار ۶ سے ۳۲۵

حرکت اردوی قوماندانی

حـین حـینی

حرکت اردوی قوماندانی طرفندن

استانبول اھالپىنه بىانىمە

۱: ملت سەدنبىرو اجرای مظالم ايدن قوئەسىقىدادى پارچە.
لېرق حکومت مشروعە مشروطە يى تأ پىس اىتدى. بوقانىز انقلاب
مسعود دىز مضر راولان ادانى غير مشرع برصورتىدە تائين منقۇتلەرنە^{*}
خادىم اولان حال ساپىك اعادەسى اىچون بىك درلو حىل و دسايس و دنائەت
مرا جىع ايدرك حکومت مشروعە مشروطە منزى رختەدار ايمك
ايستەدى و بتۈن عالم انسانىتىك تلەين ايدىيىكى استانبۇل فاجىعه .
سنك حدۋىشنى سبېيت ويردرك معصوم قانلى دوكىدى .

۲: ملت حىات و اقبالنىڭ كافل يكائىسى اولان مشرۇطىتىك
رختەدار ايدىلەك و احکام شرعىيە و سعادت و سلامت عمۇمیە
ملىيە منزى شامل اولان قانون اساسىمىزك اياقلۇ اتنە ئەلمق اىستە
نېيدىيىكى كوردى و بو حرڪات دنائىتكارانەنك مىسىب اصليلرىنى

تأدیب ایمک لزومی نقدیر ایدرک هیئت عمومیه سیله استانبول اوزرینه یورومکه قرار ویردی . ایمک قوه اجرائیه اولمک اوزره ایشته بزی، استانبول سورلری فارشوسنده کوردیککز بحر کت اردوسنی بورایه کوندردی .

۳ : حرکت اردوسنک مقصد و وظیفسی حکومت مشر- وعه مشروطه منزی هیچ بر قوتک صارصه میه جنی صورتده ترصنی ایمک و صرف قوت شریعت غرا ایله مؤید بولنان قانون اساسنک فوقدنه هیچ بر قانون، هیچ بر قوت اولمده یعنی و اوله میه جنی اثبات ایمک و مشروطیت مشروعه منزک استقرارندن منون اولیان وطن و ملت خانپاریزه صوک و قطعی بر درس انتباه ویرمکدر .

۴ : مظلوم اهالی و بیطرف افراد تامیله حمایه ایدیله جکدر . انجق محککار مفسدler و مشارکار بهمه حال لایق اولدقلری تأدیبات قانونیه دن قورتیاه میه جقدر .

۵ : هیئت قاضله علمیه سرتاج احترام و ابتها جزدر، فقط ملعت ر تأمین منفعت عادیه و شیخیه مقصدیله یالاندن کسوه علمیه بورونه رکودین شریف محمدی بی تزییف و استیخافا فدن چکنیمیه رک تشميل مفسدته قالقیشان بر طاقم خفیه لر منفعت پرستلر البته مقتضای شرع و قانونه کوره معامله کورمکدن خلاص ایدیله میه جکلدر .

۶ : ملت مبعوثارینک و بو محترم مه وئلرک شایان اعتماد

کوروب اتچاب ایستدکلری هیئت و کلانک حیاتلری و قانون اسا.
سینک کندولرینه بخش ایلدیکی حقوق و نفوذو صلاحیتلری تما.
میله و کالیله تأمین و سکون و سرور عمومی قطعیاً استحصال
ایدیله جگدر .

۷ : سلامت وطن و سعادت ملیه منک استلزم ایلدیکی بو
اجرا آت عسکریه من انسانیه مملکتی انضباط داخلی و سکونت
تامه سفی و جله نک محافظه حیات و مالی تأمین ایچون هر درلو
ندايرک اتخاذیته توسل ایدلشدیر .

۸ : محترم سفرا و باجله مسافرین اجنبیه نک بی حضور او ملمر.
بنه میدان ویرلیه جگدر .

۹ : استانبول وقعة فجیعه سنه قانلری دوکلان شهرانک
ارواح معظمه سی فارشوس سنه حباب ویرمکه، دوچار خوف و
خشیت اوبلغه حکوم اوبلر آنجق بو فاجعه خون آلودک فاد
عللاری، محرك و مشارکلریدر . بو حقیقتی هر کس بیلملی وتلاش
و هیجانه قابلایوب مستريح او ملیدر .

۶ نیسان ۳۲۵

حرکت اردوسی قوماندانی حسین حسنی

بو بیاننامه لر اردونک زینت خیال او لان عظمت و دهشت
و قوتیله متناسبباً تأثیرات اجرا ایش ، سرعت بر قیه ایله همان
استانبول ایچنه یا ییله رق بر ایکی ساعت ظرفنده - ظن ایدرم -

خبردار اولمدى كىمسه قلامىشدر . آرتق شىمىدى اردونك حرکتى تعين ايتىش اولىوردى . بوگوندن بىاننامەنك صنوف عسکرى يە عائىد اولانى حربىه نظار تىجه بېتون عسکرى قىشلەلر يەنە، دونھايە تېلىغ ايدىلوب بونكە مترافق ناصح و اىضاحات لازمه دە دخى بولنله جق ، او زمانكى جسە كورە - عسکر بالطبع كۈدنىدا ئەنقىاد اولەرق حرکت اردوسى كەل شان و مەبابىلە قىشلەلرى اشغال ايدركدن يېلدىزە طوغرى ايلرىلەجك ، او رانك تسلیم اوپىلەجق اولان - عسکرى سەحدىنى بېلدىرەجك ، وظيفەسىنی اكال ايدوب ايشك اىچىدىن چىقە جق ايدى . شو حالدە تېلىغات و تەفيهات اىچۇن ھېبىچ اولمازىسى يارىن اقتسامە قدر امتداد ايدەجك بىر وقت كېڭىمك لازم اولمىسىنە نظرأ ، حرکت اردوسىنی آنچىق پىچىشنبە كۆنى استانبوله كېرەجك دېمك ايدى . سەلانىكىن وارد اولان بىر تلغرافنادە اوچىنجى اردو قوماندانى محمود شوكت پاشانك حرکت اردوسىنە استانبول اوزىزىنە يورومك اىچۇن امىس ويردىكى اشعار اولىوردى . اىشته بو بىاننامەلر ، اوامرڭ مقدمات اجزائىيەسى دېلەك ايدى . شىمىدى يە قدر حقلرنىدە بىك درلو روایت دوران ايدوب نهایت الىيم حرکت اردوسى اىچىنده اولدقلرى ظن او لان مبعۇئاندىن حىسىن جاھد و محمد جاويد بىكلر حقىنە بوگون (سن پترسبورغ تلغراف شرکتى) طرفىندە تلغرافنامە آتى وارد اولدى :

«اودسا : ۱۹ نىسان افرنجى - دون اوەدەس - پەواصلى

اولان «قرالیچه او لغا» نام روس وابوریله طنین سر محرومی
حسین جاهد بکلر ایله سلانیک مبعوثی محمد جاوید بک بورایه
کلکشلر و اوده سادن در عقب بودا پاشته به متوجه آحرکت ایتمشلردر.»
حیین جاهد و محمد جاوید بک بحرآ فرار ایتمش، شیمدی ده
بودا پاشته طریقیله سلانیکه کلک ایچون یولارینه دوام ایتمکده
بولنمش او لیورلردى.

حرکت اردوسنی کورمکه کیدن خلق آره سنده بر طاق
ارباب فسادده بولنوب اردوجه بو خصوص ذاتاً در پیش
ایدلمش اولدیغندن جزئی شهه ایدیلنلر هان بالتو قیف تحقیقات
موشکافانه يه تابع طوتولیورلر، بونلرک ایچندن تبدیل قیافت
ایتش خواجهلر، خواجه قیافتنه کیرمش مفسدلر چیقیوردى،
آنلرده بر طرفدن تو قیف ایدلمشکده ایدی.

ترجمان حقیقت غزنیه سنه آیاستفانوس دن تلغراف نامه آتی
کشیده ایدلمشدی:

«ساعت اوچده بری صقاللی، دیگری بېقلی ایکی شخص
کلدى. قلبىرنده کی فـاد يوزلىندن بللی اولان بو حریفلر،
ژاندارمه دن بىرینی کندی افکار ملعونانه لرینی قبوله مـساعد
صانه رق بعض تفوہات مـستبدانه يه جرأت ایدنچه ژاندارمه
مقابله ایتش، فقط حریف صـولك بر چاره اولق او زره
دوولورینی کشیده ایتمی او زرینه در حال یاقه لامشدر. اطراف
بوکی يزپىدلرک وجودلریله ملۇٹ او ما ماق ایچون صبقي بر ترصـد

آلتدەدر . قومىسىر اىوبىلى حسنى توقيف ايدىشىدە . كۈچك
چىكمىجىدە خواجە قيافتىنده بىر خان ياقلاڭىشىدە . اوزىزىنە اوپىلە
دىنچە اوراق ظھور ايمىشىدە كە نقل ايدەم . . . » بوکونك اك
مەم بىر حادىئەسى دە دوندىن آياستفانوسە كىدىن مبعۇتاندىن بىر
قىسىمنىك حرڪت اردوسىنىك مەحافظە بىسالىتى آلتنىڭ مذاكرات
احرارانىدە بولۇق اوزرە اورادە قالماش ، كېچەدن – چونكە
بىجمۇعلىرى ذاتاً قرق اللى كىشىدىن عبارت اولدۇغىندىن – خصوصى
اولەرق مذاكاراتىدە بولۇش ، بىعىدا آياستفانوسەدە انعقاد ايمىك
اوزرە دىكىر رەفيقلىرىنى دعوته قرار ويرىمىش اوملۇزىدىن عبازىتدى .
شىو حال اوزرىنىه بوکون دە مبعۇتانك بىر قىسى آياستفانوسە
غۇزىمت ايتىش ، خىردار اوپەميانلار ، وقتلرى مىساعىدە ايدەمەمش
اولانلار بىرمعتاد عتىق دائرة مبعۇتانه كەلىشىرسەدە اقلېيت قىلىمەدە
اولەقلەرنىن نە بورادە ، نە اورادە مذاكارات اجراسىنە امكان
بولۇنەماماشىدە .

غلىطە بورسەسى حادىئەسەنە قارشى ضبطىيەجه تىداپىر انصباتىپە
اتخاذىلە معاملات دوام اىستىرىلەش ، اردونك حرڪات دلىرانەسى
نەيىچەسى اولەرق بوکون كىرك درسعادتىدە ، كىرك مراڭىز اجنبىيەدە
عىمائىلى اسهامىنىك صىاغلام صورتىدە مظھر ترقى و فعالىت اولدۇنى
كۈرلەشىدە . مع ما فيه بوکون ، يارىن استانبولك جلوهگاه اوپەجىنى
حادىنات ايلە عواقىي نظر خىلقدە قىلىغا معين اولدۇغىندىن احتىاطاً
ترىك متزل ايدىنلار كىرك كىسار مەملەرە ، كىرك مەمالەك خارجىيە

شېم حربت مختار بىك سرچوم [۱۱] پىـاندە تىـبىم ميدانى حربىـنـه
نوش باـدـه شـهـادـتـاـيـمـدـرـ .

فوج فوج طاشنمـقـده بـوـكـونـدـه دـوـامـاـيـدـىـورـلـرـ، وـسـاـطـهـ نـقـالـىـهـ،
مـرـاجـعـتـاـيـدـىـلـرـىـاسـتـيـعـابـاـيـدـهـمـيـهـرـكـ بـرـجـوـغـىـدـهـ مـرـاـكـجـدـيـدـهـ يـهـ
انتـظـارـاـكـىـرـىـ قـلـمـغـهـ بـجـورـ اوـلـيـورـلـدـىـ. يـاـوشـ يـاـوشـ بـكـ اوـغـلـىـهـ
تـهـلاـشـمـشـ، باـخـاصـهـ بـشـيـكـطـاـشـ وـيـكـ مـحـلـهـ بـبـيـتـونـ بـوـشـالـهـ جـقـ
حـالـهـ كـلـكـدـهـ بـولـقـشـ اـيـدىـ. جـعـيـتـ عـلـيـهـ اـسـلـامـيـهـ «ـاتـخـادـمـحـدىـ»ـ
عنـوانـىـ تـحـتـهـ كـيـزـلـهـرـكـ اـيقـاعـ شـرـ وـخـيـانـتـ اـيـلـىـنـ فـرـقـهـ ضـالـهـنـكـ
ماـهـيـ اـيـچـوـنـ بـوـكـونـ بـيـاتـنـامـ آـقـىـبـ قـلـمـهـ آـلـىـشـ وـاعـلـازـاـتـشـدـرـ؛
«ـوـولـقـانـ غـزـتـمـنـىـ وـاسـطـهـ تـشـراـكـارـاـخـاـذـاـيـدـنـ وـشـريـعـتـ اـسـلـامـيـهـنـكـ

محافظه‌سي مقصدي اظهار ايده‌رك تشكيل ايلين اتحاد محمدی
نامنه‌کي جمعيت بداعت تشكلى جمعيت علميه منزى خبلى دوشوند.
رمش ايدي. شريعت غرائي محافظه ايمك «... وان الله أعلاه
فظون.» نص جليلي مو جينجه او لا جناب حقه عائد اولوب
بو بايده حسب البشريه حکومتمزه ترتب ايدين وظيفه ايسيه
مادة قوه عسکريه و معنا قوه علميه ايله قائم او لد يغندن بزجه
احکام شرعیه بحافظه خصوصنده اردو ايله علمادن عبارت
بولنان ايکي رکندين باشقه قوت و مدار استناد او لاماق لازم کلديکي
حالده ساده دلان اهل اسلام ايله ارباب مفسدتن ترك ايشه
احتمال ويريله پيلن بو جمعيت عاميه اك بيوک ، اك مبارك برنامى
حصن حصين رواج اتخاذ ايتش او لداني جهته له بونك حقنده
جمعيت علميه جه او وقت بياناته بولنق «علماء شريعى محافظه
مقصد يله تشكيل ايدين مسلمانلرئي تقييح الديبور» دينيله رك اقوال
علمانك خلق او زرنده حسن تأثيرى دائمًا محفوظ قالمق بيانده کي
احتاجك (کبو احتياج شو كونلرده سرزده ظهو و او لان حاده
ايانسنه جمعيت علميه من طرفدن نشر او لان بيانسامه لر ايله
قشاهره باعتمادنامه کوندريلن هيئات ناسخه نك حصوله کتيرديکي
فوائد مسلمه ايده ثابت اولى شدر .) سكته دار اولى سني انتاج
ايتسى احتماله مبني او زمان بو بايده كفلسانى انسپ و اسلم
كورمش ايديك : لكن شو كونلرده و ولقادن فوران ايدين نيران
تهبيچ كسب صراحت ايلىکي واهل اسلامك بويله بر ورقباره پي

الدریسہ آلمغہ بدل عقلاءٰ نے باشلریسہ آلمق وجوبی خوقدل حاصل اولدینی جھتلہ سلامت مملکت نامنہ صوک درجہ دھم وشایان دقت اولان بونقطہ نک عامہ جه اظراعتبار وانتباہہ النسی لزومی بیان واعلان اولنور ۔

شهر امینی حازم بک ایله درسعادت ولائی مجلس عمومیسی اعضا می، دواڑ بلدیہ رؤسائی، جمعیت عمومیہ بلدیہ اعضا سندن بافضلی بوکون ساعت طقوز رادہ لرنہ آیا تھا تو سہ عزیمت و حریت اردو سی پیشدار لریلہ ملاقات ایدہ رک کنڈیلری نک صورت رسمیہ دہ اردو یہ اتحاق ایلکاری نی سویلہ شلدر در، اردو یہ اتحاق ایتمہین کیم؟ اسے تھا ولدہ احتمال بر نقطہ، بر تپہ وار، احتمال اور ایہ منسوب بر رفاج مستبدہ متابقیتی تمام اقبالی ایله، وجدانی ایله اردو یہ بوط و معلق، هر کس اور تھدہ تدویر ایڈلش بود لاب جنایت و خیانت وقت کچد کجہ، ہله بیان نامہ او فوند قدن ص کرہ تمام ایلہ قناعت کتیرہ رک شیمدی بوفرقہ با غیہ نک اصول و فروعی حقنہ، صور حرکات لری حقنہ دها فضلہ معلومات آلمق ایستہ یور، عجیباً فلان ده وار می؟ احتمالاتی، صکرہ اجرا قائمہ حقوق قاهر انہ بر معاملہ لا یقہ سیاستک درجات و تھمینائی ذہن لری اشغال ایدیور، غالباً بومیاندہ اتحاد محمدی پر دمی آرقہ سندہ مشعول فسا دا اولان ارباب جنایت دن کم ضلری (ایں رہ کہ میروم بفر نکستا نست) دیوب چکیور لردی ۰۰۰

٨ نیسان : چهارشنبه ، حربیه نظر ارجمند و قوع بولان
تبیغات او زرینه استانبول عسکرینک نصل بر خط حرکت
آنخواز ایدلیکنی بیلمک بو کون عمومک اک بیوک سب مراقی
ایدی . بو با پده دوران ایدن روایات پک مخالف ، مخالف
اولدینی قدرده تأثیرات متعاکسه به بادی ایدی . بعضیه
کوره قیشله لرک اکبری حرکت اردوی ایله اتفاق و اتحاد
طرفداری ایش ، دیگر بعضیه کوره ده مهادیا اجرا
قلنان تشویقایه و عسکرجه نه اولسنه عاقبت کارک کندیلری
ایچون و خیم اوله جنی اعتقادینه مبني قطعیاً مقابله و مدافعته
هزم ایدلش ایش .

یلدیزده کی عسکرک عبدالحمیده صداقت ایسنه پک قطعی
و محقق اولق او زره روایت ایدلیوردی . یلدیزده نه قدر عسکر
وار ؟ شوالی همان هر کسک آغزنه ایدی . اقلی درت بیکدن
باشلايان تخمینات بعضاً سکن طابوری کچیور ، هله خصوصی
افراد معیت ایله شخص حیدی یی محافظه یه ساعی اوله حق افراد
مقدارینک مطلقاً سکن بیکدن فضله اوله جنده قرار قیانیور ،
یلدیز اطرافنده کی طایله لردن ، مختلف چاپه یتمش ایکی شدد
طوبیدن بحث ایدلیور ، بر محاربه و محاصره و قوع بولو بده
محصورینک عناد قطعیسی تماذی ایدرسنه بالنتیجه یلدیز طوب
ایله دوکله جکی کی اورادن ده محاصرلره و طولای پیسله شهرک

هر طرفه آتش ایدیله جکنه وارنجه به قدر مطـالعاته یول
 ویریلیور ایدی . دونمانک حالی ده مجھول ایدی .. کرجه
 او کون ترسانه عامره قوماندانلغندن یازپلان بر اعلان رسمیده
 دونما حقنده کویا طرفداران استبداد ایله متحد ویاخود او
 فسده به میال اولدیغنه دائز انتشار ایدن ارجایف اقوالک حکم
 و معناسی او لمیوب دونما ارکانی مشروطیت مشروعه به صداقت
 ایچون وقتیله علی الدفعـات اجرا ایلش اولدقلری قـسلری
 تجدیداً و تـکراراً بو دفعه به عهد و مثیاق ایلدـکلری یازیلیور
 ایدی ایـسهـده یـمینـلـکـ صـوـ یـرـینـهـ قولـلـانـلـشـ اوـبـایـنـیـ شـوـ دورـ
 بـحرـانـ وـقـرـتـدـهـ سـوـزـدـنـ زـیـادـهـ فعلـیـاتـ کـوـرـلـکـ اـیـسـتـهـنـیـلـیـورـ ،ـ
 دونمانک بشـکـطـاشـ قـارـسـیدـسـتـهـ تـسـاـکـتـانـهـ طـورـوـشـیـ ،ـ ضـابـطـانـکـ
 اـکـثـرـیـتـلـهـ حـالـاـ اوـلـرـنـدنـ چـیـقـمـامـقـدـهـ بـولـنـشـیـ دـاعـیـ شـبـهـاتـ اوـلـقـدـنـ
 خـالـیـ قـالـیـورـ اـیدـیـ .ـ آـنـذـ بـلـشـهـ بـاـبـ عـالـیـجـ قـلـمـهـ آـلـانـ تـبـلـیـعـ
 رـسـمـیـدـهـ «ـ اـطـنـهـدـ ظـهـورـ اـیدـنـ اـغـتـاشـدـنـ دـوـلـاـبـیـ عـبـدـالـحـمـیدـ
 قـرـواـزـورـیـنـکـ کـوـرـیـ اـکـالـ اـیدـرـ اـیـمـزـ بـحـرـ سـفـیدـ حـرـکـتـ
 اـیدـهـ جـکـ ،ـ مـتـبـاـقـ مـسـعـودـیـ ،ـ آـنـارـ تـوـفـیـقـ ،ـ فـتـحـ بـلـنـدـ وـپـیـکـ
 شـوـکـ سـفـینـهـ لـرـیـنـکـ دـخـیـ اوـلـجـهـ مـقـرـرـ اوـلـدـیـنـیـ وـجـهـلـهـ کـوـرـوـسـائـرـ
 لـواـزـمـیـ اـکـالـ اـیدـرـ اـیـمـزـ فـرـیـقـ غـامـبـلـ پـاشـانـکـ قـوـمـانـدـاسـنـدـهـ
 اوـلـهـرـقـ بـرـایـ تـعـلـیـمـ درـسـعـادـتـدـنـ مـفـارـقـتـ اـیدـهـجـکـارـیـ «ـ
 یـازـیـلـیـورـدـیـ .ـ بوـ دورـ بـحـرـانـ ،ـ اـیـ لـکـ اـیـچـنـدـهـ اـنـکـلـیـزـ اوـلـسـهـ
 بـیـلهـ ،ـ اوـیـلهـ لـاـقـیدـانـهـ تـعـلـیـمـ وـتـعـلـمـ اـیـلهـ اـشـفـالـ اـیدـیـلـهـجـکـ برـ زـمـانـ

دکل ایدی. بو تبلیغ رسمی هر حالده و قواعات جاریه به علاقه دار او ملق او زره بر شی دیگر ایدی. نه دیگر ایدی؟ ایشته اور اسنی قطعی کس دیره بیلن یوق ایدی. غامبل پاشانک دونما ایچنده بولنمی دلاتیله، دونمانک بی طرف قاله جفنه سویله ینلر بیله واردی. فقط او اوله حق شی دکل دی. مقدرات مملکتک خد اتصال حل قطعیستنده دونمانک لاقید و بی طرف قاله جفنه احتمال ویرمک نمکنی ایدی؟ بحریه نظارتندن تجدید عهد و میثاق ایدنلر دونمانک سواریلری و سائر ضابطانی ایدی، حالبوک استانبولک دور حاضری ضایعه دوری دکل، نفر دوری ایدی.

نفر لرک فکری نه اولدینه بیلمک لازم ایدی. مسعودیه نک بشکطاش پیشکاهنده قرق طور مسی، دهشتی بر ارجاع حسندن خبرلر ویریور کی ایدی. ایجاد حوادث پک فیاض او لان افکار عمومیه نک صوک قرار لرینه نظر آمسعودیه دن بشقه دیگر سفائن طرفدار مشروطیت ایش ده بالکز صرف نفرات دن عبارت قالان روح مسعودیه طلبکار دور قدیم ایش. اک بیوک طوب پلر مسعودیه ده بولندینه نظر آبو حوادث هیچ ده خوشہ کیمیور ایدی.

- مسعودیه نک حرکت اردوسی حرکاثی نه قدر اشکال و اخال ایده بیله جکنی دوشون یوق ایدی. بالکز بفینه مذکوره ده اولسه یکرمی درت چاپنده کی طوب لرک چوق کس دیرمه ایشاره کوره جکی دوشونیلور، بوندن محرومیت باعث تأسف و تلمف اولیور دی. اربابنک تخمینته کوره عندالا قضا ایجه نشان آمق

وموقع لرینه ایصال ایتمک شرطیاه یکرمی در تلک طوپلر ایله بش
نهایت آلتی کولله منزل مقصودی خره من یرینه چویرمک ایچون
کافی ایدی . بلکه ایملک طوبده رایت الامان خوانی کشیده
او آنچه حق ایدی . یازیق که عظیم موفقیت تأمین ایده جك برواسطه
تهذید و تحریبدن محروم قالیورز دیگدی .

مع ما فيه کچ وقت بحریه قشام سنده کی عساکرک تبلیغات واقعه
و جهله حرکت ایده جکلارینه دائر رسنم تحیله فلری اجرا قلنده یعنی
ایشیدیلوب بر از اشراح طوبولدی ایسه ده دونداده کی عساکر ینه
خارج قالیور ، ینه باعث کفتکوبونیور ایدی . عساکر بحریه .
نک ده صره ایله و محضر علما و امراده تحیله فلرینک اجر اسنه قرار
و بیله رک مقتصنی در دست توسل بولندیه و بعد التحیله عساکر
مذکوره نک صره ایله حرکت اردوسنے سوقلری ایله مصافحه ایتد
بریله جکلری موتفقاً استخبار قلنیور ایدی : دیگر حرکت اردوسی
قان دوکوه منی اسبابه امکان مساعده اولدیه مرتبه مراءات
ایدر کدن مقصده طوغزی بورویه جک ایدی . فادکا-ده بونک
اجراسی ایله نتیجه سنک آلمه زمانه محتاج ایدی . افکار عمومیه
ایسه صبر سر لق آتشلری ایچنه کیرمش ایدی . آندن بشقه بولله
دور و ذراز چه جک زمانلر آرہ سنده بر طاقم مهالک غیر مایخوشه
چیفیویره جکنده داڑبی سرو بن بر طاقم او هامده آز چوق هر کمی
استیلا ایتش بولنیور ایدی . ارباب فساد و خیانتک صوکفعالیتلریله
چالیشمقده اولدقلری ، حتی حریت اردوسنک ایچنه قدر صو قولقده

بولندقلری هر کون بر چو فلرینک توقیف او لنهقده بولنے یله
اکلاشیلیوردی . مشاهیر جو اسپسدن سکه زن باشی عبدالفتاح افندی
او غلی یوسف پاشا خواجه قیاقتنده اوله رق چتالجده یاقه لامش ،
آیاستفانوسه قدر توقیف او لنانلرک مقداری یوزلره بالغ او لمش ایدی .
یوسف پاشادنیلن خریف ، حریتک اعلان متقدمدن مقدبجه ده
ماموریت مخصوصه ایله سلانیکه کوندرلمش ، مثلا دور استبدادده
بالذات بزمده بادی ؟ فلاکتمز او لمش جواسیس حیدیدن ایکن
توقیف اخیر نده هیچ خفیه لک ایمه مش او لمق ادعاسنده بولندینی
سانانیک غزنیه لرنده مع الاستغراپ کورلشدرا . بواسبدن و ماہیتی
معین او لمدینی حالده احکامه سرفرایدیان بر طاف سوائق قابیه دن
دولایی حریت اردوسی حرکاتنده سرعت کورلک ایسته نیپوردی .
بتوں صاف یورکار بو معزز اردونک او زرینه تتره بوردی .
اسباب تأخر اوله رق استانبولده کی عسکرک هیچ جبر
وشدته لزوم قلمقسزین تسمیزی آرزو سندن بشقه ،
اردونک آرقه دن یتیشوب قوتی آنام ایده جگ افراد عسکریه
ایله برابر لوازم حریمه سنه ده انتظار ایمکده او لمدینی سوپلینیوری .
حسایجه هر حالده جمهیه به قدر وظیفه ختم اوله جق ایدی .
او بله دینیوردی . چونکه او بله ایسته نیپوری . آرتق بومظام
مبتدانه چیکیله من او لمش ایدی ؟ بوندن " سکره تحمله امکان
یوق ایدی . بر آن اول بیتعلی ، استبداد قعر نایاب عدمه کوندرملی
ایدی . او کون حکومت طرفدن پاننامه آتی رسمی نشر ایتدیر .

لدى : « اينجني واوچنجي اردولدن کاوب شهرک خارجنه
اخدموقع ايدن عسـاـکـرـعـهـانـيهـ يـيـنـنـدـهـ اختـلـافـ موـجـودـ اوـلـدـيـغـنهـ
داـرـ بـعـضـ روـايـاتـ وـافـكـارـاهـالـيـ وـعـسـاـکـرـ تـهـيـجـ ايـدهـجـكـ دـيـكـ
برـجـوقـ اـشـاعـاتـكـ اـفـواـهـ نـاسـدـهـ دـوـرـانـيـ وبـعـضـيلـيـنـكـ صحـائـبـ
مـطـبـوـعـانـهـ اـنتـقـالـيـ بـيـنـ الـاهـالـيـ موـجـبـ هيـجـانـ اوـلـهـيـ اـكـالـ
شـلـمـقـدـدـدـدرـ . عـسـاـکـرـعـهـانـيهـ يـيـنـنـدـهـ اـسـاـ اـخـتـلـافـ اوـلـيـوبـ جـهـتـ
عـسـکـرـيـهـدنـ آـنـانـ مـعـلـومـاتـ دـحـيـ بوـرـکـزـدـهـ بوـلـنـدـيـهـيـ کـيـ اـهـالـيـ
وـعـسـاـکـرـجـهـ هيـجـانـ وـتـلاـشـيـ موـجـبـ هـيـجـ بـرـسـ بـبـ بـولـنـدـيـغـنـدـنـ
وـآـسـاـيـشـ تـأـمـيـنـيـ اـيـچـونـ حـكـوـمـتـيـجـهـ اـيـحـابـ ايـدـنـ تـدـاـيـرـ اـتـخـاذـ
وـتـأـمـيـنـ اوـلـنـدـيـغـنـدـنـ اـصـلـ وـاسـاسـدـنـ عـارـىـ وـاـکـرـىـ بـرـفـكـرـ بدـ
خـواـهـيـ يـهـ مـسـتـنـدـ بـرـطاـقـمـ اـشـاعـاتـ وـنـشـرـتـاهـ قـطـعـيـاـ اـهـمـيـتـ وـيـرـلـيـهـرـكـ
هـرـكـسـ کـنـدـيـ اـيـشـيـهـ مشـغـولـ اوـلـلـارـيـ وـمـطـبـوـعـاتـكـ دـهـ اـحـوالـ
وـمـنـافـعـ مـلـكـتـيـ نـظـرـدـقـتـهـ آـلـهـرـقـ اـفـكـارـ اـهـالـيـ وـعـسـاـکـرـ تـهـيـجـ
ايـدهـجـكـ روـايـاتـ غـيرـصـحـيـحـهـ نـشـرـنـدـنـ حـسـبـ الحـيـهـ اـقـاـ اـيـلـلـرـيـ

لـزـوـمـيـ بـيـانـ اوـلـنـورـ » ۸ نـيـسانـ سـنـهـ ۳۲۵

حـقـيقـةـ دـورـانـ ايـدـنـ روـايـاتـ اـيـچـنـدـهـ فـكـرـ بـدـخـواـهـيـ يـهـ مـسـتـنـدـ
اوـلـهـرـقـ مـخـصـوصـاـ اـشـاعـهـ اـيـدـيـلـلـرـيـ دـهـ بوـلـنـدـيـغـيـ بالـآـخـرـهـ سـرـينـ
قاـنـيلـيـلـقـهـ دـوـشـونـنـلـرـ آـكـالـمـشـدـرـ . فـقـطـ جـزـئـيـ بـرـحـ وـحـرـ کـمـتـكـ
تـقـسـيـمـاتـ عـدـيـدـهـ وـمـدـيـدـهـ يـيـ موـجـبـ اوـلـهـيـلـمـكـدـهـ اوـلـدـيـغـنهـ اوـ
اوـانـ هيـجـانـدـهـ صـحـيـحـ وـفـاسـدـ بـتوـنـ اـفـكـارـ ، بـجـالـسـ مـصـاحـبـتـهـ بـوـلـ
بـوـلـ ، فـرـحـ يـرـبـولـپـورـ ؛ فـضـلهـ اوـلـهـرـقـ دـالـلـانـوـبـ بـوـدـاـقـلـانـوـبـ

ده هر طرفه یا بینیو ردی . افکار نهقدر از عاجاته معرفت قالسه دونوبده حرکت و حریت اردوسنک جناح حایته التجایتدیمی راحت و کشایش بولیور ایدی .

شهر اماتی استانبول نامنه ذاتاً کیدوب اردویه دخالت والتحق ایلادیکی حالده موقع مختلفه اهالیسی کندی باشلرینه ده آماده امر و فرمان اولدقلرینی قوماندانگه بیلزیزیورلر ایدی . اهالیدن شمندوفرک نقل ایده بیلادیکی قدری متماد یا آیاستغاسه ، صکره لری مقری کوینه قدر کیدوب عودت ایدیورلر ، اردو حقنده کیتمه بینله اترسراج بخش معلومات کتیریورلودی . بتونز حیاتمده او نوئیمه جنم . حریث اردویی افرادنن نهر البسمی لابس بر ضابط اکلاعنی : استبداد بزدن نه ایستدیکمزی صورویور ، شو قیصه جوابی ویردک :
— گله کی .

بوچشیدسوال و جوابک جریان ایتمدیکی و اتفق حقایق شؤون ارلانلرک داخل دائرة اطلاعی اولقهه برابر هر حقیقت فوق سرنده کی بر غازه خیال بله لطیف و دلفزیب کورونه کلکی کندن شو ماجرانک دلالت ایتدیکی احوال رو وحیه بر زمانلر زندان کوشیده لرنده مدار حیاتم اولان خیالاته بک توافق ایدرک او نو دلمیه جم و جهمه نشکیر حافظم اولمشدر . اردو حقنده کی افادات او ور کشیز ایدی که فرار کاه عمومی خادم کویندن قالفرق کلکه باشلامش شیشی تپه لری اشغال ایدیله رک بشکطاشک شمال جهتی (؟)

طوتلش ، طوپلر منصل کلکده ، حتی جسامتلرینه بناءً و نچلرده
جلب او لنه رق کلفت عظیمه ایله چیقاریلوب سوق او لنمقده ایمش . . . کی
و امثالي لاينقطع متکر بیانه فارشی ، انسان کندیسني عاد تا حریت
اردوسي ایچنده ظن ایدیوردی . ممالک اچنیده ایسه بواردويه
اک دهشتلي سوقیات حربیدن دها زیاده اهمیت ویراکه باشلاندش ،
ایدی ، اوکون آلمانیادن آنان تلغرافنامه بروجه آنیدر :

« برلین : ۲۰ نیسان — بوین محافل عسکریه سنه
ژون ترکارک بو قدر آز زمانده در سعادت اوزرینه منتظم
بر یورویش اجراسنه موافق اولملری شایان تقدیر
کورزمکده ، یالکز خاصه اردو سنه اخلاق بوزلمش اولمله
برابر ، سائز اردولرده متنانت عسکریه خلل کامدیسکی کی
عثمانی قوه تدافعيه سنکده دوچار تزلزل اولمديغی سویله مکده در ،
بناءً عليه ژون ترکارک غلبه سی شبجه دن وارسته اولدیغی ایچون
با جمله آنديش هر زائل اولشددر . جمعيتك قوتلى بر حکومت تأ .
سیس ایله اصلاحاته باشلايیه بیله جکی اميد او لنيور . بورسده سکون
حاصل اولشددر .

« فرانفورت : ۲۱ نیسان — برلین محافل . یاسيه و عسکر
یه سی کنج ترکارک تنسيقات و معاملات عسکریه سی صولک در جه
مدح و ثنا ایتمکده در . ف الحقيقة غایت جزئی بر مدت ظرفنده
روم ایالیدن استانبوله ۳۰,۰۰۰ دن زیاده عسکر یتشدیرمک بیولك
بر اقتدار عسکری په متوفندر . ہتون بو حرکات عسکریه فن

ع-کری نقطه نظر ندن غایت مکمل بر صور تده و قوی بول مشدر. روم ایلی عساکرنده تربیه عسکریه صوک درجه ده اولدینی کبی ارزاق و مه آن ده مکملدر . بو، کچ تکارک ذکای سیا-ییمی ایله اقتدار عسکریسنہ دلیل قوی تشکیل ایدر . »

« نایه فرایه پرسه » غزنه سی ایسه عادتاً ماکدو نیادن قالقه جق برادرونک استان بولی ضبط و اشغال ایتمک او زره نه کی شرائط داخلنده سوق ایدیله جکنی تشریح و سوقيات اخیره ایله مقایسه ایده رک عادتاً حقيقی بر محابه فرضیا سنہ مبنی مطالعات یوره دیور ، از جله دیوردی که : « صوک خبر لردزا کلاشد یغنه کوره جمعیت بالکنر شمنی ماکدو نیاده کی عسکردن استفاده ایتمک نیتنده در . اکر سلانیک و سیروزدگی عسکرله آکتفا ایتش او اسه ایدی دها مو . افق اولوردی . ۱- کوبده بولنان بشنجی احتیاط فرقه سنیک سو . قیاته اشتراك ایتدیر لمسنہ سبب مطلقاً بالغارستان حدودینه قریب بربرده بولنان بوعسکرک ای تجهیز و تسليح ایدیش اولسیدر . اسکوب عسکرینک سلانیکه نقلنہ اسکوب - کوبی - سلانیک خطی وا- طه اوله جقدر . بو خط کوندنه نهایت فرق واغونی بش ترنک مرورینه متهملدر . برترن نهایت بر طابور استیعاب ایدر . بونک ایچون سکز طابور و سطی اوله رق درت کوندہ سلانیکه نقل اولنہ بیلیر . لکن اصل مشکل جهت اون آلتی طابورک سلانیکدن استانبوله سو قیدر . سلانیک - سیروز - فله بورغاز خطی کوندہ سکز — اون ترنک مرورینه

مساعددر . بولجی ترnlری استانبول ایله سلانیک بیننده کی مسا -
فهی یکرمی بش ساعته قطع ایده بیایر . عسکری ترnlری نک
ساعتنه یکره یکشتر کیلو قطع ایلسی حسابیله ترnlر قرق ایکی
ساعتنه استانبوله واصل اوله جقلدر . بوارقام او چنجی اردونک
نقایات عسکری ده نه قدر رحمت چکه جکنی ارائه ایدر . دیگ
عسکر ایکی کون ایکی کیجه ده استانبول او کینه کله جک ، برکون
استراحت ایده جک و نهایت دردنجی کون حرکته باشلاجه مقدار .
ایملاک عسکری ترnlری ۱۶ نیسانده حرکت ایتدیکی ایچون ۱۸
نیسانده اردونک پیشدارلری چتالجه ده تحشد ایده بیلمشدر . اکر
دینلدیکی کی سو قیات ۱۶ نیسانده باشلامش ایسه ۲۱ نیسان
افشای استانبول او کنده ۱۵,۰۰۰ عسکر طوپلامش و حرکتک
— نظریات اعتباریله سویله یورز — بخشنبه کونی باشلامی
مقرر بولنمشدر .

« نقایاتک دکن طریقیله وقوع بولسی امکان خارجنده در .
۱۵,۰۰۰ عسکری لوازمی و طوپلریله بر لکده نقمل ایتمک
ایچون ۸۵,۰۰۰ طون هجمنده ۲۷ بیولک و اپوره احتیاج اولدینی
حالده الده هیچ بر واپور و بتون دوم ایلی ساحلنده فردیله عسکر
آخر اجنہ صالح بر لیان یوقدر . دده اغاج بیله حقیقی بر لیان
عد او لنه ماز . بونک ایچون دکن طریقی کنج تکارک هیچ شبهه
سز خاطر لرینه بیله کله مشد . او اسه اولـ۴ واپور لرله بعض
لوازم حربی سوق اوله بیایر .. استانبولده بولنان عسکره قارشی

۱۵,۰۰۰ نفر کافیدر. بوکونسکی تلفرا فنامه لرد چتالجہ دہ کی طوپھیلر ک
موقبیلری خ اوجنجی اردو عسکرینہ بر اقدامیلری - ملڈیریلیور . بو
استانبول ده محصور بولنان عسکر ایچون پک مشئوم بر خبردر .
چتالجہ موقعنک اهمیت بیوکدر .

« ملی اردنک استانبوله داخل اوlobe اوبلوب اوبلدینی شمديلن
کسدریله من . داخل اوlobe سه سوقاں مصادمانک اوکنی آلمق
کو جدر . ذاتاً بوجهت زون ترکلر جه غیر مقبول اوبلدینی کبی
مدخله اجنبیه بی ده داعیدر . بوکونلر ده نتیجه اکلاشیله جقدر ،
ظواهر احوال هپ اوچنجی اردونک لهنه در . »

فرايه پرسنه نک حسابات عسکریه سی على العاده طوغزی
اوlobe فقط هر حالتده فوق العاده لک اولان حریت قهرمانلرینه
کوره یا کاش چیقمش ، دیدیکی مدتده حسابنک ایکی و مثیل عسکر نقلنے
موقفیت الوردیکی کبی ادرنهدن کلن افراد بسالت نهادا یله مجموع
قوت غزنه حسابنک اوچ مثلي تجاوز ایتمشدر .

جمعیت علمیه اسلامیه نک کمال تقدیرا یله نقل و درج ایتدیکمز
بیانامه سی اوروپا ده تأثیرات فوق العاده حسنیه بی موجب اویمیش ،
از جمله حهانک اک بیوک جریده سی اولان (نایمس) غزنه سنچہ
عیناً نقل ایلدیکی کبی باش مذاہلہ سنک مهم بر قسمی ده بو بیانامه
حقنده تقدیرات اظهار و بیانه حصر ایدلشدر . بر فقرہ سنده
« علمی صنفی مالک عثمانیه ده اسیدنبری بیوک بر اهمیت و امتیازی
حائزدر . علمی وقتیله بو موقع یمتازلرندن بالاستفاده اک مسید

پادشاهلره قارشی مخالف شریعت خصوصاتده قارشی طورمقدن
چکنمه مشرلر و احکام شرعیه‌یی حال و زمانه تطبیق خصوصنده
دور بینانه بر اقتدار و درایت سیاسیه کوسـترهـشـلـرـدـرـ . انکلیز
کـتاـبـلـرـنـدـهـ بـیـوـکـ مـفـتـیـ نـامـیـ وـیرـیـلنـ شـیـخـ الـاسـلـامـارـدـنـ بـرـیـ
فرـانـسـهـ (ـلـافـرـونـدـ)ـ وـقـعـهـسـنـکـ ظـهـوـرـنـدـنـ بـرـ قـاـجـ هـفـتـهـ وـبرـنـحـیـ
(ـچـارـلـسـ)ـ کـ (ـوـایـهـولـ)ـ دـهـ اـعـدـامـنـدـنـ بـرـ قـاـجـ آـیـ صـکـرـهـ اـعـدـامـ
مـسـتـبـدـ بـرـ پـادـشـاهـ حـقـنـدـهـ خـلـعـ قـوـاسـیـ وـبـرـ قـاـجـ کـوـنـ صـکـرـهـ اـعـدـامـ
حـکـمـیـ وـیرـمـکـدـنـ کـیرـیـ طـورـمـهـمـشـدـرـ [*]ـ . حـکـمـدارـ منـخـاعـ
کـنـدـیـسـنـیـ کـفـرـانـ نـعـمـتـلـهـ اـتـهـامـ اـیدـنـجـهـ شـیـخـ الـاسـلـامـ کـوـلـهـ رـکـ
(ـبـنـیـ مـفـتـیـ يـاـپـانـ سـنـ دـکـلـسـکـ ،ـ اللهـ عـظـیـمـ الشـانـدـرـ)ـ سـوـزـلـرـیـهـ
مـقـابـلـهـ اـیـمـشـدـرـ . درـجـهـ نـفـوـذـرـیـ بوـ قـدـرـ بـیـوـکـ لـوـلـانـ عـلـمـانـکـ بوـ
صـرـدـدـهـ حـکـمـتـهـ کـوـسـتـرـدـیـکـیـ مـعـاوـنـتـ پـکـ قـیـمـتـیـلـدـرـ . جـعـیـتـ
عـلـمـیـهـنـکـ بـوـکـیـ بـیـانـنـامـهـلـرـیـ اـسـتـبـادـاـکـ باـشـ قـالـدـیـرـمـبـسـنـهـ قـارـشـیـ
اـثـ بـیـوـکـ سـلاـحـدـرـ »ـ دـیـشـدـرـ .

مـخـتـلـفـ اوـرـوـپـاـ مـرـاـکـزـنـدـنـ وـارـدـ اوـلـانـ تـلـغـرـافـهـ اـمـهـلـرـ عـبـدـ.
الـحـمـدـکـ خـلـعـ وـ یـاـ فـرـاغـنـدـنـ بـحـثـ اـیـمـکـدـهـ اوـلـلـرـیـنـهـ مـقـابـلـ ،ـ بـزـمـ
اسـتـانـبـولـ اـپـچـنـدـهـ دـقـیـقـهـ بـدـقـیـقـهـ اـسـتـظـارـ اـیـتـدـیـکـمـزـ بوـ نـتـایـجـکـ مـیدـانـ
تـحـقـقـهـ چـیـهـاـمـقـدـهـکـیـ تـعـنـدـیـ بـحـرـانـ اـنـکـیـزـ وـ لـطـائـفـ آـمـیـزـ اـیـدـیـ .
شـقـ ثـانـیـ بـتـوـنـ مـلـتـکـ بـحـقـ کـفـ یـدـ اـیـلـدـیـکـیـ ،ـ حتـیـ رـومـ اـیـلـیـ

[*] سـلـاطـانـ اـبـرـاهـیـمـ وـاقـعـاـشـدـهـ مـقـلـبـ دـاهـیـ اوـلـانـ قـرـهـ چـایـ زـادـهـ
عـبـدـ الـعزـیـزـ اـفـنـدـیـ اوـلـمـیـ کـرـکـ ،ـ

طرفلر نده بوجهتك صراحةً بيانه قدر واريله رق عمومك لوح
قب و خاطر ندن ئاميله اخراج و تبعيد ايتديكى بر شخصك
حال داعية هاموريتىه بولته بىلەك فرضيات و احتمالاته مستند
شطحيات ايدى. او، كم محافظه مقام ايچون ملکكى بر قاج پارچه سى
دها ايدى اجابه توديع ايتك خوليالىلە جنایات سابقه سنه دها
يكلرىنى علاوه ايتك قىدىنه بولندىنى دىيلار ده دا-تان اولىش
كرز يوردى.

و قوع بولان دعوت او زيرىنه مبعوثاندن بر قىسى دها
آياستفانوسه عنىمت و اوراده كىلره التحاق ايتش و بوصورىله
آياستفانوسدەكى مبعوثان بوزه قدر بالغ اوله رق انطالىيە مبعونى،
اديب شهر ابو الضبا توفيق بىكى تحت رياستىه عقد مذاكرات
بىلە ايتش و بالجمله مبعوثان و اعيانك آياستفانوسه نقللى ايله اعيان
و مبعوثاندن مرکب مجلس ملى عئىدى قرار كىر اولىش اولدىنى

كچ وقت ايشيدىلەرك مسئله نك حل

الىنقة بوز طوطىدىغىنك امارات قطعىيە سى

كىي باشقا موجب انبساط عموم اولىش

ايدى. ابو الضبا توفيق بىكى رياستىه

بولىش اولمىيالە بىلەرك خاطرىنە كمال

اطئنان و قناعتىه فرانسە اقلاق باشندىكى

(ورسـاي) اجتماعات ملييە سى تبادر

ابوالضبا توفيق بىك افندى ايشىدر. چونكە مشارالىه تقلبات اخيرة

[نطالىيە مبعونى] تارىخىنە منك جملەسـنه علاقەدار

اولمش وبوکون واصل سن ستین اولقهه برابر افکار احرار آنده ده
جمله منه قارشی معنای صحیحیله فضل قدم و رجحانی حائز جوان
پیرلوردن بولمنش اولدقلرندن یالکتر یاد نامنری تاریخمزده کی
تقلبات معلومه نک جمله سنبه و مثلاً نیمانک: «باله فعات تقلیب حکومت
ایتمش بر داهیه روز کار آیدی) دیدیکی ذات ایله امثالي کرام
ذوای طبیعتیله در خاطر ایتدیر مشدر. ارتق شبهه یوق، تقلبه
طوغزی ایلر بیلوردق. عجیباً کندیسیعی جکیله جکدی یوقسه
چکیلوب آنه جقیعی آیدی؟ ..

* * *

۹ نیسان: پنجشنبه، هر کسده نیم مطمئن برسکون متوجه سانه،
چکیلدیعی، چکیله جکمی، استفهامات عمومیه سنک ما بعدی کوپرو باشلنده
«باب عالیده» دونکی هلال، تراهنلری طین انداز، غزته موزعلرینک
بدایت اعلان مشروطیتندن بزری یدلرنده کی متاع مطبوعانک تأمین رو اجی
ایچون ایجاد ایتمدکلری اطوار و اقوال تشویه کار آنه قالمدیغی بیلن خلق بو
پست و تیزیا افره لره دخی فضله بر اهمیت ویرمکه لزوم کورمیور. فقط
موزعلر بو دفعه پک مصر، یدلرنده کی متاعک حتی او قونمغه
دکر یری اوله جفه غالباً کندیلری ده قانع اولدقلرندن قراتخا.
نهرده غزته کوزه صوفیله حق درجه لرده صیر ناشیقلق
کوستریورلر. عادتا: جام آلسه کا، بو هلال بشقه هلال، معناستندن
نشان ویره جک بر ناصیه حل ارائه آیدیورلر. چاره یوق، آلنیور،

باشیده « شروط خلافت » سر نامه‌یی بر مقاله وار ، آرقه طرف زمین و زمانده جریان حکمی لازم کان بعض فتاوای شریفه ایله ترسین ایدلش . فرازتی او سکوت متوجهانه ایچنده بتون موجودیت انانیه‌ی مرزی صارصان او مقاله‌دن بر قاج فقره آللهم : « شو صوک کونلرده استبداد کندینه بر استنادکاه آرارکن ، ملتک خسربه قهر و تشکیلی آلتنده تارومار اولان قوای طالمه و منحوسه‌سنی یکیدن تأسیس و اعاده ایده‌بیلمک ایچون بیک ریا ، بیک یالان ، بیک تزویر و دسیسه ایله تسمیم وجدان و اذهانه چالیشیرکن محو و نابود اولان قوت وقدرتی دعوای خلافته ترسین و تحکیمه چالیشدی .

« عبد الحمید ثانی ، تشبثات ارجاعکارانه‌سننه قارشی آرتق بو دفعه آدانیه‌رق بردن دست بدست اتفاق ، بیک آواز نفرت و انتقام اوله‌رق قیام ایدن بیوک عثمانپلاغک عظمت دهشتمنونی قارشیسینده ، ناچار و مض محل ، صوک امید نجات و بقا اوله‌ق اوزره قدرت مقهوره‌سنک صوک سلاح فسادینه صارلادی ، خلافتی ، امیر المؤمنین صفت مخصوصه‌سنی میدانه چیقاردی . بر ولوهه جانخراش ایله زیر پاینده صالحانان تختنی صاف و معصوم اولان بر قسم خلقک حسیات دینیه و ملیه‌سنی تحریک ایتمک صورتیه محافظه ایده‌بیلمک غیرت مردوده‌سننه دوشدی . . .

« اولا شوراستی بیملعی ، شوکا بتون بر قلب ایله ، حقیقی و موحد و مؤمن قلب صاف و باکیله ، حقیقی بر مسلمان صفتیله ،

و جداني ايله ق ساعت ايملى كه عبد الحميد ثانى نظر شريشه ،
احكام شرعيه ، احكام مقدسه قرآنیه فارشيدسته هيچ بر زمان
خلفه مسامين اوله مدی . عبد الحميد ثانينك شخصنده ، شخص
مسئول و ظالمنده بر صفت خلافت ظن و وهم ايدنلر يا احكام
شرعیه منزی بيلمه ينلر و ياخود او قانون ميئنك احكام منيفه سنہ
عصتیان ايدنلدر ، بونی اولا آيات جليله قرآنیه ، احادیث
نبویه ، و صکر دده علمای اسلامك فتاوی موجوده سیله اثبات
ایتمکه هر زمان حاضرز : قرآن کريم ، دیکلیک ، بو بر آيت
منبخله در :

« الاعنة الله على الظالمین »

ایشته بر خديث شرييفت:

« من دعاء الظالم بالباء احب ابغضى الله في ارضه . . . »
ترك اعظم علماسندن امام محمد برکوي حضرتلىرى :
« ظالمك يشامسى اىچون دعا بىلە كفردر ، » بیورمىتلر .
« ظالمك حضور وسلامتنې دعا علمای محققین اسلام نظرنده
بىز كفر بىد او لنورىمـ عجیبا طوغرو دیدن طوغىـ يە ظلمه ، ظالمه
شرع ميین احمدى نە حكم وقوى ويرى ؟ . . . عبد الحميد ثانى
هرشىدن اول بر ظالم ، كله نك بتون شدت شمولىلە بر ظالم ايدى .
« حقنده اظهار اولنان نفتر عمومىيە رغماً بوكۇن حالا
مقام سلطنت عنمایىدە ادعاي خلافت ايدن عبد الحميد ثانينك
اوتوز اوچ ، اوتوز درت سنه در ملته قان آغلادىرق ، قان

قوصیوره رق دوام ایدن مدت و تاریخ سلطنتی برگره نظر تدقیقه آلنیرسه ، بودور منحوسک ، بو اداره حمیدیه نک یالکن برگله ده خلاصه تاریخ موجودی عکن اولور :

ظلم ! ینه ظلم . دائماً ظلم ! . . .

« محترم اهالیزه سویلیه لم ، تکرار ایدم که عبدالحمید ثانی نظر و حکم شریعت قارشیسنده خلیفه دکلدر ، وهیچ بر زمان اوله مدنی . شیمدى مصنوع و مخصوص اولان صفت خلافتی ایله ترسین استبداده قیام ایدیور . هر سلاح ن ، هر قلنجدن کسکین اولان بو ساخته دین و خلافت سلاحنی ملت بو ید خیانتدن آرتق استداد ایتملیدر . »

آندن سکره امیر المؤمنین اولان ذاتک فاعل و آمر قتال و بادی فتنه و فساد اولدینی صور تلرده حقنده لاحق اوله حق احکام مدهشة شرعیه ی متضمن فتاوای شریفه ده او قونهرق ذاتاً قلب لرده متمر کن اولان بغض و نفرت دها زیاده قوت بولیور ، هرو جدان صاف اطرافنده مشاهده متمادیه سندن آرتق کلال کلن بو شائبه ظلم واذانک دفع وا زاله سی ایچون یکیدن یکی به حملات غیرت اویانیور ، بلای مبرمدن خلاص بولنه جفنه دائر قلب لرده امنیت و استراحت حاصل او لیور دی .

« دونکی هلال » ی بوکونکی (حریت) تعقیب ایدیور ، مذکور غزنه ده « عبدالحمید ظالمه » سر نامه میله مندرج بولنان خطاب ، لسان عمومی ملتک فریاد محقی کی غاصب مقام حکومته

بتون سیاستی تعداد و تذکار ایده رک ایلک و صوک بر امر خیری اولق اوزره قان دوکل که محل قلمقزین اورادن چکیلوب جناح عاطفت و مروت ملتہ النجا ایتمی، یوقسے قوای قاهره ایله مقامندن قلع واستیصال قلنجه غنی اخطار ایدیوردی.

هیچ برشی اولسه بو خطابات، انخلاء حمیدی به اسباب کافیه مادیه تشکیل ایتدیکندن و مقاومتک عاقبی ده طبیعی خونین اوله جفندن عبدالحمیدک پک فورقاق اولدیغی اساسنه بنای حکم و مطالعه ایلینلر کندی کندیانه ترک سلطنت ایلیه جگنی استنتاج ایله بالکز حیاتنک محافظه سی و بیلدیزده اقامته دوام ایده جگنک تأمیناتی کی فرعیاتک موضوع موقع مذاکره بولنه جغنی تخمین ایدیورلر، دیکر بعضی از طبع خونکارک اورتله لغی آل قانلره بوبایه رق ره و صحرای عدم اولوب کیده جگنه حکم ویریورلر دی؛ هله - بعضیاری طرفداران دوز حمیدی دن اولق اوزره - بر او جنجی قسم قلیل ده واردی که عبدالحمید ایله حرکت اردوسی آرمه سنده مذا کرات متواالیه جریان ایمش و ایتمکده اولدیغندن، عبدالحمید حرکات اخیره ارجاعیه ده مدخل او لمدیغی بالبيان علاقه دار اولا نلر ک بالحاکم پچه مجازات قانونیه به کرفتار ایدلملارندن و کندیستنک ده حیاتی تین ایدرسه جزاسنه راضی اوله جفندن طوپ دوره رق اردونک مصارف سفریه منه و سائره به مقابله ۱۰ ملیون لیرا اعطای ایتمکی تکلیف ایلش، حرکت اردوسنجه بوصورتلر موافق کوروله رک بالکز فضله پاره اپسته نیاش اولدیغی اشاعه ایدیورلر

دی . بونلر تأیید مقال ایچون هلال غن‌همنگ دون طو پلادلش او لمسی ایلری سوره رک (لانورکی) ده و بعض ارمی عن‌تلرنده ائلافه دائر یازیلان فقراتک واهی و بی اساس او له میه جغتی در میان اندیورلر دی . بو اقوال بدینانه افکار و اغصاپ عمومیه او زرنده تأثیرات مؤلمه ایقاع ایدیورایدی . حقی ذهاسی وار : کویا رشاد افندی به تکلیف ایدلش ده مشارالیه حضر تلری قبولده تردد ایتمشلر، کوزلرندن باش آفرق : «بودفعه ده برآفک؛ آرتق بردها مناسب‌تسلاک ایمز» دیه عبدالحیمد ایچون عالیجنا بانه بر صحابت برادرانه ده بولنمشلر ایمش . بر روایته کوره ده کویا عبدالحیمد حرکت اردو سنه قارشی بکا ذره قدر فنالق ایدلک ایسته نیلرسه اویله برشی یا پارم که ملت الی الا بد آتندن قالقه ماز» دیعش ایمش : محیا رشاد افندی حضر تلری اویله دیمشلر می ؟ محیا عبدالحیمد نه کی فنالق یا په بیلیر مش ؟ اصل و اساسدن عاری او لدینی حالده نه کی افکار و مقاصده مبنی ایسه اورته یه آنیلان بواسعات بدخواهانه ، او ز کوندبری بجسم احتساس کسلمش اولان خلق ایچون چیلدرید بیجی بحرانلر تولید ایدیورایدی . عبدالحیمد کی یا په جغتی فنالق ، او لسه او لسه معیننده کی افراد و عساکری اماکن سفارت ایله مساکن اجانب او ز رسنه صولت ایتدیروب کیتیکه او زایه حق ، بیویه جک ، نهایت مداخله قطعیه اجنبيه ی دعوت ایده جک بر قتال فیعه میدان ویرمک او له بیلیر دی بوده آزدهشتلى بر خاطره دکل دی . بالآخره بو تواز لرک هب طرفداران ارجتیاع طرفدن بمور طلانندینی آکا لشبلنجه یه قدر حقيقة

ذهنلره طورغوناق ويره جك تأملات دخى ايقاع ايلشدى. بالخاصه حركت ارسنك عبدالحميد ايله بازارلوق او زرنده اولديغنه دائر اولان، عادت احصل ائتلافدن بحث ايتن اكاذيب واراجيف، ارباب حيى تعرىف وتصويرك فوقنده مستغرق يأس وكدورت ايلبورايدى. جنت آبادن تأمینات دكل قطليات كوستراسە، عبدالحميد باشده اولدېچە هيچق قيمت واهميي او له ميه جقدى.

بويله بر نتىجه ائتلاف هر حالده ينىشىطنت وخيانات حميدىه ناك برموفقيت جديدهسى او له جقدى. دور حميدىدە آلام غربت چكمش برقىقىمه راست كلدم . پريأس وفتورايدى . دوداقلرندىن دوكىلىر جه سنه شويلاه كشف مافى إقبال ايلدى :

— فلابكت ! . ائتلاف حاصل او لىش ويا اولق او زره ايتش، هله بر نتىجه اكالاشلسون . والله المظيم بوراوه بركون قالهم . باشىمى آلوب كىدرم . . .

آرقداشك انفعالى بى بايان . كوردم كه بىندىز زىاده محتاج تسليت ايدى . هان جواب ويردم :

— چو جقمىسىك ؟ هيچ او يله شىمى او لور. بونلر بدخواهانه اشاعاندر . بن مونوفا خبر آلم . مجلس وكلاجه حس ايديلان لزوم خلع، مجلس ملي به احسا س ايدلش . حتى فتواسى بىلە مجلس ملي يە كىتمش . دردست ومقرر .

بو جوابك ايجىنده بىلەم نزەدن قسولاخمه كىرمش برايپ او جى واردى . هيئەت بخجموعىسى ايسە او ساسە بناء ياقىشىدىرىلش،

اویدورلش ، مصلحت آمیز بر یالانچق ایدی . آرقداشمک او زرنده مطلوب تأثیری حاصل ایده رک کنیش بر نفس آلامنه مدار اولدی .

بویلانک حکمنه یاوش یاوش کندمه اینانقه ، مدلی او لغه پاشلادم . بشقه چاره یوق ایدی .

انسان خیال ایله یشايه بیله جکدی . چهره حقیقت او کون پراغبرا ایدی . اون قدر خاصه عسکرینک هلال مطبعه سف باصه رق (شروط خلافت) مقاله سنک محرری آرادقلری ، اقدام مطبعه سنه او غرایه رق سرای محافظی عسا کره بشر لیرا ایله یوزرفشنک توزیع ایدلدیکی حودتی یازان محرری صوردقلمان عبئی عسکرلرک (اشرف) غزنه سی اداره خانه سنه کیده رک سلطان مراد مرحوم ایله اولادلرینک رسماهی غزنه به درج ایدلش اولمقدن دولایی تهدید اته مکاری ایشیدیلوب تتره نایوردی . فشنک ولیرالر حودتی (لاتورکی) غزنه سی یازمش و دیکر غزنه هر آدن ترجمه ایمتش اولدقلری حالده عسکرلرک ھبومی بری طرفه واقع اولیور ، حکومت طرفندن ده تکذینامه آقی علاوه صورتنه طاغیدیلیوردی :

« اقدام غزنه سنک بو کونکی نسخه سنه ایکنچی فرقه افرادینه طرف شاهانه دن یوزر فشنک ایله بشر لیرای عنمانی توزیع ایدلش اولدیغی یولنده (لاتورکی) غزنه سندن نقلان بر فقره مندرج بولنیش اپسده اشبو روایتک قطعیاً اصل و اسی اولمدد پغندن

تندیش افکاری موجب بوکی روایتلره اهالیزجه حواله سمع اعتبار ایدله‌می اعلان او لور .

بوتبیغ رسمي ، تکذیب قوتی ا کتساب ایده بیلمک ایچون یا بیلدیزدن تحقیق حال ایتمش ، یاخود اورادن امر المنش او له حق ایدی که هر ایکی شقه کوره افکار عمومیه او کنده دوشن ، قیریلان ، یوق اولان بر بیلدیز موقع رسمي حالا سوز سویلک صلاحیتنی حائز او له رق موجود دیمک اولدیغنه دلالت ایدیوردی . افکار عمومیه نمکن دکل ، بو دلالتك حکم فعلیسنه رجوع ایده میه جک ایدی . بیلدیزی طـانیامق عنمی غالب او له رق بینلر ایچنده برمبارزه عنم و خیالدرکه حکمفرما او نیوردی . سقوطی قطعی اللزوم اولان نجم کیسوارک حالا آفاقده بایدار کی کورو نمی بر خیال ایدی . او هام بشريه قویر و قلی بیلدیزدن توحشی معناد ایدمنش اولدیغندن ، فعلاً محو و منعدم اولمده بیه بو بیلدیز حقنده حسابات ریاضیه نک قطعیته قارشی بیله بر طاقم او هام و خیالاته زبون اولنچ طبیعی ایدی .

حریت اردوسنک ارکان حریبه هیئتی آیاستانفوسه کلدیکی کی ، اردونک بالذات قوماندانی در عهده و حرکاتی اداره ایتمک او زره او چنجی اردو قوماندانی برنجی فریق محمود شوکت پاشا سلانیکدن موაصلت ایلش ، دون استانبولده کی اختفا کاهندن ، دهاطوغربی ملجاً رهاسدن چیقاریلوب آیاستانفوسه کتو رولان احمد رضابک آلقپیشلر ایچنده استقبال و دراغوشی ایدلشی اپدی .

بو گون مقدار مبغۇڭان يۈزە قىرىپ اولهرق آياس-قاۋىسىدە طوپلانىش ، مجلس ملى حالىنده انقىباد ايدەرەك مذاكراتى خفى جريان ايدن ايلك جلسه دە مقررات مهمە اتخاذ ئىلش ايدى . بومقررات ، شېھەمىز تبدل سلطنتتە دائر اولهجق ايدى . شوابئ شك و ترددە مېتلا اولان خالقىن مجلس ملىنك بومقرراتى ايشىد . نلر امنىت ايله فردا يە وقف انتظار اتىشلىرى . ذاتاً يارىن جمعه ايدى . اغاب احتمال اولهرق باشقە، پارلاق بىر جمعە سلاملىنى كورولە جىكدى . كۆپرودە واقف احوال كېيىن بىر ارقداشە راست كىلدى . بشاشت وجهىيە سىندىن حامىل حقايق اوله يەغىنە انتقال ايتىم . سوز سوپىكىدە بىك متائى بولنیور ، منبسطانە بىر بىسم ايله اكتفایدۇر ايدى . نهايت چىتىلاتىدی : هەرشى يولنە . بو كىچە كىرىلىپىر . زور ايله ، تىكىر تىكىر كىكەت ايله ارقداشىدىن ياقلا دايىغ معلومات . ساۇرەت نظر آتقىيم قىشلەسندە ، طاش قىشلەدە ، يېلىدىزدە اولان عساڭر التىقادىن امىتىاعىدە متىمرد اتىشلىر . يېلىدىز ايله جريان استىيكتىدىن بىث اولىنان شايغانك ھېيچ بىزى طوغرى دكلى اىش . آرتق آكلادم : عبد الحميدە كىندىسىنە ھېيچ بىشى سوپىلمىيەرك ، ساكت و مهىب ، يوروين بو اردو يەقارشى لال و مەتھىر ، پرحدت ، پرخوف وتلاش ، عصى بىحرانلىر اىچىنە قىورانىپوردى . دېلىك يىكى غۇزەنک اوكون (يوم شك) عنوانى ايله يازدىنلىنى مقالە حقيقة يارىن مسرتلىرا يە حلول ايدە جىڭ بىر عبد سعادىدىن مژدە بىخشا ايدى .

چاهدین حریتند رمزی بله [اخیراً] حریت اردویی آمده
امنایول اوژرینه کان فهرماقلردن اولوب مزیات مردانه‌سی
تقدیر بیوبلوق پادشاه نوجاھک یاور اکنه تعیین قائمشدر .

۱۰ نیسان: جمعه، اولدجه امنیت و سکون ایچنده اویاسیورز.
اشاعات مختلفه نک دماغیزده تولیدا یلدیکی بحر اندرزال. بوکون محقق
بر شی اولق اسبابی استکمال ایدلشدر افکارینه ذاهبز . خیر ،
هیچ بر شیئه توسل ایدله مش . عجیبا نهند ؟ نهند اولور سه
اولسون، الته اویله ایحاب ایمشدرا. اردونک قوت و مظاهر تنه
استناد من دها قطعی ، دها صاغلام . یا سلامق رسمی ؟ احتمال
اویز ، احتمال اولور . باقلم هله . .
لسان جرائد یکانه نقطه جل اولان سدل سلطنتده متقد .

جله‌سی عبد‌الحمیده فراغ سلطنتی، افراد ملته راحت و سکو شی
نوصیه ایدیور. برنجیه‌ی مصلحانه بر نتیجه‌نک طالبی، ایکنچیدی
احتمالات حرب و وغانک مخبری . . ساعت درده بشـه قدر
اخوال و حسیات بو چرچیوه داخلنده سـکون منتظر آنه‌ی
تصور دی . فقط انتظار کـدده بر حدی وار. هـرکـش مدید بر
اصطبار ایله موقوف انتظار قاله‌مازدی .

اعیان و مبعوثانک شـشارک و اجـتمـاعـلـه دون عقد او لـنـانـ
مجلس مـلـینـک مـذـاـکـرـه خـفـیـهـسـنـدـه وـیرـیـلنـ قـرـازـکـ یـکـرـمـیـ درـتـ
سـاعـتـ ظـرفـنـدـه مـوـقـعـ فعلـهـ اـیـصـالـیـدـه دـاـخـلـ اوـلـدـایـفـهـ دـائـرـ بـرـ
رواـیـتـ دورـانـ اـیدـیـورـدـیـ . اـصـلـ قـرـارـ الـبـتـهـ خـلـعـکـ قـبـولـهـ دـائـرـ
اوـلـهـ جـقـ اـیدـیـ . مجلس مـلـینـک مـذـاـکـرـه خـفـیـهـسـیـ سـاعـتـ یـدـیـ
بـیـقـدـهـ جـرـیـانـ اـیـمـشـ اـیدـیـ . دـیـنـکـ اوـ سـاعـتـهـ قـدـرـ بـکـلمـکـ لـازـمـ
ایـدـیـ . فقط عـلـیـ العـادـهـ جـمـعـهـ سـلـامـلـفـیـ اـجـراـ قـلـنـمـقـ اوـزـرـهـ یـیـلـدـیـزـ
سمـتـهـ عـسـکـرـ کـیدـیـورـ اـیدـیـ . عـجـبـاـ اـیـشـیدـیـلنـ اـقوـالـ ، اوـرـیـلوـبـ
چـوـرـیـلنـ مـحـاـکـاتـ طـوـغـرـیـ دـکـلـیـ اـیدـیـ ؟ بوـ نوعـ شـبـهـاتـ ذـهـنـارـهـ
آـغـیـرـ برـ یـأـسـ اـیـلـهـ قـوـنـهـ سـیـلـیـورـ ، فقط اـرـدـونـکـ قـطـمـیـتـ حـرـکـاتـیـ ،
ملـتـکـ متـحـدـ مـطـالـبـانـیـ قـارـشـیـسـنـدـهـ طـوـتـونـهـ مـیـهـرـقـ هـاـنـ برـ هـوـاـ
اوـلـوـبـ کـیدـیـورـ اـیدـیـ . شـیـمـدـیـ یـهـ قـدـرـ خـطـ حـرـکـتـلـرـیـ هـبـ مـبـہـمـ
قالـهـرـقـ بالـاـحـاصـهـ دـوـنـکـیـ اـشـاعـاتـ بدـخـواـهـانـهـ مـیـانـدـهـ عبدـالـحمـیدـ اـیـلـهـ
متـحـدـ اوـلـقـ اـوزـرـهـ کـوـسـتـرـیـلنـ دـوـنـهـانـکـ بوـکـونـ صـبـاحـدنـ
حاضرـلـانـهـرـقـ مـصـرـهـیـ طـوـغـرـیـ فـکـ لـنـکـرـ اـیـلـدـیـکـیـ وـ آـیـاسـتـفـانـوسـ

پیشکاہنده فرار قیلدینی ، اردویه التحاق صورتندہ ایشیدیاہرک هیچ شکسز ، هیچ ضررسرز بر مظفریت خصوصتندہ عادتا بشارت عظمی کی تلقی ایدلای . بوکونک ایام سائرہ دن امتیازی اشاعات کاذبہ نک آزمیش اولمیاہ ایدی . بشقہ برکون اولہ ایدی . دونہانک اردویه قارشی حرکت ایتدیکی اور یہ آسیاہرق هیچ اوہمازسہ بر قابض ساعت خلبان عمومی یہ میدان ویریلیر ایدی . ساعت بدی بحق اولدی . هیچ سس صدا یوق ایدی . بوکون استانبولہ لباسنده ، حال و قبلاندہ بشقہ اوق اولان آدمدک کیردیکی مشہود اولمش ایدی . شہہسز بونلر حرکت اردویی بہادراندن ایدیلر . بعضیلرینک « موٹوانا » روایتلریسہ کورہ کیجهدن شهرہ ایکی اوج بیک کشی کیرمیش . نہ یا پغفہ ؟ کیم بیلیر ، البت اوکا کورہ بر تدبیر اولہ جقدی . ارتق ہر کمده اردو نک عنز و حرکتہ قارشی بر تسلیمیت کاملاہ وار ایدی .

مبعوٹان واعیاندن مرک (مجلس ملی) دون بیاننامہ آئی بی اعلان ایتش ایدی :

« مجلس اعیان و مبعوٹان ۱۳۲۵ سنهی نیسانک طقوزنجی پنجشنبہ کونی ساعت سکنر بحقده آیاستفانو سدہ مجلس عمومی ملت حالاندہ بالاجماع آئی الذکر موادی متفقاً تحت قرارہ المشرد :
 ۳۲۵ سنهی مارت نک ۳۹ نجی صالح کونی استانبولہ باشلایان حادثہ مؤلمہ استبدادیہ ایله مشروطیت عثمانیہ یہ اور ولان ضربہ نک و بو صورتہ باش کوسترن استبدادک بتوفیقہ تعانی کلائیا و تمامًا ازالہ ہی و مشروطیتک تأمینیلہ آسائش مملکتک اعادہ و استقراری و حادثہ مسبیلرینک احکام شرعیہ و قانونیہ دائڑہ .

سنه تادیبلری حقنده حرکت اردوسی طرفندن نشر اولنzan
بیاننامه نك محتویاتی مجلس عمومی ملت تصویب ایدر و اردونك
امر و حرکتی آمال ملته موافق اولداینی و بناءً عليه عموم
ایچون واجب الاطـاعه بولندیغی جهنه بوكا مخالف هر حالک
مستلزم مسئولیت و مجازات اوله جفی بیان را ایلر .

فی ۹ نیسان سنه ۳۲۵

مجلس عمومی ملت ۱

ساعت سکره قدر دوام ایتمش اولان صبر و سکون آرتق
یاواش یاواش قوتی غیب اینکه باشلا بوردی . باعچه قپوسندن
باب عالیه طوغری دکانلرک اکتری قبالي اویسی احتمال انجق
بو ساعتلره طوغر و نظر دقت و عبرته چار په بیلمش ایدی . هر
کس بر شیله حاضر لایمیش ، هیچ برشی اویلامش ایدی .
مع ما فيه دکانلرک قبالي اویسی ، ضمتنده کی او شیلری یاواش
یاواش مغلوب هیجان اولان افکاره شیمدی از سرنو اخطار
ایدیبور ایدی . ترجمان کبی ، طوغری یول کبی غزنهرلر چیقمش ،
موزعلرک اطوار متلاشیانه سی بو غزنهرلرده بعض حقائق
اوله جفنه احتمال ویردیره زک قاپشلمش ، او قوئلش ایدی : هیچ
برشی یوق ایدی . نهایت ساعت طقوز راده لرنده بیاننامه آنی
علاوه شکلنده انتشار ایتدی :

مقام صدارت نظمه ایه

« اخیراً در سعادتند بعض فسنه نك القاتی ایله خاصه
اردوسی افرادی اخلاق و افساد ایدملکدن طولانی پای تختندو

حکومتک نفوذ و قدرتی تماماً امحَا قلنمش و حکومتک حیات
و استقبالی دخی ته‌لکه‌یه القا ایدلشدرا . وطنک تأمین سلامت
آتیه‌سی حکومنک تقویة نفوذیه وابسته بولندیقندن دیکر
عثمانلی اردوی طرفدن ده اظهار اولان حسیات وطنپورانیه
تبعاً ایکنچی و اوچنچی اردوی متحداً اشبو وظیفه وطنپوری بی
ایفا ایتمک اوزره درسعادته قوای کافیه سیاره سوق ایمشدرا .
قوای مذکوره قوماندانگی در عهده ایتمک اوزره
سلانیکدن آیاستفانوسه کلدم . کرک قوای مذکوره نک و کرک
آیاستفانوس پیش‌کاهنده بولنان عثمانلی دونیاسنک مستعيناً بتوفیقه
تعالی قوماندانی در عهده ایلدم . شیرازه انتظامدن چیقمش
اولان خاصه اردوی افرادن دن حرکت واقمه‌لرینه ندامتله
استیان ایده جکلرک عفوی و عصیانده تعنده ایا یه جکلرک ده
بلا مرحمت شدنه تجزیه و تنکیلی مقرردر . مجازاندن توحش
ایدن بعض فسده و ارباب دنائت طرف‌لرندن قوای مذکوره نک
کویا ذات پادشاهی بی خلعم مقصدیله کلديکی اشاعه ایدلش ایسه‌ده
بونی صورت قطعیه ده تکذیب ایلر و مع ما فیه عسکرلریزک
ایفای وظیفه انسانسنه ارباب فساد و دنائیکی یکیدن بعض تشبتنه
جرأتلری الحاسیله تکرر ایده جک حدثات مسئولیتک تمامیه
مبیبلریبه عائد اوله جغنی بیان ایلرم .

اوچنچی و حرکت اردوی
قوماندانی برنجی فرق محورد شوکت

مقام صدارت عظایم

« بالاده مندرج اردو بیانامہ سنک بلا افانه وقت هان
شیمدی علاوه ایله نشروسفارانده تبلیغ بیورلمنی استر حام ایدر
و ذات حضرت پادشاهی یه دخنی بوباید طرف چاکرانه مدن رأساً
معروضاتده بولندیغئی عرض ایلم فرمان

اوچنجی و حرکت اردویی قوماندانی
برنجی فریق محمود شوکت

بیانامه نک قوتله افاده ایستدیکی تکذیب خلعم ماده می، افکار
عمویه نک هپ او نقطه ده متعدد استحضارات و انتظارات و فعا.
لیته قارشی دهشتلی بر ضربه اوره رق ناخوش والیم بر تأثیر
حاصل ایتمشدي . افکار و انصار هپ او نقطه دن آیرلیه رق بیانامه
تکرار علی انکرار او قونوب مطلقاً بر کله نک آلتنه صیقشمش بر
معنای خفی آرایوردی، مکن دکل بوله میوردی . اولاً شو . آکار .
شیلیوردی که عبدالحیمد ایله اردو آرمه سندہ شیمدی یه قدر رسمي
بر مذاکره جریان ایمه میشدرا . چونکه اردو شایعات خلعیه یی
کندیسه قارشی ده رسماً تکذیب ایدیورایدی . فقط سفاراته
تبلیغی نه اوله جقا یدی ؟ یوشه بو شایعاته قارشی سفارات هرنم
اسبابه مبنی ایسه خلعله معترضمی بولنتلر دی، و بولله بر اعتراض
وارایسـه احکامنہ ماشات ایدیله جلک درجه ده احوال جدیه قارـه
شیلسندہ می ایدک ؟

ساعت اونه طوغری « ژروت فتوں » چیقدی . اردونک

ورودی اوزربینه انتشاره باشلامش و شو صرمه ده اساسی حوالد
و بر مکله کسب معروفیت ایلش اولان بو غنمه ده دخی «میمه»
سرلو حمی آلتنده شو فقره مندرج ایدی : «استخبارات
موثوقه منه کوره حرکت اردویی قوماندانی شوکت پاشانک
اردو نامه استانبولده مجلس وکایه کوندردیکی تکلیف نامه مجلس
وکایا ظرفدن ای استفانو سده کی مجلس ملی به کوندرلشن و دون
کیجه موقع مذاکرمه وضع او لپشد . مجلس عمومی ملت اردو
قوماندانک تکلیف نامه سی قبول ایله بوكا بر شکل قانونی ویرشد.
تکلیف نامه مندرجات شو ایکی هم تقطه دن عبارت در :

۱ — سلطان حبیتنینک مشروطیته
صداقتی آین ایتدیکی تقدیرده موافقه
محافظه می .

۲ — مشروطیته ضربه اور انلرک
سیاست عسکریه ایله تأذیی

کرجه بوقرده افکار عمومیه می
مجلس معمونان رئیسی تسکین ایده جلک برش رطه معلقیت واردی ،
نائیسی طلت زنک [غیر نکشان داعی حر عبدالحیدک مشروطیته اور دینی ضربه
بیندن اولوب حرکات اخیره بسرای پیش کاهنده ، احوال کوزلی او کنده
قاره ده فهلا خدمات و ائتلاف ایدیان علی قبولیک شهادت
مساعی مخصوصه می فجیعه می بیله سبب کافی ایدی . حابوکه
دهانه قدر اسباب عدیده و مديدة و لایدی که جمله نک وظیعی
حرکت اردو سنکده معلومی ایدی . فقط عمومک آرزوی دلن

کوره خلم ماده سندن یا هیچ بحث ایدله ملی، یا بحث ایدلینجه قطعی
الاجرا کی افاده ایدلی ایدی . مع ما فيه بتون احتمالاتك
داعی اولدینی بحرانه، کسب خفت و سکون ایدلینجه دها
سالم دوشونمکه بشلاندی، ساکن و سالم دوشونمک، افکار عمومیه جه
قرار سـابقه یعنی مطالقاً تبدل سلطنته رجعت دیک ایدی .
اویله یا اردونک حرکتی ارجاعاتک تدمیر و تنکیلی ایله مشروطیتک
اعاده و ادامه سـندن عبارتندی ، عبدالحید داخل دائره ارجاع
اولدقیجه طبیعی خارجده قاله مازدی .

ثانیاً : خام ماده‌ی اصول و احکام شرعیه به تابع بر گفیت
اوله رق بر ارد و اردونک قوماندانی کندی کیف و هواسنه اویله
شیء نه دوشبور ؟ — هله — نه ده . ویلدی . اردو
هر درلو تأثیردن آزاده لکنی تأمین ایتدیکی (مجلس ملی) نک
مقرر اته تو فیقاً حرکات مشروعه ده بولنه حق ، مجلسی عالیه مذکوره
واسطه قاهره اجزائیه سی اوله حق ایدی . بناءً علیه رأساً
خلعدن بحث ایده من ، صلاحیتی خارجنده بر مسئله نک کندیسته
اسنادنی ایسه رأساً تکذیب ایده بیلی ایدی ، ثابتاً ، احتمال بو
بیاننامه به مجلس عمومی ملی نک ده تعلوماتی لاحق ایدی . غایت
اهمیتی بر نقطه ده ماده تصریحیه یورو نسی موافق حال ومصلحت
اوله مزدی . خلاصه متسائل محکمات که افکار عمومیه ده کی ناخو-
شلنی ازاله ایله مدار امنیت اولدی . آرتق شیمدی افق آتنی دها
زیاده براق و کشاده اوله رق کوریلپور ، اردونک حکیمانه حرکا-

ئىنك قریب الوقوع ارالىيغىنە قناعت كتىرىلىپور ايدى . ساعت اون بىرە طوغرى استانبولك آفاق غربىيە سندن بر طاقىم سلاح سىلىرى طويانلىر اولىش ايدى . دىمك اردو ايلرىلىپوردى ، احتمال بر ماد نىھې راست كىشى ، قوت وسطو تى كۆسترمك ايجاب ايمش ايدى . بو سلاحلە داڭ معلومات پك جزئى ، پك نقصان ايدى . اىرس حالىدە سلاحلە چوق دوامى ايتەمش اولدىنى محقق ايدى . بناءً عليه برايىكى حملەدە اردو نزەتنى اشغال ايتەك اىستەمش ايسە اشغال ايدىپورىمش دىمك ايدى . هەر طرفده بويىلە مقاومتە اوغرا . ئىليەجىنى دە كسىدىرىلىپور ايدى . بىرده بى درپى شەھە يىناشىق قىيلىندىن يالكىز بىر قەرەغۇل ، بىر قىىشلەمى اشغال ايدىلش ايدى ؟ يوقسە حرکت عمومىمە باشلامش ايدى . بو جەت مجھوول او . لمقلە برابر اپاردو قۇماندانلىقنىڭ صدارتە تلغىرافىدە (ھان شىمدى علاوه لەلە) سوزلىزىن ، عمومى حرکت اىچۈن عاجل بىر قرار اتتىخاد ايدىلەپىكىنە احتمال ويرىلىپوردى .

بويىلە قىداش قىداشە سلاح آتىق صورتىلە جريان ايدىن وايدە جىك اولان شو حرب خېيىع داخلىيە ايسە اولىنلىر ، او له جىكار كۆز او كەنە كەلدىكە مسبب و مسىپلارىنى . قارشى اعماق قلوبىدى لەنت فرييادلىرى يو كىسلەپوردى .

مع مافىيە ضرورت احۋال تختىنە قطۇي الحدوث اولان بو مصادماتىك اولانىچە دەشتىلە اجرا وادارە سندن بشقە چارە يوق ايدى . آنچىق بوبابىدە كۆسترىيلە عنەم وصولتىر كە اون كون

اول حیاتم زدن قطع امید ایدن حکومات اجنیمه نک حق مزده کی نقطه نظر لرینی تبدیل و بزمده آتیسته امنیت او لنوبر موجودیت ملیه یه صاحب بولندی غمزی اثبات وارائه ایلش ایدی. عکس قضیه انقراض و ممات دیمک ایدی .

حاده نی کمال دقتله تعقیب و تدقیق ایدن (فون در غولج) پاشانک ایالک مقاله سی حاوی (فرایه پرسه) غزنتمی او کونک بوسته ایله آنمش ایدی که بعض فقرات نزک بروجه آتنی نقلندن کچیله من :

«اکزیاده موجب تأسف اولان جهتکده اغتشاشات اخیره نک ظهور نده بر سبب مجراب او مامسیدر . یکی تأسیس ایدن اداره هنوز اصلاحات تجدد کارانه یه باش لاما مشدی که بوندن بر قسم خلق متاثر اوله بیلسین ... حکومت بو کونه قدر هپ خارج و داخله کی امور جاریه ایله استغال ایمشدر .

«۱۳ نیسان اختلاج بیانی کویا مشروطیت اداره نتیجه سنده احکام شرعیه یه خالی کادی کی وسیله سیله اورته یه آتیشدادر . احکام شرعیه بو صوک زمانلرده انجق قانون مدنی اوله رفق مر- عی بولنقده ایدی . اداره جدیده ایسه بوجهته قطعاً ال او زاده نامشددر . دیمک که حقیقت حال بویله بروسیله آلتنه اخفا ایده اولوب اورته ده بشقه مقصدler واردar .

«میالک عهانیه احوالی حقنده خارجدن بر فکر پیدا ایمک ممکن دکله ده فکر یه نظر آحوالی اخیره یه ، عین مقصدبه متوجه

اولان ایکی فرقہ سیاسیہ یتنندہ کی اختلافوں و بونک نتیجہ اسنندہ غزنہ ملر آردسنندہ جریان ایدن مشائیاً اتدن باشقة بر سبب حدوث کوستریلہ من ۔ ایملاک قونداق مطالقاً فرقہ احرار ک ماهر ، فقط حیتسیز بعض رؤسائی طرفدن وضع ایدلش و بالآخره وقوعه توسعی دائرہ ایدھر ک مشوقر طرفدن بلہ آزو اولونیان بر شکل آمشدر ۔ مطلقاً اختلال ظہور ایدنچہ استبداد دو کونیتاری صوک بر امید وغیر تله بووسیاہدن استفادہ یہ چالشمثادر ۔

«جمعیت هیچ شبہ سمز خطالر یا پشدر ۔ بر انقلاب اداره انسانیتہ بوکی خطیالک و قوی علیک طبیعیدر ۔ او نو تلامیزیدر که جمعیت رؤسائی هیچ بر تخبر به کورمکسزین امور ادارہ یہ الله آمشلدی ۔ بو حالہ کورہ خطالر یا پیامسی نصل ممکن اولور دی ؟ طقوز آی اول ال اوستندہ طاشینیان قهرمانلر بو کون دوچار تعقیبات اولدقلری و ایچلرندن بر طافی معصوماً اتلاف ایدلدیکی جہتنه خدمات واقعہ دن برنبندہ بحث ایمک فائدہ دن خالی اولمہ کر کدر ۔

«خطاردن چیقار لاما ملیدر کہ ۱۹۰۸ سنه سندہ عثمانی اختلالی باشلار باشادماز ما کدو نیادہ صلح و سکون عودت ایتمش ، اوڑو ۔ پا دولتلرینک ، باب عالینک سنه لرجہ او غر اشہرق استھصال ایده مدی ۔ کی بر موفیت عثمانی کنجلری طرفدن بر حرکتنه الدہ ایدلشیدی ۔ هرنہ قدر بوسکون حقیقتنہ بر متارکدن عبارت اپسہ ده بونک بیلہ حصوی پک بیوک بر موفیتیدر ۔ چونکہ متارکه

عقد ایدیلنجه باعث نفاق او لان احوالی از الله و مملکتی اصلاح ایمک امکانی ده حاصل او لمشدی . انقلابک سکونته جریان ایتمی حکمداره طوقو نیامسی ، نسل جدیدک بیوک بر تجدد پرورالک کوسترسی کی احوال بوکا انصمام ایدنجه حکومت عثمانیه اورو پادن چوق زماندن بری کورمديکی بر درجه اعتماد و توجهه نائل او لمشدی . بو اعتماد نتیجه سندی دول معظمه بیننده قایتو لا . سیونلرک الغاسی کی فکرلر بیله یوز کوسترمکه باشلامشی . «اداره جدیده بر طرفندیه اصلاحات ابتدائیه به باشلامش ، اسرافاته سد چکمش و ارتضایه اعلان حرب ایتمشدی . تنیقات مملکیه و عسکریه اصلاحات مملکته ایی بر مقدمه تشکیل ایده جگدی . اعتراض ایده که بتون بو اصلاحات ایچون حسن نیت درجه سندی فعالیت کوستریمه مه بشدر . لکن اردوده کوریلان ترقیاتی کیمسه انکار ایده من . بو خصوصیه ده باید که تمامیله موافقیت حاصل اوله مامش ولزومسز شیلر پالشنه ده هر حالده - بیوک بر عنزم و متنانته چالیشلمشدی .

«اردواوچه کالته محاکومدی . قیمت حریمه او درجه نقصان ایدی که دورسابقده کوچک بر بلغارستانه بر حرب ظهور نده افرادک شجاعته رغماً دیکی طرفک غالب کلیه ممکنندی . بو تهمکه بر قاج آی ظرفنده ازاله ایدلی و انجق بوسایده او . لهرق اختلافات خارجیه منافع مملکته موافق بر صورتده فصل اولنے بیلدی . حقانیتی سونلر شومشکلات خارجیه دده عثمانی

موسيو مارغديج

بلجيقا سدارفي ترجاني اولوب و فمه کونی هر درلو نهلكه به رهمنا شایان حجهت بر صنوق
قاليلقه و ظيقه سی باشه شتاب ييدن غونه امتال بر مامور .

اد، جدیده سنه بیک بیوک بر سکونت عقل و تدبیر وبالخاصه
با جمهه احتمالات و ممکناتی در پیش اینک خصوصنده فوق العاده
انتدار سیاسی کوستردیکنی اعتراف ایده جکلدر.

«وقوعات اخیره انسانسته مکتبیلر حقنده وقوع بولان
شماوزاتک سببی بر درلو آکلاهه میورم. بو اولسه اولسه نفرا
ته اجرا ایدیلن تلقینات مخصوصه نک نیجه سیدز، اوچه یازدینم
قالله ده ایضاح ایتدیکم اوزره عثمانی مکاتب عسکریه سندکی طلبه
بیچ بر زمان سیاست ایله اشتغال اینه مشدر. بونک ایچون
فرقه اختلافاتنه هدف اوله مازلر. دیگر طرفدن مکتبیل ضابطانک
نفراته مغایر انسانیت معاملاتنه بولنمریسہ امکان یوقدر. کنج
ضابطانک ۲۳ تموزدن صکره کوستردکلری فرط هست بـلکـدـه
بر طاقلرینک خوشنه کیتمه مشدر. لـکـنـ بوـ برـ صـورـتـ خـیـعـهـ دـهـ
ازـلـافـ اـیـدـلـرـیـنـهـ سـبـبـ اـولـهـ مـازـ »

ملنک، حکومتک مدار استنادی اردو ایدی. (فون در غولچ)
پاشائک تأسیانی مبدل مسار اینک اوزره دلاوران عثمانی وظیفة
و طبپورانه بـکـالـ اـنـظـامـ اـیـلهـ اـیـفادـهـ فـداـکـارـیـ،ـ حـیـتـ وـ خـقـیـقـتـکـ
بشر ایچون نـمـکـنـ اـولـانـ مـقـدـارـیـ بالـغاـ مـاـبـلـغـ اـنـبـاتـ اـینـکـ اوـزـرـهـ
بولنیورلزدی.

۱۱ نیسان جمعه ایرتی: جهاد حریت

صباحلین ایرکنندن بـکـ اوـغـلـیـ،ـ تقـیـمـ،ـ شـیـشـلـیـ جـهـتـلـرـندـ عـکـسـ

انداز اولان مدید و متمادی برشمات طراقه هادن خبردار اولان
اویانقلر، هنوز او یانیانلر ک پولرینه اورو یورلردى :

— یاهو ! کورو یوتی دیکله، نه دراو ؟ مطلقاً حرب باشلادى

— بوق جام، آشيری سو قاقدن بر چوق عربه پکیور .

بويله حر بي او لور ؟

— جاريک ساعتمر دوام ايديور . هر حالده عربه دكل .

مطلقاً سلاح باطیردىغى .

— جام بويله سلاحنى او لور ؟ بن مارتىن ، ماوزر نه صدا

ويير بىلمزمى يم ؟ بورادن بردانه سق آتش ايدرسك، مدید بر

(يوم !) ، سكره قارشىلدە بو صدائى ابتدائىنك تيز و پريشان

عكسلرى . بو ايشيديلن متىادى بر پات پات متوالى بر چانىرىدى

هر حالده سلاح دكل بشقه بىشى . . .

بك اوغلاندە ، تقسيمده ، شيشىلیده و جوارده اولانلار بو

ولوله عظيمه نك سلاح سى او لدىغى قولاقلىله ايشيدىلوردى.

حتى آتشى كوزلىله كورمشلرو كورو یورلردى . فتح خارجده ،

او زاقدە اولانلار بادى ئامىدە بويله حيرت و تردد ايجنده قالمىشلەر ،

ھركس سو قافلەر ، پىچەلرە ، بالقوتلارە يېرىكەرك متىادى كورو یلو

نڭ كلدىكى نقاطە نصب نظر دقت ايمشاردى . استانبوللەك او

دقيقەلردىكى حيائى بو متىادى چانىرىدىن عبارت اولەرق هوا

ساكن و غنودە ، خانه لەر ، محلەلر ، تېھلەر صانكەنۇم مستغرق ايلە

آلودە ئىدى . چاتپىرىدى متىادى ، متقطع ، يېرى خەنیف و شدپىد

دوام ایدیور . فقط تپه‌لر ، خانه‌لر ، محله‌لر ذره قدر ر سر ویرمیه رک بی حس و بی مآل فایوردی . دیر کن ایلک طوپلر ایلک متالیوزلر ، درین برصویه دوشن ظلمت عظیمه‌نک چیهار . دینی صاغر صدارله عکس انداز اولدی . حقیقت بتون است . نبول خلقنه سیانا عیان اولدی : حرب او لیوردی ..

« حرکت و حریت اردوسی ، مشروطیت مشروعه‌ی از سر نو قیح و تسبیخ ایلک ایچون جمعه‌کونی اقشامی ظلمت لیلدن بالاستفاده ایلاری قطعاتی شهر داخلنه کوندرمش ، کندیارنده میل اطاعت مأمول ایتدیکی خاصه افرادنده خاشانه بر فکر مقاومت موجود اولدی اینکی کورنجه سطوت عسکریه‌سی بتون مهابیله کوسترمک ، ملتی کریوه انقراضه طوغرو سورکله‌مک ایسمین خاشتری تپه‌ملک ایسته‌مش ، او زمان ، پیاده صفلرنده ، بطریه‌لر ده بیوک بر فعالیت باشلامش ایدی . او متمادی چاتیر دیلر بیکارله ماوزر آتشی دیلک ایدی . تخمین ابتدائی به کوره طاش قیشه‌له ، تقسیم ایلک حلات دلیرانه ایله الده ایدلش او له جقدی . صوک آتشلر ، صوک طوپلر بیلدیزه متوجه ظن او لیوردی . اغاب احتمال اورادنده عین شدتله مقابله ایدیلیور ، طرفیندن دهشتی تلفات و قوع بولیوردی . فقط نه اولسه ظالمک حصن حصیبی شیمدی باشه یی قبله جق ، خاک ایله یکسان او له جق ایدی . افکار شمشک سرعی ایله تخمین استند : دوام ایدیور ، اور ته‌لئی آتش و خون ایچنده بر اقدار بطلقا بر مغاره‌یه اختفا ایمک لازم کان بادی ظلم بز ایکی ساعته

قدر قولاقلرندن طوتیلوب میدانه چیقاریله جق ، هرشی بیته جك ،
 لعل کون افق حریتدن ، مجوهرین شمس مشروطیت وعدالت
 طلوع ایده جك ایدی . کونش طوغدی ، حالا آفتاب ظفر طو .
 خمیور ، حالا مظلم و اسرار انکیز برو او بیلای اسلحه دوام اید
 بوردى ، منطقه حربدن یاوم ساعت مسافده او لسه قىدە
 آستانپولك ایچنده ایدك . آرتق آشمش ایدك : بو ایسه حرب ده
 بېشى دکل ایعش : شېھ يوق ، اڭ ذھشتلى خرب بو ایدى . بو
 مطالب حریت و مساوائىك ، دواعى شقاوت و ظلماتە قارشى
 حربى ایدى ، ایلک ائرى بیله كۈزۈنمىش ایدى : چونكە حیات
 و ممات ، گىتف بر كىتف مساوات او له رق كىيەكە باسلامش ایدى .
 بو ايکى ضد جاودانى بى تأليف و قبوله مقتدر او له ميان حیات
 دوشکونلارى ده كورولىوردى كە ایلک ايشلری فرونلاره ، بى قاللاره
 هیجوم ایده رك موجود اڭك و قوماتىنه نىڭ همان ھېسى خانە لرىنه
 قالدىرمق حرصنە زبۇن بولىيولردى . آنلارك عقلانىجه بو حرب
 تىادى ایده جك ، تختە پارەلردن سرک ویران قولەلری زادوذ .
 خىرە انبارى سالانە فونلديمى ، آرتق ایچرى يە چىكىلنىوب ،
 نىيجه يە متىقىبا ، آسودە ثىين امن وaman او لە بیله جىكدى !
 بونلر جنت خوف و خىتىت آلتىدە متلاشانە قوشىورلۇ ؛ حتى
 سودكىلىرى كىمسەلردى طو تدقلىرى طریق عقل و حکمة نىخبر
 دار ايمكى او نۇنمىولردى . فرون بىھيلرک او كون درت بش دەمه
 على التوالى اكمك چیقارمۇق تدبىرى او لىسە ایدى ، بو مجنونلر كىند

یلری قدر تلاش اینه این ارباب اعتدالی غالباً آچلقدن اول دوره جکلر دی! دکزک حایله سکونتده اقره دن کیری فالمیور ایده. لیمانده کی سفائن تجارتی فک نسکر ایده را کیمی مرمره به طوغری، کیمی بوغازک منهارینه طوغری آچیله شلر دی. تک توک یوقاریدن این شرکت وابورلری آرناد کویندن ایلری کبده میوب عوده شتاب اینمش؛ متباقیسی آرتق هیچ کورو نه مش ایده. مرسای در سعادتنه قوش او چبور دینسه جائز ایده. بالآخره کوردیکمز بلچیقا سفارتخانه سی تر جانی موسیو «مارغدیچ» صـ باحاین استانبوله کچمک او زره حیدر پاشایه ایندکه وابورلرک ایشله مد. یکنی آکلا بیرق صاحبی زور ایله قاندیر دینی بر صنداله را کبآ وریختمه متوجهاً کلیر کن بالخاصـه دقت ایندیکی حالده کوزک کوره بـیلـدـیـکـیـ مـقـدـارـیـ سـطـحـ بـحرـ دـهـ بـرـ جـانـ،ـ بـرـ اـثـرـ حـیـاتـ وـ حـرـکـتـ کـوـهـ مـدـیـکـنـیـ کـلـ حـیـزـتـهـ حـکـایـهـ اـیـشـدـرـ.ـ یـولـهـ صـنـدـالـجـیـ جـرـیـانـ حـرـبـ وـ آـشـیـ اـفـهـامـ اـیـلهـ موـسـیـوـ مـازـغـدـیـجـیـ سـرـایـ بـروـنـهـ چـیـقاـرـمـقـ اـیـسـهـ مشـ اـیـسـهـ دـهـ،ـ تـرـ جـانـ موـمـیـ الـیـ مـطـلقـاـ وـظـیـفـسـیـ باـشـنـدـهـ اـثـبـاتـ وـجـودـ اـیـچـونـ هـیـچـ اـوـماـزـسـهـ معـیـتـ وـاـپـوـرـلـنـدـنـ بـرـیـنـهـ قـدـرـ کـیـتـمـکـدـهـ اـصـرـارـ وـصـنـدـالـجـیـ بـوـصـورـتـهـ اـرـضـاـ اـیـلهـ نـهـایـتـ رـیـخـنـمـهـ چـیـقـمـهـ مـوـفـقـ اـوـلـشـ وـاوـزـمـانـهـ قـدـرـ ضـبـطـ اـیـدـیـلـنـ عنـزـیـهـ قـرـهـ غـولـهـ مـراـجـمـتـ وـقـارـتـیـ بـالـارـائـهـ اـثـبـاتـ هـوـیـتـ اـیـلـیـهـ رـکـ معـیـتـهـ تـرـفـیـقـ یـدـیـانـ بـرـ عـسـکـرـ اـیـلهـ بـكـ اوـغـلـهـ چـیـقاـرـلـشـدـرـ.ـ چـایـ سـلامـیـ بـوـلـانـ مـوـسـیـوـ مـازـغـدـیـجـیـ مـحـارـبـهـ پـیـ رـأـیـ العـینـ کـوـرـمـکـ اـوـزـرـوـ

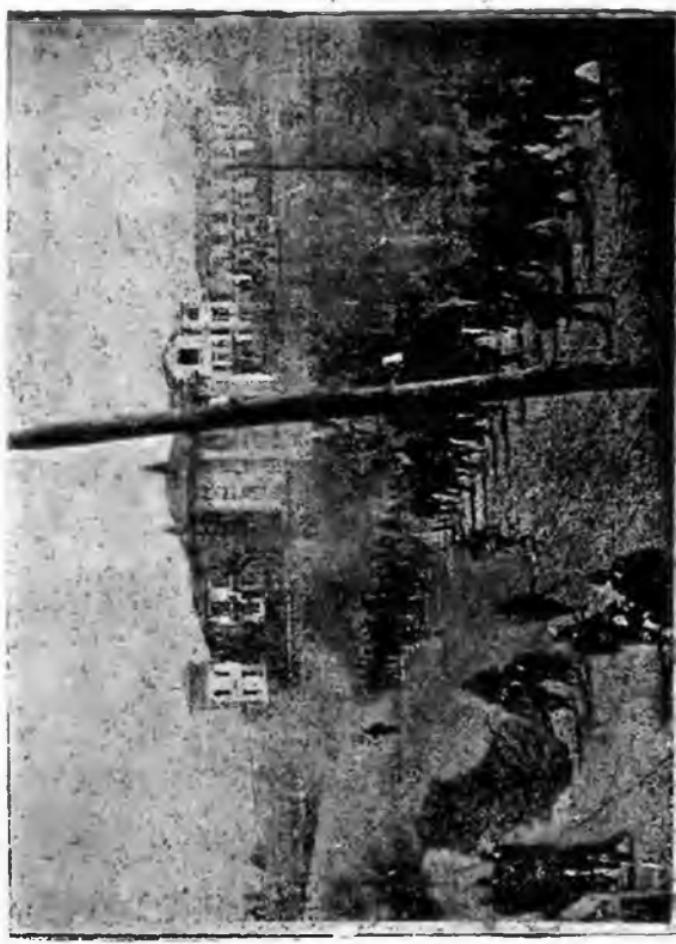
تفصیله طوغری کیتمک ایسته مش ایسه ده یولده آوستريا سفار.
تخانه‌سی آنانه میلیترینه بالتصادف : بن عسکر او لدیغم حالده
ایلرینه کیده میورم . سزک ایچون هیچ مکن دکل « اقا عیانه
سرفو ایده رک دونمش و معما فيه شوده شتلى حریک ، بویله بر
شهر عظیم ایچنده بوقدر تهلهکه سز جریان و نتیجه یه اقتراز ایتسی
صوک درجه‌ده بہت وحیرتی موجب اوله رق حکومت متبوعه‌سنه
یازدیفی را بورده بو جهتلوی کمال تقدیرات ایله تفصیل
وتذکار ایله شدو

ایشته بویله بکون ایچنده بیلدیز طرفه متوجه اودور بینلر امه مجھیز
اولان انتظار آجحق درت بحق ایشه طوغری ، بیلدیز ک آرقه طرندده کی قیشه
لرک ، جامعک ایلرینده کی یا مجده بر عسکر قوشو شمی کورمش
ایدی . بیلدیز دن شیشه یه منتهی یولده ، بیلمک ادعائنده بولنا
نائزک بیانه کوره طاییه اولمق لازم کلن تپه‌ده نهان و عیان و بر
بیاض بایراق تهوج ایتدیکی کشف ایدیلیز کی او لیورایدی . بیلدیز
بیلک قیشله‌سی او زرنده قرمزی بایراق ایسه صباح‌دنبری متوجه
ایدی . او بر بیاض بایراق عجباناییم اشاره‌تیمی ایدی ؟ دها ایلر بیلدیز ده ،
آرناؤود کوئی او شقنده کی تپاده بر جام اغاجنک دالمرندده — آرتق
تلیم بایرانی دنیان — بر بیاض بز پارچه‌سی دها صالح‌نیوردی .
غالبا چام ده اعلان تسامیت ایدیلیورایدی ! غالبا حرکت اردو سنک
صولت قهرمانانه‌سی استانبولک ، بالخاصه بیلدیز تپه‌سنک طاشنه ،
طوب راغنه ، حتی اشجار بنه قدر ایقاع مهابت و دهشت ایلش ایدی ا

ساعت بش بچقده او ره کویند بر قاج صندال جی پیکلر بکی ،
چنگل آرد سنه سکزراونز عسکر چیقار مشر ایدی و سرایده
عیدا تمید قپولری تمهله سند ایتدير میش ، و عساکر محاصره یه
قارشی قطعیاً سلاح استعمال ایدله مسني امرا ایتمش اول مقله ها قبیلو ندن
قورقان عسکر لر قپولری قیره رق ره فراری طوتشلر ایمیش .
حتی ییلدیز قیشله لری آرقه سنده قوشوشند قلزی کور زولن عسکر ده
بو عسکر ایمیش : طاش قیشله ، تقسیم خراب و تراب ایدله رزک
عساکر عاصیه یه غلبه ایدلش ، ییلدیز تسامیم با پراغنی چکمش
ایمیش

بو حکایات نقل او نوزکن آرتق سلاح سلزی ایشیدلز
اویاش ، آرتق قلوب عمومیه یه اسکونت و انشراح کلکه باشلامش
ایدی . محاربه نک تفصیلاتی اینه بر کون بلکه ایکن کون صدره
داخل دائرة اطلاع عموم اوله بیامشد . شویله که : .
« حریت اردو سنک ایلری قطعاتی جمعه ایرتی کیجه می شهر ک
نقاط مختلفه سی اشغال ایتمش ، قسم کلیسی صباحه طوغری شهره
داخل اولشدر . باش قوماندان ایله ارکان حریه هیئتی بو قراری
انخاذ ایدر ایمیز قطعات تدریجیا شهره طوغری ایلری لمکه باشلا -
مشلدر . .

جمعه کونی صاغ جناح او کله ن صدره مقری کوی ایله کاغد خانه
جوارینه مفرزه لر سوق ایتمشیدی . کوکایلر ، سواری ، زاندارمه
بو منطقه داخلنده مختلف استقامه لره طوغری طاغبله مشلر ، سواری

مک و حریت از دری طریق نایم آذان استانبول عکس راک نموده اند موزنی.

بلوکاری کوندرمش لردی . قطعه تک کریده بولنان قسم کایدی (اسپارطه قله) ده بولنان مرکز اجتماع عندن اعتباراً خط مستقيم استقامته ایلریله مشدی . صول جناحی وادی به طوغری امتداد ایدیوردی .
مرکب قطعاتی ، نهر لردن چدرک و صول چناحیه (طاطاوله)

صیرتلرینه طوغری ایلریلیه و کشاف بر قطعه حانده (سلاحدار آغا) و (علی بک کویی) استقامتندن ایلریلهمشدى . ایلاری یورویش صباحلین ساعت طقوز بچقىن برا آز اول باشىلامش ، اوئىدە ایلک مفرەزلر شهرە داخل اولىشىدر . شهرە دخول حرکتى ھېپ بىر لىكە و غاپت منظم بىر صورتىدا اجرا ايدىلش و قطعاتىك هەرنقىطەدن عىن زمانىدە شهرە دخولى اي بىر تائىير حاصل ايلامشىدر .

§ «ایلک آتش جمعە كونى داود پاشاجەتنىدە اجرا ايدىلشىدر . داود پاشا قىشلەسىنە بولنان عسکرک بىر قىسى جمعە كونى بىرمەزاد سلاملىق موقعە كىتمىش ، بو ائنادە حریت اردوسىنىك پىادەسى قىشلە جوارىي اشغال اىتىش بولندىغىندىن سوارىنىڭ سوردىن خارجە چىقىمسە مانع اولىشىدر . بونك اوزدىنە مىذكور بلوکار پىادە يە قارشى بىر مدت يالا جىڭ اجرا ايدىكەن سىكە حزبىيە نظارتنە عودت ايلامشىدر .

حربىيە نظارتنىدە بولنان عسکرلر بونلىرى كورور كورمن در حال سلاحلىرىنە صارىلشىلر ، آمرلىرىنىڭ امىرىنى قىطىيادىكەمەرىك ادرنە قىوسى طرفە قوشمىشلىر ، بىتون اهالىنىك ھىجانى آرەسىنە شەردىن كېمىشلىر ، شەر دە انصباطلى تأسىيسە مامور او لاز قرغۇلار دە كى افرادى دە يانلىرىنە آلهرق ادرنە قىوسىنە طوغرى حرکت اىتىشلىردر . ادرنە قىوسى جوارىنە طوغرى كىدىن عسکر ضابطىمىز و قۇتلرى دە غاپت آز اولدۇغىندىن حریت اردوسىنىك فائىق قوتلىرى

قارشیسنده هیچ بر حرکت اجراسنه موفق او له مامشلرو او زرلینه آئی مری انداخت او نور او نماز جله سی تسلیم او مشلدر در .
﴿ حریت اردوسنک ایلریده بولنان طابوزلری غایت منظم
بر صورتده شیشلی و ییلدیز جاد-لرندن ایلری مذکاری اشناوه دیگر
بر قطعه ده تراموای جاده سندن جدیدیه طریق ایله بک او غلنه طوغزی اینشددر ، تراموای جاده سندن این قطه لر ، صوک
جاده ارتجاعیه اشناسه نده قانون اساسی بی محافظه ایچون بتون
موجودیتلرینی فدایه حاضر بولنان مكتب حربیه شاکردانی
یانلرینه آمشلدر در .

مكتب حربیه شاکردانی بو اشناوه فوق العاده بر غیرت ابراز
ایمشلر و قطعات مذکوره ایله برابر بک او غلنه طوغزی ایلریاه .
مشلدر در ، بک او غانه این قطعه لر اک زیاده روم ایلی ژاندارمه
لرندن مرکبی . بونلرک بر چوغنی ارد و مزک اک کنج و مقتدر
ضابطه ندن او لو ب نفر قیافته کیم مشلدری . سلانیک ژاندار .
مه سی بک او غلنه داخل او لور او لز هر طرفه طاغیمشلر و اک
زیادده سوقاقلرده قول وظیفه بی ایفا آیشلدر در . منظام ژاندار
منک حرکاتی حیثیة فوق العاده ایدی . بتوز افراد کمال فعالیته
سوقاقلری طولاش بیور ، راست کار یکنی استجواب ایدیور ،
شبھه لی او لانلردن بر چوغنی یقلا بیور ، سؤ نتیله کان خائناری
نمایمه تپه ایور دی .

مكتب حربیه شاکردانی سفارتخانه لری محافظه بی مأمور

ایدیاشدی . حریبه نک کنچ و منور الافکار شاکر دانی کمال مهابتله سفارتخانه قپولرینی اشغال ایدیسور ، یکی البسلری لابس اولان بوکنچ ضابط نامزدلرینک . مدافعه وطن ایچون سلاحه صاریلهرق سفارتخانه قپولری اوکنده و برووضع مردانه ایله طوروشلری قلبه بشقه برفح و انبساط بخش ایدیسور دی . مکتب حریبه رو سجه معاونی ملازم قبلان بک و دها سائز ضابطان ده مسلح اولدقلری حالده شاکر دان ایله برابر بولوئیورلر دی . مکتب حریبه شاکر دانک بربلوکی سفارتخانه لری محافظه يه مأمور ایدلش ، دیگر بلوکی ده تقسیم طوبجی قیشله سی قارشی سند بولنان قطعاته النخاق ایله مشدی . نامزد . صنغلر نده بولنان مقتدر ، کنچ ضابطلر ایده هب زاندارمه نفری البسی اکتسا ایلشلر ، او موژلر نده ماءزر ، کمال مهابتله ایهای وظیفه يه مسارت ایدیسور لر دی .

پانغالیزک آرقه سوقا قلرندن بخن عساکر ، تقسیم تعلیم خا نه سنک آرقه سی آمشدی ، پاره مقابله نده شریعت طلب ایدن عاصی عسکرلر ، حریت اردو سنه انقیاد اینقدکلری تقدیر ده بورادن آتشه طوطوله جقلر دی .

حریت اردو سی ، طوبجی قشله سند ایدیله جک آتشلر دن تسترا یملک ایچون تعلیم خانه کریسنده کی چقور لغه برشیدیلر مشدی ، طوبجی قیشله سند کی عسکر تسليم تکلیف نه موافق اینینجه در حال اوچی آتشی باشلامش ، حریت اردو سی افرادی طاغینق نظامده کی تعلیم و تربیه لرینی بواسناده مکملان ابراز ابدولک

سورونه بـ سورونه پارماقلغه قدر ايله يله مشلر ، بورادن قىشله يه شدتلە بر آوجى آتشى اجرا ايله مشلردر ، طوبىجى قىشله سنك قپولرى و بىخىزەلرى كاملاً قىادلىشدەر . قىشله دە بولنان عاصىي عسىكىلر ، بـ طرفدن (ياشاسىن حریت) دىيە باغيرمشـلردر . بونك اوزرىنـه حریت اردوھى بـ بولالانجى ، خائى عىسىكىلر لە سوزىنـه ايانـه رق ايله يله مشلر ، فقط بـ راز سکره شـدتلى بـ آوجى آتشـنـه دوـجار اوـلنجـه درـحال يـره يـاتـرقـ آـشـ اـيـشـلـرـ دـيـكـ طـرـفـدـنـ استـاـدـلـرـ آـوجـىـ خـطـهـ دـاـخـلـ وـلـشـلـرـدـرـ . قـوـةـ اـمـدـاـدـيـهـ كـيـتـدـكـبـهـ تـكـثـرـ اـيـلـشـدـرـ . . .

آوجى آتشى قىشله نـكـ بـنـجـرـلـىـنىـ ، جـامـلـىـنىـ بـارـچـهـ بـارـچـهـ اـيـتـدـيـكـ اـشـادـهـ سـرـيـعـ آـشـلىـ طـوـبـلـدـنـ چـيقـانـ مـرـمـيـارـ قـىـشـلـهـ دـيـوارـلـرـ اوـزـرـنـدـهـ جـسـيمـ رـخـتـلـرـ آـچـيـورـدـىـ ، بـوـحـارـبـدـهـ حـرـبـيـهـ شـاـكـرـدـانـىـ دـهـ فـوـقـالـعـادـهـ جـسـارتـ وـيـارـارـلـقـ كـوـسـتـرـمـشـلـرـدـرـ . ساعـتـ درـتـ بـچـقـدـهـ « آـشـ كـسـ ۱ » قـوـمـانـدـاسـىـ تقـسيـمـ تعـليمـخـانـهـسـىـ مـيـدانـنـدـهـ عـكـسـ انـداـزاـولـشـ ، عـاصـيـلـارـ مـذـاـكـرـهـ اـيـمـكـ اـيـسـتـهـ دـكـارـىـخـ بـخـرـ وـرـمـشـلـرـدـرـ . بـونـكـ اوـزـرـنـهـ حرـبـ اـرـدوـسـىـ قـطـعـانـىـ عـاصـيـلـرـ تـسـلـيمـ تـكـلـيـفـتـدـهـ بـولـقـ اـيـچـونـ بـرـ قـاجـ ضـابـطـ اـيـلهـ نـفـرـ كـونـدـرـمـشـ ، ساعـتـ بـشـىـ چـارـيـكـ كـچـيـهـ طـوـغـرـىـ بـتـونـ قـشـلـهـ اـفـرـادـ عـاصـيـهـسـىـ ضـابـطـلـرـلـيـهـ بـرـاـبـرـ سـلاـحلـىـنىـ بـرـاقـهـ رـقـ تـسـلـيمـ اـولـمـشـلـرـدـرـ .

ئۇ بـ ئـنـظـفـرـ حـرـبـتـدـنـ اـولـ بـ ضـيـاعـ الـيمـ وـقـوعـهـ كـلـشـدـرـ . اوـدـهـ

پیش‌دار قوماندانی ارکان حربیه بیکبانیسی احمد مختار بـلـک شهادتیدر . مختار بـلـک بر ضابط و مقدار کافی عسکرله تقسیم قره‌غولخانه‌سی اوکنده حربیه به طوغری ایلریله دیکی ائـاده قار شیسته آنسزین عاصی آوجی بـلـوـکـسـدـن بر قـاجـخـانـ ظـهـورـ ایـتشـ ، بو مـفـرـزـهـیـ کـوـرـوـرـ کـوـرـمـنـ درـخـالـ دـبـرـ چـوـکـرـکـ اوـزـرـ لـرـیـنـهـ آـشـ اـیـمـکـ باـشـلـامـشـلـرـدـرـ . اـیـشـتـهـ بو اـئـادـهـ اـحـدـ مـخـتـارـ بـلـکـ بـرـ قـورـشـوـنـلـهـ بـوـکـرـنـدـنـ يـارـهـ لـاـنـیـرـ يـارـهـ لـاـنـماـزـ بـارـکـیرـنـدـنـ دـوـشـمـشـ ، رـفـبـقـیـ بـوـلـخـانـ ضـاـبـطـ کـنـدـیـسـنـیـ اوـدـغـدـغـهـ اـیـجـنـدـهـ چـکـمـکـ اـیـسـمـشـ اـیـسـهـدـهـ اـحـدـ مـخـتـارـ بـلـکـ بـوـکـرـ نـدـنـ آـلـدـیـنـیـ قـورـشـوـنـلـکـ تـأـنـیـلـهـ بـرـ صـدـایـ جـانـخـراـشـ چـیـقاـرـهـ رـقـ : آـمـانـ بـرـ قـورـشـوـنـ دـهـ آـنـکـ ، جـابـقـ اـوـلـهـمـ ! دـیـیـهـ فـرـیـادـ اـیـشـدـرـ .

احمد مختار بـلـکـ الـکـفـالـ وـاـکـمـدـرـ اـرـکـانـ حـربـیـهـ ضـاـبـطـلـرـیـزـدـنـ اوـلـغـاهـ شـوـ صـورـتـاهـ بـوـ ضـیـاعـ فـجـیـعـ ، اـسـتـحـصـالـ حـرـیـتـدـنـ مـتـولـدـ عـظـیـمـ بـرـ نـشـوـةـ جـنـکـاـوـرـانـیـهـ مـظـہـرـ اوـلـانـ اـرـدوـ اـفـرـادـیـنـکـ نـاـصـیـهـ سـنـدـهـ الـیـمـ بـرـ عـلـامـتـ تـأـثـرـ حـصـوـلـهـ کـتـیرـمـشـدـرـ .

طـاشـ قـیـشـلـهـدـهـ الـکـ زـیـاـهـ مـقاـوـمـتـ اـیـدـنـازـ ، قـاـونـ اـسـاسـیـ اـحـکـامـهـ صـادـقـ قـالـهـ جـقـلـرـبـنـهـ یـمـینـ اـیـتـکـلـارـیـ حـالـهـ پـارـهـیـ طـاـینـهـرـقـ یـمـینـلـیـنـیـ نـقـضـ اـیـدـنـ عـاصـیـ آـوـجـیـ طـاـبـوـرـیدـرـ . بـوـ طـاـبـوـرـ ، طـاشـ قـشـلـهـ اـیـهـ مـاـجـقـهـ قـشـلـهـسـیـ اـشـفـالـ اـیـشـ وـحـرـیـتـ اـرـدـوـسـنـهـ قـارـشـیـ اـپـیـ مـدـتـ مـقاـوـمـتـ اـیـلـهـمـشـ اـیـسـهـدـهـ مـکـتبـ حـربـیـهـ تـعـلـیـمـخـانـهـسـیـ

اوکه تعییه ایدیلن طوپلر ک تائیرینه مقاومت ایده میه رک آز بر زمان صوکره تسليم او له جنی بیان ایتمشد، بونک او زرینه حریت اردوسن ب مرقدار عسکر قشایی اشغال ایچون ایلر، یله مشر، بو عسکرک ایلر یاه دیکنی کورن عاصی عسکرلر تکرار شد تلی بر آآن اجرا ایتمسلر، بو قهرمان عسکره پک چوق تلفات ویردمشلردر.

طاش قشایدن فرار ایدن عسکرلرده تقسیمه طوغزی قوشمه باشلادقلى اصرهده حریت اردوسی افرادی طرفندن بالمقابله شدتلى بر آتشه طوتولمشار و بواساده کایتلى تلفاته دوچار او لشادردر، ماچقه قره غو خانه سنك نظامیه قپو سنك صاغ طرفیه، طاش قشله نك ده خربیه يه ناظر أولانق جبهه سنه بر چوق مرمیلر اصابت ایدرک غایت جسمیم رخنه لر وجوده کتیرمشلردر، طوبخانه قشله سی ده جزئی مقاومت اظهار ایله مش ایسه ده تلفات و قوعه کلکه باشلار باشلاماز در حال تسليم او لشدر.

اوکاهدن ضکره يدی بچق سکر راده لرنده طاش قشایده قالان افراد و ضابطانه تکرار تسليم او لملى اخطار ایدلشیدی؛ متخصص عسکر و ضابطلر جواب رد ویرمکده عنادوا صرار کوست دکلر، ندن محاصره قوماندانی یکیدن آتش ایدلینى امر ایتمشد، در عقب بیکلر جه قورشون قشله او زرینه یاغمه باشلامش، قورشون یاخموری التنده عصاتدن بر قاج عسکر تلف او لشدر، بو صرہ ده آتیشلک تکرار پ علور پ او لسندن طولایی بیکلر جه خلقی

محل مصادمه به قوشوشمشلر، بومنظرة مدهشه بی کورمك اپسته مشلدر. لکن متالیبوزلره آتش قوماندامي ويرلسى او زرينه مراقلی خاق اووه سنده بر هيجان عظيم حصوله كشكش، جمله سى ده کري فاچي شمعه باشلامشدرا. قاجانلردن بر قاج كيشى تلف و مجروح اوبلشدرا.

حریت اردوسی بتون قره غولخانه لرى تسلیم آلمش، وكافه سنه حریت اردوسی افرادىن اقامه ايدرك عاصى عسکرلى اسيز ايتمشدرا. بو ائناده ييلديز محاصره سنه كمال فعالىتلە دوام ايبلشدرا. تقسيم قشلەسى ايلە طاش قشلە وماچقە ضبط ايبلدكەن صکرە قسم كلى ييلديز جەھتنە سوق ايبلشدى.

ادرنه قپوسىندن و نقاط سارەدن داخل او له رق قره غوللارى تسلیم آلوب كان حریت قطعاتنى دخى باب عالي بى محافظە يە ما مأمور طابور اولدجىھ يورمىشدرا. ايلك صباح آثى اولا تسليملىرى طلب ايديلن باب عالي طابور نده باشلامشدرا؛ آوجى عسکرینك باب عالي بى قوشاتىدىغى كورن عصانك بر قىمى باب عالي حولىسى اىچنە كېرەرك، پارمقلقلەر ارقە سنه يائىشلر و سوقاق باشلىرندىن، اطرافى قوشاتىق اوزرە، كان آوجىيارى پوصو يە المثلدر. تمىرض اك زىياده صغوق چشمە طرفىدن يابلق ايستە ئىش ايسەدە موقىتلى او لمىيەرق آياص و فيە دن ناۋە نظرارتى او كەنە طوغرى اجزا ايبلشدرا.

فقط بو طرفىن كان عسکرلە عسکرلى قلوسىندن و جغال

او غلی میدانسته کی فرونه کیرن عساکر طرفندن آتش ایدله که باشلامشدر . باب عالی طابوری افرادی درده اقسام ایده رک او لا قشله لرندن ، ثانیاً باب عالیدن ، ثالثاً جفال او غلی فرونی او کنندن و رابماً بر قاج عسکر ک تحصن ایتدکلری مكتب حقوقدن مهاجله ره جواب ویرمکه چالدشیورلر ایدی .

ایشته بو سبیله مهم تلفاته سبیت ویرنر مصادمه دخی باب عالی وجفال او غلی موافقنده اولمشدر .

عسکری قلوبندن ارتتجاعیوندن بر ضبط طرفندن بوهه با آنیلمشدر . لکن بوراده حرکت اردوسی افرادی او موژلرنده او لهرق کشیدکلری طوپلر ایله آتشه باشلامشلر و عصانی پوسکور تشنلردر .

بوراده کی کوچک مفرزه عصاته تنکیل ایدلادکدن صکره باب غالیده پار مقلقار آرقه سنده تحصن ایدن عصاته دخی طوب آتشنه باشلانلشدر ، باب عالینک قپوسی ایله پنچره لرینه و دیواره اصابت ایدن کله ر خیلی بیوک دلیکلر آچارق ایراث خبار ایلشدر . فقط نهایت باب عالی طابوری حریت اردوسی افرادینه مقاومت ایده میه جکنی آکلا یه رهق سلاح لرینی تسلیم ایتمشدر . تفصیلات حربی بالذات حربه اشتراک ایدنلرک آغزندن ایشیدتمک طبیعی الکمونوق معلومانه دسترس اولمک دیلک او لدینگندن برده او صورتک علاوه سی لازمه دن کور مکده میم . مناستر محربیه سی معلم لرندن و یکرمی درد نجی آلایک بر نجی طابوری

کوکالی ضابطانندن اولوب تقسیم قشنه مخابه سنه اشتراک
ایلش بهادران وطنپرواندن سواری ملازمی صالح بک افادات
حقیقیه سدن بروجه آنی نفاطی اقباس ایدم :

« ۱۰ نیسان ساعت ۸ قاله کویندن حرکته سلاحدار
آغايه افشاء ساعت اون ایکده واصل اولدی . عموم حرکت
اردویی قومادانی محمود شوکت پاشا حضرتلى دخی خلقه لی به
کلش ایدی . قرارکاه عمومی خلقه لیده ایدی . سلاحدار آغايه
واصل اولان ایلک طابور ، او جوارده کی خبیخانه امکده موجوده
عسناکری توفیق والرندن سلاحربی و نوبت محله ری تسلیم
آلدی . او کیجه استانبولده اوچ قولدن محاصره ایدلش : بری
هرقی کری بیدی قوله ، دیگری رامی - فائع ، اوچنجی بک
اوغلی قولی ایدی . فائع قولنده نیازی بک ، بک اوغلی قولنده
ایسه انور بک بولونیوردی ، سلاحدار آفاده بر چوق اشخاص
توفیق اولوندی . بونلرک اینچنده ، عبد الحمیدک آرابه جیلرندن
بری واردی . او زرنده بش یوز الی لیراق بر چك ظهور
ایتدی . اردو هم حرکت ایدیور ، هم توفیق اولانلرک استجوابی
اجرا قلنیوردی . چاتالجده دخی بر چوق ارباب مفتاد
و بالخاصه قائم مقام عاصم توفیق اولونمش و سلانیکه اعزام
قلنمیش ایدی .

« ۱۱ نیسان کیجه سی ساعت آلتی بحقده سلاحدار آفادن
بک اوغلنده توجیه حرکت ایله دکه عسکریز هیچ فتور اینمیوره

غايت شن و شاطر ايدي . بو حركت عمومي ايدي ؛ اوچ قول دخى عين زمانده حركت ايتش ايدي . محاصرىنىك قوتى كورمك اوزره برايکى كون اول اياس-تفانوسه كان استانبول خلقتك بعضايرى ، بالطبع قوتك جمله سنى برا آنده كوره مذکور ندن ، و ذاتاً ، هر بر خصوص من ركشه كىزلى طوتولى يقىندن هيچ برشى اكلا ياما يارق وا-تابولى محاصره ايده بىلە جكمزه امين او له مە يەرق عودت ايتشار و استانبولده دخى بو يولده شايىاتده بولۇمشىزار ايدي . بىك اوغلۇ قولى ايکى يە منقىم ايدي : بىزى طاش قىشلەپى ، دىكىرى تقىيم قىشلەسپى ضبطة مأمور ايدي . طاش قىشلەپى ضبطة ما ، ور قوته قوماندان انور بىك و تقىيم قىشلەسپى ضبطة مأمور قوته دخى مرجوم مختار بىك قوماندان تعىين ايدىلەش ئايدي ، فقط ، مختار بىك ، هنوز مقرى كوى جەھتنىن عودت ايتمىكى اىچون يېرىنه عمر لطفى بىك تعىين قانشى ئايدي . اولا انور بىك قولى حركت ايتدى . بعده عمر لطفى بىك قولى يەنى بىز ، (۲۴ نجى آلايك بىرنجى طابورى و دها ايکى طابور ، بى بىرى يە طوب و بى سوارى بولوك) حركت ايتش ايدك . سنت كۈپۈرسى كېمك اوزره ايکن ، مختار بىك يېشەرك قوماندابى بالذات الدى . صباحلىن ساعت اووندە شىشلىدىن آشاغى دوغى و صارقىھ باشلامش ايدك . قول باشىنده يېرىمى دردىنجى آلايك بىرنجى طابورى بولۇنويوردى . عىسکر ، فوق العاده بىر انتظامىه ايلزىلە يور بوتون جوار اوىردىن « ياشائين »

اردو یا شاسین عـکر اـ» دـیه آـقـبـشـلـانـیـور اـیدـک .
 عـسـکـرـیـزـ، بـرـ آـغـزـدـنـ حـرـیـتـ شـرـقـیـلـنـیـ سـوـیـلـیـورـدـیـ .
 مـکـتبـ حـرـبـیـهـ وـاـصـلـ اـولـورـ اوـلـماـزـ ، تـفـنـکـ وـ طـوـپـ صـدـالـرـیـ
 باـشـلـادـیـ . اـنـورـ بـكـ طـاشـ قـیـشـلـهـ دـکـ آـوـجـیـلـرـ لـهـ حـرـبـ طـوـتـوـشـمـشـ
 اـیدـیـ . مـخـتـارـ بـكـ ، قـوـلـ آـغـسـیـ ُرـوـتـ بـكـ وـ بـنـ قـوـلـکـ باـشـنـدـنـ
 اوـنـ بـشـ پـکـرـمـ آـدـیـمـ قـدـرـ اـیـلـرـیدـهـ اـیدـکـ ، طـابـورـ اوـ قـدـرـ اـنـظـامـلـهـ
 حـرـکـتـ اـیـدـیـورـدـیـ کـهـ کـوـرـنـلـ حـیـرـتـ اـیـمـکـدـنـ کـمـدـیـلـرـیـنـیـ
 آـلـهـمـیـورـدـیـ . بـتـونـ ضـابـطـانـ قـطـعـهـلـرـیـنـکـ باـشـنـدـهـ ، عـسـکـرـ دـرـدـلـیـ
 قـوـلـهـ مـنـتـظـمـ خـطـوـهـ اـیـلـهـ اـیـلـرـوـلـیـورـدـیـ . مـکـتبـ حـرـبـیـهـ نـکـ
 تـعـلـیـمـخـانـهـ سـنـدـهـ اـیـچـهـ قـارـغـاشـالـقـ وـارـدـیـ . فـقـطـ نـهـ اوـلـدـیـغـیـ طـبـیـعـیـ
 بـیـلـهـمـیـورـدـکـ . زـیرـاـ هـدـفـزـ اوـلـانـ تـقـسـیـمـ قـشـلـهـ سـنـهـ وـاـصـلـ اوـلـقـ
 اـیـچـوـنـ هـیـچـ بـرـ طـرـفـ بـاـقـهـ دـنـ اـیـلـرـیـلـهـیـورـدـکـ . قـوـرـشـوـنـلـ باـشـمـزـکـ
 اوـزـرـنـدـنـ کـچـیـوـ؛ طـوـپـ صـدـمـاـقـ بـتـونـ جـامـلـرـیـ اـیـنـدـیـرـیـوـرـ اـیدـیـ .
 بـزـ هـمـ اـیـلـرـیـلـیـوـ ، هـمـ دـهـ اـهـالـیـ یـہـ قـوـرـقـاـمـلـرـیـنـیـ توـصـیـہـ اـیـدـبـورـدـکـ .
 نـهـایـتـ تـقـسـیـمـ قـشـلـهـ سـنـهـ بـکـ یـقـینـ کـلـدـکـ . هـنـوزـ تـقـسـیـمـ باـنـجـھـسـیـ
 حـذـاسـنـ کـلـزـدـنـ اـوـلـ ، باـنـجـھـیـ اـشـفـالـ اـیـمـشـ اوـلـانـ اـطـفـائـهـ آـلـیـ ،
 طـوـبـحـیـ وـ آـوـجـیـ اـفـرـادـیـنـکـ شـدـتـلـیـ آـنـشـهـ هـدـفـ اوـلـدـقـ . دـرـحـالـ
 عـسـکـرـ ، یـوـلـکـ اـیـکـ طـرـفـهـ طـاـغـیـلـهـ رـقـ آـنـشـدـنـ حـمـاـفـظـهـ اـیـلـدـلـیـ . طـبـیـعـیـ
 بـزـ آـنـشـ اـیـدـهـمـیـورـدـقـ . فـقـطـ اوـنـلـرـ شـدـتـلـهـ دـوـامـ اـیـدـیـورـدـیـ . اوـرـاـدـهـ
 اوـجـ شـہـیدـ وـیـرـدـکـ .. جـاـدـہـ دـنـ اـیـلـرـیـلـهـمـ کـمـکـ اوـلـهـمـیـجـفـیـ کـوـرـ .
 نـچـہـ تـعـلـیـمـخـانـهـ نـکـ اـطـرـافـیـ اـشـفـالـ اـیـمـکـ اوـزـرـہـ کـرـیـدـہـ کـیـ مـحـلاـتـ

تھو قادر ندن دولاشه رق ايلريله مك لازم گادي . وا لوچه ايله خر :
 ڪت اولونه رق تقسيم تعلیم خانه نك اطرافى كاملاً ، ٢٤ نجى
 ، آلايك برنجى طابورى ايله او نجى آلايك برنجى و تقسيم بانجه سى
 ده او تو ز سکىز نجى آلايك او جنجى طابورلى اشغال ايلدی :
 محاربه پك شدتلى ايدى . هر دلوقت ، بر آنده باطلابورايدى
 يريمز غایت محفوظ اولدوغندن تلغات دخى ويرميور ايدك . بر
 ساعت قدر شدتلى آتش دواام ايدى كن صو كره قىشلەدە مھصور
 قالان عنصات ، بورى چالارق عرض تسلیمیت ايدى : لكن
 ظاش قىشلەدە قیامت قوپۇپۇ : ايدى . بىك مشكالاتە افرادە
 آتش كسىرلدى و تكميل آوجى خطى آياغ ، قالدىريلەر رق تعلیم خانه
 میدانىدە قىشلە يە دوغرو ايلريله مك باشلاقق ، بزم شومخالمىزى
 كورن عصات دخى تخلیص جان اىستكىرندن امين او لهوق ، بر
 قسمى دخى بىخېرەردى ديشارى سارقىقدە ايدى . او زمان افرادە ،
 امنیت قادارىنى چۈرۈمەلىنى امر ايدەرك ، بر من - استقىز لىڭ
 وقوعە میدان ويرىلەمك خصوصى تخت تأمينه آلتىش ايدى ،
 بو اشناوه شهيد حریت ممتاز مك تعلیم خانه نك صباغ جناحىنده كى
 آخرلار جۈارىندە بىر تېھجىك او زرنىدە دورويور واحوالى تفتيش
 ايدىسوردى . حتى التى ده بر ماوزر وار ايدى .
 آوجى خطى بو صورتە ايلريله مك كىدە اىكىن كرىدىن كله رك
 بزم يريمزى اشغاله ايدن افراد ، اولكى احوالە واقف اولىدىغىندن

ظفیرت اخیه هریت او زرینه دو ساخت رانداره فتشاکنه تیین اولان
فال بک

بزی قیشه به هجوم ایدیسور ظنیه قشنه قایسنده چیقان و پجرمه.
لرده بولونان عصاندن حمایه ایچون او نله شدته آتش ایمک کی
بر مهم یا کشلقده بولنله بالطبع عصات دخنی تکرار توجیه سلا-
حه بجبور اولدیغدن اتمیم خانه نک اورنه سنده ایکی آتش آره
سنده قالدق هر نه قدر افرادی ره یاتیردق ایسه ده ، اتمیم خانه ده
هیچ بر زمین عارضه نک بولونامی و عصات انداخت مبدانک
غایت کوزل اولماسی ایچه ، تفانزی موجب اولدی . طوب ،
تفنک وماکنه لی تفنک صداری جهانی یرندن صارصیور دی .
یانمده یره یاتش اولان افرادک کاملآ اورلدقلری حس ایدیسور
دم . اوراده اوج باغ فشنک صرف ایستدکدن سکره . ارتق
خلمجاندر : رمام قلامدینی کی بوصور تله سلاح استهم الدن بر قابله

حاصل او ملقدن باشقه ، عصانک سلاحلرینه کوزل بر هدف
تشکیل ایده جکمی در خاطر ایده رک آتشی کدم و رفقام کبی بن
ده قسمتی بکله مکه فرار ویردم ، آتش پک شدتی دوام ایدبور
قوروشونلر کریدن ایلریدن اطرافزه یاغمور کبی دوکولو بوردی.
بر چیات قورتولمانک قطعیاً چاره سی یوق ایدی . یالکز جناب
حقدن تریده قالان ارقاد اشلریه مظفریات ، بزلره ده سلامت
ایمان طلب ایدیسوردم . یالسکز بر نک مری خفیفجه صاغ
بجاهی یاره ملدی . جناب حقک قدرت و قوته معجزات
الهیه سته ایه آنها بق تکتستیدر؟ .. وقت تمام او ملذخه حیاتک منقطع
او ملابسی ممکن او له میور ؛ زیرا انسان ، بوندن دها زیاده اولومه
هر وض برحالده بوشه ماز . اوچ چاریک ساعت قدر بر زمان
او میدانده بی حیات کبی یاتدم . براز آتش کلیدی . تفسکی
آله رق ، او لانخه سرعته ایاغه قالقه رق کری یه قاچدم . اطرافدن
باشریشور لردی ، قاچدی قورتولنی صداری قولاغمه کلیور دی
بو صدار ، بزم طرفدن او لدینی ایچون بئی تشجیع ایدیسور ؛
 فقط ، آرقامدن یاغمور کبی کلن مر میلر بئی تلاشه دوشور بیور دی
هایت بردیوار کمنارینه کلدم و آله ایاق او لان بودیواری آله برق
سلامتیه چیقدم . بندن باشقه فاجان او لمادینی ایچون جمله سنک
شیده او لدینی ظن ایده رک پک مأیوس ایدک . تفک مر میانشک
قیشله یه قارشی هیچ بر تأثیر پاپه مادینی یائیندن گورمش او لدینغ
ایچون قیشله نک طوب ایله دوکوله سفی یالکز دیشاری چیقان

اولورسه او زمان تفشكه مقابله ايدلسني بتون ضابطانه بيان
ایتمد . في الحقيقة براز صکره بو خصوص کاملاً افراده آکلا .
تیله رق تفک کسديرلدي ؛ فقط طوبلى Miz ، او لانججه تو تیله قيشله بي
هر طرفدن دو كىكده ايدي . خقيقه طوب مرمياني قيشله بي
خراب ايتدىكى بى ، عصانك دخى قوه معنويه لىنى کاملاً محو
ايلىش ايدي . تقسيم جهته دخى طوب تعبيه ايتمك ايجاب ايدىبوردى
قوماندان مختار بى سؤال ايتمد . تقسيم قره غولخانه سنه طوغزو
كىتدىكىن و اوريادخى طوب تعبيه ايتدىر مكده او لىدىقى سو يلىديلر
او جهته طوغزى اپچى ايلر و لدم ، فقط قره غولخانه نك آرقەسندەكى
آخرلاره النجا ايتش او لان آوجى افرادى او زرىمعه شدته آتش
ايتكىدە او لدقىرنىن ايلر يەمك ممکن او لميوردى . نهايت مختار
بى او زاقىدن كوردم بمتاز قول آغاسى نروت بىلە برابر بولىبور
لردى . او صرەدە مختار بى ، بىلەم نه اىچون قره غولخانه نك
كوشەسندىن ايلرى چىقىدى آتشە معروض قالدى ، در حال يره
دوشدى . بوحالى كورنجە بتون عقلم باشمدىن كىتدى . كوزلرم
قراردى ، فقط هر حالدە اھىتىسىز بىصورتىدە يارەلندىغىنە ذاھب
اولدم وبصورتىه متىلى او لىبوردم . هېيات كە يىچارە مختار و طفى
اغورىنە او آنده قربان او لىش .. عصات قيشله او كې طوب
چىقارەشدى . فقط بىتك بىلە انداخت نصىب او لمدى .
طوبچىلەر مز آتش دوا م ايدىبور و هيچچىز طرفدن خرو جلىرىنە
ميدان ويرلىوردى . نهايت تقسيم باعچە سنه بى طابور كىردى ..

عصات بونلری کورنجه بیتون قوتلرینی او طرفه تحمل ننمیل ایده رک اوراده ده عظیم بر مذائله اولدی. هر ایکی طرفدن مهم تلفات ویرلدی. اوراده ایکی ضابطه شهید اولدی. بلکه او غلی قولنده شهیدانک مقداری ضابطه ایله بر ابر جمماً ۵۴ اولدی. عصات طرفدان بولنان مقتول و یاره لیلرک عددی ایسه نک چوچ ایدی ایشتمبو مدهش محاربه بش ساعت دوامدن صکره. عصاتک عرض تسلیمیتی ایله ختام بولندی. هر طرفه تنه کصدالری منقطع اولدی. اهالی هجوم ایتدی. یاره لیلر و شهدا طو بلا سیلمه باشلادی اوکون اقشاره قدر یاره لی و شهدا ایله عصاتک مقتوللری تراموا یاره ایله خسته خاندله نقل اولندی. ایرتسی کون پیک-اشی عنزیز بکل قومانده سنده اوله رق قوای کافیه ایله سلیمیه قشله-نی ضبط ایمک او زره شرکت واپورلرینه را کجا اسکداره چکدک. سلیمیه قشله-نی اوچ جهتدن احاطه ایتدک و دکز جهق دخی حرب کمیلری ایله احاطه قلنمش ایدی. بو حرب کمیلری بر کون اولکی محاربه یه ذه اشتراک ایتش و طاش قشله-نی طوبه طوئش ایدی. سلیمیه قشله-سنده بولنان عسکر، او جله سلاح‌لرینی کافه دبویله قویش اولد-قلرندن، هینچ بر مقابله به لزوم کورمه‌دن شر، پس تسلیمیت ایتدیلر. او کیجهی سلیمیه قشله-سیله مکتب طبیه‌ده چکیدک. آوجی افرادیله بیلدریدن فرار ایدن بر چوچ افرادک آناتولی جهته قایقلر ایله چکدکاری سویانیوردی. ایرتسی کون دخی طابور پنر سلیمیه ده قالدی، فقط، آرتق تفکله او لان

وظیفه نک ختم بولش او مسیله تفیکی طابوره بالتسیلیم حریمه
نظرارتدنده قرارکاه عمومی به مراجعت ایتدک . . .
باب عالی — جفا او غلی محاربه سنه کنیجه ضابطانی لسانندن منقول
صورت جریانی منوال آنی اوزرهدر :

« ۱۱-۱۰ نیسانه تصادف ایدن جمعه ایرانی کیجه سی ساعت
بشهد مقری کوینک شرقنده سکودلی دینیان محله اردودکاه
قورولمش ایعش . بالآخره قرارکاهدن ویریان امر او زرینه ایکی
طابور پیاده ترنه حرکت ایده رک طوب قبو سرایی جوار نده اینمش
متصدی مجاس مبعوثان دائره سی داخلنده بولنان آوجی طابوری
فرادته سرای داخلنده کی استانبول عسکری تسلیم آلمق ایعش .
یوزبانی ضیاک قومانداسنده بولنان بوباطاریه ایکنچی اردودن
مفرز اون برنجی آلایک او چنجی طابورینک ایکی بلوکله حرکت
ایده رک یدی قله قیوسنده کیرمش و آنکده مقصدی آفسرای
طریقیله یورویوب سلطان احمد میدانه اوغرامه دن طوب قبو
سرایی مداخله کیرمکه غیرت ایک ایعش . بالطبع ایجاد ایدن
یرده همان طوب ایندیره رک آتش اینکده مأمور .
باطاریه یالکیز باشه کیتمیور . تقریباً درت یوز ، بش یوز
متره ایلریسنده کشف خدمتی کورهک ، باطاریه یه ، بیشدارینه
زمان فازاندیرمک وظیفه سیله یوروین بر ضابط قوماندنه کیرمی
آتلی وار . بوهیئتی کورن اهالی آلقشلایور ، افسرا یده باطاریه
قومانداني جسور حدی بکدن مساعده آهرق طوپلری طولدیر
یپور ، بوصور تده حیوانلرینی ده اوچ دقیقه دیکلندریپور .

مجھز و مجموع ، عنزم قهرمانانه سنده ثابت اولدینی حالده
سلطان محمود تربه‌سی یاننده چرخ ایده‌رک باب عالی استقامته
یوروپیور . بو طار سو قاقلرده پیشدار ایاه سواری مفرزه آره سنده کی
ارتباط آزالیور ، اوچ ، ایران سفارتخانه‌سی کچوبده باب عالی یه
اللی متنه قدر تقرب ایدر اینه باب عالینک خارجی پار ماقلفی
دیواری آرقه سنه تحصن ایمیش اولان پیاده‌لر اویله بریا یام آتشی
آچیبورلر که شدتندن بونلرک یوز یوزالی نفر اوبلقلری آکلا .
شیایور . سواری در حال یولک بر طرفدن کری چرخ ایده‌رک
پیشدار آتشه کیریپیور .

قهرمان خیابک ، بو کزیده طوبجی یوز باشیسی کندی کبی
جانفمای وطن ، مفرزه قوماندانی حدى بلک ایله قول باشنده
بولیورمش . همان حیواندن آتلیه‌رق باطاریه‌سمنک یانه کیدیپیور .
دوشونک که او سو قاچنده اوچ چفت حیو انک طوب ایندیره رک
کری یه حرکتی نه قدر زوردر ! بر آنده شیوغار آغاجنی اوقدن
آیبریورلر ، یالکیز دیب حیوانلریاه طوب لری ایندیریپیورلر . بو
عمایه مشکله خام بولور بولاز جاده‌نک عرضه یایله شن اولان
پیاده‌لر صاغ و صول دیوارلرک دینه چکیلیور . طوبجی میدان
آلیور . آتشه باشلا بیور . مکر بو طرفنده ایله ایشیدیان طرافه دهشت
آور بو ایمیش . بو طوب صدایی پیاده قرداشلرینه صولک در جهده
جمارت ویرمش . ضا ابطلریاه برابر باب عالی یه او تو ز قرق متنه
قدر یاقلا شملر .

مفرزه قوماندانی بوراده تفنك ايله ايش کوريله ميه جيگنچي
قىقىن ايدنجىھە معىتى طوپلرك يانشە چىكىور، ضىاباك بىر طوباله آتش
ايدركن آرقداشلىرى دېكىر ملازم اقىندىلىرده اينكىنجى، اوچنجى
دردنجى طوبالرى ايندىرەرك بىرنى تافعە نظارىشە، دېكىرىنى
ايران سفارتخانەسى سەۋاقاغە، دردنجىسى دە دەنما يوقارىدەكى
سوقاق آغۇنىشە ئىعىيە ئېڭىشلەر.

باقىك بوراده نەلر اولىور؟ باب عالي عىسلىرىنىڭ ئەنلىق
ايدىلوب عىسلىرى قلوپىنگ محافظەسىنە مامۇز ايدىان اون آلتى
نفر عاصى آرەدە صەرەدە چىقۇپ پېرىدەن بۇنلارك اوززىشە آتش
ايدىسۇر، فقط كېرىدەكى يول آغۇنىدە بولۇسان طوبى عىسلىرى
قلۇنى شەمال جەسەندىن اورمۇق اوزدە امىس آلىور،
قەھرمان قوماندان بورادە دىدى كە؟

« بۇ صورتاه حال تدافىيە آتش دوام ايدىوب طورىرکن بىر
سەنسى بىي ايقاظ اىستى. بۇ سەنسى طوب سىنى دىكى ايدى. اطرافە
باقدەم. جىيىخانە آرابەسى قلوپىنگ آشىلان بىر بومبادن آتش ئاش،
دەشتلى ئۆلۈر اىچىنده يانسۇر. آه! نفرلەرنى كورە ايدىكەز،
او دەشت اىچىنده بىلە مئانلىرىنىڭ حىران قالىم. بىز شەراپىل
آتشىندىن تەنھىظ اىچجۇن طوبىك قالقانى آرقەسىنە كېزلىنىڭى تعلم اېملىش
اولان او افراد او ائنادە اوچ آدىم او تەدە يانقىدە وەر باتالا يىشىنده
اطرافە يىلىرىملىر صاخقىدە اولان تەخزىب دانەسى بازچەرىلە
شەراپىل مستكتىلردىن قەطۇميا مئاڭ ئۆلىور، خىابان ئەظرلىرىنىڭ ھەر

امرينه جرفياً اطاعت ايده رك طوبه برينى آشليورلردى. اعتقاد بجهه
بوکورولوش شى دكدره.

سزه دها نه سبويلىيەم؟ بو صيقىشىق يرده خىلى شىيلر
كوردك. ژروت قون ادارەخانەسى كوشىسە طوبلاڭش سكز
اون باشى بوزوق مقابل جهتىدە ديوار دېپىنده بولنان پىادەلرمنە
آتش ايدىيورلاردى. بونلره بر كولله صاووردق. او راسى دە
قاۋىشىدى. اك زىادە نظر استغراچى جلب ايدن ايران سفارتخا.
نمەنك ياتىدىن باب عالي جادەستە چىقان طار يوقوشىدەكى واقەدرە:
او زون بويلو، سياه صفالاي، طيقناز بر حرىيف بزه طۇغرى
ھجوم ايدىيوردى. بر ماوزر قورشۇنى ايلە طوس طوبارلاق يره
پۈغلىي. عقىپىنده كنج بر چوچق پىادەلرمنك شىدتلى آتشى
آلتە كېرەرك مقتولى سوروكلىيوب او طرفە چىكىدى كوتوردى.
بو صىرەپىدە نافعە نظارىتىندا آتش ايدىليكى خبر ويرلىدى.
اورايان يېكى بىرىمى آندقى. ئىام اوچ ساعت او را دە جال تدافىيە
بۇلنىدق.

رفقامىدىن مىلازم عبد الله اقىدى نشان آلىرىكىن صول كوزى
او زورىدىن اورولدىيى. يوزى قان اىچىنده قالدىيى حالدە اىلا
اھىيت ويرمەدى، يې نشان آلمىقدە دوام اىتدى.

جىيجىخانه آرابىسى او تو ز بش قرق دقىقە قدر ياندى. اللەك
عظەت و عنایتىلە هېبىچ بىز من متأثر او ملادق. يالكز ايلك مصا
دەمەدە باب عالىدىن آتىلان قورشۇنلە پارەلى دوشىن بلوك اميي

(محمد علی بن حاجی لطیف)ه اوافق بر شرایطی پارچه‌هی دها
اصابت ایندی.

باب عالی آتشی تک توک دوام ایدر کن بر حاده دها ظهوره
گلبدی : لوا قوماندانز ارکان حریعه بیکاشی خاکشی خلقی بک
رفاقتنه بش آلق کوکللو اولدینه حالده باب عالی طرفندن، اینک
آتش آره ستدن بطاریه طوغزی کلیوردی. نشانجی افرادی فردن
بری :

— آمان ، افندم ، کلیورلر.

دیه ندا ایدنجه هان آتش اینکه طوراندق . برکت ویرسون
که ضابط آرقداشلر مزن طانیدیلرده او قهرمان عسکرله رفیقلری
بو مت حققدن قور تولدیلر. خافظ حق بک جنگارت و نمارسه
عسکریه سخن سزه توصیف ایده م او دهشتی زمانده بیله یانمه
کله رک :

— یوز باشی دها اولمکی ؟ دیه تشجیعات لطیفه کویانده ده
بولندی :

نم و بالخاصه باطاريه افرادینک موجب ازدواج غیر تأثیری
اوله حق سوزله یوز مزی کوله يردی. فقط بز نه حالده ایدک،
بیلیور میسکن ؟ بک مشکل . چونکه او دقیقه ده یکرمی نفر
طوبیمیزدن اون دردی یاره نهش، آتنی صاغلام قالمش ایدی.
هم اویله صاغلام قالمشلر دی که هر برینک سیمای حیتندن :

— اولوم وار، طوب باشندن آیریلش یوق. عنم مردانه سی
او قونیوردی .

نه تخلی ، نه حال ! طوب آتشنک تأثیریله هر طرفدن آتش
کسیلیدیکی جهتله اصل وظیفه من اولان موقعمزره کیتمک اوژره
طوبلری بولندقلری محملدن کری یه آهرق بیندروب حرکت
ایتمشیدلک . مکتب حقوق سو قاغنده اوکمزده کی پیاده‌لر ، مکتبده
اختنی اشرانک شدلی آتشلرینه معروض اولسو نلمی ؟ نه طرفه
دونسه ک آتش ! بوراسی اولکی موقعمزردن دها طار ، دها مشکل .
بو غیرت متخدانه ایله تکرار طوب ایندیره رک بورایی ده اوج
آچده صوصدردق . او اشناوه ینه بر خبر دها کلدي . قیالی
فر و نهان سلاح آتیبورمش . کوریور سکن آ ، صاغدن ، حولدن ،
اوکدن ، آرقه دن فضله او لهرق برده تپه دن آتش ایچنده یز .
عنایت حقله متأخری بوزمادق . کریده قلان طوبلر مندن بری
فرونه صیحاق صیحاق ایکی دانه آتدی ، ایچنده کیله جهنمی
بر منظره کوستردی .

مجلس مبعونان اوکنه کلندیکمزده ساعت اون ایدی . »

در سعادت حرکات اختلال کارانه سنه اشتراک ایمهین اوچنجی
آوجی طابورینک قوماندانی و مذکور طابورک بقای حیثیت و
عصمته اخطارات مقنعته و تدایر جدیه سی ایله خادم اولوب کرک
شخصی علیه‌نده کی ترتیبات جنائیه طولا یسیله و کرک حرکت
و حریت اردو سی ایچنده بولنوب خدمت جدیه ایفا ایلک
ایسته مسیله ایلاً فرار ایدن و حرکت اردو سنجه کال شوق و
نمکله آلقپشلانان قول آغاسی عزیز بک دخی ۱۱-۱۰ نیسان

کیجه‌سی ۴۳۰ نفری بر مفرزه ایله استانبوله ایلک کیرندردن او.
لوب سرکجی طریقیه بک اوغلنہ قدر کندرکاهنده اولان بتون
قره‌غولاری اشغال و طوپخانه قیشله‌سی هجومنه اشتراک ایلشدرو.
سیروز کونکامیلری، یعنی رجب فردالدین و رفقاء بوقویک با.
شلیجه‌سی تشکیل ایدیوردی .

۱۲ نیسان : بازار ، حریت اردوسی مفرزه‌لری استانبولک
هر طرفده مشهود، بتون قشله‌لر، قره‌غوللر کندیلری طرفندن
اشغال ایدلش، بتون سوقاقلر اوغضنفران ملت ایله‌مالي. مشاهده
دیدار هیبت خالرندن اورکنلر، متملقاته حرکت ایدنلر یوق
دکل ، فقط اکثریته قلوب افراد ملت ، جلوه‌کاه حضور
و امنیت . قره‌غولارک اشغالی صرهه‌سنده ، اسکدارده اولدیغی
کی، بعض سؤتفهملره اوفاق تفک چار پنی ده اولدیغی ایشیدیلیور،
فقط اقل قلیل ، عادتا هیچ منزله‌سنده، حکمسز . احوال کسب
قطامت ایدنجه، یه دکن کیمسه کندی محاله‌سی منزله‌سندن او زا لاشما مغای
بوکون ده لازمه احتیاط صایور . دونکی هنکامه حرب و وغا
نتیجه‌سی اوله‌رق مطبعه‌لرده چالیشه‌مامش ، بناءً علیه حیات
عمومیه یه لازم اولان غدای حوادث ، حریت عساکر و ضابطا
ندن آئیور : هر طرفده تأمین مظفریت ایدلش ، ییلدیزک
قسم اکثر عساکری طریق فراری طوتورق دردست تمقیب
بولنیورمش ، شیمدی ییلدیز ایچریده قالانلر ایله صیقی بر محاصره

التنده بولندور ولیور مشن. فی الحقيقة ییلدیزدن سلاخه ریله فرار
 ایدن عساکرک دون دکزی آشدق صاوشمقده اولدقلری هب
 کورملش ایدی. بونلر او جر، بشر قیام قیامتدن اورکمش کبی
 پریشان و لرزان، هم شهردن آیرلائق ایسته یورلر، هم آیرلماق
 ایچون - بر توسط ایدن بولنورمی دیه - اطرافه نکه انداز
 استعطا و اس-ترحام اولور کبی کورونیورلردی. حقیقة
 حللاری ده شایان مرحمت بر منظره ایدی. بسبلی ایدی که بو
 عسکرلر، بو وطنک صافی القلب اولادلری خائنلر طرفندن
 آدادملشلردى. شیمدی الارنده کی سلامح. وجیخانه ایله طاغه
 طوغرو نزدیه کیدیورلردی؟ طریق شقاوته می سعلوک ایده.
 جگلردى؟ هیچ ده اویله دکل. بو صرف شاشقنقىقدن عبارتدى،
 الارنده کی سلامح برا قیه رق - کیم بیلیر - صوک بر امل مدافعه،
 صوک بر استادکاه، امینواهیسنه می پیرو ایدیلر، یوقسه بوکون،
 یارین عسکر اولدقلری یه بو آلات عسکریه ایله ابراز ایتمک
 فکر نده می ایدیلر؟ . اغاب احتمال، حریت اردوستنک وطنپرو.
 رانه حرکاتته فارشی، آرتق الارنده قدر و حیثیتی متزل اولوب
 قالان بو سلاحلری، فراری عسکرلر، عسکرلکل لازم غیر مفارق
 صاییوزلر، عسکر اکه بو صورتله صیقی فیقی بر صورتده صارملش
 بولنیورلردی. نته کیم صباحه و ایرتی کونه قدر بر قسم کنیری
 بالذات عودت ایله عرض تسامیت ایتمشلردر. اوکون حرکت
 اردوسی قوماندانانی طرفندن صره ایله آتی النقل بیانت امهلر
 اعلان ایستدیرلمشدرو:

ه اخیر آدرس غادته اداره مسروقه و مسروطه منه اور یالان
ضربه استبدادک تأثیرات خون آلو دینی رفع وا زاله ایمک و فعل
دنائستکاری یه متوجه اسر او لانلری تأدیب و تنکیل و اداره مسروغه
منک ه دها خلدار او نلیه حق صورتده استقراری اسبابی استکمال
ایمک او زره عموم ملت عثمانیه منک قوه اجرائیه سی اولوب اداره
مسروغه مسروطه منک محافظه سی اغور نده قانک ضوک دامه سنتی
اساله ایچون عهد و پیمان ایمک بولنان اردولر من دن در سعادته الکریب
بولنان ایکنجه وا چنجی اردولر بالاتفاق ترتیب ایلدکاری قوای
کافیه عسکریه ایله در سعادته یوروم شندر . چهارشنبه کونی
عاجز لری امر قوماندای در عهده ایمک او زره سلانیکدن حرکتنه
آیستفونوسه کله رک جمعه کونی پا تخته کیرمک او زره حرکت عمومیه یه
ابتدار امریخی ویردم . تصادفات حسن دن اوله رق او چیوز یکرمی
سنی تموز یشک اون برنجی کونه بر نظیره تشکیل ایمک او زره
او چیوز یکرمی بش بنه سی نیسانک او زرنجی کونی قوه مرتبه منه
درت قولدن پای تخته دخول ایلدی . حریمه نظار تنده کی قطعات
مدافعه یه وقت بولامادن تسلیم نفسه محبور ایدیلوب طوب قپو
سرایی ، فاتح ، ضبطیه دائرة سی ، باب عالی عنزیه قره غولی ،
طوبخانه ، ماچقه ، ایپلکخانه موافقی دخی متعاقباً تسلیم سلاح ایتدیلر
بالکز طاش قشاهه و بک او غلی قشلهاری قطعات عاصیه سی قوه
مرتبه یه قارشی مدافعه یه متوجه اولملر یاه مذ کور قشلهار طوب
آن شیله تخریب و درونلر نده کی عصاة قسمآ تنکیل اولنوب قسمآ ده

عرض تسلیمیت ایدیلر . فی الحال استانبول وبک اوغلی غلطه
شیشلی نشان طاشی طرف لرنده کی اما کن عسکر یه کاملاً عسکر منک
ید خبطنده در الیوم یالکز اسکدار جهتنده کی عسکر بعض آثار
طغیان ارائه اینکده اولوب بونلرده بوکون تنکیل ایدیله جکدر .
قهرمان اردو منزجه بوکونکی حرکات عسکر یه کجه و قتی باشلا .
نرق علی الشفق شهره دخول ایدمیکندن و بناءً علیه اهالی خانه لرنده
قاوی بسو قافله جیقمامش و اصحاب تجارت دکانلرینی آچمامش اولدقلرندن
اهالیجه تلفات اول مدینی کی آسایش مملکت دخی ذره قدر خلدادار
اول امشدر . طرفیندن خیلی تلفات وارا یسه ده مقداری هنوز
علوم دکادر . اردو منک بوکونکی مظفریت عظیمه سفی عموم ملت
عثمانیه یه تبییر واستقبالز ایچون بر صلاح الخیر فوز و تعالی اول مسني
جناب حقدن تمنی و نیاز ایلم .

۶۱ - ۳۱ مارتدن اول خاصه اردو سی قطعاته مأمور بالحمله
ضابطان ، امرا ، ارکان و مأمورینک بازار ایرتی کونی ساعت
بشهد خاصه داره سنہ مراجعتلری اعلان اوَلنور .

• •

اداره عرفیه بیاننامه سی

مشروطیت مشروعه اداره منک مکملًا تأیید و تقویه سی ایله
برابر آنیا ادنی مرتبه دوچار ضعف و تزلزل اول مامسی و وطن
مقدسمله موجودیت ملیه عثمانیه منک تأمین سلامت و بقاءی
اسبابنک است کمالی ضمته بوکره باشرت اولنان حرکت عسکر یه

عون و عنایت حقاله رهین موفقیت اویش و بونک نتایج حسنے و خیریہ سنک اقتطافی و مشروطیت مقدسہ مزک متنین برصورت ده تأسیس و تقویتی فوک العادہ حائز اهمیت اولان پائی تخت آسایشنک استحصال و ادامه سنن منوط و موقوف بولنیش اولدینگدن بوکوندن اعتباراً استانبول و بلادئلیه ایله اذمیدو چتابلجه سنجا قلنده و آطمہ لر و بکفوز وقارتال و کبوژه قضالرنده ادارہ عرفیه نک اعلان و تطبیق نه قرار ویرلدیکی و بناءً علیه بوصرہ ده محل آسایش اک اوفق بر حرکت ادارہ عرفیه جه پک آغز مجازاتی مستلزم اوله جفندن هر کسل اکا کوره کمال بصیرت و انتباہ او زره حرکت ایلسی لزومنی اعلان اولنور .

﴿ «جرائد محلیہ واجنبیه دن اکثریتی حرکت اردو سنک اتحاد و ترقی جمعیتیه منابتیه بولنڈینگنی درمیان ایدیسیورلر . بوفکر و مطالعه نامیله خلاف حقیقتدر . عموم عثمانی اردو لری کافل فوز و نصرت عثمانی اولان ادارہ مشروطہ نک محافظتی نامه عهد و میثاق ایمش اولملری حسبیله اخیراً استانبولده و قوعه کان تشبیثات ارتبا عییی امحا و بنیازدواجی ترصین املیله بالاتفاق مستعيناً بتوفیقہ تعالیٰ استنبول او زینہ بر اردو سوچ ایمشرلدر . بوار دونک قوماندا ناریله ضابطاز و افراد ندن هیچ بر جمعیتہ و فرق سیاسیه - دن هیچ بریسنه منسوب دکلمدر و اساساً سیاست دو لته اخلمه لری قطعاً جائز اولیان ضابطاز و افراد عسکریہ عثمانیه بالکنز ما فو قلری طرفندن آلدقلری اوامری حرفي حرفة اجر ایدرک بشقة هیچ

برقوتک تحت نفوذ و تأثیرنده بولنیه جقلار و عکسی حرکتی ثابت او لانلر قانوناً تجزیه ایندیله جکلاردر . بناءً عليه حرکت اردوستنک بر جمعیت خفیه و یاجلیه یه منسوبتی و با خصوص اردونک هر هانکی بر تأثیر تحتنده حرکت اینکدنه بولندینی حقنده کی مدعانک کیاً اصل و اساسی اولمدینی اعلان و اخطار اولنور . ۱۳ نیسان ۳۲۵
﴿ لَهُ الْحَمْدُ وَاللَّهُ آَسَاطِيشُ وَانضِاطِ محلِينَكَ تَأْمِينَهُ مَقْتَضِيٌّ
وَسَاطِطٌ تَرِيبٌ وَاحْضارٌ يَدْلِشُ وَخَدَانِكَرْدَهُ تَشْوِيشُ اَذْهَانَ وَهِبَاجَانِي
وَجَبٌ بَرْشِی قَالَامَشُ اولدِ یغَنَدن اربابَ كَسْبٍ وَكَارِكُوبْ-تُون اهالِينَكَ
ایشلرِینَه کو جلرِینَه باقلَرِی و بالعموم مأمورِینَكَ وقت معیننده مأموریت
و وظیفه لری باشنده اثبات وجودله ایفای وظیفه یه دقت ایللری
لزومی اعلان و دوامسز مأمورلر حقنده معامله ﴿ قانونیه اجراسی
مقرر بولندینی آیووجه اخطار اولنور . ف ۱۲ نیسان سنہ ۳۲۵
اوچنجی اردو خیکت اردوی
فوماندانی برنجی فریق

سمودشوک

آیاستفانوسده (یاختین قلوب) ده بوكون ده اجتہاع ایدن مجلس اولا اعلان اولنان اداره عرفیه ایچون مناقشات مدیده ده بولنش، لغو و تحدید و تذید حقنی محافظه اینک اوزره تصویب ایلش و بیروت ولايته :

«ایکنچی و اوچنجی اردو لر قطعاتندن مرکب حرکت اردوی دون در سعادته مظفرآ دخول و یتون قطعات عسکریه بی اشغال ایله اداره

عمر فیه اعلاز و آسایش مملکتی تقریر ایلش و مشروطیت مشروعه
عمناییه یه تجاوز و شهید حریت محمد آرسلان بک ک قتلنه بمحاسرت
اید نلری پیدرپی شدیداً استیصال و تأدیب اینکده بولنمش اولدینگندن
کیفیتک عائله محترمه سنہ تبلیغیه مرکز و ملحقاته وبالحاصه لاذقیه
وجبل اهالیسنہ اعلان و بشیر قلنمسی مجلس عمومی قرار نامہ سیله
بیان اولنور ۰ »

عباره مرنده اولان تلغیر افنا نمک کشیده سنہ قرار ویرد کدن
صرکه ایکنچی جلسه ده قهرمان ذی اقتدار محمود شوکت پاشانک
بروجه آئی نقل اولان تلغیر افنا نمی آلقیشلار ایچنده او قو نشد.

مجلس عمومی ملی ریاست جلیله سنہ :

« اسکدار جھی قطعات عسکریه سی ده تمامآ تسلیم سلاح
ایلش ویلیزدین فرار ایلدیکی بیلدریلن ایکنچی طابور افراد نهن
بشقة تسلیم سلاح ایجه مش قطعه قلاماش اولیا سنہ مبنی مجلس
عمومی ملتک محل مخصوصه اجتماعیه برکونا مانع قلاماش اولنگله
(شدتلى آلقیشار) افتضال نک ایفاسی منوط رأی عالی
فیخیانه لریدر .

مصطفی عارف بک کی مظفریات محرزه یه قارشی فرط سروری خی
ضبط لیده مین مبعوثان کرام وقتک کچ اولیسنہ باقیه رق هان
استانبوله کیرله سنی و دادره اصلیه ده اثبات وجود ایدل-نی تکلیف
ایتشلرسه ده یارین اوراده اجتماع ایدلیسی قرار کیر اولمشدر .
او تو ز ایکی سنہ اول پر عهدنامه مغلوبیت امضا ایلدیکم زی

آیاستفانوس ، بوکون حیات و حریت و موجود بخز نامه اکشاب
ایلدیکمزر مظفریات ترانه‌لریله عکس اندازاولیور، بو حزین مکان
تاریخینه ک ، بویله مقدس بر زمان تاریخی یهده جلوه که اولمی
بلندی 'اقبال و برافی' استقبال عنمانیاندن خبررسان اولیوردی .

* * *

۱۳ نیسان ، یازار ایرتی : اداره عرفیه‌نک استبدالی
اولمقله برابر حیات طبیعیه عودت اینکه باشلایور .
«تجارتکاهلر ، مؤسسات مایه کشاد ایدمن ، ایکی کون قدر
حسب الضروره انقطاعه اوغرایان ایاب و ذهاب حال طبیعی بی‌بولش
و شهندوفروپور کی و سائطه‌نک مواعیلانه مساعده ایدلیکی
جهته‌له بوغاز ایچنده و قرای متجاوره دهسا کن بولنان خلق بیدربی
در سعادتکلکشدر . بو صورتله حیات عمومیه‌ده فوق‌العاده لکدن
اژر قلاماش و منابع روزمره عادیه تأسیس ایدلشدر .

۱۱ مارتدن ، ۱۱ نیسان صباحه قدر مملکتمز آفاقی استیلا
ایدن کابویں مصائب بر دست سحار انجاز ایله مرتفع اولدی ،
یاس آور بر هائله‌نک نشاط اند فاعیله کوکللردن نشہ فواره‌لری
طاشدی .

* * *

حق صریح حریتک استبداد منفوره قارشو احراز ایتدیکی
غالبیت قطعیه‌یی انظارشکرانه سرد و تشمیر ایدن آثار وغا ، باب عالی
و جفال اوغلی جوارنده‌کی مبانی رسیده ، مجیدیه و طاش قیشه
لرده کوریلن ضربات باقیه تأدیب ؛ ناشاد کوکللره ، مظلومین

قهر استبداده رشیحات تشفی سربیوردی . بتوون
حیاتنی مضيق اسارت ایچونه کچیرن و طقوز آی اوی استداد
اولسان نعمت حریستک زوال ضیاعی قور قولیله ماضیه تنک
املربایه متحسن ، طالع ناسازندن بیزار ، سعادت آئیه دن نومید
و مفتور اولان ارواح جره به حیات جاودائی کابوردی .

روح ملته اورولان ضربه خیانتک انتقامنی آلمق و مشروطیت
نوازادیزی دوشدیکی مهلکدن قور تارمچ عزم خدا پستانه سیله ،
دقیقه فوت اینکسزین روم ایلی بالقالنرندن مهالکانه قوشان
قهرمانلرک ، شهریز سوقاقلرینی تزین ایدن اطوار غضنفرانه لری ،
هر عثمانی قلبنه بوحصه افتخار توزیع واهدا ایدیبوردی .
سنہلردن بری حقوق ملتی آمال و هوسات مفترسانه لرینه آلت
اتخاذ ایدنلرک بالای سرلرینه اویله بر صاعقه تأدیب ایسندیلدی که
دیو استبداد ایچون عودت حیات قابل دکلدر .

هر کس بو قناعتله بر برینی تبریک ایدیور ، و کابوس آلد
بر او یقونک ثقلتیندن هنوز قور تولان اعصابک و سعت شوخانه سیله
جایججاً تجلی ایدن حرکت قهرمانلرینی منتدارانه ، احترام کارانه
تقدیرلر ایله روحًا استقبال و تشییع ایلیوردی .

پا تختنده او درجه بر حیات آثاری کورو لیور ایدی که
رسمی بیاننامه لری او قومیان یاخود سماعاً خبردار اولیان بر کیمسه
قابل دکل ، بومملکتنه اداره عرفیه اعلان ایدلدبکنه احتمال
ویره منزدی . حرکت اردوسی وطنی برو خامتندن تخلیص ایتدی .

قان بهاسنه حاصل او لازشو موقفيتك نمراتنى آنیا بحق اقتطاف
اید دې لەمك، بناء مشروطىتى لايىزلىز برسورت متىنه ده تأ-پىس
ایمك اىچون زمين وطنى عوارض مخسرەدن ئىلەر ايلك ايجاب
ايدى يوردى . بومقصدمې جىلات تأمىنى و آن بحق تداير عاجله اتخاذىلە
قابل ايدى . تداير متىخىزە ، عادتادىرە ئەفاھتە كىرن پەختەتك
تەچىل افاقتى اىچون شىدىد بىر پەزىز تابع طوتولىسى كىدى .
نو فلسفة حيانك مآل اطشىنانى، بىتون جباھامىتە شىشعەر يز
بولنۇردى .

حرکت و حریت اردوسى قوماندانلىقى طرقىدن نشر ايدىلەن
بيانىماهى آتى، قطۇي المقاد تأمىناتى حاوى ايدى :
هنوز طقوز آى اول ملت عثمانىيە منك استىحصالىنە موفق
اول دېنى حقوق طبىعىيە حریتنە خائنانە جانىانە بىر-صۈرتە
وقوع بولان سۆقىـدك نتائج مخربەـسىنك آفاق
وطنه يالىسنە ميدان قالمەدن اول ملتك زىبە حاستى اولان
عىسکرلەك غىرت وھمى و عنایت ربانىيەنك مظاھرى سايىسىنە
استانبولە مجلس مبعوثانك أمنىتى اعادە و انصباط مىاڭىت تأسىس
اولىش و خائن و جانىيلر بىر بىر پىچە قانونە تودىع اولىغىدە بولۇشى
ومقصىد ملۇۋانە اوغرىنە آقىدىر بىلان مەصوم قانلىك مىپېلىرىنىڭ
شرع مىين اچىدىنك امر بىوردېنى عدل و حقانىت دائىرىسىنە
تائىيى مقرر و حضور و آئايش ملك و ملتك دشىنى اولانلىك
ازانە و جو دلرى آرزوى عمومى ملى دائىرىسىنە قىرىپا الخصوص

بولنچ او لدینگدن بعدما اولادوطنی بربرینه دشمن اتخاذ ایستدیرن
بیوک کو چک کافه مفسدین و منافقینک تبدید مفسدتلرینه امکان وزمان
براقیلمیه جفه عموماً قناعت حاصل اولیسی تبلیغ و تبیشر اولنور .
فی ۱۳ نیسان سنه ۳۲۵ او چنچی و حرکت اردوسی

قوماندانی برنجی فریاق
 محمود شوک

بوکون حریت اغورنده استحقار مات ایله کیرشدکاری
محاربات جانسپارانه ده ترک حیات ایدن شهدای حریتک جنازه لری
ده قالدیرملقاه بالحاصه رهین امتیاز ایدی .

« هر بری وطنک کنیده ، بر قهرمانی اولان شهدای حریتک
تجهیز و تکفینلری اجر او علوی اولدینی قدر حزین ، حزین
اولدینی درجه لاھوئی بر قافاھه شهدا تشکیل ایدیلهرک شیشلی
جووارنده کی حرکت اردوسی قرار کاهنہ باطری بر تپه ده احضار
ایدیلن مدفنه نقل اولنشلدر .

بر محفل ملکوت اولان تابوت مکر مدر ، لوای عثمان ایله پیراسته اولدینی
حالده فرق احترامی تزین ایندکده و حرکت اردوسی مجاهدلرندن ایکی بیکی
متجاوز غزوات ضابطان ایله افراد غضنفر نهاد طرفندن تعقیب
اولنقده ایدی . حریت حقیقیه لرینی شانلی اردویه مدیون اولان
بر چوقق افراد ملت دخی ارواح علویه نک آجدینی رهکدار
منوری تعقیب ایدیبورلر ایدی .

سینه وطنک الا کو هرین بر موقع ایالنی تشکیل اپدن و

مجاهدین حریت طرفدن «حریت ابدیه تپسی» عنوان فاخری
ویریان مدفن شهداده محیط و وسیع بر قبر معلا آچیله رق بر
مقصد مقدس اغور نده ال الله ویره رک در کاه کبریا به عازم اولان
محترم شهیدلرک اجساد علویه لری ینه مجتمعاً تودیع روضه جنان
قلاتمشدر .

ام ر تدفینک خاتمنی متعاقب قهرمان مشروطیت انور و صلاح
الدین بک افندیلر طرفدن بوزمره لاهوت مکالک تأیید خاطره
لری مائلنده حضاره خطاباً غایت مؤثر نطق لر ابراد ایدلش و حضور
رب الالمینده تشکل ایدن او جم غیر عبادتن اشک تأثیر دوکه دک
کیمه قلام مشدر . متعاقباً بر ذات فاضل طرفدن قرائت ایدیان
بر دعای بلیغه جمله حضار دودست نضرع آچه رق آمین خوان
اولشلر وارواح ذکیه شهدادن استشقاع ایلشلر در .

شہید حریت ماجد مددوح بک

او مدفن معلائینه اعن از وطنی تزین ایتدجکه شهدای مشارالیهم ک
خاطرات منت و شکرانی ابدیاً دماغ تحیل و تقدیس امتدن سیلنیمه جکدر .
شهدای حریثک غزایی مشروطیته کی حسیات نجیانه لرینی
ارائه ایتك او زره در سعـ اـ دـ تـ دـ کـ وـ کـ اـ لـ رـ قـ التـ حـ اـ قـ اـ دـ نـ وـ
باب عالی ~ جفال او غلی مصادماتنده احراز پایه شهادت ایلهین
ماجد مددحک ، او صاف یورکلی چو جـ فـ کـ اوـ زـ رـ نـ دـ چـیـ قـ انـ
وهـ شـیرـهـ سـنـهـ خـ طـابـ اوـ لـانـ شـوـ وـ صـیـتاـمـهـ سـنـ نـ قـلـ اـیـلـهـ اـکـتـفـاـیـدـرـمـ :
« نـیـرـ ، نـیـرـ ! سـوـ کـیـلـیـ قـارـدـ دـشـمـ ، بـیـ اـیـرـ مـیـسـکـ سـنـ نـهـ قـدـرـ سـوـرـمـ ؟
سـکـاـ شـوـ سـطـرـ لـرـیـ یـازـارـ کـنـ اـغـلامـقـ اـیـسـتـیـوـرـدـمـ ظـنـ اـیدـیـ یـورـدـکـ
بوـ یـارـ اـماـزـ ، سـنـ پـکـ چـوقـ سـونـ اـغاـ بـکـاـ قـاـچـدـ قـدـ نـصـکـرـهـ اوـنـیـ چـوقـ
آـرـادـکـ . هـاـنـ هـرـ کـیـجـهـ اوـنـیـ بـکـاهـدـکـ سـوـقـاـقـدـنـ کـچـلـرـدـنـ اوـنـیـ صـورـ
مـقـ اـیـسـتـدـکـ . هـیـجـ کـیـسـهـ یـلـمـیـوـرـدـیـ کـهـ قـارـدـهـ شـکـ وـطـنـیـ اـیـچـوـنـ
اوـلـکـ کـیدـبـیـورـ . خـاـیـرـ قـارـدـهـ شـجـکـمـ ، بـنـ اـیـچـوـنـ آـغـلامـهـ ... هـیـجـ
برـ قـطـرـهـ کـوـزـ یـاشـیـ دـوـ کـدـیـ کـیـنـیـ اـیـسـتـهـمـ . روـحـ هـرـ زـمانـ کـلـوـبـ
سـنـرـیـ زـیـارتـ اـیـدـهـ جـکـ ; هـرـ رـوزـ کـارـ ، بـکـاـسـانـ سـلامـ کـتـیرـهـ جـکـ .
آـهـ یـازـامـیـهـ جـمـعـ . کـوـکـلـ اوـ کـوـزـلـ جـنـیـاـکـیـ دـوـشـوـنـدـکـهـ اـغـلامـقـ
اـیـسـتـهـ یـورـ . فـقـطـ یـانـدـهـ اـیـشـتـهـ اـیـکـیـ یـکـ کـچـهـ کـلاـهـلـیـ فـدـائـیـ قـارـ .
دـهـشـلـرـ هـپـسـیـ نـهـ یـازـدـیـغـمـهـ باـقـیـورـ . بـنـ دـهـ اوـنـلـرـهـ حـایـقـرـهـ قـ «ـاـیـشـتـهـ
بـنـمـیـیـ مـیـنـیـ بـرـهـشـیـرـهـ مـوارـ . بـنـیـ رـاحـتـ بـرـاقـکـزـ»ـ دـیـکـ اـیـسـتـیـوـرـمـ .
هـشـیـرـهـ جـکـمـ ، اـکـرـ شـهـیدـ اوـلـوـرـسـهـ سـکـاـ جـزـؤـدـانـدـنـ بـوـمـکـشـوـ
بـیـ آـلـوـبـ کـتـیرـهـ جـکـلـرـ . بـوـنـ اوـقـورـکـنـ سـوـنـ . آـ . اـغاـ بـکـ شـهـیدـ
ارـلـمـشـ ، دـیـ . وـ آـرـنـقـ آـنـهـکـدـهـ اوـزـهـ . اـزـکـ اـرـتـقـ «ـنـهـ تـحـفـسـکـ»ـ

دیمه ، اوئى سن محافظە ایت قارده شم . ئغا بىكلەمەدە سوپەلە
حقىلىنى حلال ايتۇندر . والدەمە پىدرەمە ھېسنسە يالوار .
بىي عفو ايدرك رووحى شاد ايتىكى اوونۇ تماسىنلر . اكىر بونلىرى
ياپارسە ئە سکا بتون كتابلىرىمى هدىيە ايدىيورم . ھېسنك اوولسۇن
باقى كل او كوزل كوزلەرن او بېيمەدە بىكاكى حقىكى حلال ایت . »

برده والدەسنه واركە دها مفتىسل ، دها محرق . سلانىڭ
كىدىيورم دىه آلداتىغىنى حكايىدەن سىكىرە اردو يە التىحاقنىك
ەعناسنى : « بىي سن طوغىرداك ، بىوتىك . فقط بىي بىسائىن او
بىم اصل آنئەم ، بىولۇپك بىيوك نەم او بىدېجىت زواللى وطن ! ».
سوزلىرىله اىضاح ايدىيور . زواللى مەدۇح ! كەندىسىنى يەقىنەدە طانچىش
ايدىم : حماسن غزەسنه قادىن امضاسىلە يازى يازى بورمىش ، محررلە
بر باب مخابره آچىش ، كەندىسىنى كان جوا بىلدە اعلان عشق
ايدىللىكى آيدىرر ئاذا ئاظ قوللائىش . بىكار بلو طىرندەن اليسە
ياپىدىرە جىقلەرىدە كولىيور ، كولدورىيوردى . شوخ ، شاطەر ، شاقلا باز بىر
استانپۇل چوجىنى . او عصى ، او جىيليز چو جق ھېيج حر بهمى
كىدە بىلەر ، ھېيج سلامى ئاشىيە بىلەرى ؟ قانلى كېنلىر دە منظۇر
اولان مادر حر يە قارشىڭ چىمسىز اولانلر بىلە كۆكەمىش
آرسلان كېي قىام اتىشلىرىدى .

١٤ نىسان بىيك حاڻە ئە جىدىدە ايلە مشغۇل اولان افكار ،
ينه بىردىلو يىلىدىزدىن آيرىلما يوردى . آرتق بوزدە طقسان
طقۇز حىصول مىرام مىشروعە امین او لەقەلە برابر يە بىر آن اول
كورلىسى ئەستەنلىيوردى . صالحى كۈنى حر يە زەمارىنىڭ چىپلى

ظائش طریقیله باب عالی و سرکه جی به طوغری حریت عساکری
بتون سو قاقلری اشغال ایمش ، حاده لری تنها طو هرق ایاب و
ذهابک آرقه سو قاقلردن جریانی تامین ایلش ایدی . بونه دیمک
ایدی ؟ مبعوثانی کچه جک ایدی ؟ یکی قاینه هی کله جکدی ؟ بر
خادمه فوق العاده هی وار ایدی ؟ کیمسه نک آغزیندن بر سر آلمق
قابل اوله میوردی . نهایت ساعت بدی بچنی کچه رک طوباز
کورله دی . دهان عموم ملتندن همان آن واحدده بر « اوخ ! »
نداسی فیر لادی . هر کس یوره کنه با صحرق تکرار تکرار
« اوخ ! » دیور ، بر بار ثقیل دهشت نمودن خلاص اولندی یغنه
قاعده متصل اللر چیر پیلیوردی . متعاقباً ساعت سکزی کچه رک
سلطان محمد رشاد خان خامس حضرت لری کردونه سوار عن و
اجلال اوله رق دهشتی ، فقط لطیف و موئس بر آلای والا
ایله ، بتون عسکرک ، فلاکتندن قبور تیلان بتون ملتک ولوه
تحمیدات و تقدیرات و تصفیقاتی آره منده ، شاهانه ، اسکی سرایه
طوغری کیوزلردي . ییلدیز اوکون تمامآ تسابیم آلمش ،
امانت فتوایه مراجعت ایدن مجلس ملی ، اعطاقلبان فتوای شرایف
او زرینه درجه و جو بده اولان کیفیت خلעה قرار ویرمش ،
بر طرفدن عبدالحید مخلوعه تبایع معزولیت ، دیکر طرفدن شهزاده
نیکو خصال محمد رشاد افتدى حضرت لرینک بالارث والاستحقاق
حائز مقام خلافت و سلطنت اولدفلرینه دائر ابلاغ پیام بشارت
ایمک او زره ایکی هیئت مبعوثه افزار و اعزام ایلش ایدی .
پادشاه نوجاه حضرت لری ، او ته دنبه بک سودیکی ملتک توجهات
مخصوصه سندن لبریز سرور و شکران اوله رق مستعيناً توفیقاًه
تعالی خدمت مقدسه بی قبول و در عهده ایتمسلر و مراسم بیت

خلافت و سلطنت ایچون اسکی سرایه عزیمت اینگکده بولنسلردی ،

ولی دهد سلطنت دوائلو تجابتلو یوسف عز الدین افندی خضر نلری
او کونک سعد و سروری :

پرده کش صبح وطن شام غریبان اوستنه
شوق مستولی تمام اجزای اکوان اوستنه

بیتک ماصدق صحیحندن نشان ویره جک درجه لردن آشیری
ایدی. بر طرفدن علاوه شکلنه طاغیدیلان فتوای شریفه صورتی
ایله مجلس ملی قرارنامه سی خاتمه دور استبدادی رسماً اعلان ایله
برابر آرتق ذهنلردن او زاقلاشان مظالم جبارانه بی صوک دفعه
خلاصه اینکده بولنیوردی که بروجه آنی نقل ایله بزده
وظیفه مؤرخانه به نهایت ویریز :

حـ. دـ. تـرـاـیـ شـرـیـفـه

« امام المسلمين اولان زید بعض مسائل مهمه شرعیه بی
کتب شرعیه دن طی واخراج و کتب مذکوره بی منع و خرق و
احراق و بیت المالدہ تبذیر و اسرافله مسوغ شرعی خلافتنه
تصرف و بلا سبب شرعی قتل و حبس و تغیریب رعیه و سائر کو.
نه مظلومی اعتیاذ ایلدکدن صکره صلاحه رجوع ایتمک او زره
عهد و قسم ایتمش ایکن یعنینه حانت او له رق احوال و اور مسلمینی
بالکلیه مختبل قیله حق فتنه عظیمه احداثنده اصرار و مقاومه
ایقاع ایمکله منعه مسلمین زید منبورک تغلبی ازاله استدکارنده
بلاد اسلامیه نک نجوانب کمیره سندن. منبوری مخلوع طانیده قلریسه
دائر اخبار متواالیه ورود ایدوب منبورک بقاسنده ضرر محقق
وزوالنده صلاح ملحوظ اولمغین زید منبوره امامت و سلطنت ن
فراغت تکلیف ایمک ویا خلغ ایامک صور تارندن هانگیسی ار.

باب حل وعقد واویلای امور طرفیندن ارجح کوریلور سه اجراء
سی واجب اولور می .

الجواب — اولور .

عنفی عنہ

مجامی فرار نامه سیدر

« ۱۳۲۷ سنه می ربیع الآخرین نک یدن بھی و ۱۴۲۵ سنه می
نیسان نک ۱۴ بھی صالح کوئی ساعت التي بحقده اعيان و منبعو .
ثاندن مرکباً مجلس عمومی ملی حالتده اجتماع ایدن هیئت ده او .
قونان وزیر شیخ الاسلام محمد ضیاء الدین افندی امضاسیله مضی
بولنان قتوای شرعیه مندرج شقیندن خلم جھی رجیحان مدلل
ایله بالاتفاق ترجیح و قبول اولنه رق سلطان عبدالحمید خان ثانی
خلافت اسلامیه و سلطنت عثمانیه دن اسقاط و ولی عهد مشروع
محمد رشاد افندی حضرتاری سلطان محمد خان خامس عنوانیله
مقام خلافت و سلطنته اصعاد و اجلال ایدلشدرو . »

اعتذار

اگرک طبنده التزام ایدیان مرعنه منضم بر طاقم اس باب ماهه سائزه
طولا پیسله آز چوق سه و ترتیب و قوم بولدینی کورلشن ، مع ماشه قربیه
سیاق و سیاق ، ایله اکلاشیله جق شیلر اولدینه ندن آی مجھے برخطا
وصواب جدولی علاوه سندز صرف نظر ایدلشدرو . بنہ مستحبیت سانچه میله بر طاقم
رسملر الہ پکھمیه وک ویا یہ شدیر یلمیه رک نقصان قالمش ایس ده نحقیقات
و محاکمات جاریه ختم بولدقدن سکره حرکت اوجماعیه نک کافه مراڑو .
نیاتی جامع اوافق او زوره ذیلاً نثری مقرر جلد تالیده جبر نقصان ایدلک
مقرر در .

يونس نادى

الاختلاف في الأحكام

٣١ مارس - ١٤ نisan ١٣٢٥

٥٠ حادثات، احتسارات، حقائق

« مریت ویرلز ، آندر (. . .)

« مظاہم داخلیہ، لری، قہروانیکیہ »

« قتدار اولیان ذلقہ، اسارت خارجیہ »

« جیبہ داعماً حاضر و مستعد »

« بولنورل «

عامتاً

« لا يسلم الشرف الربيع من الاذى »

« حتى لا يراق على جوانبه الدم »

(متنی)

حرک اردوی جامنی قوماندائی
برنجی فربق محمود شوکت بانا
حضرتی

درستادت - مطبوعہ جهان (باب عالی جادہ سنده)

نisan - ١٣٢٥

حقوق مؤلفه طالع ومحفوظدر .

بیانیہ

حادثات عسکریه انسانستنده قایقه ریشه او لان حین حامی باشا
اینجون کنندی کنندی اصنی ده ضروجه جرح اینشدر دیننان مجر و حک
جریخه میه مذکور غزنه لرک وايلک دوقتولرک ادعامی کبی او کدن

عـاـکـر بـاـغـه طـرـقـرـن شـهـيد اـيـدـان عـدـلـه نـاظـرـي نـاظـم بـاـشا
آـرـهـسـنـه تـعـاصـي فـلـيـور ، اـجـوـه وـاـضـاحـات اـيلـه اـنـسـاط بـولـدـحـه
بـولـيـور اـيـدـي . اـسـطـرـادـا شـورـادـه ذـكـرـي لـازـم كـلـيـكـه بـوـنـارـخـدن
بـرـ آـيـ قـدـرـهـقـدـم ، غـالـيـا بـرـ زـمـانـدـنـبرـي (اـتـحـادـ مـحـمـدـي جـعـيـثـيـكـ)

عاکر عامه طرفندن شوید ایدیان لاذقیه بیونی آرسلان مک
بصیرت، فناعت، صبر و مثانت لازم‌در. بالکن، اوست بالکن،
احتیاج مسارت‌نه بر دعوای مسابقت آحمددن اجتتاب ایدلیسی،
لزوم‌نده افکارک اتحاد اینسی شرط‌در .

افکارک اتحادی، صرف افتراقات ضروریه اجتباذه ایله عدم
مداعنی معنایه اولیق لازم‌کلوب، حالبو که یوقارید مشرح واصلح
ایلدیکی اوزره مداعنیت لزوم‌نده زیاده‌وضع بولقله‌صوات ارجاعه
معروض قالیش، مع‌ما فيه استبدادک غیرت عودتی اکارشیلجه
پتون افکار عنایه سیلا به طوفان کبی هر طرفدن تهاجم کوسته رک
پلهه صیغه‌ی ایسته‌ین استبدادی ابدی بر صورت‌ده الامان خوان

خليفةٌ مشروعٌ عامَّة إسلاميَّان ، بادشاه نوجاه
عثمايَان سلطان محمد خان خامس حصر تلري
٧ ربِيع الآخر ١٣٢٧ — ١٤ نisan ١٣٢٥

قهرمان دائمی حریت ارکان جزیره بیکن بینی اور بک .

عمومی آلتده بولندقلری و همایت بازار کوشه قدر طلبایی
 قبول ایداره استانبول اوژرسنه بورو پله جکی « صورت
 قطعه و مهیبده بیان ابدلش واوزمانه قدر لوایست قیام
 اولان وطنپروارنک استیصالی ایچون از میردن سوق اویان
 قطعات عسکر بک دخی امر خیر ملی به التحاقی سلیمان اشقباسی
 ایله رئیسی شاشر عش و خوبه ارازلن شمسی پاشا کیلرک ،
 مجاہدلری میدانه چیقامق اوژرده قتل واعداملری خانلرلر
 ایچون خوف و هراسک درجه‌سی اشتر عش اولمغله برد اداره
 و مصلحت ایچون قاتون اساسنک از سرنو اعلانه بجورت

فهرماز داشتی حریت رسنه لی فرل اغا شی بازی نه

و ذات شاهانه کنی وظائف کرده ایقاظ و وکلای دولتك وظائفي
تعین و ملتمذک میانشه مساوات کامله بی تأمین ایدوبال برلکله
و کرجکدن ملکک اصلاحه چالشمقدر .

او تووز سه دنبرو نشر ایدیلو بدء احکامی اجرا او لینان خط
همایونلر کی شیمیدیکی خط همایون ملوکانه لری بحران حاضر ک
اند فاعندن صکره پیله حکمسز قاله میه چقدر . زیرا قاتون اساسی
اعلانندن صرادمن بالکن مسئلله شرقیه نک حسن تموده سنه مدار

اخلاقی سکری به قارشو فوق العاده ابراز جهارت ایدن محمود مختار باشا

نه تلغراف کشیده ایدله مسی تلغرافخانه مرکزی لریشه تبلیغ اید.
بلوب ذاتاً عمه سکرک (شریعت ایسترز) سوزنی کرکی کی اکلاشتمش
اویلهنه ضبطه نظار تججه شیخ الاسلام افندیست کاوب مرام اکلا نهانه
لزوم کوستمتش او لدینهندن شیخ الاسلام ضیاء الدین افندی عمه سکرک
مقاصد و مطاباتی اکادیوب ممکن او لورسه تسکین ایچک او زده
آیا صوفیه هیدانه عنیت ایمکش و احتفال و تهظیم ایله بالقبول
کندیسته مطالع آتیه در میان ایدلمشد :
۱ — (قابل نه کاملاً سقوطی معناسته اوله رق) حسین حامی پاشا
اپله حریسه ناظری رضا پاشایی ایـ بـ تـ هـ دـ کـ اـ پـ

قیام عسکر بدن سکره خاصه فومندانی اولوب استحصال اخیر حریته
دخت همات جدیه می کوروان وطن پرورد شهره ناظر اسبق
ناظم پاشا

سکره ده مقام صدارتک توفیق پاشا عهده سنه تقویض او لزرنی
ایشیدلش اولدینگدن افراد عما کر صدراعظم جدید ایله حریبه
ناظر جدیدینکده میدانه کلمه لرنی طلب ایمیلردن، شوراسی جای
دقدرکه صباحدن بری عسا کر پلا تفاق حسین حلمی باشانک عنانی،
و به ضیلری ده مقام صدارته کامل ویا سعید باشالردن برینک کمیز،
ملری خی آغز لرندن قاجیر مش اولدقلرندن فرقه منازعاتندن حالت
اشباعه کان افکار عمومیه خادنه به او قدر و خامت عطف ایده میدرک

شمدی (مش) لره بوجزوئی بیان
ایندیکمز بو روایات، او زمان حذايق
محضه حالت، یالکز آغزدن آغزه
انتقال اینمیور، بلکه بر طاف خیالات
خاگته و الکتریق سرعتله سو قاری
دولاشبوردی . تازیانه تهیجات او کنده

حادثات عسکریه جرح متلاشی خاق، جنت درجه سنه بر
آیدیان بحریه ناظری رضا باشا لرزش و هراس ایله هم استانبول محیط
جنایاتندن بردنه اوزا فلاشی و پرمک حسارتیه پیرو، هم بر قاج
ادم ایلری کدرسه ناکهظهور آفتلهه معروض قاله جنی
او هامنه زبون ایدی. مع مافیه کیم بیلیر هانگی خان و با خائیلر
ظرفden قصدآ اورتهه آسیاه رق خلقی و فده کبر خلجان و اضطراب
ایلهین بو شایعاتندن بر تحقق ایدی وارکه بیشکاه احداثات
انس آیدنده، عمومنک فرض تحقیقته تقابل ایده جک بر تازه ایله
قارشلا نس سزادر :

آنار توفیق سواریسی علی قبولي قبودانک صرت فیجیده
شید ایدلسی ! . صوک درجه ده حریپور، صورت دامده
افراد معینته، بالخصه بو سنه مکتب بحریه دن نشانه برای
علم (آنار توفیق) ه تودیع ایدیان کنج ضایانه و ظائف

استاپول میعوئی حبیب چاهریک

حاصل اولدینی اکلاشل بقندن مشورت و مشروطیتک شرع
شرایف احمدی احکامنه قطعیاً موافق اولدینه ذره قدر ترددی
اویان و دور استبدادده کتب اسلامیه منک کلخانلرده یاقلديغى
هنوز او نویان جمعیت علمیه اسلامیه نك احکام شرعیه به خادم
اوله جق مجلس مبعوثانزاك مشروطیت مشروعه منک محافظه سی
اعورلرده ستون افرادلله صوك درجه به قدر صرف منساعی به
عزم ایمش اولدینی و مشروطیتک محافظه سی ایچون بذل
حات ایمکی بر فریضه دینیه بیلدیکی جهتلله بوکونه قدر استغا
ایدتلر و یا فراره تصدی ایمک سورتىلە مستعنى
عد اولته جقلاردن ماعدا مسلم و غیرمسلم مبونان کرامه علمانک
وبسون ملتک اعتمادی برکال اولوب بعدما ایعقايه نسبت ایدتلر

ازمیر میموئی نسیم مازلیاح افندی [وقوعات استبدادیه اخیره به
قارشی سربازانه و جسدورانه ایجاد مقال ایشکاه نمایز ایشدر.]

میدانه چیقیور . آفاق سیاسیه کنایه مظالم .

هله جمعیت عامیه اسلامیه دن غزنی شهر درج او اینق ایجون
وارداولان ایکی قطاعه بیانامه ذلیه راز اشراح و برمه حال
بایستون بریاد . بو بیانامه لردہ جمعیت علمیه اسلامیه نک کلات
وفضائل اسلامیه بولیه بردم نازگدہ اصل برصـ لابته محافظه
وارانه ایلدیکنک آثار مشکورہ فوق العادہ سندن اولوغه اخلاقو
مدار عبرت اولق اوزره بروجه آنی تقلی ازم کورورر :
« وولفان غزنی سنک فی ۱ دیسان سنه ۳۲۵ تاریخی نسیخه .
سنده خلیفة اسلام عبدالحیم خان حضرت ولیه آچیق مکنوب

فرق کایسامبیوئی . صنایع عارف بک [مجلس ملی ، زنجیردار
اوخار و اغفار اعتقاد او لوپ حادثات اخلاقیه
قارشی محافظه اعتدال و مکانت این شدر .]

دیه کوندرمدى . ملت درد سه دوا او باق ایجون کوندرمدى .
زده مین ایندک . ملیک اتخای قبول ایندک . کندمند هر زر
عزم بر قوت اوردک . بورایه کلادک . بو کون ملیک باشد
دونن به فور قوئی از الله به حالت هم تراست ایسه ک تاریخ بزی دشنام ایده حکمکر .
او فه حق بر حابه جربان ایندی . عمه کر کلادی ، بوراده
اعض هـ طـ الـ بدـه بولـندـی . بر اـ کـر مـ بـ عـوـ اـ رـی . مـ لـ نـ کـ
بابـالـ رـی اـ بـ اـ نـ لـ بـ زـمـ اوـ لـ اـ دـ منـ درـ اوـ لـ اـ دـ بـ اـ دـ هـ رـ شـ بـ شـیـ اـ بـ شـتـهـ بـ بـ لـ بـ
اـ ولـ اـ دـ بـ کـ بـ کـرـیـلهـ دـ وـ تـ شـهـ سـ لـ بـ . بـ بـ اـ وـ نـ لـ رـیـ تـ اـ دـ بـ اـ دـ رـ .
فـ قـ طـ وـ قـ تـ اـ کـ اـ ولـ اـ دـ کـ تـ اـ مـ وـ سـهـ ، حـ بـ اـ تـ اـ مـ تـ عـ رـ ضـ اـ دـ بـ لـ بـ رـ سـهـ تـ عـ رـ ضـ
ایـ دـ تـ اـ اـ ولـ اـ دـ کـ دـ کـ دـ رـ . بـ دـ وـ لـ اـ تـ اـ جـ بـ دـیـهـ نـ کـ دـ وـ تـ اـ سـیـ کـ لـ کـ شـ بـ

حریمه ناظر اسق رضا پاشا [احتلال عسکری هنگامه قاچانه
او کاتندن او لوپ بالذات شخصی اینجون وقوع بولان
تعقیبات جنائی او زریه اختیار فرار ایله رها بوله سامشد]

بولندانی استیجبار قلمش او لوپ حال بوکه فابونا لازم کلند کجه
هیچ رسماه ایله کمه نک تعقیب اید به میه جی کی شرق منع ایتل
و غرماه و فون پلافلریه فیرموق کی ایچوال دیه بالطبع جاز
او امه حیندن بو بولده کی اشاعات بد خواه ایله قطعاً میدان

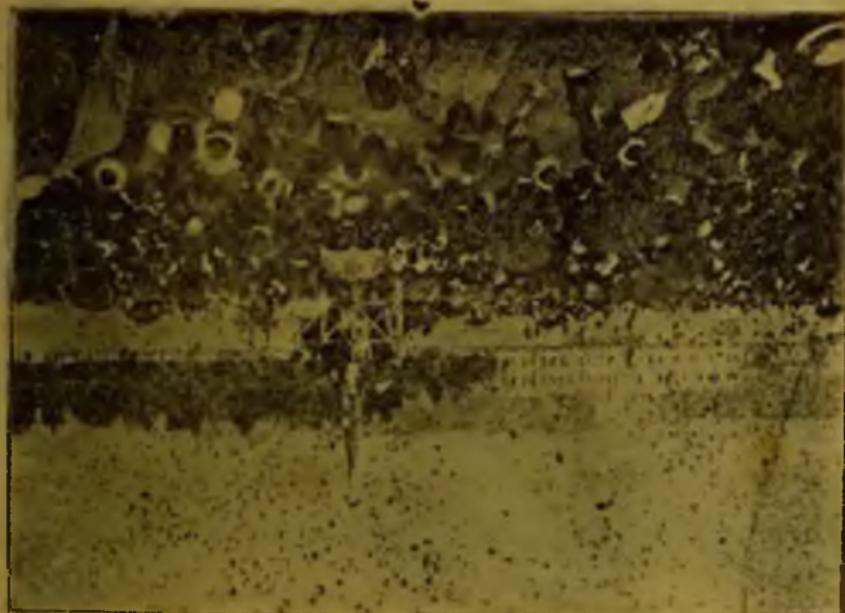

ابوالحرار شہید حریت مدحت بائیا مرحوم [نفی و اچلا
اراندیغی اور و پادہ کاتب حصوصی ایله برابر انہش فتوغرافیدن]
۴۰ لیرا کی پارہلر چینگدی روات اندیوری اندی ؟ عسکر

در سهادت اختلال عسکری‌سی متأذنند

معنایی همید کی تلقی ایدبلنجه ایش فنا . بناءً علیه سکوت و تصدیق . هله عسکرک او لدینی بردن صاو و شلمه یکانه چاره‌سلامت . هم بوقور قولان عسکرک هر نظری ، حقیقته انسانه بر قاتل ، بر جلا دحسی وریبور ؛ طبیعتیلهده یان چیزیلبور . عسکر ایسه ارات استدیکی بوخوف و خشن‌بنله — عبدالحمد واری — محظوظ و مفتخر . بیسانک بود رو احتیمات ابتدائیه ایله ممتاز

در سعادت حاده تنه قارشی سلايکده قيام و هيجان: حربت ميداشته
دلوون استديكي قدر رواللى مكتبلى ضابطاني بستون يأس و حيرله
مشحون ايابوردى . خانه لرنده ، شوراده بوراده اختفا ايدن
ضابطادن بو كون ملکه الدسمى كىهرك طيشاري چيقه بيلنزي
نه اندر ايدى . سوقا فلرده ضابط نامنه كىسه كورولمه مسى
حلاق او زرنده مهادما تأثرات اتفالي منجب اولبور ايدى .
نفرات طاععه اولرسى تحقيق ايده بيلدكارى ضابطانك اقامتكاهلى نه
قدر گيدوب و (بن سنى استه بورز ، سندن خوشندز) كى
نغمه لرله طيشاري آلوب قيشله يه كنورور كن يولده ويقيشه دده
اتلاف بيلدكارى سامعه جاك دهشت اولان حوادندن ايدى .
بو صورته آرانيان بوركينج آوجى ضابطنك والده مى او غلننك

در سعادت اخلاقانه فارشی سلایکه قیام و هیجان: کوکالی قبضی .

رخصت حکومت امارتله امضا ایدلمن او مسنه رغماً بوکون صوفیه دن
وارد اولان تلعراف امامه لر هیچ ده صلح حجو بانه دکل ایدی . مثلا
از آنس دو قسط طینو بالک صوفیه دن آوب تایخ ایمه دیکی تلعراف امامه ده ،
بلغارستان طرفندن ممالک عثمانیه به اجرای تجاوز ایدلیسی حقنده کی
آراء و حسیاک بین الاهالی وین العسکر یا پیام عقده اول دیقی ، و جر نا
پوشنا غنیمه سنک « اور پادشاهی دولت عثمانیه امودیمه مؤثر صورت ده
مداحله ایده مدیکی تقدیر ده رکیمه ده تأمین اسایش و ظیفه سفی
بلغارستانه تودیع ایلیدر » طفره فروشان قلنده بولندیقی ، نم

در سهادث احتلالانه فارنی سلایکده قا رهیجان سوییات عسکریه.

نهیول غزنه می حریت اردویی عسا کرینک مقری کویستنده کی باروت
خانه فیصله اشغال ایتدکارنی ، در سعادته مو اصلتلر نده بتوں سلانیک
کرینک خارجده طورمیوب شهره دخول ایده جکلر فی و سون
روم ایلی شمندوفر خطی حریت عسا کرینک بد سبطنند او الو
مو اصللات و مخابرات منقطع او لامق او زره خادم کویی ایله چکمه
آره سندہ قره غول کز دریمکده بولندیقی بازیور ایدی .
سوییات عسکریه سلانیکدن تمودشو کت پاشاطرفدن اداره

در سعادت اختلال عـگر بـنه فارـشی روم اـیـلـدـه قـیـام : حرـیـت اـرـدوـی
قطعـاتـنـدن بـنـک مـالـلـه هـرـدـن صـوـرـی

احتلال عسکریان صکره حریبه نظارته تمیں اولنام
مشیر ادهم پاشا

طاعتدم . عصیانی باشلا دینی صحره ده با صدر موق چو جق او بونجاغی
قیلدن برشی ایدی . حرکات شدت کارا مده بولخ قلغمه فصدا
مانعت ایدل بکندن عصیان کیندکجه تو سیع داره استدی .
« عسکرہ بادشاہ طرفندن عفو عمومی اعلان ایدل بتجه وظیفہم
استعفا اتکدی . حونکهن وحشی سور و لری نہ دکل ، عسکرہ فو ماندا
اتکه ما مورم . خاصه اردوس نده بوقدر سی وغیرت وتعلیم
نهیحه سندہ حاصل اولان موقیمات عظیمه نک بر ضربه ده عجو
اولدیغه بک مأیوسم . ارباب احتلاله بوقدر جسارت ویرن جہت
بادشاہ طرفندن حرکات تحریب کارا نہ لری نک خوش کورواه جکنک

سلاپک میموفی جاوید بک [اخلاقلات عکریزده حسین چاهد بکلہ رواز
اختفا و اوده سا بودا بشن] - سلاپک طریقیله عودت ایامشلدر []

قداشلری کی سیاه جکلر و کندیلر بخی اغفال ایتمش اولان خفیه لره
ادافی بی سنه کندی صـا ابطلر بنه اخبار ایله جـکلار در . بو ایکی
طلبیمز استانبولده بولان بری و بحری بالعموم سلاح ارقداشلر غز
طوفدن حسن صورته قبول او لئه رق اطاعت کامله وجديه ارار
ایلدکاری تقدیرده انسای اجر آنمزدہ کندیلر بنه قطعیاً ایلسشامیه
جکی خصوصلرینک افراد من قومیه اکلا به جـقلاری لسان ایله

شیده حربت خمار بک مرحوم [۱۱ پیشانده قسمیم مبدانی حربته
توش باشد شهادت ایامشدر .]

فوج فوج طاشنقده بو کون ده دوام ایدیورلر و سـ اـاطـ نـقـلـیـهـ،
مراجمت ایدنلری استیعاب ایده میهـرـک بر جو غـرـیـهـ مـرـاـکـ جـدـیدـهـ،
انتظاراً کـرـیـ قـالـغـهـ عـجـورـ اوـلـیـورـلـرـدـیـ. يـاوـاشـ يـاوـاشـ بـکـ اوـغـلـیـ
نهـالـاشـمـشـ ، باـحـاصـهـ بشـکـطـاشـ وـ یـکـ عـلـمـ بـسـتـونـ بوـشـالـهـ جـقـ
حالـهـ کـلـکـدـهـ بـولـنـشـ اـیدـیـ . جـعـیـتـ عـلـمـیـ اـسـلـامـیـ « اـتـحـادـ مـحـمـدـیـ »
عنـوـانـیـ نـخـتـنـهـ کـیـزـلـهـ رـکـ اـیـقـاعـ شـرـ وـ خـیـاتـ اـیـلـنـ فـرـقـهـ ضـالـهـ بـکـ
ماـهـیـقـ اـیـحـوـنـ بوـکـونـ بـیـانـنـامـهـ آـیـیـ فـلـمـهـ آـلـمـشـ وـ اـعـلـازـ اـمـشـدـرـهـ؛
« وـوـلـقـانـ غـرـنـهـ سـفـیـ وـاسـطـهـ نـشـرـ اـفـکـارـ اـنـخـادـ اـیـدنـ وـ نـشـرـیـعـتـ اـسـلـامـیـهـ بـکـ

طرفلرندہ بو جهتک صراحةً بیانه قدر واریلارق عمومک لوح
قالب و خاطرندن نامايله اخراج و تبعید استدیکی ر شخصک
حالاً داعیه هامورسته بولنه سیمک فرضيات و احتمالاته مستند
شطحيات ايدی. او، که محافظه مقام اچجون ملکک بر راق بارجه منی
دها ايدی اجانبه توديع ایتك خواياریله جنایات ساقه سنه دها
یکيلرينى علاوه ايتمک قيبدنده بولندىغى ديلارده دا-تان اولىش
كزبوردى.

وقوع بولان دعوت اوزرسه مبعوثاندن بر قسمی دها
آياستفانوسه عزیمت و اوراده كيلره التحاق ايمش و بوصوريته
آياستفانوسده کي مبعوثان يوزه قدر بالغ اولهرق انطالبه معمونی،
اديب شهر ابو الضيا توفيق بلك تحت رياسته عقد مذاكرات
بيله ايمش وبالجمله مبعوثان واعيانک آياستفانوسه نقلی الله اعيان
و مبعوثاندن مرکب مجلس ملي عتدى قرار كير اولىش اولدىغى
كج وقت ايشيد بله راک مسئله نك حل
او لىغە بور طو بىلغىنك امارات و قطعه سى

كېي باتاقى موجب انساط عموم اولىش
ايدی. ابو الضيا توفيق بلك رياسته
بولىش اولىسيله بىلەنلرک خاطرنه کمال
اطئان و قناعته فرانسه انقلاباستدەکي
(ور-اي) اجتماعات مليسى تبادر
ابو الضيا توفيق بلك افندي اتىشدەر. چونكە مشارالىه تقلبات اذيره
[نطالبه معمونى] تارىخى بىز منك جمله سنه علاقه دار

باخته دین حربندن رمندی بنه [اخبر آ حربت اردویی ایداده
استانبول او زدن کلن ڈور مانفلدن او لوپ منیات مردانه می
تقدیر پور باروچ پادشاه نو جاہک باور ایکنہ تعین قلتشدر .]

۱۰ نیسان : جمعه، اول دیگه امنیت و سکون ایچنده او یا پیورز.
اشاعات مختلفه نک دماغه زده تولید ایدیکی محرا اندر زائل . بوکون محقق
بر شی اول ملک اسپای استکمال ابدالشدر افکارینه ذاهن . خیر ،
هیچ بر شیده توسل ایدله مش . عجیا نه دن ؟ نه دن اولور سه
او لسون، الیه او یا ه ایجاد ایشدر . اردو نک قوت و مظاهر ته
استناد من دها قطعی ، دها صاءلام . یا سلام ملک رسمي ؟ احتمال
اوینز ، احتمال اولور . باقلم هام ..
لسان جراحد پکا ه نقطه حل اولان سدل سلطنت ده متفق .

ورودی اوزرینه انتشاره باشلامش و نو صرہدہ اساسی حوالد
ویرمکله کسب معروفیت ایلش اولان بو غنی تندہ دخی « میاجه »
سرلوحه سی التندہ شو فقره مندرج ایدی : « اس تخارات
موثوقہ منہ کورہ حرکت اردوی قوماندانی ثوکت پاشانک
اردو نامہ استانبولده مجلس وکالیہ کوندردیکی تکلیفناامہ مجلس
وکلا نظر فدن ایاستفانو سدہ کی مجلس ملی یہ کوندرلش ودون
کچھ موقع مذاکرہ یہ وضع اولنثدر . مجلس عمومی ملت اردو
قوماندانک تکلیفناامہ سی قبول ایلہ بوكا بر شکل قانونی ویرمثدر .
تکلیفناامہ مندرجاتی سو ایکی مهم نقطہ دن عبارتدر :

۱ — سلطان حیدر تائینک مشروطتہ
صادقی تین ایتدیکی تقدیردہ موقعہ نہ
محافظہ سی ۔

۲ — مشروطتہ ضربہ اور انلرک
سیاست عسکریہ ایلہ تادیی »

کرجہ بوقرددہ افکار عمومیہ نی
تکین ایده حکم بر سر طہ معلقیت واردی ،
[غیر نکشان دائمی خر عبد الحمید ک مشروطتہ اور دینی ضربہ یہ
بتمن او لوپ حیرکات اخیرہ سرای پشاہنده ، احتمال کوزلری او کندہ
قارشی دفعہ خدمات و اتفاف ایدیان علی قبولیک شہزادت
مساعی شخص و صہی فوجیہ سی بیمه سبب کاف ایدی . حابوک
دھانہ قدر اس سباب عددیدہ و مددیدہ و راز ایدی کہ جملہ نک و طبیعی
حرکت اردو سئٹ دہ معلومی ایدی . فقط عمومک آرزوی دلنہ

موسیو مارغندیج

بلجیقا سفارتی نرجانی اولوب و فمه کونی هر درلو تهلكکه رهمنا شایان جمیت برصنوق
قالبدهله و ظینه سی بائته شتاب لیدن غونه امتاله برماهور .

میکن و درین اردویی طرفانه نیام آزاد استانی بول همکریان نموده اند و زندگی دارند.

بلوکاری کوندر مشت سردی . قطعه ایک گریده بولنان قسم کالیسی
(اسپارطه قله) ده بولنان مرکز اجتماع اعنده اعتباراً خط متفقیم
استقامه تده ایلر یله مشدی . حوال جنایی وادی به طوغری امتداد
ایدیوردی .

مرکز قلعه ای ، نهر لردن چکرک وصول چنا حیله (طا طاوله)

• مظہریت اخیرہ ہربت اوزوریہ دو سماں نے اندار میں غتشاکنہ نیین اولان
قالب بک

بڑی فیشلہ بہ هجوم ایڈیسور ظبیلہ قشہ قابسندہ چیقاں و پنجھرہ۔
لرده بولونان عصائد حایہ ایچون او نگرہ شد تله آتش ایمک کی
ر مہم باکسلش قده بولنگلہ بالطبع عصات دھنی تکرار توجیہ سلا
حہ مجبور اولاد اعیندن اعلیٰ خانہ بک اور بہ سندہ ایک آتش آرم
سندہ قالدف هر نہ قدر افرادی رہ یا تبردق ایسہدہ ، اعلیٰ خانہ دہ
ھیبیج بر زمین عارضہ سنک بولو غامسی و عصات انداخت میدائیک
غايت کوکل اولماسی اپجہ تنفاہزی موجب اولدی ۔ طوب ،
تفنگ و ماکہ بی تفنگ صداری جهانی و ندن صارصیور دی ۔
بامدہ یہ یا نش اولان افراد ک کاملہ اور لدفلری ی حس ایڈیسور
دم ۔ اور ادہ اوج یا غشنک صرف استد کدن سکرہ ، ارتق
جلہ جاندز بر مامن قلمداد بیگی کی بوصور تله سلاح استعمال دن بر قابدہ

بعاهدين حریت طرفدن «حریت ابدیه تپه‌می» عنوان فاخری
ویریلن مذفن شهاده محیط وسیع بر قبر معلا آچیله رق بر
مهصد مقدس اغور نده ال الله و بر هر ک در کاه کبریا به عازم اولان
محترم شهیدلرک اجساد علویه‌لری بنه مجتمعاً تودیع روضه جنان
قله‌مشدر .

امن تدفینک ختامی متعاقب فهرمان مشروطیت انور و صلاح
الدین بک افندیلر طرفدن بوزمره لاهوت مکانک تأیید خاطره
لری مائلنده حضاره خطایاً غایت مؤثر نطقلر ابراد ایدلش و حضور
رب المائمه‌ده تشکل ایدن او حم عفری عبادتن اشک ناصر دوکمده
کممه قالمامشدر . متعاقباً بر ذات فاضل طرفدن قرائت ایدن
بر دعای بلیعه جمله حضار دودست نصرع آجه رق آمین خوان
اولمشلر وارواح ذکیه شهدادن استشفاع ایلشلر در .

شهید حریت ماجد ممدوح بک

خلافت سلطنت ایچون اسکی مرایه غزیمت اینکده بولنسلر دی ،

ولی دهد سلطنت دوائلو تجابتلو یوسف عز الدین افندی حضرتلری
اوکونک سعد و سروری :

پرده کش صبح وطن شام غریبان اوسته
شوق مستولی تمام اجزای اکوان اوسته